

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 3-4 / 2011. - OŽUJAK-TRAVANJ

POHOD SVETOGA OCA BENEDIKTA XVI. HRVATSKOJ
NACIONALNI SUSRET HRVATSKIH KATOLIČKIH OBITELJI
4. - 5. LIPNJA 2011.

ZAJEDNO U KRISTU !

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar
tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavstvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, mr. don Dario Tičić, prof. Ines Grbić, prof. Livio Marijan

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: Livio Marijan

Tisak: Wa-graf Zadar

Na unutarnjim koricama: Nadbiskup na Cvjetnicu i Veliku subotu 2011.

Raspeće, oltarna pala dr. pol. XVI. st., nepoznati mletački slikar (SICU) Zadar

Nadbiskupova uskrsna čestitka

1. "Prvog dana u tjednu rano ujutro, još za mraka dođoše žene i nađoše otkotrljan kamen s groba". Tako nas izvješćuju evanđelisti o uskrsnom događaju koji se zbio toga "prvoga dana u tjednu". Vjernici su se okupljali na taj dan blagovati Euharistiju i slaviti događaj spasenja. Zato Uskrs nije obični blagdan, već "blagdan nad blagdanima". Uskrs je događaj o kojem Crkva već dva milenija propovijeda te radosno s vjerom ispovijeda: "znamo da si doistine, uskrsnuo Božji Sine!". Svjesna činjenice Uskrsnuća, ona u veličanstvenom hvalospjevu liturgije bdjenja poziva: "Neka uskliknu službenici Božji; neka jekne trublja spasenja; nek se raduje zemљa tolikim obasjana bljeskom", jer "u prvi dan tjedna" - u nedjelju, Krist nas je svojim uskrsnućem izveo iz ropstva na slobodu.

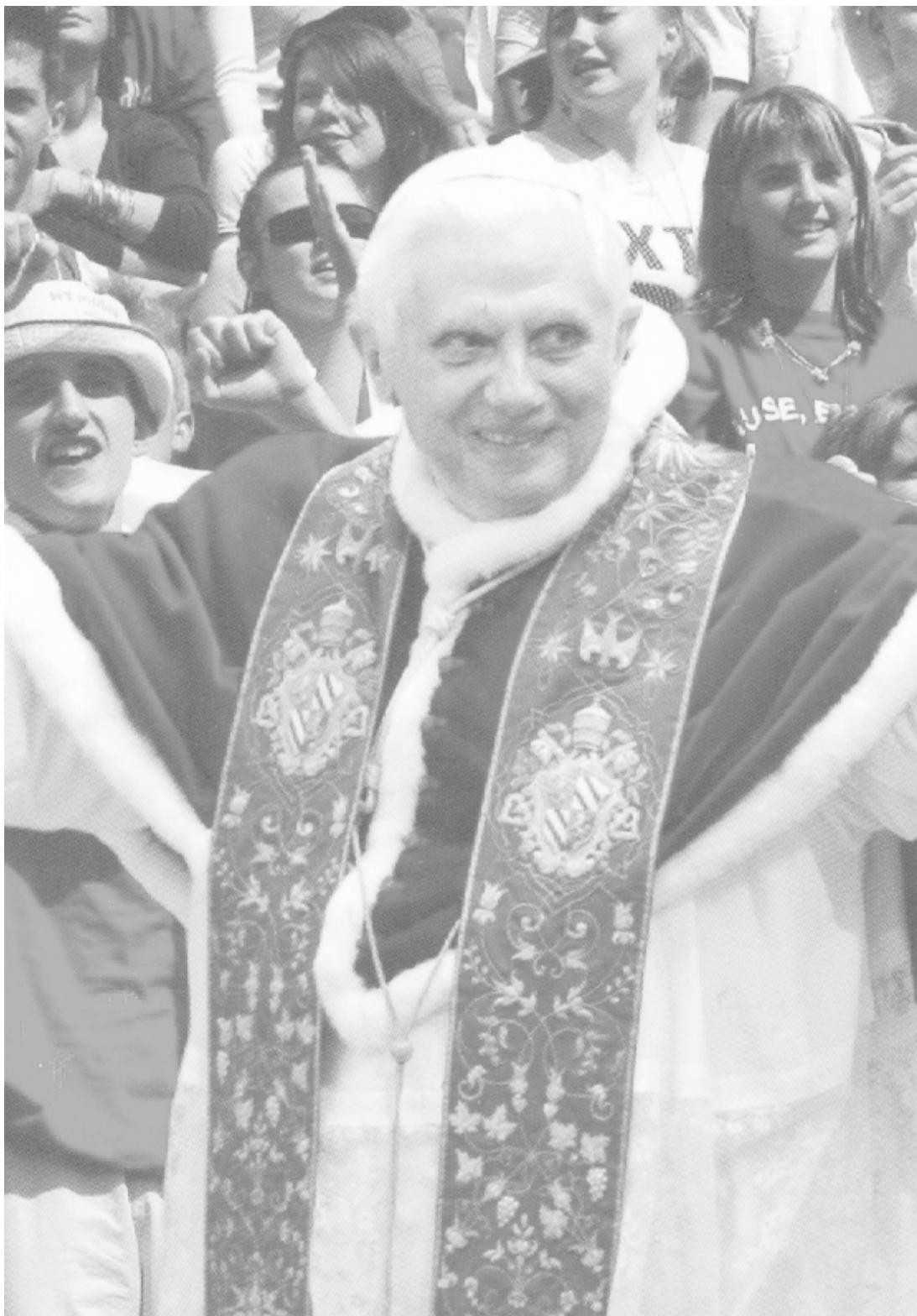
Zbog toga nedjelja, kao "prvi dan tjedna", zauzima povlašteno mjesto u povijesti Crkve. To je dan spomena Kristovoga Uskrsnuća, toga čudesnoga i jedinstvenoga događaja u ljudskoj povijesti. To je Dan Gospodnj. Ali i dan kršćana - naš dan; iskonski blagdan koji objavljuje duboki smisao vremenâ. Zbog toga nedjelji s pravom pripada usklik psalmiste: "Ovo je dan što ga učini Gospodin. Kličimo i radujmo se u njemu" (Ps 118, 24). Tako nas ovo sveto uskrsno vrijeme potiče promišljati tijek povijesti u svjetlu događaja koji se zbio u rano nedjeljno jutro. Nedjelja je zato središte kršćanskoga života. A vrijeme darovano Kristu na njegov "uskrsni dan", u nedjelju, nikada nije izgubljeno vrijeme. Jer, On, Uskrsnuli Gospodin, nepomućeno je svjetlo u povijesti ljudskog mraka i tame. On je njezino središte, raskrije i sidrište; smisao i otkupljenje.

2. Ispunjeni tom uskrsnom vjerom slušat ćemo i pjevati uskrsne pjesme, izgovarati uskrsne čestitke i izricati dobro želje. Isusovo uskrsnuće, naime, blagdan je života, radosti, optimizma i nade. To su kreposti koje su nam osobito potrebne u ovom našem vremenu. Utemeljene su i ugrađene u izvješću o susretu Marije Magdalene s Uskrsnulim u osvit "prvoga dana u tjednu" (Mt 25, 1). Vrline nade i optimizma nazočne su i u onom večernjem susretu učenika u Emausu koje je evanđelist Luka opisao riječima: "Zar nije srce gorjelo u nama dok nam je govorio i tumačio Pisma" (Lk 24, 32). One su prikazane i u dirljivim susretima s pitanjima koje je Uskrsnuli upućivao apostolima: "Zašto ste zbumjeni? Čemu takve sumnje u vašim srcima?"

Da Isus nije uskrsnuo, uzaludna bi bila naša vjera i neosnovano i bezizgledno naše ufanje. Uskrsnuće je, naime, pobjeda istine i ljubavi nad tamom laži, nasilja i mržnje. A Isus kao gospodar života i smrti i upućuje i danas utješne riječi: "Ne bojte se, ja sam pobijedio svijet. Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, živjet će ako i umre". Zbog toga je njegovo uskrsnuće najsnažnije vrelo našeg optimizma i nade. Ključni događaj povijesti i ljudskih sudsrbina. Ono nije neka "utješna filozofija" za slabe i naivne. Njezin objekt vjere nije "povijest", nego "nadpovijest", kojom se "nada i protiv nade". I radujemo se što nakon šutnje Velikoga petka opet bruje crkvena zvona. Pjesnik bi rekao: "Slušajte ih kako zvone" i objavljaju ljudima veselu vijest koju je Marija Magdalena "rano u jutro, još za mraka" otrčala javiti apostolu Petru. Vjera utemeljena na uskrsnom događaju pomaže nam "stajati uzgor" i kad pušu bure i oluje. Ispunjen uskrsnim optimizmom mi se ne damo slomiti, jer znamo i vjerujemo kako sve možemo u Onome koji nas jača (Fil 4, 13). Kristovim uskrsnućem, dakle, započelo je novo vrijeme nade i optimizma. A Uskrsnuli je njihov izvor. On je nepomućeno svjetlo u povijesti ljudskog mraka i tame. On je Put, Istina i Život. On je središte i smisao svega. I nema, uistinu, pod nebom drugog imena dana ljudima po kojem se možemo spasiti, osim imena Isusa Krista (Dj 4,12). U to ime svim vjernicima Zadarske nadbiskupije, kao i svim drugim kršćanima koji žive na ovom području, a u nedjelju Uskrs slave, želim sretne uskrsne blagdane, te optimizmom i nadom ispunjene ponekad i sumorne dane! Sretan Uskrs! Felix Alleluia!

Mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup

Zadar, 16. travnja 2011.

Papa Benedikt XVI. u Hrvatskoj, 4. i 5. lipnja 2011.
Zajedno u Kristu!

SVETA STOLICA

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan molitve za zvanja 2011.

Pretragati zvanja u mjesnoj Crkvi

48. svjetski dan molitve za zvanja, koji će se slaviti 15. svibnja 2011., na Četvrtu vazmenu nedjelju, poziva nas razmišljati o temi: "Pretragati zvanja u mjesnoj Crkvi". Prije sedamdeset godina časni sluga Božji Pio XII. osnovao je Papinsko djelo za svećenička zvanja. Kasnije su slična djela biskupi osnivali u mnogim biskupijama. Vodili su ih svećenici i laici, kao odgovor na poziv Dobrog Pastira, koji "vidjevši mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira", i reče: "Žetve je mnogo, a radnika malo. Molite dakle gospodara žetve da pošalje radnike u žetvu svoju" (Mt 9, 36-38).

Umijeće promicanja i brige za zvanja nalazi svjetlu referentnu točku na stranicama Evangelijsa gdje Isus poziva svoje učenike da ga slijede te ih poučava s ljubavlju i brižnošću. Ono što posebno privlači našu pozornost jest način na koji je Isus pozvao svoje najbliže suradnike da naviještaju Kraljevstvo Božje (usp. Lk 10, 9). Prije svega, jasno dolazi do izražaja da je prvi čin molitva za njih: prije nego će ih pozvati, Isus je proveo noć u osami, u molitvi, u osluškivanju Očeve volje (usp. Lk 6,12), u duhovnoj odvojenosti od svakodnevnih briga. Učenikov poziv rađa se upravo u prisnom razgovoru s Ocem. Poziv na svećeničku službu i posvećeni život je u prvom redu plod stavnoga dodira s Bogom živim i ustrajne molitve koja se uzdiže "gospodaru žetve" bilo u župnim zajednicama, bilo u kršćanskim obiteljima, bilo na molitvenim sastancima na kojima se moli za zvanja.

Gospodin je, na početku svoga javnog djelovanja, pozvao neke ribare, koji su se pripremali za ribolov na Galilejskom jezeru, obrativši im se riječima: "Hajdete za mnom, učiniti ću vas ribarima ljudi!" (Mt 4, 19). Pokazao im je svoje misijsko poslanje brojnim "znacima" koji su pokazatelj njegove ljubavi prema ljudima i dar Očeve milosrđa; učio ih je riječju i životom da budu spremni nastaviti njegovo djelo spasenja; na kraju, znajući "da je došao njegov čas da prijeđe s ovoga svijeta Ocu" (Iv 13, 1), povjerio im je spomen svoje smrti i uskrsnuća, i prije nego će biti uzdignut na Nebo poslao ih je u čitav svijet zapovjedivši im: "Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga" (Mt 28, 19).

Poziv koji Isus upućuje onome kojem kaže: "Slijedi me!" je u isti mah zahtjevan i uzvišen: on ih poziva da budu njegovi prijatelji, da slušaju izbliza njegovu riječi i žive s njim; uči ih potpunom predanju Bogu i širenju Kraljevstva prema zakonu evangelja: "ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod" (Iv 12, 24); poziva ih da napuste vlastitu skučenu volju, svoju ideju o samoostvarenju i urone u drugu volju, Božju volju i puste da ih ona vodi i nadahnjuje život. Dao im je iskusiti bratstvo, koje se rađa iz te potpune otvorenosti za Boga (usp. Mt 12, 49-50) i koje je prepoznatljivi znak Isusove zajednice: "Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge" (Iv 13, 35).

Nasljedovanje Krista i danas je zahtjevno: to znači naučiti trajno upirati pogled u Isusa, dobro ga upoznati, slušati ga u Riječi i susretati se s njim u sakramentima; to isto tako znači naučiti suočiti svoju volju njegovo. To je prava škola odgoja za sve koji se pripremaju za svećeničku i službu i posvećeni život, pod vodstvom mjerodavnih crkvenih vlasti. Gospodin neizostavno poziva, u svim razdobljima života, sudjelovati u njegovu poslanju i služiti Crkvi u zaređenoj službi i posvećenom životu, a Crkva "je pozvana čuvati taj dar poziva, cijeniti ga i njezovati: ona je odgovorna za rađanje i sazrijevanje svećeničkih i redovničkih zvanja" (Ivan Pavao II., posinodska apostolska pobudnica Pastores dabo vobis, 41), naročito u naše doba kada se čini da je Gospodinov poziv zaglušen "drugim glasovima" i da poziv na njegovo nasljedovanje dajući vlastiti život izgleda previše težak, svaka kršćanska zajednica i svaki vjernik moraju svjesno prihvati obvezu promicati duhovna zvanja. Važno je hrabriti i podupirati one koji pokazuju jasne znakove poziva na svećenički poziv i redovničko posvećenje, da osjete toplinu čitave zajednice dok budu davali svoj pristanak Bogu i Crkvi. I ja sam ih potičem kao što sam to učinio onima koji su odlučili ući u sjemenište i kojima sam napisao: "I to ste dobro učinili, jer će ljudi uvijek, pa i u ovom našem vremenu u kojem je tehnologija zavladala svijetom i dobu globalizacije, trebati Boga koji se pokazao u Isusu Kristu i koji nas okuplja u sveopćoj Crkvi, da bismo s njim i po njemu naučili živjeti u istini

i sačuvali i svojim životom pokazali mjerila prave ljudskosti" (Pismo sjemeništarcima, 18. listopada 2010.).

Potrebno je da čitava mjesna Crkva bude sve osjetljivija i pozornija prema pastoralu zvanja, odgajajući na obiteljskoj i župnoj razini kao i na razini udrug, napose djevojčice, dječake i mlade ljude – kao što je Isus činio s apostolima – da sazrijevaju u istinskom i prisnom prijateljstvu s Gospodinom, njegovom u osobnoj i liturgijskoj molitvi; da se nauče pomnom i plodonosnom slušanju Božje riječi, putem sve veće prisnosti sa Svetim pismom; da shvate da prihvaćanje Božje volje ne poništava i ne uništava osobu, već omogućuje čovjeku otkriti i slijediti najdublju istinu o samome sebi; da žive besplatnost i bratstvo u odnosima s drugima, jer se samo otvarajući Božjoj ljubavi nalazi prava radost i puno ostvarenje vlastitih težnji. "Predlagati duhovna zvanja u mjesnoj Crkvi" znači imati hrabrosti pokazati, putem pomnog i primjereno pastoralu zvanja, taj zahtjevni put naslijedovanja Krista, koje je, budući da ima duboki smisao, kadro obuhvatiti cijelo čovjekovo život.

Obraćam se osobito vama, draga subraćo u episkopatu. Da bi poslanje spasenja u Kristu nastavili i sve više širili, važno je "[promicati] što im je više moguće svećenička i redovnička zvanja, uz osobitu skrb za misijska zvanja" (Dekr. Christus Dominus, 15). Gospodin treba vašu suradnju da bi njegovi pozivi mogli doprijeti do srcâ onih koje je izabrao. Pazite koga ćete izabrati za službu u dijecezanskom centru za zvanja, koji predstavlja dragocjeno sredstvo promicanja i organiziranja pastoralne zvanja i molitve kojeg ovaj podupire i jamči njegovu djelotvornost. Želim vas također, draga subraćo biskupi, podsjetiti na brigu opće Crkve za pravednu razdiobu svećenika u svijetu. Vaša raspoloživost prema biskupijama koje oskudijevaju zvanjima, postaje Božji blagoslov za vaše zajednice a za vjernike je svjedočanstvo svećeničke službe koja se velikodušno otvara potrebama čitave Crkve.

Drugi je vatikanski koncil izrijekom podsjetio da "dužnost promicanja svećeničkih zvanja připada svoj kršćanskoj zajednici, a to joj valja činiti ponajprije punim kršćanskim životom" (Dekr. Optatam totius, 2).

Želim zato uputiti posebni bratski pozdrav i poticaj onima koji na razne načine surađuju u župama sa svećenicima. Na osobit se način obraćam onima koji mogu pružiti vlastiti doprinos pastoralu zvanja: svećenicima, obiteljima, katehistima, animatorima. Svećenicima poručujem da budu kadri dati svjedoplodno tlo na kojem će poniknuti svećenička zvana. Neka obitelji budu "nadahnute duhom vjere, ljubavi i pobožnosti" (isto), kadre pomoći svojim sinovima i kćerima da velikodušno prihvate poziv na svećeništvo i posvećeni život. Katehisti i animatori katoličkih udrug i crkvenih pokreta, uvjereni u svoje odgojno poslanje, neka se trude "da tako odgajaju mlade koji su im povjereni da bi mogli osjetiti Božji poziv i rado ga slijediti" (isto).

Draga braćo i sestre, vaše zauzimanje u promicanju i u brizi za zvanja stječe puninu smisla i pastoralnu djelotvornost kada se ostvaruje u jedinstvu Crkve i upravljeno je k služenju zajednici. Zato je svaki moment života crkvene zajednice – kateheze, odgojni susreti, liturgijska molitva, hodočašća u svetišta – dragocjena mogućnost da se u Božjem narodu, osobito kod djece i mlađeži, pobudi osjećaj pripadnosti Crkvi i odgovornost odgovora na poziv na svećeništvo i posvećeni život, izabran slobodno i svjesno.

Sposobnost njegovati zvanja je karakteristični znak vitalnosti neke mjesne Crkve. S pouzdanjem i ustrajno zazivajmo pomoć Djevice Marije, da se, primjerom njezina prihvaćanja Božjeg nauma spasenja i njezinim djelotvornim zagovorom, uzmogne širiti u svakoj zajednici raspoloživost reći "da" Gospodinu, koji poziva uvjek nove radnike za svoju žetu. S tom željom, svima od srca udjelujem svoj apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 15. listopada 2010.

Papa Benedikt XVI.

Poruka pape Benedikta XVI. za 45. svjetski dan sredstava društvenih komunikacija (5. lipnja 2011.)

Istina, navještaj i autentičnost života u digitalnom dobu

Draga braćo i sestre, prigodom 45. svjetskog dana sredstava društvene komunikacije, želim podijeliti s vama neka razmišljanja na koja me potaknula pojava koja je karakteristična za naše doba: riječ je o širenju komunikacije Internet mrežom. Sve više postaje općeprihvaćeno mišljenje da, kao što je industrijska revolucija prouzročila duboku promjenu u društvu novostima uvedenim u proizvodni ciklus i u život radnika, tako danas duboka preobrazba do koje dolazi na polju komunikacija predvodi val velikih kulturnih i društvenih promjena. Nove tehnologije ne mijenjaju samo način komuniciranja, već komunikaciju u njoj samoj, zbog čega se može reći da prolazimo kroz razdoblje goleme kulturne preobrazbe. Zahvaljujući tom načinu širenja informacija i spoznajā javlja se novi način shvaćanja i razmišljanja, s do sada nezabilježenim mogućnostima za uspostavu odnosa i izgrađivanje zajedništva.

Pred nama se otvaraju sve donedavno nezamislivi obzori; oni pobuđuju u nama divljenje zbog mogućnosti koje pružaju nova sredstva i, istodobno, nameću na sve urgentniji način niz razmišljanja o značenju komunikacije u digitalnom dobu. To je posebno očito kada se pogledaju izvanredne mogućnosti Internet mreže i kompleksnost njezinih primjena. Kao i svaki drugi plod ljudskog uma, nove komunikacijske tehnologije moraju se staviti u službu cijelovitog dobra osobe i čitavoga čovječanstva. Ako ih se mudro koristi, one mogu pridonijeti zadovoljavanju želje za smisлом, istinom i jedinstvom što je najdublja težnja ljudskog bića.

U digitalnom svijetu, prenositi informacije sve češće znači unijeti ih u neku društvenu mrežu, gdje se znanja dijele u području osobnih razmjena. Jasno razlučivanje između proizvođača i korisnika informacije je relativizirano i komunikacija bi htjela biti ne samo razmjena podataka, već sve više također neki oblik dijeljenje. Ta je dinamika pridonijela novom vrednovanju komunikacije, koju se promatra prije svega kao dijalog, razmjenu, zajedništvo i stvaranje pozitivnih odnosa. S druge strane, u tome se nailazi na neke granice karakteristične za digitalnu komunikaciju: jednosmjernost interakcije, težnja da se drugima

prenesu samo neki dijelovi vlastitog duhovnog svijeta, opasnost izgrađivanja lažne slike o sebi, što se može pretvoriti u neku vrstu samodopadnosti. Mladi na osobit način doživljavaju tu promjenu komunikacije, sa svim tjeskobama, proturječjima i kreativnostima karakterističnim za one koji se s oduševljenjem i radoznalošću otvaraju novim iskustvima u životu. Njihovo sve veće uključivanje u javni digitalni forum, što su ga stvorile takozvane društvene mreže (social networks), pomaže uspostaviti nove oblike interpersonalnog odnosa, utječe na način na koji osoba percipira samu sebe i stoga, neizbjježno, pokreće pitanje ne samo o tome kako ispravno djelovati, već također o vlastitoj vjerodostojnosti. Ulagak u taj virtualni prostor (cyberspace) može biti znak istinskog traženja osobnog susreta s drugim, pri čemu treba paziti da se izbjegnu opasnosti koje ono sa sobom nosi, kao što je sklanjanje u neku vrstu paralelnog svijeta ili prekomjerna izloženost virtualnom svijetu. U traženju nekoga s kojim će dijeliti iskustva, u potrazi za "priateljstvom", čovjek se susreće sa izazovom da bude autentičan, vjeran samome sebi i da ne podlegne iluziji izgrađivanja umjetnog javnog "profila".

Nove tehnologije omogućuju ljudima da se susreću onkraj granica prostora i samih kultura, otvarajući tako potpuno novi svijet mogućih priateljstava. To je velika mogućnost, ali to zahtijeva također veću pozornost i svijest o mogućim opasnostima. Tko je moj "bližnji" u tome novom svijetu? Postoji li opasnost da budemo manje prisutni onima koje susrećemo u našem svakodnevnom životu? Postoji li opasnost da budemo rastreseni, jer je naša pažnja fragmentarna i zaokupljena svijetom "različitim" od onoga u kojem živimo? Imamo li vremena da kritički razmišljamo o našim odlukama i njegujemo ljudske odnose koji su doista duboki i trajni? Uvijek je važno podsjećati da virtualni kontakt ne može i ne smije zamijeniti izravni ljudski kontakt sa osobama na svim razinama našega života.

I u digitalnom se dobu svatko suočava s nužnošću da bude autentična osoba koja razmišlja. Usto, dinamike društvene mreže pokazuju da je svaka osoba uvijek uključena u ono što komunicira. Kada ljudi

razmjenjuju informacije, već dijele same sebe, svoj pogled na svijet, svoje nade, svoje ideale. Iz toga slijedi da postoji neki kršćanski način prisutnosti također u digitalnom svijetu: on poprima svoj oblik u komunikaciji koja je čestita i otvorena, odgovorna i poštuje drugoga. Naviještati evanđelje putem novih medija znači ne samo unositi izričito vjerske sadržaje na razne medijske platforme, već također svjedočiti dosljedno, u vlastitom digitalnom profilu i načinu komuniciranja, opredjeljenja, prioritete, prosudbe koji su duboko povezani s evanđeljem, i onda kada se o njemu ne govori na izričit način. Nadalje, također je istina da se ni u digitalnom svijetu ne može naviještati poruku bez dosljednog svjedočenja od strane onoga koji naviješta. U tim novim okolnostima i s tim novim oblicima izražavanja, vjernik je ponovno pozvan dati odgovor svakome koji zatraži razlog nade koja je u njemu (usp. 1 Pt 3, 15).

Zauzimanje za svjedočenje evanđelja u digitalnoj eri zahtijeva od svih da budu posebno pozorni prema vidicima te poruke koji mogu predstavljati izazov za neke od tipičnih logika weba. Prije svega moramo biti svjesni da istina koju nastojim dijeliti s drugima ne crpi svoju vrijednost iz svoje "popularnosti" ili količine pozornosti koju privlači. Moramo nastojati da je drugi upoznaju u cijelosti, radije no da se trudimo učiniti je prihvatljivom ili ju čak "razvodnjavati". Ona mora postati svakodnevna hrana a ne nešto što će kratkotrajno privući pozornost. Istina evanđelja nije nešto što može biti predmet potrošnje ili površnog korištenja, već je dar koji zahtijeva slobodni odgovor. I kada se naviješta u virtualnom prostoru web mreže, evanđelje uvijek zahtijeva da se ucjepljuje u stvarni svijet i da dođe u doticaj s konkretnom braćom i sestrama s kojima dijelimo svakodnevni život. Izravni ljudski odnosi uvijek su od temeljne važnosti za prenošenje vjere! Želim pozvati kršćane da se s povjerenjem i svjesnom i odgovornom kreativnošću uključe u mrežu odnosa koju je omogućilo digitalna era. I to ne jednostavno zato da zadovolje želju da budu ondje prisutni, već zato što je ta mreža sastavni dio ljudskog života. Web pridonosi razvoju novih i složenijih intelektualnih i duhovnih obzora, kao i novih oblika zajedničke svijesti.

I na tome smo polju pozvani naviještati našu vjeru da je Krist Bog, Spasitelj čovjeka i povijesti, Onaj u kojem sve postiže svoju puninu (usp. Ef 1, 10). Naviještanje evanđelja zahtijeva smjerni i diskretni oblik komunikacije, koji potiče srce i pokreće svijest; takav oblik koji podsjeća na stil Isusa uskrslog kada se pridružio učenicima na putu za Emaus (usp. Lk 24, 13-35). Kroz blizinu i razgovor s njima, kroz dozivanje u svijest onoga što je bilo u njihovu srcu on ih postupno uvodi u shvaćanje misterija.

Istina koja je Krist, u konačnici, je puni i autentični odgovor na onu ljudsku želju za odnosom, zajedništvom i smisлом koja izlazi na vidjelo također u prisutnosti mnoštva ljudi na raznim društvenim mrežama. Vjernici koji svjedoče svoja najdublja uvjerenja pružaju dragocjeni doprinos i umnogome pomažu da se spriječi da se web pretvoriti u sredstvo koje depersonalizira osobe, nastoji manipulirati njihovim emocijama ili omogućuju onima koji u rukama imaju moć da monopolizira tuda mišljenja. Naprotiv, neka vjernici potiču sve da očuvaju živim vječna čovjekova pitanja, koja svjedoče našu želju za transcendencijom i čežnjom za autentičnim životom, uistinu dostoјna da se živi. To je upravo ona čisto ljudska duhovna težnja koje se krije iza naše težnje za istinom i zajedništvom i koja nas potiče da komuniciramo s integritetom i čestitošću.

Pozivam nadasve mlade da dobro iskoriste svoju prisutnost u digitalnom svijetu. Ponavljam im poziv na susret na slijedeći Svjetski dan mladih u Madridu, čijoj pripremi umnogome doprinose prednosti što ih pružaju upravo nove tehnologije. Po zagovoru njihova zaštitnika svetog Franje Saleškog, molim Boga da djelatnicima u medijima udijeli sposobnost da svoj posao uvijek obavljaju savjesno i profesionalno. Svima rado upućujem svoj apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 24. siječnja 2011.,
na blagdan svetog Franje Saleškoga

Papa Benedikt XVI.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Pismo biskupa Hrvatske biskupske konferencije prigodom pohoda pape Benedikta XVI. Hrvatskoj (4-5. lipnja 2011.)

Draga braćo i sestre!

1. Crkva i narod koje pohodi nasljednik sv. Petra Apostola blagoslovljeni su. Zbog toga nas je velikom radošću ispunila vijest da je papa Benedikt XVI. prihvatio naš poziv da dode u Hrvatsku i da će biti s nama u Zagrebu 4. i 5. lipnja ove godine.

Čuvajući spomen na tri pohoda sluge Božjega pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj, nije teško oživjeti sjećanja na ljepotu tih susreta. Oni su se događali u važnim trenucima naše crkvene i nacionalne povijesti, a u sebi su uvijek nosili sadržaj i smisao koji ne ostaju na prolaznosti doživljaja.

Tako je i ovaj put s papom Benediktom. On dobro poznaje prilike u kojima živi Crkva u Hrvatskoj i okolnosti u kojima se nalaze hrvatski ljudi. Susreti u vjeri predvođeni Svetim Ocem povezuju prošlost i sadašnjost, prolaznost i vječnost, primanje i darivanje, otkrivajući im značenje za konkretno življenje. U njihovu je središtu vjera, razmatranje Božje riječi, euharistija, molitva za zagovor Blažene Djevice Marije i svetih, a glas se apostolskoga učiteljstva iz jedne mjesne Crkve proširuje na cijeli svijet.

Kao narod i kao pripadnici Katoličke Crkve povezani smo s Petrovim nasljednicima brojnim nitima koje često i rado ističemo. Oni su nam bili najbliži i najvjerniji u najtežim trenucima naše povijesti. Zahvaljujući toj blizini, oblikovana je naša bogata kulturno-povijesna odnosno duhovna baština po kojoj smo lako prepoznatljivi kao graditelji i baštinici europske kulture. Ta nas povezanost obvezuje na osluškivanje onoga što danas Duh Sveti po Benediktu XVI. govori našoj Crkvi i narodu.

Ovaj nam put Sveti Otac dolazi u ozračju ozbiljne kulturne, gospodarske i političke krize, iza koje se zapravo nalazi duboka kriza duha. Ta kriza širi malodušnost, produbljuje ideoološke i ine podjele, pojačava nezadovoljstvo, s teško vidljivim putovima izlaska. Papa dolazi u vrijeme kada se Hrvatska nalazi pred ulaskom u Europsku Uniju, što nas stavlja pred nova pitanja i izazove, bremenite očekivanjima i nesigurnostima.

I dok smo s jedne strane svjesni svega toga, s druge strane iz prijašnjih smo pohoda iskusili da svaki

papin pastirski pohod ljudima donosi nadu, vraća ponos, budi nutarnju snagu, daje ohrabrenje i učvršćuje samosvijest o vlastitim vrijednostima i plemenitosti koja postoji u našemu narodu.

2. U svome odgovoru na naš poziv Papa je kao glavni povod dolaska k nama naveo proslavu Nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji se prvi put organizira u našoj domovinskoj Crkvi, kao i molitvu na grobu bl. Alojzija Stepinca. Time je naznačio i ključ čitanja cjelokupnoga pohoda.

Bračna zajednica je izvor i temelj, a obitelj prva i životna stanica ljudskoga društva. Obitelj je i prva škola društvenih krepnosti bez kojih ljudsko društvo ne može opstati, jer se sve one vrline koje ono cijeni i treba rađaju i nadahnjuju poglavito u obitelji. Iskonsko i odgovorno zajedništvo koje se njeguje u obitelji temelj je i škola društvenoga zajedništva i solidarnosti. Obiteljski je odgoj, stoga, od presudnoga značenja i za život čitavoga društva.

Crkva se od svojih početaka oblikuje kao obitelj i živi ozračje doma, kućne Crkve. Osim toga, od najranijih vremena ona raste iz najizvrsnijega svjedočanstva vjere: mučeništva, viđenoga kao ostvarenje dara ljubavi i naslijedovanja Krista. Stavimo li te dvije teme zajedno, naći ćemo se pred odrednicama otajstva Crkve, Kristove ljubavi prema njoj po utjelovljenju i vazmu.

Ne можemo, zato, zaobići tako očite, ujedno i tako žalosne poteškoće kroz koje prolazi hrvatska obitelj danas, a koje posljedično ugrožavaju i budućnost čitavoga naroda. Spominjemo velik broj mlađih koji zbog nezaposlenosti i neriješenoga stambenog pitanja odgađaju ulazak u brak, nezaposlenost i socijalne probleme, porast rastava, ovisnosti i obiteljskoga nasilja, sve rasprostranjeniji zajednički život "na probu", na određeno vrijeme, bez obveza, kao ni snažne pritiske koji niječu, pa i otvoreno napadaju vrijednost braka i obitelji.

Odlučili smo, zbog toga, započeti sa slavljenjem nacionalnih susreta kojima želimo promicati bračne i obiteljske vrijednosti, snažiti zdravu samosvijest hrvatskih katoličkih obitelji, pokazujući im da nisu osamljene i prepuštene sebi.

3. Sveti Otac, osim što će predvoditi svečano euharistijsko slavlje na zagrebačkome hipodromu u nedjelju 5. lipnja 2011, dan prije, u subotu 4. lipnja, susrest će se i progovoriti predstavnicima svijeta kulture, znanosti, umjetnosti, gospodarstva, politike, sporta, zatim predstavnicima vjerskih zajednica te diplomatima. Nakon toga susreta bit će u zajedništvu s mladima na zagrebačkome Trgu bana Josipa Jelačića. U nedjelju popodne u zagrebačkoj će prvostolnici predvoditi časoslovnu molitvu večernje, u zajedništvu sa svećenicima, redovnicima, redovnicama, bogoslovima, sjemeništarcima, redovničkim kandidatima i kandidaticama. Gledajući program pohoda, mogli bismo reći da ti pastoralni susreti zadiru u sva područja crkvenoga i društvenoga djelovanja.

Nadamo se da će ti susreti urođiti ponajprije plodom zajedništva, u skladu s izabranim geslom: "Zajedno u Kristu". Odrednica zajedništva iz toga gesla nije poglavito društvene naravi okupljanja, nego teološke naravi sakramentalne sjedinjenosti i pripadnosti koja se ne može do kraja objasniti društvenim procesima, ali se tiče cjelokupnoga društvenog života. Stoga bi nam bilo dragو da ljudi iz svijeta kulture, znanosti i umjetnosti, gospodarstva i politike čuju otvorena srca i duha poruke Svetoga Oca i glas Crkve.

Osobito pak očekujemo da će mladijoš oduševljenje upoznavati snagu vjere, otkrivati svoj crkveni identitet, odvažno svjedočiti kršćansku prisutnost u društvu, slijedeći uzore svetih, zalažući se za dobro po sebedarju i po snazi križa.

4. Braćo i sestre, da bismo se što bolje pripravili za susrete s Benediktom XVI. i da bi oni ostavili plodonosan trag u našim životima, Hrvatska biskupska konferencija pripremila je prigodne kateheze. Stoga pozivamo župnike i ostale pastoralne djelatnike da se po svojim biskupijama, dekanatima, župama zauzmu u organiziranju susreta obitelji i mlađih na kojima će se razmišljanjima, molitvom, inicijativama dati nov zamah našoj crkvenoj prepoznatljivosti.

Nadalje, znajući da svako djelo Crkve prati molitva, sve vas pozivamo da se molite za obitelji. Ta zajednička molitva uputit će nas prema zajedničkomu slavlju, ali i zbližavanju cijele domovinske Crkve. Zato smo pripremili prigodnu molitvu da bismo je svi molili svake nedjelje na kraju euharistijskih slavlja i u drugim prigodama liturgijske, obiteljske i osobne molitve. Potičemo sve vas u obiteljima da u ovome vremenu pripreme u svojim domovima živite ozračje molitve i "kućne Crkve".

Budite poticaj jedni drugima: roditelji djeci, djeca roditeljima, da među vama zaživi zajednička molitva, da u vašim domovima postoje znakovi kršćanske vjere, da se okupite na zajedničko čitanje Svetoga pisma, da kao obitelj ne zaboravite zahvaliti Bogu za darove, naročito za dar jednih drugima, te zazivati njegovu pomoć u nevoljama. To je izazovan put i zadaća koja nas oslobađa za vedrije svjedočenje ljepote svoje vjere u društvu i daje razlog za naše zajedničko slavlje sa Svetim Ocem.

Pozivamo vas, drage katoličke obitelji, pozivamo vas, dragi mladi, i sve vas, katolički vjernici, da se odazovete i dodete na susrete s papom Benediktom, da prepoznate da tih dana trebamo biti u Zagrebu, okupljeni ponajprije u radosti vjere i očitovanju ljepote Crkve. Moleći blagoslov od Gospodina, zagovor Blažene Djevice Marije, Majke i Kraljice obitelji, brižni pogled sv. Josipa, zaštitnika Hrvatske, i blaženoga Alojzija, svjedoka vječne istine, u zajedništvu sa svima svetima radujemo se slavlju s našim papom Benediktom XVI.

U Zagrebu, na blagdan Obraćenja sv. Pavla Aposta, 25. siječnja 2011.

Vaši biskupi:

*Marin Srakić, nadbiskup đakovačko-osječki,
predsjednik HBK, v.r.*

Josip kardinal Bozanić, nadbiskup zagrebački, v. r.

Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, v. r.

Ivan Devčić, nadbiskup riječki, v. r.

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski, v. r.

Slobodan Štambuk, biskup hvarske, v. r.

Juraj Jezerinac, vojni ordinarij, v. r.

Ante Ivas, biskup šibenski, v. r.

Antun Škvorčević, biskup požeški, v. r.

Ivan Milovan, biskup porečki i pulski, v. r.

Valter Župan, biskup krčki, v. r.

Josip Mrzljak, biskup varaždinski, v. r.

Vlado Košić, biskup sisački, v. r.

Mile Bogović, biskup gospođiško-senjski, v. r.

Nikola Kekić, biskup Križevačke eparhije, v. r.

Vjekoslav Huzjak, biskup bjelov.-križevački, v. r.

Duro Hranić, pomoćni biskup đakov.-osječki, v. r.

Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački, v. r.

Ivan Šaško, pomoćni biskup zagrebački, v. r.

Mijo Gorski, pomoćni biskup zagrebački, v. r.

Mate Uzinić, imenovani biskup dubrovački, v. r.

Molitva za obitelj

**Povodom Nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji
i pohoda pape Benedikta XVI. Hrvatskoj (4.-5. lipnja 2011.)**

*Gospodine Bože, izvore života i ljubavi,
blagoslivljamo te i zahvaljujemo ti što si
darom svoga Sina posvetio zajedništvo obitelji.
Radujući se dolasku pape Benedikta
u našu hrvatsku domovinu, povjeravamo ti:
roditelje i djecu, djedove i bake, mladiće i djevojke.*

*Molimo te da našim obiteljima daješ snagu
za velikodušno prihvaćanje dara života.
Obiteljske domove ispuni svojim Duhom,
da budu mjesta molitve i kršćanskih kreposti,
uzajamnoga poštivanja, nesobičnosti i oprštanja,
te osjetljivosti za potrebe bližnjih.*

*Sve nas ispuni životnom radošću,
da te svjedočimo u ljepoti otajstva Crkve, i da ti
– po uzoru i zagovoru Blažene Djevice Marije i sv. Josipa –
služimo u vjernosti i istini, zajedno u Kristu,
koji s tobom u Duhu Svetome živi i kraljuje
u vijeke vjekova. Amen.*

SVETI OTAC BENEDIKT XVI. U HRVATSKOJ

Zagreb, 2011.

**Priopćenje s izvanrednoga plenarnog zasjedanja HBK
Zagreb, 25. i 26. siječnja 2011.**

Izvanredno plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, pod predsjedanjem mons. Marina Srakića, đakovačko-osječkog nadbiskupa i predsjednika HBK-a, održano je 25. i 26. siječnja u prostorijama Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta, Kaptol 29, u Zagrebu. Na zasjedanju je prisustvovao i apostolski nuncij u RH mons. Mario Roberto Cassari.

Prvoga dana zasjedanja, u utorak 25. siječnja, biskupi su ugostili predstojnika novoutemeljenoga Papinskog vijeća za promicanje nove evangelizacije nadbiskupa mons. Salvatorea Rina Fisichellu, koji je članove HBK-a upoznao s glavnim ciljevima i temeljnim odrednicama nove evangelizacije. Nalazio je da osnivanjem toga vijeća Papa želi dati zamah misijskom duhu Crkve, napose u onim mjestima gdje je vjera oslabila izložena posljedicama sekularizma. Krizu koju danas proživljavamo nadbiskup Fisichella sažeо je u rečenici: "Bog danas nije zanijekan, On je nepoznat", te istaknuo da je u svome planu spasenja Gospodin postavio nas, a ne druge, da preuzmemmo odgovornost za to kakva će biti budućnost i da budemo spremni dati odgovor ljudima našega doba. Odgovoriti na taj izazov znak

je vjere i zahtijeva od nas zdrav realizam, zaključio je.

Glavna tema zasjedanja bila je priprava za pohod pape Benedikta XVI. Hrvatskoj koji će se biti 4. i 5. lipnja ove godine. Biskupi su upoznati s detaljima priprave za taj veliki događaj koji će biti snažan znak nade za naš narod i Crkvu te su dali smjernice za buduće aktivnosti koje treba poduzeti kako bi Papin pohod bio što plodonosniji.

Posebno je istaknuta važnost duhovne priprave u obiteljima, zajednicama mladih i u župnim zajednicama. U tome smislu biskupi su priredili molitvu koja će se moliti u crkvama i obiteljima s nakanom za obitelji i uspjeh Papina pohoda. Usuglašeno je i pismo vjernicima u kojem biskupi podsjećaju na značenje dosadašnjih pohoda Svetoga Oca našoj domovini te potiču vjernike i katoličke obitelji da se zauzeto uključe u pripravu te se otvorena srca odazovu i dođu na susret s Papom. Biskupi su razmotrili i druga crkvena pitanja te su se osvrnuli na aktualnu situaciju u društvu.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

**Priopćenje sa sjednice Stalnoga vijeća HBK
Zagreb, 14. ožujka 2011.**

Pod predsjedanjem mons. Marina Srakića, đakovačko-osječkog nadbiskupa i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije, u ponедjeljak 14. ožujka održana je sjednica Stalnoga vijeća HBK-a u Tajništvu HBK-a u Zagrebu. Na sjednici su sudjelovali i ostali članovi Stalnoga vijeća: kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i potpredsjednik HBK-a, mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, mons. Ivan Devčić, nadbiskup riječki, mons. Enco Rodinis, generalni tajnik, i Fabijan Svalina, zamjenik generalnoga tajnika HBK-a.

Glavne točke dnevnoga reda bile su priprema pohoda pape Benedikta XVI. Republici Hrvatskoj i program 42. plenarnoga zasjedanja HBK-a. Članovi Stalnoga vijeća upoznati su s poduzetim aktivnostima u sklopu priprema za Papin pohod s posebnim osvrtom na susret Svetoga Oca s predstavnicima kulture, znanosti i javnoga života u Hrvatskome narodnom kazalištu, zatim na susret s mladima na Trgu bana Josipa Jelačića te misno slavlje na hipodromu u sklopu Nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji.

U nastavku sjednice definirane su teme 42. plenarnog zasjedanja HBK-a koje će se održati od 29. do 31. ožujka u Zagrebu.

Stalno vijeće Hrvatske biskupske konferencije sa zabrinutošću se osvrnulo i na aktualna zbivanja u hrvatskome društvu. Svjesni ozbiljnosti situacije, biskupi pozivaju političare, gospodarstvenike, javne medije i sve ostale odgovorne čimbenike u našoj domovini da daju svoj doprinos očuvanju mira i stabilnosti te jačanju zajedništva u našemu narodu kako bismo zajednički nadvladali sva iskušenja sadašnjega trenutka. Nalazimo se u prijelomnom vremenu u kojem treba sačuvati razboritost i trjeznost, ojačati solidnost i umnožiti molitve za dar razuma i mudrosti, jer nam predstoje važne odluke koje će dugoročno odrediti našu budućnost, ističu članovi Stalnoga vijeća HBK-a i pozivaju sve ljude dobre volje na jačanje svijesti o svojoj suodgovornosti za opće dobro svoga naroda i države.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

**Susret članova Stalnog vijeća HBK s premijerkom Kosor
Zagreb, 28. ožujka 2011.**

Članovi Stalnoga vijeća Hrvatske biskupske konferencije sastali su se 28. ožujka u Banskim dvorima s predsjednicom Vlade Republike Hrvatske Jadrankom Kosor. Predsjednica Vlade izvijestila je o svim aktivnostima na završetku pregovora za ulazak Hrvatske u Europsku uniju, a članovi Stalnog vijeća HBK izrazili su potporu na tom putu.

Također se razgovaralo o pripremama za posjet pape Benedikta XVI., koje teku prema planu i konstatirano je da će sve biti spremno za taj veliki događaj za Hrvatsku i za hrvatski narod. Bilo je riječi i o beatifikaciji pape Ivana Pavla II., kojoj će nazočiti i predsjednica Vlade Jadranka Kosor.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

Poslanica biskupa Josipa Mrzljaka za Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u BiH (21. – 27. ožujka 2011.)

Vama pak, braćo, neka ne dodija činiti dobro (2 Sol 3,13)

1. Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini

Ove godine obilježavamo petu godinu provođenja akcije Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini.

Svim aktivnostima koje ćemo provoditi uoči 3. korizmene nedjelje želimo pokazati zahvalnost za sve ono čime nas braća i sestre u vjeri iz Bosne i Hercegovine obogaćuju: čvrstom vjerom, očuvanjem obiteljskog zajedništva, domoljubljem, brojnim postignućima u sportskom, kulturnom i gospodarskom životu. Posebno zahvaljujemo na brojnim svećeničkim i redovničkim zvanjima, koja su živi kvasac i Crkve u Hrvatskoj.

Na poseban način želimo biti solidarni s Crkvom u Bosni i Hercegovini koju predvode njeni biskupi. Ona neumorno služi i ljudima koji su ostali u BiH i povratnicima koji su lišeni onoga što je bitno za dostojanstven život svakoga čovjeka: nade, sigurnosti, perspektive, pravde, kuće, rada, plaće za uzdržavanje obitelji, pristupa kulturi, sudjelovanja u javnom životu. Crkva neumorno nastoji održati i očuvati identitet Hrvata katolika u Bosni i Hercegovini, njihovu prisutnost u javnom, političkom, kulturnom, gospodarskom i obrazovnom životu.

2. Pokazati solidarnost s potrebitima

Vremena u kojima živimo bremenita su raznim osobnim i društvenim nepogodama. Međutim, kao vjernici, u svim tim teškoćama prepoznajemo Radosnu vijest koju nam donosi Isus Krist! On nas poziva da svoje čovještvo ostvarujemo u ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Zato je važno ne pokleknuti pred napetostima trenutka, pred tjeskobom koja zahvaća sve pore i sve generacije našega društva.

Bog nas poziva da se otvorimo Njegovu djelovanju u našem životu, da osluhnemo i poslušamo Njegov glas, da ga hrabro, ustrajno i neustrašivo slijedimo. Stoga je potrebno svoju tjeskobnu sadašnjost staviti u Njegove ruke otvarajući mu svoje srce, svoj um, povjeravajući mu pritom svoju obitelj, svoj posao i, na koncu, sav svoj život. Kada slobodno daje samoga sebe, kršćanin svjedoči da je ljubav pravi temelj na kojem počiva njegov život, a ne materijalno bogatstvo. Vrijednost milodaru daje upravo ljubav, koja nadahnjuje različite oblike darivanja, već prema mogućnostima i uvjetima svakog pojedinca.

Solidarnost koju želimo pokazati s braćom i sestrama u Bosni i Hercegovini neka bude izraz naše čvrste iskrene odluke da želimo slijediti Krista: da želimo biti sol i svjetlo svijeta, da želimo biti činitelji konkretnih djela ljubavi prema bližnjima, prema potrebitima, osobito prema onima najmanjima, prema onima čiji se glas gotovo i ne čuje, prema onima koji podnose kakvu fizičku patnju, prema onima čije se dostojanstvo ne poštuje, a ostvarivanje prava uvjetuje. Neka naša braća u vjeri po djelima naše solidarnosti osjete da spoznajemo njihove potrebe te da činimo ono na što nas Isus potiče i poziva: da čineći dobro pobjeđujemo zlo.

Svatko od nas pozvan je biti dionikom kruga dobrote, koju iskazujemo konkretnim djelima ljubavi prema bližnjima u potrebi, jer kršćanstvo ne poznaće granice. Pokažimo da djelotvorna ljubav prema bližnjem nadilazi križ bolesti, nemoći, siromaštva i ostavljenosti, drugim riječima, križ svih mogućih kriza, i da je ona put do uskrsnuća, do novog života.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

3. Promicanje obiteljskih vrijednosti i pohod pape Benedikta XVI.

Crkva naučava i vjeruje da je obitelj Božja "polazna točka" na zemlji, početak svakoga novog života, ishodišta točka rasta, sazrijevanja i posvećenja svake ljudske osobe. Iz obitelji i po obitelji Bog, koji je sam Ljubav, tu ljubav prenosi na svakoga čovjeka, na svaki narod i na sav svijet.

Papa Benedikt XVI. svojim dolaskom i pohodom Crkvi u Hrvatskoj i našoj Domovini, osobno će se pridružiti i sudjelovati u nacionalnom slavlju "Dana obitelji". Na taj način papa Benedikt XVI. na poseban nam način poručuje da se zalažemo za očuvanje obitelji i obiteljskih vrijednosti kako bismo, obogaćeni i ojačani obiteljskim zajedništvom, lakše mogli nadvladati sve probleme i teškoće s kojima se svakodnevno susrećemo.

I naš hrvatski narod možemo promatrati kao jednu veliku obitelj čiji jedan dio živi u Hrvatskoj, u Bosni i Hercegovini, i drugim susjednim zemljama, a drugi je rasut po državama Europe, obiju Ameriku i gotovo po svim zemljama svijeta.

Molimo usrdno, svakoga dana, za naše obitelji, posebice one s brojnom djecom, za siromašne i sve druge koji trpe zbog socijalnih nevolja, da potpmognuti razumijevanjem i solidarnošću braće i sestara budu ispunjeni Božjom utjehom i nadom.

Osobito se u ovom Tjednu, kojim želimo pokazati solidarnost s braćom i sestrama u Bosni i Hercegovini, spomenimo njihova primjera očuvanja obiteljskih vrijednosti kojim obogaćuju i nadahnjuju nas ovdje u Hrvatskoj. Zauzmimo se stoga da što učinkovitije pomognemo očuvanju vjerničkog i nacionalnog identiteta Hrvata katolika u Bosni i Hercegovini.

4. Suobličiti se Kristu djelima ljubavi

Korizma nam svake godine pruža jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svojega kršćanskog života i potiče nas da uvijek iznova otkrivamo Božje milosrđe kako bismo mi sami postali milosrdnjima prema braći i sestrama u potrebi. U korizmenom vremenu Crkva vjernicima stavila na srce određene konkretne aktivnosti koje smo pozvani činiti tijekom ovog vremena duhovne obnove: to su molitva, post i milostinja. Tim djelima nastojimo se suočiti Kristu.

Što znači predstavljati Krista? To znači otkrivati Božju ljubav ljudima kao što je to Krist činio. Svaki put kada iz ljubavi prema Bogu dijelimo naša dobra s bližnjima u potrebi, spoznajemo kako upravo ta ljubav istinski ispunja naš život i obogaćuje mrim, nutarnjim zadovoljstvom i radošću.

Neka nam stoga na srcu i u pameti bude motiv ove poslanice: „Vama pak, braćo, neka ne dodija činiti dobro" da nam se srca ne ulijene, da ne sustanemo činiti dobro; jer zajedništvo je dar Duha Svetoga, ali je i stvarnost koju smo kao vjernici pozvani građiti, čuvati i njegovati.

Pozivamo vjernike i sve ljude dobre volje da potiču zajedništvo, pomaganja, susrete, uzajamne posjete te konkretnu pomoć. Pokažimo solidarnost s potrebitima u Bosni i Hercegovini, uspostavljajmo i njegujemo zdrave kontakte, skrbimo jedni za druge, da živimo zajedništvo kakvu nas je Krist podučio.

Milost vam i mir u Gospodinu!

Mons. Josip Mrzljak
predsjednik Hrvatskog Caritasa

**Poruka biskupa HBK u povodu popisivanja stanovništva
Republike Hrvatske, Zagreb, 31. ožujka 2011.**

Dragi vjernici!

Tijekom mjeseca travnja ove godine (od 1. do 28. travnja 2011.) u Republici Hrvatskoj provest će se popisivanje stanovništva (kućanstava i stanova). To je opsežno prikupljanje podataka na državnoj razini koje se kod nas, kao i u mnogim drugim zemljama, provodi svakih deset godina. Osim što je sudjelovanje u tome popisivanju građanska dužnost, ono je važno za život Crkve i vjernika u društvu. Stoga Vas pozivamo da promišljeno i odgovorno pristupite toj obvezi.

Kao vaši biskupi skrećemo vam pozornost na činjenicu da se među pitanjima koja se postavljaju u skladu sa za to pripremljenim upitnikom, nalaze i pitanja vezana uz vjersku pripadnost i narodnost. Izjašnjavanje vjernika o svojoj vjeri netko može promatrati samo kao statističku datost, ali dobro znamo da je ono ujedno i važan izraz svjedočenja vlastite vjere. Za onoga tko je kršten u Katoličkoj Crkvi i njoj pripada izjasniti se katolikom znači slobodno izreći istinu i ne zanijekati samoga sebe.

Znajući da je vjernik u svim životnim prilikama i neprilikama vjernik, bez obzira na poteškoće s kojima se susreće, dobro je oživjeti svijest da izjašnjavanje o vjeri i pripadnosti Crkvi ima svoje posljedice na sve sastavnice življenja.

Stoga nije čudno da se u zadnje vrijeme na razne načine pripadnike Katoličke Crkve pokušava otkloniti od izjašnjavanja da su katolici, zamutiti pogled i stvoriti drukčiju sliku o hrvatskome društvenom tkivu od onoga kakvo ono civilizacijski i kulturološki zapravo jest.

Dobiveni podaci u popisu stanovništva bit će temelj za donošenje raznih političkih, gospodarskih i drugih odluka, važnih za vremensko razdoblje pred nama, odražavajući se ne samo na život ovoga naraštaja, nego i na život djece i mlađih do kojih nam je stalo.

Ovime pozivamo sve vas, katoličke vjernike, da očitovanjem svoje katoličke vjere i pripadnosti svome narodu promičete naše vlastitosti i vrijednosti, naš identitet, kojim pridonosimo izgradnji dobra u svojoj hrvatskoj Domovini.

Pri popisivanju stanovništva, dakle, na zaboravite istaknuti da ste katolici, da ste Hrvati ili pripadnici nekoga drugoga naroda, jer samo poznavanjem i isticanjem vlastitoga identiteta možemo graditi iskrenije i humanije međusobne odnose. Neka vas prati Božja blizina i njegov blagoslov u svetim korizmenim i vazmenim danima.

Vaši biskupi

U Zagrebu, 31. ožujka 2011.

**Priopćenje s plenarnog zasjedanja HBK,
Zagreb, 31. ožujka 2011.**

Plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, pod predsjedanjem predsjednika HBK đakovačko-osječkog nadbiskupa Marina Srakića, održano je od 29. do 31. ožujka u prostorijama novoga sjedišta Hrvatske biskupske konferencije, Ksaverska cesta 12, u Zagrebu.

Središnja tema i ovog zasjedanja bila je priprava za pohod pape Benedikta XVI. Hrvatskoj 4. i 5. lipnja ove godine. Biskupi su analizirali sve što je učinjeno u sklopu priprema za svaki pojedini dio programa. Istaknuto je da pripreme dobro napreduju i da je već dobrom dijelom definiran sadržaj pojedinih susreta kao i osigurana potrebna tehnička infrastruktura. Biskupi su i ovom prigodom pozvali vjernike da se aktivno uključe u program priprave u svojim župama te da mole za uspjeh Papinog pohoda.

U povodu predstojećeg popisa stanovništva, koji će se u Hrvatskoj provesti u mjesecu travnju, članovi HBK uputili su poruku u kojoj pozivaju katoličke vjernike da očitovanjem svoje katoličke vjere i pri-padnosti svome narodu promiču svoje vlastitosti i vrijednosti, svoj identitet, kojim pridonose izgradnji dobra u svojoj hrvatskoj Domovini.

Osvrnuvši se na aktualnu situaciju u našem društvu biskupi su odlučili pozvati sve vjernike da se u petak 8. travnja uključe u molitvu za Domovinu.

Biskupi su razmotrili smjernice HBK za apostolat vjernika laika u Crkvi te su dali prijedloge koji će ući u završnu verziju toga dokumenta.

Podržano je osnivanje Komisije za hrvatski martirologij na čijem čelu će biti biskup Mile Bogović. Biskupi su pozdravljaju donošenje Zakona o obilježavanju i održavanju grobova žrtava komunističkog zločina nakon II. svjetskog rata te će podržati njegovo provođenje. Uz to preporučuju obilježavanje dana totalitarnih režima, 23. kolovoza, u smislu odluke Europskog parlamenta.

Tijekom zasjedanja predsjednik HBK mons. Marin Srakić u zajedništvu s članovima HBK blagoslovio je zgradu novoga sjedišta Hrvatske biskupske konferencije.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

**Priopćenje Komisije HBK Iustitia et pax
Zagreb 24. ožujka 2011.**

Komisija HBK Iustitia et pax zasjedala je u srijedu 24. ožujka u Zagrebu pod predsjedanjem sisackog biskupa Vlade Košića, predsjednika te Komisije. Na zasjedanju se raspravljalo o Haškom tribunalu. Zaključeno je da se pripremi izjava na tu temu koja će biti objavljena 12. travnja. Komisija ujedno poziva sve katolike u Hrvatskoj na post i molitvu za pravednu presudu hrvatskim generalima u Haagu i to u petke 1., 8. i 15. travnja.

**Izjava Komisije Iustitia et pax
o Međunarodnom sudu za ratne zločine u Haagu
Zagreb, 12. travnja 2011.**

Potaknuti događajima koji slijede za nekoliko dana, a to su najavljene presude hrvatskim generalima koji su oslobodili našu domovinu Hrvatsku u osloboditeljskom ratu od srpske agresije, a koji bi mogli imati nesagledive posljedice za našu zemlju i njezinu budućnost, te koji bi mogli povrijediti pravdu i stoga dugoročno ugroziti mir, Komisija Hrvatske biskupske konferencije "Iustitia et pax" osjeća odgovornost da u ime sebi vlastite zadaće, a to je briga za zajedničko dobro, izjavi sljedeće:

Neophodno je izreći pravorijek o ratu na području Republike Hrvatske od 1991. do 1995.

Kada je Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda 1993. godine Rezolucijom br. 808 osnovalo međunarodni ad hoc Sud za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije (ICTY) i Ruande (ICTR), Hrvati su to dočekali s velikim očekivanjima. Taj je sud, naime, i ustanovljen na prijedlog Republike Hrvatske. Hrvatska je pretrpjela strašnu oružanu agresiju koju je nad njom od 1991. do 1995. vodila Srbija i Crna Gora s tzv. JNA. Međutim Hrvatska se, premda je bila ostavljena bez adekvatne i pravodobne pomoći, kako Ujedinjenih naroda tako i Europske unije, uspjela obraniti i oslobođiti, nakon četiri godine okupacije i etničkog čišćenja od nesrpskog stanovništva, gotovo trećinu svoga okupiranog državnog područja. Ovdje valja podsjetiti na Rezoluciju o stanju na okupiranim područjima Hrvatske, koju je donijela Opća skupština UN-a 10. prosinca 1994., kojom je potvrđila teritorijalnu cjelovitost i suverenost Republike Hrvatske. Tu se, dakle, jasno kaže da su dijelovi Republike Hrvatske tijekom Domovinskoga rata bili – okupirani. Bila je, prema tome, počinjena agresija na Hrvatsku i Hrvatska se u Domovinskom ratu branila – i obranila. U tom kontekstu hrvatski je narod očekivao da će spomenuti Sud ad hoc (ICTY) sa sjedištem u Haagu u svom djelovanju poći od činjenice da je Hrvatska bila napadnuta, razorena, okupirana te su nad njezinim građanima od strane Srbije počinjeni ratni zločini, zločini protiv čovječnosti i zločini genocida, za što će počinitelji biti kažnjeni.

Problemi na koje sud u Haagu nije uspio primjereno odgovoriti

Sud u Haagu nije adekvatno vrednovao činjenicu da je Hrvatska bila žrtva srpske agresije. To se vidi iz konkretne optužnice koja je podi podignuta za tzv. "udruženi zločinački pothvat", na čelo kojega se

stavilo pokojnoga hrvatskog predsjednika dr. Franju Tuđmana, zajedno s još nekim također pokojnim visokim državnim predstavnicima, a u koju su uključeni – i to po zapovjednoj odgovornosti – hrvatski generali.

Velika je, nadalje, zamjera ovome Sudu – na što smo mi već upozorili svojim izvješćem "Pravda i mir u Hrvatskoj i njezinom okruženju: Hrvatska perspektiva", na međunarodnom skupu u Lisabonu 2005. godine (1) – što se za počinjene zločine na našem području sudi samo pripadnicima autohtonih naroda koji tu žive, a unaprijed se aboliralo pripadnike drugih naroda, koji su također nosili na ovom području u vrijeme ratnih djelovanja bilo političku bilo vojnu odgovornost.

Naime, ovaj Sud je uspostavio kriterije koji ne vrijede univerzalno, već partikularno i parcijalno. Tako se dogodilo da u 21. stoljeću pod okriljem Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda imamo instituciju u kojoj veliki sude malima po kriterijima koji ne vrijede za velike.

Kada bi se kriteriji ovog Suda primijenili na generale i političare naroda sudaca i tužitelja u procesu, mnogi bi generali i političari tih naroda bili optuženi po zapovjednoj odgovornosti, za prekomjerno granatiranje, neselektivno granatiranje, udruženi zločinački pothvat... Ako kriteriji međunarodnog suda pod okriljem Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda ne vrijede univerzalno, a evidentno ne vrijede, što onda iz toga možemo zaključiti? Da postoje "viši" i "niži" narodi? Zar se suditi može samo malim narodima? I koji je onda smisao takvih sudskeh procesa? Nije li to opasan pravni presedan koji se nije smio dogoditi na kraju 20. stoljeća, i ne otvara li on – baš zato što je pod okriljem ovako visoke međunarodne institucije – prostor za opasno širenje novih nepravdi u svijetu? To su pitanja koja ne rješavaju probleme naroda s prostora bivše Jugoslavije. Ali riječ je o pitanjima koja traže ozbiljno promišljanje i ozbiljne odgovore, jer ukoliko se legitimira ova praksa da veliki sude malima i "viši" "nižima", onda u svijetu sigurno neće biti mira jer to je u korijenu nepravedno i nehumano.

U "izlaznoj strategiji" rada Haškoga suda svakako valja uzeti ozbiljno u razmatranje ovu činjenicu koja se rodila iz prakse rada Suda, a koja otvara niz teških pitanja i mogućih opasnih zastranjenja

koja će imati daleko šire posljedice od nepravde učinjene prema "malim" narodima ili pojedincima pripadnicima tih naroda, političarima ili vojnici-ma.

Distinkcija između Suda i haaškoga tužiteljstva

Bilo bi nepravedno zbog svega toga prozivati cijeli Tribunal. Bez namjere umanjenja činjenice da je Sud potvrđio i učinio pravosnažnom optužnicu za "zločinački pothvat", želimo podsjetiti da optuživanje ili neoptuživanje, otvaranje ili neotvaranje istraga za "prekomjerno", "neselektivno" granatiranje Knina, ili Vukovara - nije u nadležnosti Suda, već haaškoga tužiteljstva. A to tužiteljstvo radilo je prema čudnim kriterijima i metoda-ma. Mnoga svjedočenja iz samog Suda, ali i iz tužiteljstva, iznijela su na svjetlo dana činjenicu da se o optuživanju odlučivalo pod političkim pritiscima velikih sila, s jasnom težnjom ujednačavanja odgovornosti napadača i napadnutih, a to znači i iskriviljavanja povjesne slike o stvarnim agreso-rima i stvarnim žrtvama. Sporno je dakle i to što tužitelju Vijeće sigurnosti daje neviđenu političku snagu. I Vijeće sigurnosti i Europska unija svoje bitne političke odluke o Hrvatskoj temelje na izvješćima glavnoga haškog tužitelja, a ne predsjednika suda ili na odlukama sudskega vijeća. U tome smislu sud za bivšu Jugoslaviju je svjetski presedan. Jer na svakom drugom sudištu tužitelj je jednakopravan obrani i samo je jedna od strana u kaznenom postupku.

Hrvatska i Haški sud

Pored tudihih, treba se sjetiti i vlastitih pogrešaka, jer je i njih s hrvatske strane bilo i te kako mnogo. Kada već spominjemo glavnoga tužitelja, valja postaviti pitanje kako je moguće da je Ruanda uspjela smijeniti glavnog tužiteljicu, na čiji je rad imala slične zamjerke kao i većina hrvatskih građana i političara, a hrvatska diplomacija i politika, iako je evidentirala iste nepravilnosti, to nije? Zašto?

Isto tako treba se upitati koliko je bilo razboritosti u odluci da se prije nego što je nadležno sudske vijeće donijelo svoju odluku, u travnju 2000. godine doneše Deklaracija o suradnji s Međunarodnim kaznenim sudom u Haagu, čime se tužiteljstvu dala nadležnost nad oslobođilačkim operacijama Bljesak i Oluja. Ne samo da tada nije pokazana politička razboritost, nego je državna vlast iskazala nepoštivanje prema nadležnom sudskem vijeću.

Ovdje se ne smije zaboraviti ni selektivno i protuzakonito dostavljanje dokumentacije tužiteljstvu, a posebno se to odnosi na "predsjedničke" transkripte. Podsjećamo da su upravo ti transkri-

ti, onako neprecizni i nedorečeni, tužiteljeva pravna platforma za podizanje optužnice za tzv. "zločinački pothvat" u više predmeta pred Haaškim sudom. Istodobno optuženicima je do početka postupka dokumentacija bilo slabo ili nikako dostupna.

Stoga, da bi Sud mogao donijeti pravednu pre-sudu, sudske bi vijeće trebalo, uz sve predočene činjenice, prilikom donošenja presude voditi računa i o sljedećemu:

1. Da za državnu politiku agresije i okupacije Hrvatske te Bosne i Hercegovine nije podignuta nikakva optužnica, dok za odluku da se osloboodi okupirani hrvatski teritorij, jest.
2. O pravu i obvezi Hrvatske da osloboodi svoj oku-pirani teritorij.
3. O pravu i obvezi Hrvatske da pomogne ugroženom bošnjačkom i hrvatskom narodu da nakon Srebrenice ne doživi još jedan genocid u Bihaću, koji bi po procjenama međunarodne zajed-nice bio višestruko strašniji.
4. Da nitko pravedan ne može poreći da su i s hrvatske strane počinjeni pojedinačni zločini, no procesuirati i osuditi trebalo bi prave počinitelje, a ne birati osumnjičenike po političkom ključu. Jer samo ukoliko se osude pravi počinitelji, pravda može biti zadovoljena, a ukoliko se osude nevini, to onda nije pravda, već nepravedna optužba na-padnute države, a time i njezinog naroda. A ovakva nepravda ne pridonosi uspostavi povjerenja i mira, već može biti uzrok novim podjelama i ozbiljnim nesporazumima. Ne kaže se uzalud da je bolje sto krivih osloboediti nego jednog nevinog osuditi.

Poziv na pravdu i mir

"Pravda je novo ime mira" bilo je geslo pontifikata pape Pija XII. Reflektirajući užas II. svjetskog rata, prijetnje hladnoga rata, Papa je upozorio svijet da treba uložiti mnogo napora oko uspostave pravde, jer to je nužan uvjet za uspostavu mira u svijetu. Kasnije je crkveno Učiteljstvo razvijalo ovu misao o uvjetima uspostave trajnoga mira među ljudima i narodima. Tako je Pavao VI. došao do zaključka da je razvoj novo ime mira, posebno razvoj siromašnih naroda. (2) Ivan Pavao II. otkriva da je solidarnost ta koja nosi mir današnjem svijetu. (3) Ovu misao o promicanju kulture mira zaključuje aktualni papa Benedikt XVI. upozoravajući da su na kraju ljubav i istina ti koji čovječanstvu otvaraju perspektivu izgradnje kulture mira. (4) Svaka od ovdje spomenutih prepostavki mira je bitna, i ukoliko izostane u značajnijoj mjeri, mir – ta neizmjerna vrjednota čovječanstva – teško će biti održiv.

U tom smislu i mi želimo dati svoj prilog promicanju pravde kao elementarnog oblika mogućnosti mira među ljudima i narodima, kako u ovom dijelu Europe, prečesto zahvaćenom ratovima i nasiljem, tako i na uspostavi pravednosti i kulture mira u cijeloj suvremenoj Europi i cijelome svijetu.

Na kraju, kao što smo pozvali vjernike da mole i poste za pravednu odluku, apeliramo na hrvatske građane da po objavlјivanju presude zadrže mir i dostojanstvo.

U Zagrebu, 12. travnja 2011.

Biskup Vlado Košić,
predsjednik Komisije HBK Iustitia et pax

**Izjava HBK povodom Haaške presude,
Zagreb, 22. travnja 2011.**

Istina i pravda su osnovni preduvjeti mira

Haaška presuda generalima Anti Gotovini, Ivanu Čermaku i Mladenu Markaču unijela je nemir u srca mnogih hrvatskih građana te je narušila njihovo povjerenje u institucije pravde i istine na međunarodnoj razini. I mi hrvatski biskupi, zajedno s našim vjernicima, dijelimo nevjericu te tugu zbog izrečene haaške presude i zbog njezina pravnog obrazloženja. Zabrinuti smo i zbog njezina negativnog utjecaja na interpretacije i povijesne prosudbe oslobođiteljskog rata Republike Hrvatske od srpske agresije, na međunarodni ugled Republike Hrvatske i hrvatskog naroda u cjelini te na izgradnju mira i pravde u međunarodnim odnosima.

Izražavamo svoju kršćansku i ljudsku solidarnost s osuđenim generalima, Antonom Gotovinom i Mladenom Markačem i s njihovim obiteljima. Isto tako izražavamo solidarnost i sa svim nevinim žrtvama, bez obzira kojem narodu pripadale, a stradale su tijekom domovinskog rata od bilo koje razbojničke ili osvetničke ruke. Patnja svake žrtve zaslužuje našu sućut i osudu, jednako kao i patnja svih žrtava od Iloka i Vukovara, sve do Konavala i Dubrovnika. Pozivamo, stoga, sve odgovorne u našoj Domovini da počinjene zločine istraže i pravedno kazne, kako bi Pravda postala službenicom Mira na našim prostorima. Istodobno pozivamo i sve odgovorne u svijetu na postojanost u obrani načela međunarodnoga prava, jednakog za sve, velike i male narode, kako bi Istina mogla biti jamac te temelj mira i uzajamnog razumijevanja.

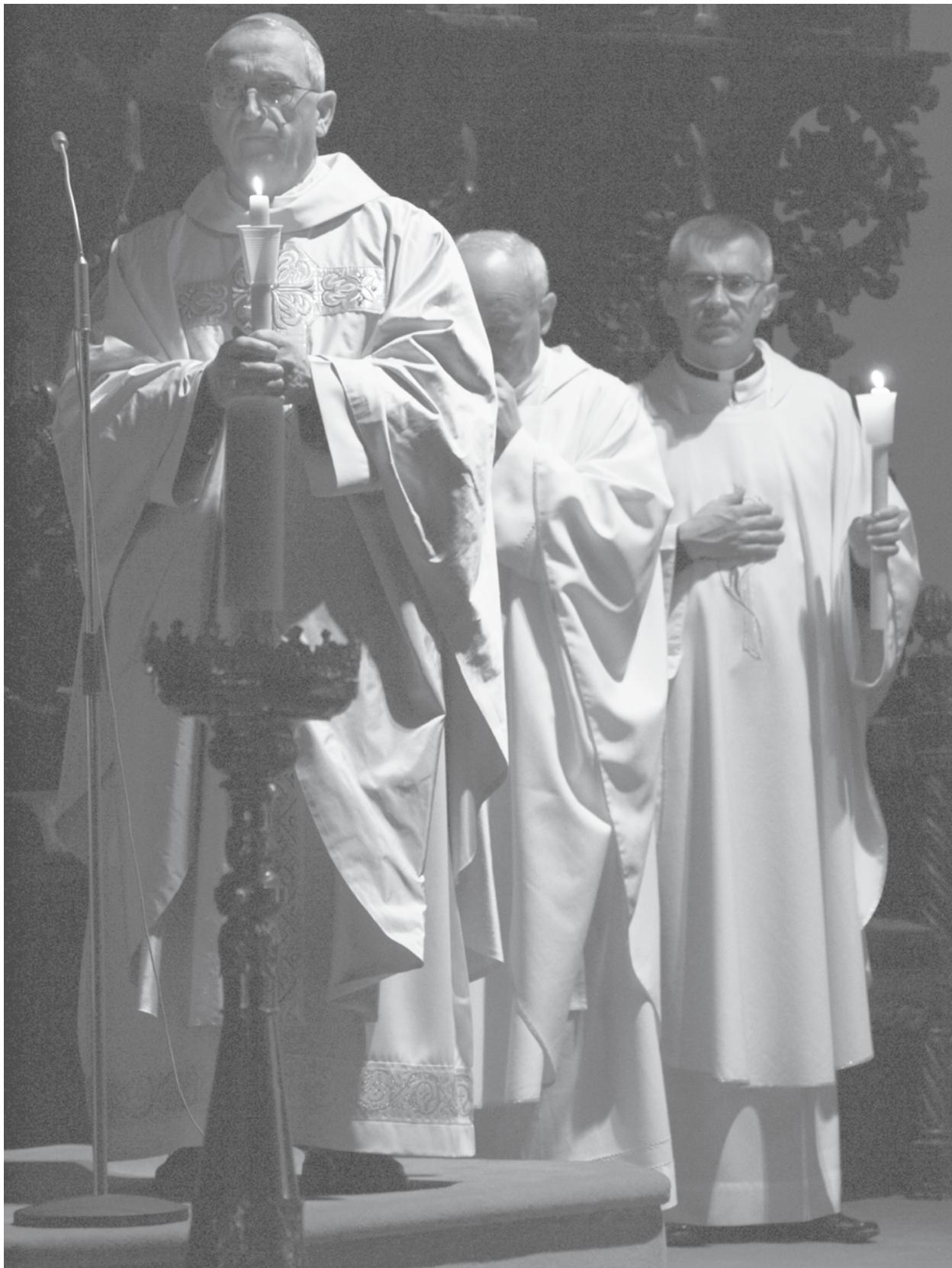
Bilješke:

1. Usp. Košić, V., Črpić, G., *U službi pravde i mira. For the Sake of Justice and Peace. Komisija Iustita et pax Hrvatske biskupske konferencije 1989.-2009. Izjave, priopćenja, apeli, izvještaji. Zagreb. 2009., str. 119-121; 135-137.*
2. Usp. Pavao VI., *Populorum progressio*, 1967.
3. Usp. Ivan Pavao II., *Sollicitudo rei socialis*, 1987.
4. Usp. Benedikt XVI., *Deus caritas est*, 2005.; *Caritas in veritate*, 2009.

Formulacija o „udruženom zločinačkom pothvatu“ teška je i nepravedna uvreda ne samo hrvatskom narodu, nego i čitavom svijetu. Također doživljavamo i presudu tadašnjem hrvatskom vodstvu te generalima koja polazi od navedene kvalifikacije hrvatskih oslobođilačkih akcija tijekom rata. Smatramo k tome da prošlost jedna haaška presuda može postati i opasna indirektna podrška novom nasilju te izvorom daljnjih nepravdi u svijetu. Naslov suđenja u istom procesu zaslužuje zbog toga maksimalnu osjetljivost pravnih stručnjaka za istinu i za pravdu te pozornost čitave međunarodne zajednice za konačni pravorijek u tom procesu.

Ponovno pozivamo sve građane Republike Hrvatske da, unatoč doživljenoj nepravdi, očuvaju svoje dostojanstvo, mir srca te bistrinu uma. A sve vjernike pozivamo da se nadahnju snagom i dostojanstvom poniženog i osuđenog Isusa - uskrsloga Krista, da budu postojani u njegovoj školi ljubavi koja ne pita za cijenu i za žrtvu, te da mole za prsvjetljenje srca svih odgovornih za vladavinu pravde i istine, kao preduvjeta mira i solidarnosti, među svim narodima.

Biskupi Hrvatske biskupske konferencije

Vazmeno bdjenje, 2011.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Nadbiskupova homilija na blagdan bl. Alojzija Stepinca,

10. veljače 2011., Zadar-Bili Brig

(Mudr 3, 1-9; Ti si Gospodine baština moja; 2 Kor 1, 3-12; Iv 12, 23-28)

1. Kad se prije 78 godina mladi Alojzije vraćao iz Rima u svoju Domovinu, rektor Germanikuma pribilježio je o njemu da je 'izvrsne naravi, u svemu solidan, istinski pobožan, a u stezi vjeran i savjestan'. Time je Rektor ukratko opisao Stepinčev značaj i dao svoj sud o svom mlađom pitomcu. Alojzije je u svom životnom hodu prošao tri različita razdoblja: bio je vojnik, ratnik i zarobljenik. Nakon toga bio je ratar koji je obrađivao svoju dobru zagorsku i plodnu zemlju hrvatsku. I na koncu bio je svećenik, biskup i pastir, molitelj i pokornik, povjednik i odgojitelj Božjeg puka do konca života. Ova tri različita životna razdoblja učinili su ga divnim povijesnim likom koji savršeno usklađuje svoje tri velike ljubavi: prema čovjeku, Domovini te prema Bogu i Crkvi Katoličkoj. Bogoslovni studij u Rimu, hodočašće u Svetu zemlju, gdje je hodojer jeruzalemskim stopama svoga Učitelja, te imenovanje najmladim biskupom na svijetu (u 36. godini) pokazuju određenu simboliku. U Rimu je nakon studija zaređen za svećenika, u Jeruzalemu pripravljen za mučenika, a u Zagrebu posvećen za predvodnika velike nadbiskupije. I postao stijenom preko koje nije mogla proći nijedna moć ovoga svijeta.

Kada ga je u prigodi imenovanja pozdravio pomoćni biskup Sevis, Stepinac je znakovito odgovorio: 'Zahvaljujem vam od srca, iako se radovati ne mogu, jer moje je imenovanje za mene težak križ, koji valja nositi prema pravilima kršćanskog savršenstva ne samo strpljivo, nego dragovoljno i gorljivo (patienter, libenter et ardenter)... Moja je nakana čista: slijediti nauk križa, te bez ikakva straha braniti katoličku istinu i pravednost. Pa kao što sam bio za dobro svoga naroda spremam dati sve, tako sam spremam na sve i za Crkvu Katoličku, koja me od najranije mladosti učila dati svakome što je njegovo i ljubiti ljude istinskom ljubavlju'.

2. Stepinčovo imenovanje zagrebačkim nadbiskupom ondašnji su mediji ovako opisali: "Mlad je i rese ga velike vrline. Duboko je odan molitvi i srca milostiva prema sirotinji koju ljubi ljubavlju svetog Vinka Paulskog. Pun je apostolskog žara, osjećajne duše pa će znati svom vjernom puku biti i otac i prijatelj, spremam moliti i trpjeti za svoj narod"

(Katolički list). I doista, Bog ga je odabrao za velike stvari. Izabrao ga je i odredio biti svjetлом u vremenu velikoga mraka. Jer, živio je u teškom povijesnom razdoblju triju bezbožnih, nehumanih i opakih diktatura. Kad je preuzeo upravu zagrebačke crkve, iz Njemačke se širio zadar nacizma i fašizma, a iz Rusije bezbožna ideologija komunizma. On se bez ustručavanja usprotivio navedenim ideologijama i branio Božja, crkvena, ljudska i narodna prava. Izložio se brojnim opasnostima.

Kad je prije 70 godina predvodio svečanost sv. Vlaha u Dubrovniku, u propovijedi je jasnim riječima osudio komunizam, fašizam i nacizam. Govoreći o značenju evanđelja i svetaca koji su poput svetoga Vlaha voljeli Kristov nauk, Stepinac je naglasio kako je to 'potrebno isticati baš danas kad se umjesto simbola Kristova križa, simbola ljubavi i žrtve, nastoji postaviti simbol srpa i čekića koji je stvarno simbol mržnje i krutog materijalizma. To je potrebno isticati danas kad se jedinoga Učitelja čovječanstva, Isusa Krista, nastoji nadomjestiti učiteljima i vođama koji su smrtnici od danas do sutra i koji ni sami često ne znaju što zapravo hoće, a kamo li da druge vode k sreći i miru'. I dok su ga nacisti zbog toga pokušali tajno likvidirati, komunisti su od njegove presude napravili spektakl. Nevina ga strpaše u zatvor pred očima cijelog svijeta. Ali, veliki papa Ivan Pavao II. proglašio ga je moralnim pobjednikom, 4. listopada 1998. Bezbožni pak režimi, s kojima se uspješno hrvo (fašizam, nacizam i komunizam) odoše, vjerujemo, u povijesni nepovrat. Zahvaljujemo Bogu što smo naraštaj koji je doživio u slobodnoj Domovini ono veličanstveno bogoslužje u Mariji Bistrici kad je povijest presudila u Stepinčevu korist, a Papa progovorio: 'Ovo je povijesni događaj u životu Crkve i vašega naroda. Podnijevši u svojem tijelu i duhu okrutnosti komunističkog sustava, jedan od najistaknutijih likova Katoličke Crkve kard. Alojzije Stepinac, sad se povjerava sjećanju svojih sunarodnjaka s blistavim znamenjem mučeništva'.

3. Što nama u Zadru i u Hrvatskoj uopće poručuje ovaj duhovni knez dvadesetog stoljeća? Po zajedništvu Crkve, koju je neizmjerno volio i

branio, on je večeras među nama. Među nama i po svetim moćima koje smo dobili na dar. S njim smo povezani molitvom, narodnim korijenima i osjećajima. A još više vjerom i pripadnošću Katoličkoj crkvi koju je volio i za nju se žrtvovao. Ništa ga u tomu nije moglo pokolebiti. Želio je uvijek predstavljati i zastupati poniznu i slobodnu Crkvu. Poniznu pred malenima, patnicima i progonjenima, a slobodnu pred velikim, moćnim vladarima i silnicima ovoga svijeta. Povijest Crkve upisat će ga u niz najhrabrijih biskupa Europe onog tužnog razdoblja. Stoga je za nas ime Stepinac poruka istine i vjernosti Bogu, Crkvi i čovjeku, kao poruka ljubavi prema svom narodu, kako piše na njegovom grobu ('U ljubavi prema hrvatskom narodu ne dam se ni od koga natkriliti'). A s tog groba dopiru nam aktualne i sadržajne riječi iz njegove oporuke: 'Predragi, ljubite se međusobno! Bratski se ljubite! Budite jedno srce i jedna duša.'

Držeći čvrsto goruću svijeću, simbol uskrsloga Spasitelja, na današnji dan, 10. veljače 1960. točno u 14 sati i 15 minuta, preminuo je blaženom smrću pravednika. Tiho i sveto završio je ovozemni hod nepokolebivi branitelj vjere, neustrašivi čuvar pravovjerja, neumorni zaštitnik čovjeka, poglavito siromašnih i progonjenih. U Božje ime branio je

slobodu Crkve. Iskrenim je domoljubljem tumačio pravo hrvatskog naroda i svakog naroda pod suncem na dostojan život u miru, slobodi i pravednosti. Zauzimao se za prava i dostojanstvo svake ljudske osobe bez obzira na nacionalnost, vjeru i svjetonazor. Sva ta prava temeljio je na Božjoj Riječi i Božjoj volji. Hrvao se s moćima da zaštiti nemoće. Hrabro je i bez straha osudio svaku zabludu i svaku mržnju: rasnu, klasnu, nacionalnu, vjersku i političku. Svoj je život završio kao žrtvu ljubavi za Boga, Crkvu, čovjeka i za dobro svoga voljenog naroda.

Gospodin mu je udijelio i dvije posebne milosti: utjehu i snagu da nije otiašao od svoga stada, premda su komunisti sve poduzimali kako bi ga nagovorili da ode iz Domovine. I, drugu posmrtnu nagradu: čekati dan uskrsnuća u srcu svoje biskupije, u zagrebačkoj katedrali. S njegovim grobom postala je jačom i zemlja Hrvatska koju je toliko poštivao. A narod, kojeg je toliko volio pa se u tome "ni od koga nije dao natkriliti", dobio je sigurnost i dar blaženog Alojzija kome se može moliti i u svim životnim potrebama utjecati. Blaženi Alojzije, moli za nas sada i ubuduće. Amen.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

**Nadbiskupova propovijed na blagdan Gospe Lurdske - Svjetski dan bolesnika,
Kapela Opće bolnice u Zadru, 11. veljače 2011.**

1. Tijekom liturgijske godine postoje dani za određene tematike: kao npr. dan mira, dan zvanja, dan obavijesnih sredstava, misijski dan, dan života i posvećenog života. Tako se, evo, od 1982. obilježava i Dan bolesnika na dan Gospe Lurdske, 11. veljače. Marija, naime, kao brižna mati izlazi ususret potrebama i očekivanjima svoje djece. Ona u svojim svetištima 'ligeći' patnje i vraća svojoj djeci potrebito zdravlje duše i tijela.

Svjetski dan bolesnika potiče nas kako voditi brigu o oboljelima i zahvaliti onima koji skrbe o njima: zdravstvenim, socijalnim, vjerskim i drugim djelatnicima i volonterima. A pastoralna služba onih koji su potrebni naše skrbi sastavni je dio crkvenog poslanja. I na tragu je Kristova spasenjskog poslanja. Naime, Isus, kao božanski liječnik, 'prošao je zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao đavao' (Dj 10, 38).

I mi smo pozvani činiti djela milosrđa poput Samarijanca, koji 'vidjevši polumrtva čovjeka, sažali se, pristupi mu, opra mu rane uljem i vinom i zavi ih, odvede ga u gostioniku i preuze za nj brigu. Sutradan izvadi dva denara i dade ih gostioničaru

s riječima: Brini se za nj, pa ako što više potrošiš, ja ču ti na povratku platiti' (Lk 10, 33-35). Zbog toga, veli Papa u ovogodišnjoj poruci uz Dan bolesnika, kako 'ne ozdravlja čovjeka izbjegavanje trpljenja i bijeg od boli, već sposobnost prihvatići nevolje i sazrijevati u njima, poput Krista koji je patnje podnio s beskrajnom ljubavlju' (Spe salvi, br. 37). 'Vi koji osjećate teret križa i koji plačete, vi neznani patnici, budite hrabri: Vi ste miljenici Božjega kraljevstva; vi ste braća trpećeg Krista; i s njim, ako to želite, vi spašavate svijet!' Zbog toga je Svjetski dan bolesnika zgodna prigoda razmišljati upravo o tajni trpljenja i biti osjetljiviji prema bolesnoj braći i sestrama. 'Mjera čovječnosti, veli Papa, određuje se na temelju toga kako se društvo i pojedinac odnose prema onima koji trpe. Društvo, koje ih ne uspijeva prihvati ili ne suošjeća s njima, okrutno je i neljudsko društvo', zaključuje Papa (Spe salvi, 38).

2. U spomenutoj poruci Papa spominje kako 'pamtiti trenutak pastoralnog pohoda u Turinu kada je imao priliku zadržati se u razmišljanju i molitvi pred Turinskim platnom, pred licem Krista koji je

ponio na sebi trpljenje svih ljudi. Koliko je samo vjernika u tijeku povijesti prošlo pokraj toga pogrebnog platna. Njegovo promatranje poziva razmišljati o onome što piše sveti Petar: 'njegovom se modricom izlijeciste' (usp. 1 Pt 2, 24).

Kristove rane, dakle, postaju znakom našeg otkupljenja, oproštenja i pomirenja s Ocem. No, one postaju i kamenom kušnje za vjeru učenika (kao i za našu vjeru): svaki put, naime, kada Gospodin govori o svojoj muci i smrti, oni ne razumiju, odbacuju, protive se. Za njih, kao i za nas, trpljenje ostaje uvijek bremenito tajnom. Patnju je teško prihvatići, a još teže podnosići. Dvojica učenika na putu za Emaus, znamo, bili su žalosni zbog događaja koji su se tih dana zbili u Jeruzalemu. I tek kada im se Uskrsnuli pridružio na putu, oči im se otvorile te počeše na te događaje gledati drugim očima (usp. Lk 24, 13-31). Ono što je ranije bila nepremostiva prepreka, jer je bio znak prividnog Isusova neuspjeha, postaje u susretu s Uskrsnulim, dokaz pobjedničke ljubavi. Nadutoj sili zla Bog je suprotstavio svemoć svoje ljubavi.

Zbog toga Crkva svojim svjedočanstvom ljubavi nastoji biti živa slika Isusa Krista, Dobrog Samarijanca, koja prepoznaće Gospodinovu prisutnost u bolesnoj braći i sestrama. I kao što su marijanska svetišta diljem svijeta, održana mjesta djelovanja Božje milosti, tako su i bolnice osobita svetišta gdje patnici i bolesnici sudjeluju u Kristovom uskrsnom otajstvu. Poželio bih stoga vama, koji se izravno ili neizravno skrbite za bolesne, da budete pozorni na potrebe bolesnika. Povezujte stručnost i čovječnost trudeći se otkrivati na licima bolesne braće lice Krista, 'čovjeka vična patnjama' (Iz 53,3). Sve vas danas povjeravam Bezgrešnoj Djevici, koja neka čuje molitve koje se dižu iz ovog svetišta patnje. Neka ona, koju s pouzdanjem nazivamo 'Zdravlje bolesnih' i 'Utjeho žalosnih', bude uz vas zajedno s Kristom Gospodinom. Ona neka briše suze svima koji trpe; neka bdije uz one koji su sami u svojoj bolesti i neka svojim majčinskim zagovorom pomogne svima koji rade na području zdravstvene skrbi u ovom Gradu i diljem naše nadbiskupije. A nama pak neka ne dojadi činiti dobro svima koji našu pomoći zatraže! Amen.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

Nadbiskupova homilija na Misi na Danu obnove, čišćenja pamćenja i spomena mučenika, Jasenovac, 15. travnja 2011.

1. Uz srdačan pozdrav domaćinu mons. Antunu Škvorčeviću i zahvalu da večeras predvodim ovo slavlje, pozdravljam predsjednika HBK mons. Marina Srakića, mons. Đuru Gašparovića, pomoćnog đakovačkog biskupa mons. Đuru Hranića, dekana Novljanskog dekanata, nazočne i svećenike i redovnike, i sve vas braće i sestre koji ste se na poziv svoga pastira odazvali i došli obilježiti Žalosni petak u ovoj župnoj crkvi u Jasenovcu, posvećenoj BDM na nebo uznesenoj. Nekada se po starom kalendaru upravo na ovaj petak obilježavalo blagdan Žalosne Gospe ili Gospe od sedam žalosti koji ima svoju biblijsku podlogu u proroštву starca Šimuna čije se neraspadnuto tijelo nalazi u crkvi sv. Šime u Zadru. On je kod prikazanja Isusa u hramu prekao Mariji kako će njoj 'samoj mač boli probosti dušu' (Lk 2, 35). Pučka pobožnost nabraja sedam događaja koji su bili uzrokom Marijinih žalosti. To su: Šimunovo proroštvo, bijeg u Egipat, susret s Isusom na križnome putu. Zatim boli koje je Marija osjetila dok su Isusa pribijali na križ. Posebice pak dok su ga skidali s križa, što je ovjekovječio Michelangelo u svom remek djelu Pietà. I konačno bol koju

je Marija osjetila dok su njezinoga Sina nosili položiti u grob. Ovih sedam osobitih zgoda u kojima su u središtu Marijine boli, povezane su s Isusovim trpljenjem i upravljenje istom cilju: otkupljenju čovječanstva. Zbog toga je veliki Marijin štovatelj i crkveni naučitelj sv. Bonaventure u svome djelu 'Sedam darova Duha Svetoga' o Marijinim žalostima ovako pisao: 'Kad je Krist, da bi nas očistio, oprao i otkupio, trpio na križu, bila je prisutna i Djevica Marija. Ona je svim svojim srcem prihvatile volju Božju te pristala da za nas bude prikazana na križu otkupnina što je proizašla iz njezina krila. Ona je, kao jaka žena, puna ljubavi i poštovanja prema Bogu, platila tu otkupninu... Slavna je Djevica platila našu otkupninu kao žena puna ljubavi i sućuti prema Kristu, te puna samilosne ljubavi prema svijetu, a nadasve prema kršćanskome puku... Kako samo ljubaznu Majku imamo! Oblikujmo se prema njoj i naslijedujmo je u nezinoj ljubavi! Ona je imala toliku sućut prema dušama da nije ništa držala do bilo kakva vremenitog gubitka ni do kakve tjelesne patnje. Otkupljeni smo, dakle, uz veliku cijenu'.

2. U liturgiji čitanja večeras smo čuli odlomak iz knjige proroka Jeremije na kojem su se zaustavile oči Jahvine. Jeremija je imao tek 24 godine kad se Bog upleo u njegov život i pozvao ga biti prorokom u svom narodu. Izbacio ga je iz uhodanih tračnica i usmjerio na nešto novo. On ostaje i dalje slab i krhak. Previja se u mukama i bolovima s dobrom nakanom ispuniti do kraja što je Gospodin planirao još od 'utrobe majke njegove'. Poznato je kako je Jeremija imao puno neprijatelja, a život mu je bio mučenički i svjedočki. Najteže mu je, veli on, bilo uvjeravati svoje rođake, rodbinu, prijatelje i zemljake u ono što Jahve od njega traži. Čuli smo u večerašnjem evanđelju da je i Isus doživio nešto slično: Židovi pograbiše kamenje da ga kamenuju. Ali, on im izmaknu iz ruku i ode s onu stranu Jordana' (Iv 10, 39-40). Siguran sam kako bismo i mi mogli govoriti da smo imali ili imamo sličnih Jeremijinih problema i poteškoća. Kao pojedinci i kao narod Božji. Ako netko misli da nema, neka se pripremi. Doći će. Jer, kršćanski poziv je milost i dar. I mora doći pod udar. Sastavni dio Božjeg poziva, naime, uz milosnu rosu blagoslova, radosti i osmišljenja jesu i časovi tame, osamljenosti i tjeskobe. I Jeremija je proživio časove napuštenosti poput vođe izabranog naroda Mojsija (Izl 32), trenutke obeshrabrenja i tjeskobe kao prorok Ilija (1 Kr 19), i trenutke razočaranja poput proroka Jone (Jona 4). No, ostao je vjeran svom pozivu kroz čitavi proročki vijek: punih četrdeset godina velikih borbi i neuspjeha, potištenosti i razočaranja. Ali, svjestan je bio da je time gradio nešto veliko i vječno u svom vremenu. Govorio je i pjevalo ono što je osjećao, što ga je duboko potresalo u duši, što ga je mučilo u njegovoju intimi. Stoga su mu i riječi bile žive, neposredne, snažne, djelotvorne, nadprostorne i nadvremenske.

Uronjen u poslanje koje mu je Jahve dodijelio, on je životom, celibatom, askezom, molitvom i pokorom bio živa propovijed svome narodu kojeg je iz duše volio. Stoga je naš zemljak sveti Jeronim o njemu rekao da je 'Jeremija prava slika našeg Spasitelja Isusa Krista'. A Renan je zapisao kako bi 'bez ovog izvanrednog čovjeka religiozna povijest čovječanstva slijedila drugi tijek'. Bogu hvala za proroka Jeremiju. Bogu hvala za sve druge brojne svjedočke vjere kojih se na osobit način večeras sjećamo na ovaj Dan čišćenja, pamćenja i spomen mučenika. Oni su, naime, shvatili i prigrili Isusove zahtjevne riječi: 'Hoće li tko za mnom neka se odreče samog sebe, neka danomice uzme križ svoj i neka ide za mnom'. Nisu prokljinjali dane patnje i iskušenja, već su učinili da ona bude mali doprinos boljem svijetu, boljoj Hrvatskoj i boljoj našoj

budućnosti. Znali su 'svladavati sve protivštine života, svetošću biti Crkvi na radost, a djelom i ljubavlju promicati u svijetu njezin napredak'.

3. Na ovaj Žalosni petak, negdašnji blagdan sedam žalosti BDM, okupljaju se vjernici Požeške biskupije u ovoj Marijinoj crkvi u Jasenovcu, kako bi prema dalekovidnoj odluci njezinog pastira Antuna, od 5. siječnja 2001. a u duhu pastoralnih zadataka iz Velikog Jubileja slavili svake godine 'Dan obnove čišćenja pamćenja i spomena mučenika' kao 'izraz obraćenja i vjernosti Isusu Kristu, jedinom otkupitelju čovjeka'. A što znači 'čistiti memoriju' pokazao nam je sluga Božji Ivan Pavao II. kad je na prvu korizmenu nedjelju, 12. ožujka jubilarne 2000. 'postao glasom Crkve te, zaledan u raspetoga Krista u bazilici sv. Petra, zamolio oproštenje za svako njezino dijete. To pak 'čišćenje pamćenja osnažilo je, veli Papa, naše korake prema budućnosti i učinilo nas budnijima i poniznijima' (NMI, 6). Podatak o milijunima žrtava samo u XX. stoljeću bio je razlogom da je sluga Božji Ivan Pavao II. pozvao neka se 'učini sve da se ne pusti zaboravu spomen onih koji su trpjeli za vjeru i Crkvu'. Dobro je, dakle, sjećati se tih Božjih ugodnika i ne zaboravljati ih. Spominjanjem nastradalih iskazuje se dužno poštovanje prema nedužnim žrtvama i njihovoj moralnoj veličini koja je postala baštinom naše sadašnjosti.

Upravo u tom duhu ova biskupija već deset godina slavi 'Žalosni petak' kao biskupijski dan obnove čišćenja pamćenja i spomen žrtava ideoološke, nacionalne i svake druge mržnje koja se očitovala na ovom prostoru. Okupljajući se ovdje već deset godina vjernici katolički mole Božje milosrđe te hodočašćem pokore i molitve daju duhovnu zadovoljštinu za zločine počinjene tijekom dvadesetog stoljeća na našim prostorima. Pedagogijom 'oprostiti i moliti oproštenje', oni žele otkloniti iz pamćenja osjećaje mržnje, mrak i duhovnu zarobljenost kako bi bili slobodni. Zbog toga su hrvatski biskupi na zadnjem zasjedanju HBK pohvalili ovaj model i podržali odluku požeškog biskupa neka nastavi kao i dosada slaviti 'Žalosni petak' postom, molitvom, žrtvom i kajanjem kako bi ljubav i milosrđe pobijedilo zlo kojega posljedice i tragove još uvijek osjećamo i na prostoru i u dušama ljudi.

4. Kad je 24. rujna 2009. kard. Bozanić posjetio ovo mjesto, rekao je kako uz duboku bol zbog žrtava 'ovdje sve vapi za istinom i molitvom'. I dodao da su 'žrtve jasenovačkog logora iskorištavane u svrhu stigmatiziranja hrvatskoga naroda', a Bleiburg i 'križne putove tumačilo se kao posljedicu onoga što se činilo u Jasenovcu'. Crkva je već davno

osudila jasenovačke zločine, nazivajući ga 'sramotnom ljagom Nezavisne države Hrvatske' (bl. Stepinac). Na sebi svojstven način Crkva komemorira i poštije nevine žrtve te moli i za njihove ubojice. No, ona je u isto vrijeme svjesna osjetljivosti i složenosti toga pitanja. Ne želi biti upletena u bilo kakvu manipulaciju. I živo se nada da dolazi vrijeme kada će se bez ičijih pritisaka moći znanstveno istražiti ovaj logor, kako za vrijeme II. svjetskog rata, tako i nakon njega. Jasenovački logor bio je jednako zlo 1941., 1945. i 1948. Budući da se još uvijek mogu čuti laži da je Katolička Crkva bila uporište ustaštva, kardinal Bozanić je s pravom ustvrdio kako 'ovdje sve vapi za istinom i molitvom'. I dok ovdje, kao i na svim drugim mjestima ljudskoga stradanja, od Vukovara do Škabrnje i Dubrovnika suosjećamo s patnjama nedužnih žrtava, spontano nam iz duše izvire molitveni vapaj: Oslobili nas, Gospodine, od svih zala kako bismo uz pomoć tvoga milosrđa bili sigurni od sviju nereda! Jer, Tvoje je kraljevstvo i slava i moć u vijke!

Imajući u vidu brojna stradanja naših ljudi, hrvatski su biskupi odlučili učiniti dvije stvari: Svim zanim i neznam mučenicima vjere od prvih početaka kršćanstva u našem narodu postaviti spomen gradnjom crkve na Udbini. A izgradnjom crkve u starogradiskom zatvoru vratiti dug svećenicima koji su nevino osuđeni bili prisiljeni tu crkvu svojim rukama rušiti. A tamo je samo 1955. bilo u uzništvu 211 svećenika i redovnika. Stara Gradiška je stoga postala nenadmašeno mjesto svećeničkih progona, patnje i stradanja. Upravo tu su crkvu biskupi i svećenici odlučili graditi 'osobnim darom kao trajan molitveni spomen njima u čast, kako bi 'općinstvo svetih progovorilo glasnije od tvoraca podjele i zla' (NTT, 37). Hvala Bogu, što je točno 60 godina nakon odredbe komunističkih vlasti da se crkva ruši, Požeška biskupija ponovno je izgradila. Tamo će se uskoro okupiti hrvatski kler na svoje godišnje zborovanje.

5. Pred likom Jasenovačke Gospe i pred križem, izrađenim od krovnih dijelova crkve koja je izgorjela u Domovinskom ratu mi večeras molimo za žrtve totalitarnih sustava 20. stoljeća. U Godini Gospe Voćinske posebice se sjećamo brojnih nedužno ubijenih ljudi u Voćinu, među kojima i voćinskog župnika Josipa Martinca, kao i njegova prethodnika Julija Bürgera koje su ubili komunisti. Ovogodišnji 'Dan obnove čišćenja pamćenja i spomena mučenika' na osobit način je vezan s voćinskim žrtvama. A pedagogija odgoja u vjeri, koju nam je ostavio sluga Božji Ivan Pavao II., postala je u ovoj biskupiji prepoznatljivim 'znakom' koji obećava i ohrabruje. A ova crkva Marijinog

Uznesenja u Jasenovcu, kao i nova crkva sv. Mihovila u Staroj Gradišci mogле postati 'svetištem zahvalnosti' i 'učionicom povijesti'. Jer, dok je obrana Domovine bila presudna kao 'biološka pretpostavka da nas velikosrpska hegemonija ne uništi i zatre, čišćenja pamćenja i spomena mučenika u vidu nacionalne pomirbe presudni su kao moralna i duhovna pretpostavka' bez kojih nema istinske hrvatske budućnosti. 'Prava sreća čovjeka krije se u oprostu i pomirenju' koje će se dogoditi samo ako se beskomormisno suočimo s negativnim balastom prošlosti što su ga namrle lažne ideologije (dr. Matulić). 'Dan čišćenja pamćenja i spomena mučenika' pomaže ljudima oslobađati se od tereta laži, nečiste savjesti i neiskrenih odnosa prema drugima i drugačijima.

6. Jubilarna godina 2000. rodila je pastoralnu praksu 'obnove čišćenja pamćenja i spomena mučenika' na Žalosni petak uoči Cvjetnice. Jubilej zato nije samo drag i lijepa uspomena, nego 'proroštvo budućnosti' koje nam otkriva neke značkovite stvari. 'Otkriva nam ponajprije Isusa kao 'ugaoni kamen', središte povijesti i 'jedino ime pod kapom nebeskom u kojem nam se spasiti'. A da bismo dublje moglo uroniti u tu tajnu i promatrati je čistim očima i srcem, potrebno izmoliti oproštenja ne samo za grijeha sadašnjosti, nego i za one iz prošlosti; za sve koji su svojom slabosću i nevjeronbacili 'sjenu na lice Kristove zaručnice', Crkve (sjetimo se onog znakovitog bogoslužja u bazilici sv. Petra kad je Papa, upirući pogled u Raspetoga, bio glasnogovornikom Crkve te zatražio oprost grijeha za sve njezine sinove').

No, povjesni put Crkve nije bio obilježen samo propustima i grijesima. Božja milost je toliko izobilovala da je nadjačala slabosti i mane. Silno mnoštvo svetaca i mučenika danas svijetli na njezinu licu. Njihova svetost najveći je dar čovječanstvu po kojem se iskupljuje silno zlo u ljudskoj povijesti. Na ovaj Žalosni petak spominjemo ih jer bijahu svjedoci ljubavi i vjernosti. A većina od njih bijaše stigmatizirana, oklevetana kao neprijatelji čovječanstva, te kao takvi primorani 'na šutnju'. A potom i uklonjeni sa svjetske pozornice. Prisjetimo se našeg blaženoga Alojzija Stepinca, kao i drugih vjernih Božjih svjedoka biskupa, svećenika, redovnica i redovnika, i silnog broja vjernika laika. Crkva stoga poziva svoju djecu neka idu njihovim putem i neka ih naslijeduju. U ovom vremenu ravnodušnosti i sekularizma potrebni kršćani koji se odlikuju 'umijećem molitve'. Potrebne su nam 'škole molitve' u kojima će se učiti ne samo 'tražiti', nego i i 'zahvaljivati, klanjati se, praštati i moliti oproštenje, slušati i razmatrati dok se srce ne

zaljubi u Krista. Takva duhovnost pomoći će ljudima 'otkrivati' lice Božje na licu brata koji je kraj mene, te osjećati bližnjega kao nekoga tko je 'dio mene', s kojim mogu podijeliti patnje i radosti, tjeskobe i nade. Bližnji tako postaje Božjim darom kome treba naći mjesta u srcu svome'.

I dok čestitamo ovoj svetoj Crkvi požeškoj na desetgodišnjem molitvenom hodu 'čišćenja memorije i spomena mučenika', večeras usrdno molimo neka im Voćinska Gospa pomogne da budu i ostanu vjerni Kristu i Evandelju, Crkvi i njezinom misijskom poslanju kako bi mogle 'svladavati sve protivštine života, svetošću biti Crkvi na radost, a djelom i ljubavlju promicati u svijetu njezin napredak'. Amen.

Jasenovac, 15. travnja 2011.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

**Nadbiskupova homilija na Misi Posvete ulja,
Veliki četvrtak, Katedrala, 21. travnja 2011.**

1. Na završetku Svećeničke godine Papa je napisao kako mi svećenici djelujemo 'in persona Christi Capitis'. Nikada ne predlažemo same sebe, svoje misli ili vlastiti nauk, nego pokušavamo ljudima otkrivati Očevo lice i put koji vodi Kristu. Mi ne propovijedamo samo 'riječi', nego Riječ. Pa zbog toga nismo 'gospodari', već sluge Riječi; 'glas koji više u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!' (Mk 1, 3). Kao alter Christus, svećenik je u službi ljudima, poslužitelj njihova spasenja, sreće i istinskog oslobođenja. Zbog toga je Crkva zahvalna Bogu za neprocjenjivi dar kojeg svećenici predstavljaju za svijet i čovječanstvo.

U susretu novih zadataka i novih izazovnih okolnosti mi svećenici ove nadbiskupije zadarske pitamo se koja je naša misija u ovom trenutku, na ovom mjestu gdje živimo i radimo?! U tom kontekstu u vidu ispunjenja konkretne misije i zadataka, koje traži naše vrijeme, čini mi se nužnim vidjeti koje su potrebe suvremenog čovjeka?! Koje su njegove rane i praznine koje Crkva treba vidati?! Ratne nevolje donijele su nam mnoštvo rana i problema koje smo liječili onako kako smo znali i umjeli: našom pažnjom, caritasovim darovima, Božjom riječju i sakramentima. No, ima rana koje se mogu liječiti samo molitvom i sakramentalnim životom. Ima velikih praznina koje jedino Evandelje ispuniti može. Razmišljat ćemo, dakle, o tri praznine i tri velika i mučna upitnika. Oni su za nas navjestitelje Radosne vijesti, koje je Gospodin ovlastio dijeliti svete Tajne i odgajati narod Božji, pravi izazov u našem pastoralu. Koje su to praznine i upitnici?

2. Opažamo kako dolaskom demokracije i tržišne orientacije, čovjek se sve više otuđuje od proizvoda svojih ruku. Svijet što ga je stvorio postaje njegovim gospodarom pred kojim se "klanja" i koji

njime manipulira. Usprkos svih deklaracija o ljudskom dostojarstvu i ljudskim pravima, čovjek se osjeća sporednim i beznačajnim. To je prva rana. Izgubio je smisao za vlastitu vrijednost i dostojarstvo. Postao je običan broj. Degradiran u vlastitim očima on nije kadar otkriti kako je on slika Božja; kako Duh Božji u njem prebiva i kliče "Abba, Oče!" Ranjen i izgubljen u svijetu materije, on nije sposoban graditi bolje odnose, bolje društvo, jer osjeća se bezvrijednim. Ima li itko tko bi ga mogao ponovno uvjeriti da je vrjedniji od proizvoda svojih ruku?! Ima li itko tko bi mu pokazao prostore gdje je sasvim svoj, slobodan, "kod kuće", nezamjenjiv i nenadmašiv?!

Druga rana suvremenog čovjeka, koju smo kao svećenici pozvani vidati i liječiti, jest opasnost od relativizma, kaosa i nereda, koga ima na svakom koraku: od škole do trgovine, od razgovora u obiteljima do komuniciranja u obavijesnim sredstvima. Od ulice i tržnice do tvornice i bolnice. Moralna konfuzija u životu i radu, kao i idejna pomutnja koja vlada u glavama suvremenih ljudi razlogom su da se čovjek osjeća izgubljen i nesigurno. A kada k tomu izgubi osjećaj za vlastitu vrijednost, te ostane bez čvrstog uporišta, on se najednom nađe u prostoru "praznine". Ne razumije zašto živjeti, boriti se i patiti. Ne shvaća čemu sve to. Jednom riječju on je bez smisla. Postoji li neka "čvrsta točka" za koju se čovjek može uhvatiti i na nju osloniti?! I Arhimed ju je tražio. I bio uvjeren 'ako mu je pokažu da će svemir pokrenuti'. Postoji li neka hijerarhija vrjednota koju valja poštivati?! Ima li netko tko bi nam mogao pokazati tu čvrstu točku, taj temelj hijerarhije vrjednota?! Hoće li se u ovom vremenu nejasnoće i pomutnje naći odvažnih svjedoka koji će neustrašivo poput Ivana Krstitelja upućivati na to središte i ujedno upozoravati 'što se

u životu ne smije raditi"?! Nama je, braćo svećenici udijeljena ta uloga. Naše je upućivati, odgajati, poticati i karati, "bilo to zgodno ili nezgodno". "Svećenici su potrebni svijetu jer je Krist potreban svijetu. Potrebne su Bogu posvećene osobe jer čovjek mora biti neprestano pozivan na duhovne i vječne vrijednosti. Budućnost Crkve velikim dijelom zavisi od svetih svećenika i redovnika koji su zaljubljeni u Krista i puni žara za brata čovjeka" -naglasio je papa Ivan Pavao II. u Zagrebu, 11. rujna 1994. godine.

3. Slaveći liturgiju Posvete ulja prisjećamo se dana kad je rođena euharistija i svećenički red. Razmišljamo o nezasluženom daru i milosti da jesmo ovo što jesmo. Svjesni smo odgovornosti poslanja, kao i toga da je naše zvanje "dar odozgora". Prema onoj latinskoj izreci koja glasi: Christus elegit te, gaude! Krist te izabrao, raduj se. On nas je pozvao i posvetio. On nas treba. Treba naše ruke, pamet i srce. Po nama želi obnavljati i ozdravljati pala stvorenja. On računa s nama. Istina, ponekad opterećeni propustima koji su za nama, a uplašeni zadacima koji su pred nama, naše slabašno tijelo drhti, plaši se i trne. Zbunjeni smo i nemoćni. Potrebne su nam Isusove riječi: Ne bojte se! Ostanite u meni. Bdijte i molite! Tražite i kucajte. Christus elegit te, gaude!

A da se ne bi izgubili u svijetu koji nema osjećaja za duhovne vrijednosti, Crkva nudi prokušana pomagala i sredstva. Direktorij za službu i život prezbitera takasativno nabraja takva pomagala: "Potrebno je da svećenik sredi svoj molitveni život tako da on sadrži:

svakodnevno slavljenje Euharistije s pripravom i zahvalom, čestu isповijed i duhovno vodstvo, cjelovito i žarko moljenje časoslova na koji je dnevno obvezan, ispit savjesti, razmatranje, božansko štivo, produženi časovi šutnje i razmatranja, osobito u povremenim obnovama i duhovnim vježbama, plodno čitanje života svetaca, moljenje krunice, križnog puta i drugih pobožnih vježbi.. "I svake godine -tako završava 39. broj Direktorija -"u znak ustrajne želje da očuvaju vjernost, u misi posvete ulja, prezbiteri obnavljaju pred biskupom obećanja koja su dali u času svoga ređenja". To je ono što danas činimo. I u duhu odlazimo u dvoranu Posljednje Večere. Tamo se, naime, rodilo naše svećeništvo. Zbog toga se danas prisjećamo našeg ređenja. Sjećamo se molitve i preporuke koje nam je Crkva tom zgodom uputila: "Dragi sine! Razmatraj Božji Zakon. Budi svjestan onoga što činiš i život uskladi s onim što u službi vršiš. Vjeruj što propovjedaš, drugima navješćuj što vjeruješ, a što vjeruješ to i živi!"

Svemogući i milosrdni Bože, usliši dobrostivo naše ponizne molbe i daj da oni, koje si po neizmjernoj dobroti svoje blagosti užvisio na službu nebeskih tajna, budu dostojni sluge oltara, te ono što njihov glas iznese tvojom posvetom bude i potvrđeno. Amen.

Zadar, 21. travnja 2011.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

**Nadbiskupova homilija na Misi Večere Gospodnje,
Veliki četvrtak, Katedrala, 21. travnja 2011.**

1. U liturgiji čitanja večeras imamo opis slavljenja Pashe kod Židova (prvo čitanje), Pavlovo tumačenje Isusove posljednje večere kao sklapanje "novog Saveza" (drugo čitanje), i dirljivi opis pranja nogu apostolima te Isusova zapovijed "ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio.. I vi tako činite" (evanđelje). Iako su sva tri teksta zanimljiva i poučna, večeras će samo obrazložiti temeljnu istinu, o kojoj Pavao lapidarno piše, da je u Isus Kristu, po njegovoj kalvarijskoj žrtvi sklopjen novi savez između Boga i ljudi. To više nije savez kamenih ploča, već savez srdaca. Formula saveza je "bit će njihov Bog, a oni moj narod". A to obećanje vezano je uz dolazak mesijanskog vremena. Zbog toga, kad je Isus na Posljednjoj večeri uzeo čašu s riječima "ovo je čaša moje krvi, novog i vječnoga saveza", apostolima je bilo jasno da nastupa mesijansko razdoblje, Novi savez u krivi Kristovoj po kojoj se čovječanstvo povezuje s Bogom. Euharistija kao nekrvna žrtva Novoga Saveza prigoda je da posvjestimo svoje savezništvo s Bogom i doživimo blizinu koja se iz tog novog saveza rađa. Jer, Euharistija je novi savez u krvi Kristovoj.

Znakovit je opis slavljenja Pashe u Isusovo doba koji je imao svoj uhodani obred i red. Slavljenje je predvodio domaćin koji bi najprije pružio sustolnicima blagoslovljenu čašu vina neka piju iz nje po redu. Iza toga izrekao bi blagoslov nad beskvasnim kruhom, kiselim zeljem i vazmenim janjetom.. Tada bi netko (obično najmlađi član) zapitao što to sve znači. A onda je slijedilo čitanje biblijskog teksta, kojeg smo večeras slušali, kao i njegovo tumačenje: "Taj dan neka vam bude spomendan. Slavite ga kao blagdan u čast Jahvi. Svetkujte ga po trajnoj uredbi od koljenja do koljena.. Toga sam naime dana izveo vaše čete iz zemlje egipatske.. Kad vas vaša djeca zapitaju: što vam taj obred označuje, odgovorite im: ovo je pashalna žrtva u čast Jahvi koji je prolazio mimo kuću Izraelaca kad je usmrćivao Egipćane, a naše kuće poštедivao" (Izl 12, 14; 27).

2. Pasha je za Židove imala višedimenzionalno značenje. Ponajprije ona je bila spomen-čin, sjećanje na veliki spasenjski događaj oslobođanja njihovih otaca iz ropstva egipatskog. Slavljenjem Pashe i oni su se osjećali dionicima tog milosnog događaja. Prema opisu evanđelista Isus se ponaša kao kućedomačin koji predvodi ceremonijal pashalne večere, a koju je "vruće želio blagovati" sa svojim učenicima. On uzima čašu, zahvaljuje,

otvara večeru i blagoslivlje. Ipak je nešto bilo neuobičajeno na toj večeri. Nakon blagoslova Isus daje učenicima kruh uz riječi. "Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje". Jednako tako daje im i čašu uz riječi: "Uzmite i pijte, ovo je krv moja, novoga i vječnoga saveza, koja se prolijeva za vas i za mnoge na oproštenje grijeha". A nakon toga Isus izriče i svoju oporučnu želju: "Ovo činite meni na spomen".

Ako je Isus blagovao Pashu po židovskom običaju, pitamo se gdje su pashalni znakovi janje i krv? Novi pashalni znakovi jesu Tijelo i krv Kristova. Isus je novo pashalno janje. Pa zar ga i preteča nije tako najavio: "Evo Jaganjca Božjeg koji oduzima grijehu svijeta" (Iv 1, 29). Ako je Isus to novo pashalno janje, onda je njegova posljednja večera nova pasha svijeta. Dva događaja u dva dana (posljednja večera u četvrtak i žrtva na Veliki petak) pokazuju Krista kao Jaganjca Božjeg koji je u trenutku, dok su se klali pashalni janjci u hramu, visio i umirao na križu za spasenje svijeta. Tu je možda i razlog zašto je Isus anticipirao pashalnu večeru dan ranije. Učenici će to tek nakon uskrsnuća shvatiti. A sv. Pavao će u tom smislu napisati svojim Korinćanima: "Žrtvovana je Pasha naša, Krist" (1 Kor 5, 7). Ne shvaćamo, ne gledamo, al' po jakoj vjeri znamo što van reda biva tu.

Svaka sveta Misa je nekrvna žrtva Novoga saveza. Crkva je po Kristovom nalogu pozvana slaviti euharistiju jer zna da euharistija izgrađuje Crkvu. I ona to čini sa sviješću da je misno slavlje središte svega kršćanskog života. Evanđelist Luka veli kako su to apostoli shvatili, pa su "svaki dan jednodušno i postojano hrili u Hram; tamo su lomili kruh, te u radosti i prostodušnosti srca, zajednički uzimali hranu, hvaleći Boga i uživajući naklonost svega naroda" (Dj 2, 46-47). Zbog toga Apostolske Upute poznate kao "Didache" preporučuju vjernicima: "U dan Gospodnji saberite se zajedno i slavite euharistiju". 'Kruh s neba dao si njima, koji svaku slast u sebi ima'. Bože, koji si nam u divnom Sakramantu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam molimo, tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi twoje, da vazda osjećamo u sebi plod otkupljenja tvojega. Amen.

Zadar, 21. travnja 2011.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

**Nadbiskupova homilija na Službu Muke i Smrti Gospodnje,
Veliki Petak, Katedrala, 22. travnja 2011.**

Treća ura na Veliki Petak poslije podne, o kojoj izvješćuju evanđelisti, bila je najkrvavije i najbezumnije ljudsko djelo. Okrvavljeni Golgota ušla je u povijest kao mjesto koju je oblila Božanska krv Isusa Krista, nevinog Božjeg Jaganjca. Pred neukrotivom svjetinom koja je kao pomahnitala tražila njegovu smrt, priroda se zastidjela, sunce je pomrčalo, a zemlja se potresla. Čuli smo u evanđeoskom izvješću kako se pred nama u ovom prežalosnom procesu redaju predstavnici različitih zvanja i staleža: mogućnici, suci, svećenici, vođe stranaka, bogataši, intelektualci, dvorani, građani, vojska, narod, sluge, služavke, muškarci i žene, pojedinci i društvo. Opisani događaj davno se zbio. Ali njegova jeka i danas se čuje. Ne samo jeka, već i akteri su tu. Svi smo mi naime obuhvaćeni u pri-povijesti o Isusovom trpljenju i muci. "Puče moj, što učini Tebi, ili u čemu ožalostih tebe, odgovori meni!"

Istina, u napasti smo ustvrditi da se ovaj tvoj prijekor ne odnosi na nas, već na ljude koji su te uhapsili, mučili i razapeli. Posebice mi muškarci, Kriste, bili smo aktivni sudionici tvoga procesa i tvoje osude. Preko učenika Jude smo te izdali, preko političara Pilata osudili, preko vojnika mučili i razapeli. To je naša bijedna muška uloga u tvojoj muci i umiranju. Smijemo li iznijeti jednu olakšavajuću okolnost u našu obranu. Preko Josipa iz Arimateje skinuli smo te s križa i položili u grob. Uzmi nam to za dobro i udijeli nam oproštenje za naše grubosti, bezosjećajnosti, vrijeđanja i psovke. To te usrdno molimo.

"Puče moj, što učini tebi..?!" I mi žene iz ovoga grada spadamo u taj "puk" kojeg opetovano zoveš na odgovornost. I mi smo našim grijesima anticipirano utkane u onu razjarenu svjetinu koja je vikala:

"Raspniga, raspnji!" Naši krištavi glasovi nadjačavali su sve pa se ni Pilat, ni Kaifa nisu osudili drugačije razmišljati osim suda i razapinjanja. No, ipak Gospodine, dopusti nam koju rečenicu i u našu obranu. Pokušavale smo nagovoriti Pilata (preko njegove žene) da te osloboди osude; u jednoj od jeruzalemskih ulica Veronikinim rubcem smo pokušale obrisati tvoje iznakaženo lice, a preko pobožnih žena, koje su te pratile do Golgote, oplakati tvoju muku i stradanje. Smijemo li se zbog te pozitivne uloge u tvom procesu nadati oproštenju?! Oprosti, Isuse. Oprosti i zaboravi naše grijhe zavođenja, nečednosti, svadljivosti, zavisti, ogovaranja i kle-vete. Ne daj, Isuse, da neizmjerna vrijednost tvoje svete krvi bude za nas izgubljena. Udijeli nam svoju milost i uvedi nas poslije ovoga života u vječnu radost. "Vrelo milja, slatka mati, bol mi gorku osjećati. Daj da s tobom procvilim".

Križ i trpljenje nije bila glavna namjera Isusovog dolaska na svijet. Njegova je namjera bila spasenje, uskrsnuće i život vječni. Ali, nema drugog puta koji bi tamo vodio osim onoga preko Maslinske Gore, Golgote i Kalvarije. Do velikih stvari u životu dolazi se samo preko tih strmina. Per aspera ad astram! S križem dolazi i blagoslov. Svjesni da je križ naš lijek, naša snaga, utjeha i inspiracija mi ćemo sudjelovati u divnim obredima Velikoga petka i u pokorničkoj procesiji do svetoga Šime. Naš mimo-hod ulicama grada izraz je naše vjere, molitve, nade i počasti svetom drvu križa na kojem Isus umrije. "Častimo te križu sveti, na kom umrije Isus naš. Ustma srcem častimo te, sveti križu Isusov."

Zadar, 22. travnja 2011.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

**Nadbiskupova homilija na Vazmenom bdjenju,
Velika subota, Katedrala, 23. travnja 2011.**

1. Zašto je Crkva tako raspjevana na ovoj liturgiji Velike subote?! Čemu veselje kad smo jučer s bolom u duši pratili Isusa na njegovom krvavom putu?! Izvješća Staroga Zavjeta, koja smo sada slušali, kao da nam žele protumačiti značenje ove svete noći. Nakon drame Velikoga petka mala skupina Isusovih učenika proživljava tužne časove straha i razočaranja. Posebno su to lijepo isповjedila dvojica učenika na putu u Emaus: "A mi se nadasmo". Noć Velikoga petka i subotnji dan bili su neobično turobni i bez perspektive. I dok učenici u strahu zaključani u dvorani Posljednje večere kukaju, dvoume, ne shvaćaju i zdvajaju, dotle Židovi osiguravaju grob sa stražom da ne bi slučajno tko-god od njegovih došao i ukrao ga, pa onda kazao da je uskrsnuo. Kakva besmislica?! Vidjeli su kako umire u bolovima i proboli mu srce eda bi se uvjerili da je doista premunuo. A sada postavljaju stražu.

Ovo je noć, braćo i sestre, u kojoj se dogodilo nešto jedinstveno u povijesti ljudskog roda: raspeti i pokopani Krist je uskrsnuo. Otajstvo Kristovog uskrsnuća zbiljski je povjesni događaj. O tom događaju zabilježeno je dosta pojedinosti u Svetom Pismu o čemu su svjedočili prvi vjesnici i svjedoci Kristovog uskrsnuća. Kristovo uskrsnuće postaje kamenom temeljcem apostolskog naviještanja. Uskrsli Krist je nepomućeno svjetlo u povijesti ljudskog mraka i tame. On je njezino središte i njezino raskrije. On je njezin smisao i njezino ot-kupljenje. Nema, uistinu, pod nebom drugog imena dana ljudima po kojem se možemo spasiti, osim imena Isusa Krista (Dj 4,12).

2. Uskrsnuli je tako ponovno zadao muke i probleme svojim neprijateljima, a pobudio nadu svojim prijateljima, razveselio njihova srca. On je pokazao svoju božansku moć. Pod križem su mu dobacivali: "Ako si Sin Božji siđi pa ćemo ti vjerovati". Isus je pokazao da je Sin Božji, ali ne na zahtjev Židova, već kad je sam htio. Upravo kad su se najmanje nadali, "u ranu zoru", još za mraka...

Povijest je zabilježila brojne veličine, ali su svi u grobu završili. Mnogima se čak i spomen zmetnuo. Isusova pak veličina počinje upravo kod groba, njegovim slavnim uskrsnućem. Zbog toga je Uskrs najvažniji crkveni blagdan.

Događajem Kristovog uskrsnuća i silaskom Duha Svetoga otpočelo je vrijeme Crkve koje još traje, a 'Duh Božji divnom providnošću upravlja tijek vremena i obnavlja lice zemlje' (GS 26). Zato Uskrs nije jednostavno blagdan među ostalim blagdanima. On je 'blagdan nad blagdanima', 'svetkovina nad svetkovinama', kao što je euharistija sakrament nad sakramentima (KKC 1169). Svjesna te činjenice Crkva u veličanstvenom hvalospjevu uskrsne noći svake godine pjeva: 'Nek uskliknu službenici Božji; neka jekne trublja spasenja; nek se raduje zemlja tolikim obasjana bljeskom'.

3. Po njemu, koji je kamen temeljac građevine Crkve, najavljen je i ostvaren dan milosti Boga našega. On je Emanuel, Spasitelj, Otkupitelj. On je došao polomiti lance grješnoga ropstva i donijeti utjehu ranjenom svijetu. Otac nebeski ga je poslao 'blagovjesnikom biti siromasima, proglašiti sužnjima oslobođenje, vratiti vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene, liječiti srca slomljena, i proglasiti godinu milosti Gospodnje' (Lk 4, 18 -19).

Sjećamo se kako nas Božićna noć uvijek obraduje rođenjem djeteta koje donosi radost i toplinu. Ova pak uskrsna noć još više nas raduje, jer pokazuje da Bog ne može izgubiti. Bog nikada ne gubi bitaka. On uvijek ima zadnju riječ. U ovoj svetoj noći mi slavimo pobjedu Uskrsloga; pobjedu svjetla nad tamom; ljubavi nad zlobom, istine nad lažima i pobjedu duha nad materijom. Ovo su trenuci u kojima se duša vjernika ispunja nadom i utjehom. Zbog toga u ovoj svetoj noći pjevamo: 'Veseli se i raduje se, Božji narode. Gospodin je uskrsnuo, ale-luja!' Uskrsnuli Krist je svjetlo ljudske povijesti i smisao njezinih događanja. I jedino se u njegovu imenu možemo spasiti (Dj 4,12). Svima vama koji ste u ovo korizmeno vrijeme osjetili blagodati molitve i sakramentalnog života, i koji ste aktivno i pobožno sudjelovali u obredima svetog Trodnevlja, želim blagoslovljene uskrsne blagdane s evanđeoskim pozdravom: Uskrsnuo je Gospodin doista, aleluja!

Zadar, 23. travnja 2011.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

**Izjava nadbiskupa mons. Želimira Puljića povodom osude generala u Haagu,
Zadar, 16. travnja 2011.**

Jučerašnja vijest o presudi hrvatskim generalima duboko je potresla žitelje Hrvatske, a posebice ljudе sa zadarskog područja. Rodno pak mjestо generala Gotovine, Pakoštane, s nevjericom i suzama pratilo je vijesti iz Haaga. Imajući u vidu što je general Gotovina značio opkoljenom i razaranom Zadru, te njegovu ulogу u oslobođilačkoj akciji 'Oluja', koja je Hrvatskoj donijela slobodu, svi Hrvati i posebice stanovnici Zadra i okolice s pravom generala Gotovinu nazivaju svojim 'ratnim junakom, oslobođiteljem i herojem'. Isto onako kako su to činili ili čine drugi narodi zbog oslobođilačkih aktivnosti svojih zemalja; kako u Francuskoj, Rusiji, Češkoj i Španjolskoj, tako i u Kini, Tahitiju, Kongu i Mauricijusu.

Brojni su mi vjernici očitovali kako su zbuljeni i zabrinuti formulacijom haaške optužnice našim generalima. Istina, ne spada na vjerske službenike 'izricati presude', 'voditi kampanje' ili uplatiti se i udruživati u 'sindikalne i političke grupacije'. Ali, nije im zabranjeno, kao slobodnim građanima države koju su sa svojim vjernicima stvarali, izreći svoju prosudbu i zauzeti određene stavove koji se formiraju temeljem primljenih informacija. Jer, normalno je da svaki čovjek putem informacija stječe dojmove, stvara mišljenja i zauzima stavove. Kako gledom na samo sudište u Haagu, tako i gledom na naše generale. I dobro je to dvoje razlikovati.

Čestitamo generalu Gotovini i generalu Markaču za njihovo primjerno držanje za vrijeme izricanja presude. Zahvaljujemo im za poruke koju su uputili žiteljima Hrvatske. Divimo se njihovoj spremnosti da budu i ostanu heroji, koji će ako treba i dalje trpjeti za našu slobodu. Želimo im plodne dane Velikoga tjedna i blagoslovljene uskrsne blagdane. Izirčemo iskrenu solidarnost s njihovim obiteljima, a njih i njihove suborce, koji su poput njih založili svoje živote za slobodu i neovisnost Republike Hrvatske, posebice poginule i stradale u Domovinskom ratu, na bilo kojem bojištu, preporučujemo u naše molitve.

Mons. Želimir Puljić, zadarski nadbiskup

U prilogu je tekst koji sam objavio u službenim Obavijestima Dubrovačke biskupije prije šest godina, uz Dan ljudskih prava 10. prosinca 1995. a odnosio se na osudu generala Gotovine. S tekstrom se i danas slažem.

Prigodno razmišljanje uz vijesti iz Den Haaga

a. Ne ulazeći u razloge Gotovinina bijeg od Haaškog suda, ne mogu ne izraziti svoje čuđenje nad onim što se u pogledu odnosa Hrvatske i tog sudišta događalo zadnjih godina. Bilo je velikih obrata pred kojima kao građanin ove zemlje ne mogu ne razmišljati. Bilo je velikih «političkih lomova» koje se u javnosti nije dovoljno objasnilo. Stjecalo se dojam kako se Republiku Hrvatsku «haaškim sudom ucjenjuje». Sjetimo se kakve su poruke stizale-iz nekih europskih i američkih središnjica neposredno prije početka pregovora s EU-om. A ti pritisci nisu od jučer. Razumljivo je stoga što je pokojni kardinal Franjo Kuharić govorio našim političarima neka se ni pred kim «ne klanjaju i ne daju ucjenjivati». Ni kreditima, ni obećanjima, ni ulaskom u EU. Sloboda se ne prodaje ni za kakvo blago, ostavili su nam stari Dubrovčani trajnu opomenu u kamenu.

b. Ovih dana čitao sam što novinarka Večernjeg lista, Višnja Starešina pise u knjigama

«Vježbe u laboratoriju Balkana» i «Haaška formula». Ona tvrdi kako je međunarodno sudište u Haagu «u službi politike», «politička ustanova s određenim ciljevima», jer sud je uzimao «uloge i misije koje su mu političari povremeno dodavali», pa je počeo optuživati i one koji ne «poštuju sud», ili kritički pišu o njemu, uključujući tu i novinare (usp. slučaj Josipa Jovića). Paradoks je suda i u njegovim dvostrukim mjerilima: ono što se propisuje 'malima' ne vrijedi za 'velike'. Američki generali, na primjer, nisu podložni sudskim procesima.

c. Uzme li se u obzir ono što je u optužnici generalu Gotovini napisano o Oluji kao «zločinačkom pothvatu radi etničkog čišćenja», nije čudo što su ljudi zbuljeni i zabrinuti. To nije ni dokazano ni dokazivo. Ali, medijski je vrlo korišteno u tiskovinama i upotrebljivo u političke svrhe. Posebice kad se želi izjednačavati žrtvu i agresora. Hrvatskim odvjetnicima stoga predstoji teška pravna i politička bitka. Nedavno je na

kon dvije godine rada u Haaškom sudištu sudac prof. Abi Saaba, Egipćanin, dao neopozivu ostavku uz obrazloženje kako je dio studija proveo u SAD-u, kako poznaje taj sustav i osobno mu nije sklon, osobito na međunarodnom planu. I zaključuje: «Nalazim ga preteškim, a pravdu presporom, preskupom i nepravednom» (usp. Haaška formula, str. 17.). Očekujemo zato pravedan ishod suđenja.

d. Što na koncu reći i činiti? Iako to ne spađa «ex offo» na naše služenje, ipak gledom na «političko usmjerenje i djelovanje Haaškog suda», osjećam kako nam je sada potrebito, ne samo hrabro svjedočiti i proročki govoriti, nego još jače se i usrdnije Bogu moliti. Jer, njemu je sve moguće. Usprkos agresije i razaranje gradova i sela, koja je prouzročila ogromnu patnju i stradanja ljudi, vladao je visoki stupanj povjerenja, zajedništva i suradnje. A naša solidarnost bila je okrunjena slobodom i nezavisnošću zemlje iako su se tomu protivili brojni svjetski političari. Svi smo tomu doprinijeli. A najviše naši branitelji i generali.

e. Mi svećenici, svojim utješnim riječima, svetim sakramentima, karitativnom i duhovnom potporom bili smo također aktivni činitelji u stvaranju slobodne Hrvatske, te nama svojstvenim načinom dali časno svoj obol slobodi i demokraciji Domovine. I nije nam svejedno kako se ona sada razvija i usmjeruje u ovom poratnom vremenu.

Nema, naime, ničega uistinu ljudskog među našim vjernicima i sugrađanima, što ne bi našlo odjeka i u srcima pastira. Jer, «radost i nada, žalost i tjeskoba» koju oni proživljavaju ujedno je i naša briga i naša radost.

f. Stoga, uz nužnu molitvenu sabranost, kao i potrebiti oprez i mudrost u javnim nastupima i u apostolskom djelovanju, kako se ne bi manipuliralo Crkvom, potičem svećenike, redovnice i redovnike neka u adventsko i božićno vrijeme uz općecrkvene nakane u molitvi vjernika uključe molitvu za Domovinu, za mir, za sve uznike, kao i za sve koji vode javne poslove u Državi. Sada, naime, živimo u drugačijim okolnostima i s novim problemima. Davno je apostol Pavao upozorio svoga učenika Timoteja kako dolazi vrijeme kad «ljudi neće podnositi zdrava nauka, nego će nagomilavati učitelje kako im bude ušima godilo» (2 Tim 4, 3). Valja nam stoga sa svom «strpljivošću i blagošću», vršeći svoje dužnosti, odgajati ljude za nove pastoralne izazove koji nisu nimalo lagani. O njima je progovorio Drugi Vatikanski sabor prije četrdeset godina. Posebice u pastoralnoj konstituciji «Radost i nada». Neka nam Duh Božji pomogne prepoznati njegove znakove, te i u ovom vremena i mjestu pružati radost i nadu koju nam Isus dariva i po nama u svijet šalje!

Dan ljudskih prava, 10. prosinca 2005.

Mons. Želimir Puljić, nadbiskup

Zadar, Katedrala, Cvjetnica, 2011.

ODREDBE I OBAVIJESTI

PRIPRAVA ZA POHOD PAPE BENEDIKTA XVI. HRVATSKOJ

Broj: 764 /2011.
Zadar, 28. ožujka 2011.

Svim župnim uredima i samostanima

A. Papa Benedikt XVI. u Hrvatskoj

Susret s Papom u Zagrebu, 4. i 5. lipnja 2011. u znaku je gesla "Zajedno u Kristu". Njegov pohod veliki je znak potpore i poticaja našim obiteljima. On dolazi kako bi im pružio podršku, kako bi ohrabrio svećenike, Crkvu i naš narod. Zbog toga od srca kličemo: Blagoslovjen koji dolazi u ime Gospodnje! Program Papinog pohoda već je određen, a pripreme za susret u Zagrebu su u tijeku. Uz nacionalni odbor oformljeni su i dijecezanski odbori koji vrše pripreme po biskupijama.

U našoj nadbiskupiji je predviđen susret obitelji u Vrani, u subotu 14. svibnja 2011. U vidu pripreme Nadbiskupijskog susreta obitelji u Vrani, kao i Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji s Papom u Zagrebu imenovan je Organizacijski odbor. Ovaj Odbor će pripremiti program susreta u Vrani, a gledom na odlazak u Zagreb prenosit će župnicima sve potrebite informacije što se tiče susreta s Papom.

B. Katehetska i molitvena priprema za susret s Papom

Dolazak Pape povezan je s prvim Nacionalnim obiteljskim danom. Zbog toga su u središtu pripreme kateheza o obitelji. KATEHEZE su zamišljene i kao radionice u kojima bi se kroz razgovor trebalo uočiti što znači egoizam a što žrtva u obitelji, kao i što znači površnost nasuprot ljubavi koja je izraz punog predanja. Papa se posebice želi susresti s mladim vjernicama, uputiti im riječ i s njima moliti. Želi ih ohrabriti u njihovim snovima i potaknuti da se angažiraju i u Crkvi i u društvu. Ured za pastoral mlađih tiskao je knjižicu "Zajedno u Kristu" koja donosi građu za pripremu molitvenog bdijenja mlađih s papom Benediktom XVI. 4. lipnja 2011. na Trgu bana Josipa Jelačića u Zagrebu.

Svako djelo Crkve prati molitva. Zbog toga molim i potičem svećenike, redovnice i redovnike, katehete i sve zauzete vjernike laike neka mole za blagoslov i uspjeh Papinog pohoda Hrvatskoj. Zajednička molitva upućuje nas na zajedničko slavlje, ali i zbližava cijelu Crkvu. Potičem župnike neka pozivaju obitelji i mlade da u svojim domovima mole. Neka barem koriste onaj molitveni listić koji ste im kod blagoslova obitelji dijelili. Uz kratku jutarnju i večernju molitvu tamo mogu naći molitvu prije i poslije jela, kao i molitvu za duhovna zvanja, za Crkvu, Papu i Domovinu. Neka u tomu budu poticaj jedni drugima kako bi oživjela zajednička molitva u našim domovima. Dok se od srca radujemo dolasku pape Benedikta, molimo neka Duh Sveti obdari naše obitelji da budu mesta molitve i kršćanskih kreposti, poštivanja i osjetljivosti za potrebe bližnjih.

Uz srdačan pozdrav u Gospodinu,

† Želimir, nadbiskup, v. r.

SUSRET VODITELJA CRKVENIH POKRETA, ZAJEDNICA, UDRUGA I BRATOVŠTINA

Broj: 750 /2011.

Zadar, 25. ožujka 2011.

*Svećenicima voditeljima, odgovornima za crkvene pokrete,
zajednice, udruge i bratovštine u Zadarskoj nadbiskupiji*

Nakon što sam uputio dopis (broj: 570/2011., od 24. veljače 2011.) svim župnim uredima i samostanima u Nadbiskupiji da dostave podatke o crkvenim pokretima, zajednicama, udrugama i bratovštinama koje djeluju u župi, ovim Vas pozivam na zajednički susret u ponedjeljak, 11. travnja 2011., u 19.30 sati u dvorani Nadbiskupskog Sjemeništa „Zmajević“ u Zadru, Trg sv. Stošije 1.

PROGRAM

19. 30 sati:	Molitva Večernje u kapeli Sjemeništa
20. 00 sati:	Radni dio susreta u dvorani Sjemeništa:
Kratko predstavljanje svih prisutnih
Godina obitelji: Priprema za Nadbiskupijski susret obitelji u Vrani
Nacionalni susret hrvatskih katoličkih obitelji i pohod pape Benedikta XVI. RH 4. i 5. lipnja 2011. – priprema i sudjelovanje
Prijedlozi za daljnji rad

Na ovaj susret pozivam samo voditelje (odgovorne) laike, te svećenike, redovnike i redovnice koji prate ove stvarnosti, te po jednog člana svake bratovštine. Želja mi je u skoroj budućnosti okupiti sve članove ovih stvarnosti na jednom mjestu.

Rado Vas očekujem i blagoslivljam.

† Želimir, nadbiskup, v. r.

P.s. Za sve pojedinosti možete kontaktirati mons. Ivana Mustaća, zaduženog za crkvene pokrete, udruge i zajednice.

ODREDBE I OBAVIJESTI

ORGANIZACIJSKI ODBOR ZA NADBISKUPIJSKI SUSRET OBITELJI U VRANI I ZAGREBU

Broj: 668/2011.

Zadar, 15. ožujka 2011.

Na sjednici Svećeničkog vijeća Zadarske nadbiskupije, 16. veljače 2011. godine, gledom na Nacionalni susreta hrvatskih katoličkih obitelji i pohod pape Benedikta XVI. RH u lipnju ove godine, dogovorili smo i Nadbiskupijski susret obitelji u Vrani 14. svibnja 2011. godine. U vidu priprave spomenutih susreta ovim imenujem Organizacijski Odbor:

- a. Don Emil BILAVER, predsjednik Organizacijskog odbora,
Preč. don Milivoj BOLOBANIĆ, generalni vikar
Mr. don Gašpar DODIĆ, član odbora
Don Zdenko DUNDOVIĆ, član odbora
G-đica. Ines GRBIĆ, prof., član odbora, tajnica
Dekan Biogradskog dekanata, mr. don Zdenko MILIĆ
- b. Za organizaciju i financije:
don Šimun ŠINDIJA, voditelj
mr. don Mario SIKIRIĆ
- c. Za liturgiju:
mr. don Dario T1ČIĆ, voditelj liturgijskog povjerenstva,
mr. o. Jozo MILANOVIĆ
gospodin Žan MOROV1Ć
- d. Za predprogram:
mons. Ivan MUSTAĆ, voditelj predprograma

Zadatak je Odbora pripremiti liturgijski i pastoralni program za proslavu susreta obitelji u Vrani, kao i Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji uz pohod pape Benedikta XVI. u Zagrebu, u lipnju ove godine. Odbor će se sastajati na poziv Predsjednika kako bi se na vrijeme planiralo i prodiskutiralo prijedloge i korisne inicijative u Nadbiskupiji.

Članovima Odbora zahvaljujem za spremnost sudjelovanja u organizaciji ovog važnog pastoralnog susreta, te na sve zazivam obilje Božjeg blagoslova.

† Želimir, nadbiskup, v. r.

Dostaviti:

- a. Imenovanim članovima
- b. Dekanima u Nadbiskupiji
- c. Arhiv, ovdje

SVETO VAZMENO TRODNEVLJE

Broj: 886/2011.

Zadar, 20. travnja 2011.

Draga braćo svećenici,

Vrhunac liturgijske godine jest Sveti vazmeno trodnevlje kada Crkva slavi središnje otajstvo vjere. S obzirom na neke pojedinosti s tim u svezi, upućujem Vas na Vjesnik Zadarske nadbiskupije, broj 3-4/1998., str. 103., Odredba broj: 507/1998.

Potičem sve da i ove godine dolično pripreme sveta liturgijska slavlja na vrijeme. Neka se upravo u njima očituju sva naša nastojanja oko duhovne obnove vjernika, kao i bogatstvo i ljepota svetog bogoslužja. Liturgijske uredbe i propise treba s najvećom pažnjom obdržavati. Neka se s posebnom pažnjom pripreme ministranti, čitači, pjevači i svi koji na bilo koji način sudjeluju u slavlјima. Tradicionalne mjesne pojedinosti koje su bogato sačuvane po nekim našim župama neka se nastoje sačuvati, oplemeniti i skladno uklopiti u sveto bogoslužje. Nadasve, treba uvijek gorljivo potaknuti vjernike na primanje svetih sakramenata pomirenja i euharistije, bez čega slavlje Vazma Gospodnjega uvijek ostaje bez bitne punine.

Križu se Tvome, Gospodine, klanjamo, i sveto Uskršnje Tvoje slavimo!

† Želimir, nadbiskup, v. r.

VELIKI ČETVRTAK - MISA POSVETE ULJA

Broj: 887/2011.

Zadar, 20. travnja 2011.

Draga braćo svećenici,

Svu braću svećenike u našoj Nadbiskupiji, pozivam na Misu posvete ulja, koju ćemo proslaviti na Veliki četvrtak, u 9 sati, u stolnoj crkvi sv. Stošije. Također, pozivam sve naše bogoslove i sjemeništare, te preko Vas braćo svećenici, ovogodišnje katekumene, krizmanike, vjeroučitelje, župne vijećnike i suradnike. Neka nas zajedništvo oko Stola Gospodnjega okrijepi u svetoj službi u našoj mjesnoj Crkvi, a spomen ustanove Euharistije i Svetoga reda neka nam produbi to duboko otajstveno zajedništvo.

Sveta ulja će dijeliti đakoni. Naknada za ista je 50 kuna. Nakon Euharistijskog slavlja pozivam sve za bratski stol u naše Sjemenište.

† Želimir, nadbiskup, v. r.

MILOSTINJA VELIKOGA PETKA

Broj: 888/2011.

Zadar, 20. travnja 2011.

Draga braćo svećenici,

Odredbom Svetе Stolice, milostinja Velikoga petka namijenjena je uzdržavanju svetih mjesta u Svetoj Zemlji. Milostinja Velikoga petka je namjenska i treba je dostaviti Nadbiskupijskom ekonomatu s naznakom «ZA BOŽJI GROB». Budući neke župe nemaju «Božji grob» ili ne postoji u njima običaj ostavljati prilog ispred «Božjeg groba», pod milostinjom Velikog petka podrazumijeva se i sakupljeni novac za vrijeme klanjanja Svetom križu.

† Želimir, nadbiskup, v. r.

ODREDBE I OBAVIJESTI

NADBISKUPIJSKI SUSRET OBITELJI U VRANI

Broj: 104/2011-Pres.

Zadar, 20. travnja 2011.

Svim župnim uredima u Zadarskoj nadbiskupiji

Draga braćo svećenici,

Korizma je, evo, pri kraju a Uskrs na pragu. Pripremamo se za susret obitelji u Vrani, u subotu 14. svibnja 2011., kao i za susret s Papom u Zagrebu, 4. i 5. lipnja. Organizacijski odbor za proslavu Nadbiskupijskog susreta obitelji u Vrani tiskao je i dostavio prigodne plakate i molitvu. Potičem Vas, braće svećenici, da na kraju mise izmolite tu molitvu. Bilo bi potrebno podsjetiti ljude da su kod blagoslova obitelji dobili molitveni listić s jutarnjom i večernjom molitvom, kao i drugim prigodnim molitvama: prije i poslije jela, za duhovna zvanja, za Crkvu, Papu i Domovinu. Taj listić je samo pomoć obiteljima da zajedno mole, u duhu gesla kojim se pripremamo za susret s Papom: ‘Zajedno u Kristu’.

Molim Vas također da kroz ove dane i tjedne koji su nam preostali do našeg nadbiskupijskog susreta u Vrani i susreta s Papom potaknete sve, posebice članove župnih pastoralnih i ekonomskih vijeća, zborove, roditelje prvopričesnika i krizmanika neka budu poticaj jedni drugima kako bi oživjela zajednička molitva u našim domovima. Župni zborovi gradskih župa imat će svoje zajedničke probe poslije Uskrsa, a zborovi izvan grada neka vježbaju istu misu. U predprogramu će sudjelovati članovi pokreta u Nadbiskupiji. Budući da je te subote blagdan sv. Matije, apostola, liturgija će biti od dana, a liturgijsko ruho crvene boje.

Radi bolje organizacije i predviđanja stvari koje su potrebne u ovakvim događajima, prijavite broj hodočasnika u Vrani iz župa na Ordinarijat, najkasnije do utorka, 10. svibnja 2011. do 14 sati radi rezervacije autobusa. Predviđa se kako će povratna karta biti oko 20 Kn po osobi. Pozovite i potaknite vjernike neka dođu na obiteljski susret u Vrani. S dobrim uskrsnim željama i čestitkama primite srdačan pozdrav u Gospodinu.

† Želimir, nadbiskup, v. r.

IMENOVANJA I RAZRIJEŠENJA

1. Don Zdenko DUNDOVIĆ imenovan zatvorskim kapelanom u Okružnom zatvoru u Zadru (Broj: 667/2011., od 15. 3. 2011.);
2. Don Tomislav DUBINKO imenovan članom Upravnog vijeća Nadbiskupijske ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika Zadarske nadbiskupije (Broj: 765/2011., od 28. ožujka 2011.);
3. Don Martin JADREŠKO imenovan članom Upravnog vijeća Nadbiskupijske ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika Zadarske nadbiskupije (Broj: 765/2011., od 28. ožujka 2011.);
4. Mr. don Dario TIČIĆ imenovan rektrom crkve sv. Dimitrija u Zadru (Broj: 766/2011., od 28. ožujka 2011.).

DUHOVNE VJEŽBE privatno obavili:

1. Msgr. Pavao Kero, Sveta Zemlja (11. – 18. ožujka 2011.)

**HODOČAŠĆE ZADARSKE NADBISKUPIJE U SVETU ZEMLJU I JORDAN
(VI. turnus)**

1.IV. (petak) - 10. IV. (nedjelja) 2011.

Hodočasnici:

1. Mons. dr. Želimir PULJIĆ, nadbiskup
2. Prof. dr. Adalbert REBIĆ, voditelj
3. Andrea TUS
4. Don Josip LENKIĆ
5. Don Tihomir VULIN
6. Vera FORETIĆ – VISKOVIĆ
7. Nadja PAIĆ
8. Helena FABIJANČIĆ
9. Ante FABIJANČIĆ
10. Franjo RAVNER
11. Vajda BELIĆ
12. Nadia CAVENAGO - MOROVIĆ
13. Ljubica DUNATOV MAŠINA
14. Marija UGLEŠIĆ
15. Davor UGLEŠIĆ
16. Nataša DUJELLA
17. Božena MIKULIĆ
18. Marija CARIĆ
19. Jakov BAČIĆ
20. Lidiya BAČIĆ
21. Milan John ŠANGULIN
22. Jadranka ŠANGULIN
23. Veljko DOBRINČIĆ
24. Zlata IVANEK
25. Božena HAN IVANEK
26. Dunja SINGER
27. Lovorka SINGER
28. Nevenka VRKIĆ
29. Šime MIČIĆ
30. Milica MIČIĆ
31. Sandra FUZUL
32. Katarina KONČURAT
33. Nada TEŠINSKI
34. Ivan TEŠINSKI
35. Božica BRKLJAČIĆ
36. Bojana KORAČ
37. Kačuša PRALJAK
38. Nataša BABIĆ
39. Vjera JURINIĆ

KRONIKA

OŽUJAK, 2011.

1.- 3. PREDSTAVLJANJE NOVOG DUBROVAČKOG BISKUPA – O. Nadbiskup je bio u Dubrovniku gdje je u tamošnjem Ordinarijatu predstavio novoimenovanog biskupa dubrovačkog mons. Matu Uzinića

7. SPOMEN JANJAVAČKIH FRANJEVACA MUČENIKA – O. Nadbiskup je predvodio misno slavlje u župnoj crkvi sv. Nikole uz Kistanjama o spomenu slugu Božjih fra Alojzija Palića i fra Serafina Kodića. franjevaca mučenika iz Janjeva.

9. PEPELNICA – U znaku početka Korizmenog vremena, o. Nadbiskup je na Čistu srijedu (Pepelnicu) predvodio misno slavlje s obredom pepeljanja u Katedrali.

10. POSJET NOVOIMENOVANOG VELEPOSLANIKA PRI SV. STOLICI – Gosp. Filip Vučak, novoimenovani veleposlanik RH pri Svetoj Stolici posjetio je o. Nadbiskupa u Zadru.

11.-12. BLAGOSLOV DJEVOJAČKOG DOMA U DUBROVNIKU - O. Nadbiskup je blagoslovio novi djevojački dom sestara Službenica Milosrđa u Dubrovniku.

13. POHOD ŽUPI NA VOŠTARNICI – O. Nadbiskup je predvodio podnevno nedjeljno misno slavlje za mlade u župnoj crkvi Presvetog Srca Isusova na Voštarnici u Zadru.

16. REKOLESKIJA – O. Nadbiskup je predsjedao mjesečnoj rekolekciji zadarskoga prezbiterija u

Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“. Križni put je predvodio don Josip Dučkić a predavanje “Odnos društvenih subjekata prema obitelji” održao Ladislav Iličić, predsjednik Udruge glasa roditelja za djecu (GROZD).

16. - 20. BISKUPSKO REĐENJE I USTOLIČENJE U DUBROVNIKU – O. Nadbiskup je sudjelovao na ređenju i ustoličenju novoga dubrovačkoga biskupa mons. Mate Uzinića u Dubrovniku, gdje je zajedno s kardinalom Josipom Bozanićem bio surediteljem.

22. VIZITATOR SALEZIJANACA KOD NADBISKUPA – O. Nadbiskup je primio don Mareka Hrzana, vizitatora Družbe don Bosca (Salezijanaca).

23. ZBOR SAVJETNIKA – O. Nadbiskup je predsjedao konstituirajućoj sjednici Zbora savjetnika u Nadbiskupskom ordinarijatu u Zadru.

25. BLAGOVIJEST U GOSPIĆU – Na svetkovinu Blagovijesti, o. Nadbiskup je predvodio svečano misno slavlje u katedrali u Gospiću, kojoj je ova svetkovina naslovница.

26. DUHOVNA OBNOVA VJEROUČITELJA – O. Nadbiskup je pohodio vjeroučitelje okupljene na duhovnoj obnovi u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“.

29. – 31. HBK – O. Nadbiskup je sudjelovao u radu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu kao i blagoslovu nove zgrade HBK.

TRAVANJ, 2011.

- 1.-10. HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU - O. Nadbiskup je predvodio VI. nadbiskupijsko hodočašće u Svetu Zemlju (Izrael i Jordan), tijekom kojega je primio odlikovanje Reda Svetog Groba od Jeruzalemskog grčko-pravoslavnog patrijarha Teofila III.
11. SUSRET CRKVENIH POKRETA I UDRUGA – O. Nadbiskup je predsjedao susretu voditelja i predstavnika crkvenih pokreta, zajednica, udruženja i bratovština u Zadarskoj nadbiskupiji, koji se održao u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“. Susret je započeo Večernjom, koju je predvodio Nadbiskup, u sjemenišnoj kapeli.
15. ŽALOSNI PETAK U JASENOVCU – O. Nadbiskup je propovijedao na misnom slavlju povodom „Žalosnog petka“ – Dana obnove, čišćenja pamćenja i spomena mučenika u Jasenovcu.
17. CVJETNICA – O. Nadbiskup je predvodio slavlje Nedjelje Muke Gospodnje – Cvjetnice – u Zadru, koje je započelo blagoslovom maslinovih grančica u crkvi benediktinki sv. Marije, zatim procesijom do Katedrale gdje je na misnom slavlju pjevana Muka po Mateju.
20. USKRSNA ČESTITKA / PRIMANJE ŽUPANA – O. Nadbiskup je predstavio svoju ovogodišnju uskrsnu čestitku tiskanim i elektronskim medijima u Zadru. Poslije je u posjet primio zadarskog župana g. Stipu Zrilića.
21. VELIKI ČETVRTAK – O. Nadbiskup je ujutro predvodio Misu posvete ulja u Katedrali s prezbiterijem Zadarske nadbiskupije. Navečer je predvodio Misu Večere Gospodnje.
22. VELIKI PETAK – O. Nadbiskup je navečer predvodio Službu Muke i Smrti Gospodnje u Katedrali i potom procesiju ulicama grada do crkve sv. Šime.
23. VELIKA SUBOTA – O. Nadbiskup je u uskrsnoj noći predvodio Vazmeno bdjenje u Katedrali.
24. SVETKOVINA USKRSA – Na Uskrs je o. Nadbiskup predvodio svečanu pontifikalnu misu u Katedrali. Navečer je gostovao u emisiji zadarske VOX televizije.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

TRIBINA „ODNOS MEDIJA PREMA ČINJENICAMA DOMOVINSKOG RATA“

Koliko novinari u svom djelovanju uvažavaju stvarne činjenice tema je tribine "Odnos medija prema činjenicama Domovinskog rata" održane u četvrtak 24. veljače u dvorani Sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Dr. Ante Nazor, ravnatelj Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata i povjesničar dr. Zlatko Begonja primjerima su pokazali kako novinari neopravdano preoblikuju činjenice i namjerno iskrivljaju zaključke pogubno miješajući dojmove s činjenicama. Organizatori tribine koju je dolaskom podržao i zadarski nadbiskup Želimir Puljić bili su braniteljske udruge iz Zadra, Zadarska nadbiskupija i Družba Braće hrvatskog zmaja. Medijski zadatak je afirmacija načela objektivnosti i istinitosti izvještavanja. Mediji su odraz stanja u zajednici u kojoj djeluju te ne mogu biti izuzeti od utjecaja prevladavajućeg mentaliteta, kod nas stvorenog na načelima naslijedenih predrasuda i interesa: ideoloških, poslušničkih i profitnih, upozorio je Begonja istaknuvši da, zasebno ili zajednički djelujući, u nekim slučajevima mediji mogu biti ključni negativistički faktor u prikazivanju stvarnog stanja u društvu. „Mediji moraju imati slobodu ukazivanja u društvene anomalije, poticati rasprave u javnosti, no rezultati su konačni odgovor na procjenu vrsnosti svakog posla, pa i medijskog. Treba odbaciti navijački odnos prema određenim zbivanjima“ poručio je Begonja naglasivši da se mogu iznositi vlastiti vrijednosni sudiovi, ali oni, zbog objektivnosti, trebaju biti u suglasju s činjenicama. „Razumljivo je i prihvatljivo da se uzroci i posljedice činjenica mogu različito tumačiti i o njima iznositi i oprečna stajališta. Ali po svojoj naravi činjenice se ne mogu mijenjati i prilagođavati. Problem nastaje kad se temeljem političko politikantskih interesnih zahtjeva pokušava utjecati na medijsku objektivnost. Stradava istina, a u velikom medijskom prostoru laž neopravdano dobija značajno mjesto. Kad nestaje istina, gubi se i objektivan pojam stvarnosti, što može ostaviti negativnog traga u društvu“ upozorio je Begonja, istaknuvši da vlasništvo nad medijima diktira njihovu orientaciju, obradu i prezentaciju konkretnih slučajeva. Što može motivirati medije za iskrivljavanje slike prošlosti, stvaranje začuđujućeg pogleda na razdoblje oslobođilačkog i obrambenog Domovinskog rata, upitao je predavač, dodavši da je legitimno imati kritički pogled, a sasvim drugo pristrano nastupati s ciljem obezvrijedivanja tog razdoblja i događaja. Begonja je na primjeru tekstova objavljenih u Slobodnoj Dalmaciji pokazao kako se promijenio odnos tog medija od početka Domovinskog rata i vremena od 2000. g.; iste činjenice drugačije su tretirane. God. 1991. g. u članku su spomenuli zapovjednika Trpka Zdravkovskog koji je razorio zadarski poluotok, a nakon deset godina nisu više spominjali njega ni razaranje. Begonja je podsjetio na udar na njihovu neovisnu uređivačku politiku, smijenjeno je uredništvo, mnogi su ostali bez posla što je promijenilo sliku izvještavanja tog medija. Počelo se mijenjati političko ozračje u društvu i na drugačiji način analizirati događaji u ratnom razdoblju. Prije su objavljivali razumne osvrte za podle optužbe haške tužiteljice, a poslije je bilo natjecanje tko će se više dodvoriti rušeći državni ugled i naivno vjerujući da tako funkcionira civilizirani svijet. „Problem je što je dio medija takvo ponašanje podržavao i poticao. Kako je to domoljublje u medijima, gotovo nepodijeljeno tijekom rata, kod nekih kasnije zamijenjeno prevladavajućom kritikom? Što je razlog njihovog naknadnog 'prosvjetljenja'; što se u međuvremenu promijenilo da su se i činjenice počele neshvatljivo mijenjati? Mislim da je riječ o promicanju orientacije koja je htjela utjecati na prekrajanje prošlosti kako bi se stvorili uvjeti za tzv. politiku pomirenja, pa je javnosti trebalo nametnuti sliku koja izjednačava žrtvu i agresora. Danas je medijska moć tolika da značajno utječe na ukupno ozračje u društvu i dobrim dijelom uspijeva nametnuti stajališta. Time usmjerava pogled prema prošlosti i daje ocjenu sadašnjosti. S moralne točke gledišta, nije prikladno zbog materijalne koristi gaziti istinu“ istaknuo je Begonja upozorivši i na specifičan odnos medija kad se pokušaju osvijetliti komunistički zločini. Izlazak istine na vidjelo neki mediji u doslihu s dijelom politike pokušavaju obezvrijediti, izokretati činjenice i staviti u kategoriju predizborne kampanje, a istina im nije važna. „Mediji mogu odigrati značajnu ulogu u društvu, no osobito je važno da slijede istinu i činjenice. Samo tako mogu biti medij koji služi narodu“ zaključio je Begonja.

Dr. Nazor je rekao da je Hrvatski dokumentacijski centar Domovinskog rata u pet godina djelovanja prikupio relevantno gradivo Srpske krajine koje je ostalo nakon oslobođilačkih akcija Bljesak i Oluja. Od iznimne su važnosti jer pokazuju planove, ciljeve i neprijateljske namjere i potvrđuju tko je agresor a tko se branio. Upozorio je na 'novinare, intelektualace, povjesničare' koji govore svjesni da nemaju uporište u dokumentima, a nitko od njih nije provjerio činjenice. „Kod povjesničara je osobito važno ne miješati uzroke i posljedice i voditi računa o kronologiji događaja. Tu metodu treba poštivati i tim se principom mogu demantirati navodi Tužiteljstva u Hagu“ istaknuo je Nazor dodavši da se uvidom u dokumente vidi da iza svega stoji Beograd, Srbija i Služba državne bezbednosti, i kad se govori o naoružavanju Srba u Hrvatskoj i JNA. Podsjetio je da general Veljko Kadijević u svojoj knjizi iznosi ciljeve JNA početkom napada na Hrvatsku u ljetu 1991. g.: osigurati planiranu granicu samoproglašene Srpske krajine u Hrvatskoj. Zašto JNA i službeno nije postala srpska vojska govori Borislav Jović, bivši predsjednik Predsjedništva SFRJ u svom dnevniku: „To bi za budući rasplet jugoslavenske krize Srbiju i Crnu Goru vodilo u neugodnosti, a srpsko - crnogorsku vojsku u poziciju agresora u prostorima van Srbije. Kad je vojnik JNA u Hrvatskoj, ne može se reći da je to Srbija. Ne možemo to reći zbog srpskog javnog mnijenja jer bi onda Srbija bila agresor“ citirao je Nazor, dodavši da se danas u srpskom tisku Jovićevi i Šešeljevi četnici svađaju kojih je bilo više u Hrvatskoj. Na izjavu Vojislava Stanimirovića da je 18. studenog 1991. g. pao posljednji ustaški bastion, vukovarska bolnica, Nazor je podsjetio da su u toj bolnici liječeni i vojnici JNA i paravojne postrojbe koje su kao ranjenike tu donosili hrvatski vojnici. Dokumenti postoje no pitanje je interpretacije, istaknuo je Nazor. Prema dokumentu srpske vojske Krajine kojeg su napisali u jutro 4. kolovoza 1995. g. uoči Oluje, u napadu hrvatskih snaga u prvih pet sati palo je između 200 i 300 granata. „To pobija tezu haškog Tužiteljstva o prekomjernom granatiranju Knina, pa ju je preformuliralo u neselektivno granatiranje. No po navodima se vidi da su to bili vojni ciljevi“ istaknuo je Nazor. Upozorio je i da je knjiga Slavka Goldsteina 'Gotovina, stvarnost ili mit', a pisala su je i tri novinara, puna laži i netočna, bez dokumenata i činjenica. I na tezu haškog Tužiteljstva da je stvaranje velike Hrvatske inicirao Franjo Tuđman osnivanjem hrvatske zajednice Herceg Bosna 1991. g. Nazor argumentira dokumentom: sedam dana nakon stvaranja te zajednice Tuđman kaže da nema promjene granica dok god je BiH država.

Nazor je rekao da u BiH nikad nije bilo toliko hrvatskih snaga da bi činile brigadu. „Takve snage ne idu u agresiju nego ispomoć. Da hrvatski vojnici nisu ratovali sa srpskim snagama danas ne bi bilo BiH. Povijesni događaj se ne može gledati ako se ne prati povijesni proces. God. 1995. hrvatske snage oslobođene su više od 5000 četvornih kilometara BiH. Da nije bilo toga, ne bi bilo BiH“ istaknuo je Nazor poručivši brojnim okupljenima: „Provjeravajte, gledajte dokumente, slušajte ljude koji su još živi i mogu objasniti. Nemojte bezrezervno vjerovati medijima. Uvijek gledajte proces, nikad samo jedan događaj. To može navesti na krivi smjer. Princip je kronologija događaja; uzroci su jedno a posljedice drugo“ poručio je Nazor. Tribinu su pohodili i učenici Gimnazije Vladimira Nazora u Zadru čiji je profesor prosvjedovao jer se o Domovinskom ratu uči iz svege dvije stranice knjige iz povijesti u samo dva školska sata.

NOVA KNJIGA DON MILIVOJA BOLOBANIĆA

„Hrabro samo! Ja sam! Ne bojte se!“ naziv je nove knjige don Milivoja Bolobanića, generalnog vikara Zadarske nadbiskupije u kojoj na 352 stranice u šest poglavila sažeto i jezgrovitno donosi razmatranja Božje riječi namijenjena vjernicima za Godinu A. Nakon knjige „Ovce moje slušaju glas moj“ to je druga knjiga predviđene trilogije za godine A, B i C koju don Milivoj želi objaviti u zahvalnosti Trojednom Bogu, Majci Mariji i Crkvi za milost pedesetgodišnjeg svećeničkog služenja puku. Knjigu je don Milivoj zahvalno posvetio svojoj pokojnoj majci Štefici „koja je, dok sam još bio nejako dijete, žarko molila Gospodina da njen sin Milivoj postane svećenik“. Fra Bonaventura Duda u predgovoru knjige piše da se žarka duša dušebrižnika Bolobanića očituje u kratkim i srdačnim molitvama nakon propovijedi koje „očituju živahan duh, u kratkim potezima gotovo redovito ocrtavaju loše strane sadašnjeg društva, a onda u nekoliko crta sažimaju svetopisamsku pouku te nedjelje“. Smatrajući ih vrijednima, fra Bonaventura, koji i sam kao utjehu i ohrabrenje u životnim situacijama ponavlja Isusove riječi 'Hrabro samo, ja sam, ne bojte se!', poziva čitatelje da podu i dođu Isusu usred svojih valova i oluja koje su doživjeli i apostoli, no Isus je pobjednik; liječi vjeru i daje mir. Tekstovi knjige nisu predviđeni za površno i brzo čitanje, nego kao razmatranje uz uvodni poticaj don Milivoja čitatelju da se sabere i otvori Božji prisutnosti, moli zagovor Marije i svetaca da napisane riječi primi i primijeni u životu;

da u šutnji osluškuju Božju poruku nakon pročitanog biblijskog teksta te zahvali Gospodinu i s njim doneće konkretne životne odluke. Propovijedi tumače nedjeljna evanđelja u crkvenim vremenima došašća, božićnog vremena, korizme, vazmenog trodnevlja, vazmenog vremena te vremena kroz godinu. „Svi bismo trebali ozbiljno razmišljati: na što Bog mene osobno poziva, kakvo mi djelo želi povjeriti? Zove nas, svakog pojmljence, svakom određuje njegov zadatak. Važno je prepoznati svoj dio u Kristovu poslanju i krenuti hrabro kamo nas On vodi. Tako ćemo drugima pokazati pravi put koji vodi u život, a u tome ćemo i mi naći svoju životnu sreću i smisao“ poručuje don Milivoj između ostalog u svojoj knjizi, potičući čitatelje da dopuste da ih obasja svjetlo Božje mudrosti pohranjene u riječi Svetog Pisma. Tekstovi su poticaj da se uz osobnu meditaciju vjernici bolje priprave za nedjeljnu i blagdansku misu. Don Milivoj je rođen 15. veljače 1937. g. na otoku Olibu, drevnoj glagoljaškoj župi koja je Zadarskoj nadbiskupiji dala 176 svećenika, među kojima i nadbiskup Vinka Pulišića. Teologiju je diplomirao 1962. g. na KBF-u u Zagrebu. Bio je župnik u Privlaci, Zemuniku, Biogradu, svetištu sv. Šime u Zadru poslužujući i Crno. Voditelj je brojnih duhovnih obnova u domovini i svijetu i autor knjige 'Kako prepoznati zamke Zloga' koja je tiskana u sedmom, dopunjrenom izdanju.

**PREDSTAVLJENA KORIZMENA AKCIJA ZADARSKE NADBISKUPIJE –
POMOĆ ODGOJU I OBRAZOVANJU U MISILI U ČILEU**

Korizmena akcija Zadarske nadbiskupije, koja niz godina okuplja darove župa, samostana, poduzeća, škola, pojedinaca, gradova i općina, predstavljena je u utorak 8. ožujka na Konferenciji za medije u Ordinarijatu u Zadru. Ove godine akcija je namijenjena za obnovu škole i sportske dvorane u Maipu u Čileu koju je prošle godine u veljači razorio potres. Za izgradnju je potrebno oko 90,000,00 eura. U školi čija se dvorana koristi za pastoralne, socijalne, akademske i sportske djelatnosti rade misionarke Kćeri Milosrđa rodom s otoka Ugljana: Adelina Franov (Preko) i Bogoljuba Stanić (Ugljan). Akciju su predstavili zadarski nadbiskup Želimir Puljić, kancelar don Josip Lenkić te s. Mirjam Gadža, redovnica Kćeri Milosrđa djelatna u zadarskoj nadbiskupiji, pedagoginja u Klasičnoj gimnaziji Ivana Pavla II. „Krenimo u korizmu oboružani molitvom, postom i milostinjom“ poručio je mons. Puljić istaknuvši da u vremenu korizme Crkva vjernicima stavlja na srce konkretne aktivnosti, a pozvani su ih činiti tijekom duhovne obnove: to su molitva, post i milostinja. „Milostinja nam pomaže izaći ususret potrebama bližnjeg; podijeliti s drugima ono što po Božjoj dobroti posjedujemo. To je cilj prikupljanja priloga za siromašne koji se u korizmi priređuju u mnogim dijelovima svijeta. Na taj se način duhovnom čišćenju pridružuje gesta crkvenog zajedništva, po uzoru na ono što se prakticiralo u počecima Crkve: 'Bijahu postojani u zajedništvu molitve i dobara'“ rekao je nadbiskup istaknuvši da nas milostinja približava drugima, ali i Bogu. „I može postati sredstvom istinskog obraćenja i pomirenja. Korizma nas poziva da duhovno očvrsnemo te molitvom, postom i milostinjom prispijemo proslavi uskrsnih blagdana obnovljeni u duhu“ istaknuo je nadbiskup Puljić. S. Mirjam Gadža je prenijela zahvalnost i pozdrave sestara iz Čilea te provincialne glavarice čileanske provincije Srca Marijina, s. Mirne, iznenađenih velikodušnom gestom Zadrana. Nakon one u Italiji, provincija u Čileu je najmanja njihova provincija u kojoj je oko 40 sestara djelatnih od 1936. g., kad ih je poslala ute-meljiteljica bl. Marija Propetog Isusa Petković. S. Mirjam je bila u Čileu te je istaknula žar, zanos i požrtvovnost njihovog pastoralnog djelovanja. Na južnoameričkom kontinentu djelovalo je 40 Hrvatica misionarki, od kojih je devet bilo iz Zadarske nadbiskupije. Trenutno je najviše sestara iz Paragvaja i samo su dvije Hrvatice, Franov i Stanić, neustrašive, vitalne i aktivne u djelovanju iako su u dobi od 70 i 80 godina. Uz odgojno obrazovni predškolski i školski rad, sestre rade u bolnicama, staračkim domovima, imaju pučku kuhinju za obitelji s kojima je potreban kvalitetan rad; pomažu ih karitativno, osmišljavaju i odgajaju kako se nositi s teškom situacijom, organiziraju duhovne seminare za obitelji i djelatnike od kojih su većina laici. „Sestre su u ta područja prenijele iskustvo Europe, srce, duh i karizmu bl. Marije Petković. Usadila je u njih žar kao i kad je 1920. g. osnivala Družbu, potaknuta ljubavlju za Boga koju je konkretnizirala ljubavlju za čovjeka, osobito siromaha. Tim duhom djeluju do danas“ rekla je s. Mirjam istaknuvši da sestre svoju karizmu žive u svim dimenzijama djelovanja: odgoj, obrazovanje, stari i bolesni, već prema uvjetima i konkretnim situacijama u kojima se ljudi nalaze. Sestre su vlasnice dviju velikih škola, u Maipu blizu Santiaga koju pohađa 1200 djece i druge u Cimba longu s 350 djece. Manjim dijelom ih sufinancira država. „To su brojna djeca iz siromašnijeg sloja. Ta djeca su otvorena, imam osjećaj da je tamo lakše raditi nego među našom djecom. To su jednostavna, priprosta djeca, željna znanja, informacija, društva i topline doma. Žive jako skromno. U školama imaju pučku kuhinju i za siromašne obitelji. U Čileu nema srednjeg sloja nego dio vodećih bogatih ljudi a ostatak siromašni. No dobrostojeći ljudi imaju sluh za ljude

koji rade dobrovoljno pa ih se potakne da se odreknu, izadu ususret i pomognu“ rekla je s. Mirjam. Podsjetila je da su sestre došle u Južnu Ameriku 1936. g.; 16 g nakon osnutka utemeljiteljica Petković je prve sestre poslala u Argentinu; 1940. g. je i sama otišla i bila u Južnoj Americi 12 godina, do 1952. g.; tada se vratila u Rim i tu je prenijela upravu Družbe. „Blažena utemeljiteljica u srca sestara je usadila da se vode Providnošću koju je i sama iskusila dok je djelovala u našim područjima, kad je nakon Prvog svjetskog rata osnivala sirotišta u Blatu i Subotici. Ne trebamo uvijek ići na sigurno, nego prepustiti Bogu; jer što čovjek radi za Boga, on će se pobrinuti i naći sredstva i načina da djelo dovrši, njemu na slavu i dobrobit ljudi“ zaključila je s. Mirjam.

Zadarska nadbiskupija niz godina pokreće korizmenu akciju koja nailazi na dobar prijem kod djece, mladih, župa, škola, ustanova i pojedinaca. Prikupljenim sredstvima nabavili su se vrijedni aparati i pomagala za ustanove koje služe općem dobru. Kancelar Lenkić je podsjetio da je akcija pomogla socijalne i zdravstvene ustanove, školu i dječji vrtić s posebnim potrebama; prešla je granice nadbiskupije pomažući i misiju u Kongu, potrebne Vukovara i Hrvate u BiH. Don Josip je predstavio kronologiju pomoći zadnjih godina: 2010. g. sredstva su bila za sudjelovanje u troškovima župa povodom održavanja SHKM-a u Zadru; 2009. g. za kupnju biokemijskog analizatora za Psihijatrijsku bolnicu u Ugljanu; 2008. g. opremanje i izgradnju škole u Kongu gdje je i troje misionara iz zadarske nadbiskupije: s. Erika Dadić iz Poljica, s. Ankica Čirjak iz Korlata i brat Leopold Mičić iz Dračevca zadarskog; 2007. g. potrebni u BiH; 2006. g. za izgradnju kuća obitelji s brojnom djecom u Kistanjama; 2005. g. kupnja inkubatora za intenzivnu njegu novorođenčadi na Odjelu neonatologije Opće bolnice Zadar; 2004. g. potrebni Vukovara; 2003. g. kupio se skupocjeni aparat za ispitivanje funkcija mozga na Odjelu neurologije za Opću bolnicu Zadar.

Prilozi za ovogodišnju akciju izgradnje škole u Čileu uplaćuju se na žiro račun: Nadbiskupski ordinarijat Zadar 2407000 – 1100041082 Poziv na broj: 02 00755877 - 536

MISNO SLAVLJE U SPOMEN JANJAVAČKIH MUČENIKA PALIĆA I KODIĆA

Misno slavlje u spomen na mučeničku smrt Slugu Božjih o. Alojzija Palića i o. Serafina Kodića u nedjeljak 7. ožujka u župnoj crkvi sv. Nikole biskupa u Kistanjama predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Postupak za beatifikaciju tih janjavačkih mučenika počeo je u Skadarskoj biskupiji u Albaniji 10. studenog 2002. g., s još 40 mučenika ubijenih zbog mržnje prema katoličkoj vjeri u razdoblju od 1913. do 1974. g. Dijecezanski kanonski proces za njihovo proglašenje blaženima svečano je zaključen u Skadru 8. prosinca 2010. g. Euharistijsko slavlje predvodio je umirovljeni pročelnik Kongregacije za kler kardinal Claudio Humes. Fra Alojzije i fra Serafin su Hrvati rodom iz Janjeva, ispod Glama Brijega. Fra Alojzije je ubijen za vrijeme II. balkanskog rata, a fra Serafin za vrijeme komunističkog terora u doba Envera Hođe u Albaniji. Pripadaju četrdesetorici mučenika albanske franjevačke provincije. Nadbiskup je predstavio njihov životopis. Fra Alojzije, krsnog imena Matej, rođen je u Janjevu 14. travnja 1878. g. u obitelji Tome i Paoline rođ. Đurić. Studij teologije započeo je u Skadru, a završio u Bologni i Parmi gdje je zaređen za svećenika 1902. g. Nakon završetka studija župnik je u Bazěu, Đakovici, Peći i Glogđanu. Kao župnik se suprotstavio nasilnom pokrštavanju muslimana od strane pravoslavaca, te je uhićen i pritvoren u zatvoru u Đakovici. Blizu sela Janosh, 7. ožujka 1913. g. crnogorski vojnici skinuli su mu franjevački habit i silili da se odrekne svećeništva i prijede u pravoslavnu Crkvu. Kad su uvidjeli njegovu odluku sve podnijeti radi Krista i Crkve, ubili su ga s pet hitaca iz puške, u 35. godini života i 10. godini svećeništva. Fra Serafin, krsnog imena Ivan, rođen je u Janjevu 25. travnja 1893. g. u obitelji Gašpara i Antonije rođ. Rodić. Teološki studij počeo je u Skadru a završio u Grazu te je 1915. zaređen za svećenika. Bio je župnik u Dushmanu, Škalju, Prekalu, Bushkashu, Vukčelu i u Lješu. U provinciji je bio definitor, ekonom i profesor. Čovjek velike razboritosti i oštromnost. Komunisti su ga uhitili i okrutno mučili zbog lažne optužbe i zavjere. Tijekom mučenja bio je teško ranjen na dušniku pa je poslije nekoliko dana, 11. svibnja 1947. g., preminuo u samostanu u Lješu, u Albaniji, u 54. godini života i 32. misništva. Njegovi posmrtni ostaci počivaju u zidinama crkve Navještenja BDM u Lješu. Mons. Puljić je rekao da su mučenici utkani u temelje hrvatskih biskupija: Tripun, Vlaho, Venancije, Dujam, Stošija, Kvirin, Euzebije, Polion, Mavro, Nikola Tavelić, Marko Križevčanin i Alojzije Stepinac. Postoje brojni svjedoci vjere i mučenici u vrijeme otomanske vladavine, komunizma, nacizma i fašizma, obični vjernici koji su krvlju potvrdili vjernost Kristu, rekao je nadbiskup, istaknuvši da je zato sluga Božji Ivan Pavao II. pozvao mjesne Crkve da ne prepuste zaboravu spomen onih koji su trpjeli za vjeru i Crkvu i da prikupe dokumentaciju kako ih se ne bi zaboravilo.

„Danas nema Nerona, Dioklecijana, Turaka ni partizana. Ali ima drugih i drugačijih problema i teškoća pred kojima valja svjedočiti vjeru“ rekao je nadbiskup ohrabrivši Pavlovom riječju da kad smo pritisnuti i prognani, nismo napušteni; Knjiga Mudrosti kaže da su duše pravednika u ruci Božjoj, a Psalm da je on hrid naša i tvrđava spasenja. „Svima koji se susreću s problemima, teškoćama i sumnjama, Isus očinski i utješno kaže: 'Ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali duše ne mogu ubiti'. Naše vrijeme traži odvažne borce za Božje stvari; angažirane kršćane, zaljubljenike i propovjednike Kristovog križa“ poručio je mons. Puljić u zahvalnosti Bogu za očeve i majke koji su stoljećima bili postojani i vjerni svojim korijenima i povijesti obilježenoj znakom križa. Zamolio je zagovor fra Alojzija, fra Serafina i sv. Nikole da bdiće nad Janjevcima i štiti ih.

PEPELNICA U KAPELANIJI VOJARNE U ZEMUNIKU

Pripadnici oružanih snaga RH katoličke vjeroispovijesti misnim slavljem s obredom pepeljanja na Čistu srijedu 9. ožujka počeli su sveto korizmeno vrijeme u vojarni u Zemuniku, u organizaciji Vojne kapelanijske Svetog Arkandela Gabrijela. Misu u kapelici vojarne predvodio je don Srećko Frka Petešić, župnik Radovina. Na osobit se način sjetio i pozdravio vojnog kapelana o. Ivu Topalovića koji od rujna prošle godine skrbi o duhovnim potrebama pripadnika Oružanih snaga RH u mirovnoj misiji u Afganistanu. Korizma je milosno vrijeme, istaknuo je don Srećko, potaknuvši na intenzivnija promišljanja o tome tko smo, kakav život živimo i kamo hodimo. „Svakodnevno se suočavamo s brojnim životnim brigama i pozvani smo na susretište čovjeka s Bogom gdje ćemo biti osnaženi i ispunjeni spasiteljskom milošću“ rekao je don Srećko. Kroz molitvu, post i milostinju, Bog nas poziva na jaču povezanost s nebom ali i čovjekom; smisao molitve treba biti u spoznaji da Bog čuje naš glas, a u odricanju jesmo li još gospodari samih sebe. „Odricanje u korist drugih oplemenjuje naše biće, a za taj milosni dar bit ćemo obilato nagrađeni“ poručio je don Srećko. Središnji događaj korizmenog vremena za hrvatske vojниke na području i širem od zadarskog je tradicionalni 13. Križni put hrvatske vojske i policije u Radošinovcu na Veliki Petak 22. travnja. Kao meditativnu misao za ovogodišnju korizmu, djelatnici i vojnici Vojne kapelanijske u Zemuniku koji redovito i rado sudjeluju u sakramentalnom životu duhovne ponude koja im je osigurana, izabrali su misao: „Ti, Gospodine, ljubiš sva bića, i ne mrziš ni jedno koje si stvorio. Blago kažnjavaš prestupnike, koriš ih i opominješ za grijeha njihove, da se ostave zloće, jer ti si Bog naš.“ (Mudr 11,24-35.27).

PEPELICA ZA UČENIKE KLASIČNE GIMNAZIJE IVAN PAVAO II.

„Draga mladosti, znači li vam išta molitva? Ima li trenutaka kad zaista osjetiš potrebu reći 'Bože pomozi'? Ne znam gdje su završili letci s kratkim molitvama koje sam dao svećenicima da u božićnom blagoslovu podijele obiteljima. Koristite li se time? I uopće, imamo li smisla za trenutke sabranosti, poći u Božji hram pa se pomoliti, uzeti molitvenik, Sveti Pismo, pročitati nešto da čujemo Božji glas“ rekao je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u homiliji na Pepelnici 9. ožujka, kad je u katedrali sv. Stošije u Zadru predvođio misno slavlje s obredom pepeljanja za učenike Klasične gimnazije Ivan Pavao II., njihove roditelje, profesore i djelatnike škole predvođene ravnateljem mons. Josom Kokićem. Nadbiskup smatra da smo zaboravili i na post, upitavši 'Jesmo li kadri odreći se nečeg što nam se čini normalno? Ako odlučiš samo jedan dan i provesti bez gledanja televizije, osjetit ćeš blagodat kako si proveo miran dan. To je moderan post“ rekao je mons. Puljić potaknuvši na borbu protiv onoga što nas zarobljava. „Četrdeset korizmenih dana pokušat ćemo uči malo više u sebe, razmišljati o životu i slušati Božji glas kako bismo mogli pobijediti Zloga koji ljudi odvodi i napastuje. Korizma je vrijeme borbe u kojem se koristimo prikladnim sredstvima koje nudi Crkva: vjera, molitva, post, pokora i dobra djela, koja ne činimo samo radi drugoga, nego radi sebe i svog popravljanja“ rekao je mons. Puljić istaknuvši: „Svijet se ne poboljšava kad mi drugog popravljamo, kritiziramo, osuđujemo, na drugog prebacujemo. Svijet se počinje popravljati kad polazim od sebe, od svojih pogrešaka i svega što ne valja. Zato zakoračiti u korizmu znači započeti vrijeme osobite zauzetosti u duhovnoj borbi sa zlom prisutnim u svijetu“ rekao je mons. Puljić istaknuvši da nas sveto vrijeme korizme čini sposobnima gledati zlu u lice i biti raspoložen za borbu koja nas čeka; ne samo protiv učinaka koje zlo proizvodi, nego i protiv njegovih uzroka. „Sve do posljednjeg uzroka koje evanđelje naziva ocem laži, napasnikom i zavodnikom ljudskog roda od početka, sotonom koji iskušava Sina Božjeg u pustinji. Gledati zlu i svemu što ne valja u lice, direktno, te biti raspoložen za taj okršaj s njim, ne znači prebacivati na drugog, društvo, Boga koji takvo što dopušta. Borba na koju nas Isus poziva, osobito u korizmi, nije uperena protiv drugih. Ona nas potiče otkrivati i prepoznavati vlastitu odgovornost za zlo koje postoji i poziva nas, u poniznosti, svjesno preuzeti dio odgovornosti“ poručio je zadarski nadbiskup.

PEPELNICA U KATEDRALI

Korizma je izvrsna prigoda za snažan pedagoški, ljudski, asketski i duhovni napredak i rast s Gospodinom, istaknuo je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u homiliji misnog slavlja na Čistu srijedu 9. ožujka koje je s obredom pepeljanja predvodio u katedrali sv. Stošije u Zadru. Poželio je da korizma bude ispunjena našom voljom da idemo u duhovni boj popravljajući sebe, jer tako ćemo popraviti i svijet oko sebe. „Biti spremam za sukob sa zlom ne znači prebacivati zlo na druge. To su činili fašisti kad su za zlo u svijetu okrivili Židove, Rome i sve druge nearijevce. Ili komunisti, kojima su smetali svi koji u Boga vjeruju, pa su ih 'oslobađali' od 'natražnih ideja' i od onoga što su imali i posjedovali: tvornica, oranica, imanja i života, koje je trebalo kako bi stvarali 'novi, bolji' svijet, tzv. raj na zemlji - ali preko tuđih leđa, tuđih žrtava i života. A o kakvom se 'raju' radilo znaju stariji koji su to iskusili na vlastitoj koži“ rekao je mons. Puljić upozorivši da posljedice takve borbe protiv drugih i drugačijih, po principu teze i antiteze, osjećamo još i danas. „Ući u korizmu obredom pepeljanja znači obnoviti osobnu odluku da ćemo zajedno s Kristom suočiti se sa zlom i onim što ne valja. Pobožnost križnog puta je put koji nas vodi do pobjede, one prave. Ne pobjede nad drugima - nego do pobjede nad sobom samim. A do nje se stiže putem ljubavi kojom nadvladavamo mržnju, preko darivanja i dijeljenja dobara čime nadvladavamo našu sebičnost. Do prave duhovne pobjede dolazi se i širenjem ozračja mira, dobrote i tolerancije, a ne vrijedanjem, nasiljem ili ponižavanjem drugih“ istaknuo je mons. Puljić dodavši da nam korizma pomaže duhovno očvrsnuti. „Zakoračiti u korizmu znači započeti vrijeme osobite zauzetosti u otporu zlu prisutnom u nama i oko nas. Konkretnе aktivnosti treba popraviti i pripraviti put Gospodinu“ rekao je nadbiskup, poželjevši ispravak krivudavih puteva našeg neispravnog kršćanskog hoda: dolinu očaja i razočaranosti treba popuniti vjerom u Gospodina, a bregove uznisostosti, oholosti i samodostatnosti sravniti činima poniznosti. „Korizma posvješćeju kako smo krkhi i prolazni, ali milošću Božjom smo otkupljena i spašena stvorenja. Potrebno je samo krenuti, obratiti se i Bogu približiti. Obrednim izrazom 'Sjeti se čovječe da si prah' obuzdava se naša oholost srca i pameti i podsjeća nas na činjenicu da je život kratak i prolazan. Korizma je milosno i vrijeme spasenja, obraćenja i duhovne obnove. Ako smo se svojim ponašanjem udaljili od vjere, obratimo se i vjerujmo evanđelju koje je radosna vijest našeg spasenja“ zaključio je mons. Puljić.

KRŠĆANSTVO I OKULTIZAM – IZLAGANJE DON MILIVOJA BOLOBANIĆA

„Sotona nije ideja nego subjekt. Biblija govori o đavlima kao osobnim bićima s razumom, voljom, slobodom i poduzetnošću. To potvrđuje otačka predaja i crkveno učiteljstvo. Tko niječe Sotonu niječe i grijeh i ne shvaća Kristovo djelo otkupljenja“ rekao je don Milivoj Bolobanić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije u sklopu izlaganja o kršćanstvu i okultizmu koje je u utorak 8. ožujka održao u Znanstvenoj knjižnici Zadar. Događaj je organizirao Odsjek za hrvatski jezik i književnost Sveučilišta u Zadru, na inicijativu prof. dr. Vande Babić koja predaje kolegij "Mit, obred i običaj". Područje okultnoga je nesagledivo, tajno-vito i neistraženo. Vrlo je malo kvalitetne literature o tome, rekao je don Milivoj, upozorivši da Sotona zavodi onim što ljude osobito privlači - okultnim. Ljude je odvijek privlačilo nepoznato, o čemu svjedoče Stari i Novi zavjet i svakodnevica; budućnost je nepoznanica pa se ljudi okreću proricanju. „Sotona je lažac i podmukao. Sotona ne može izravno napasti Boga. Protiv njega se bori tako da svoju osvetoljubivu zlobu iskaljuje na ljudima. Mnogi nisu prepoznali lukave zamke Zloga. Tome pridonose i mediji koji šire ozračje materijalizma, hedonizma i konzumizma. Sotona ističe kult seksualnosti, snizujući čovjekovo tijelo na sredstvo grijeha; djeluje pri zločinu, nepravednosti i oholosti svake vrste i na političkom, ekonomskom i diplomatskom području“ rekao je don Milivoj podsjetivši na riječi pape Benedikta XVI.: „Život je krajnje ozbiljno pitanje. Đavao je osobna i realna stvarnost, a ne simbolična. Evangelisti o njemu puno govore i nipošto ga ne shvaćaju na simboličan način. Bili su uvjereni da je čovjek od njega ugrožen, ali po Kristovu djelu biva oslobođen. Prava hrabrost se sastoji u tome da se ne skriva veličina opasnosti, nego da se realno promotri. Pored Krista koji je sama svetost, Sotona se nije mogao skriti. Koliko se više shvaća Božja svetost, toliko se više shvaća i suprotstavljanje onome što je sveto, a to su prijevarne maske demona. Iščezavanje svijesti o đavolskom označava paralelni pad svetosti. Đavao se tada može skloniti u svoj omiljeni element, anonimnost, kad ne odsijeva svjetlost onoga koji je sjedinjen s Kristom, svjetlost koja bi ga raskrinkala“. Don Milivoj je istaknuo da Sotonina moć nije beskonačna. Katedikizam Katoličke Crkve kaže da je on samo stvorenje, moćno jer je duh; no ne može spriječiti izgradnju Kraljevstva Božjeg. „Bog nije stvorio Sotonu i zle duhove, nego su oni sami, pobunivši se protiv Boga, svjesno i slobodno postali zli.

Temeljem Objave znamo da je Sotona već osuđen i izbačen van (Iv 12,31) i da nema nikakve vlasti nad Kristom koji ga je pobijedio svojim križem i uskrsnućem. Sotona je knez ovoga svijeta (1 Iv 5,19). Nijekati postojanje Sotone i njegovo negativno djelovanje u svijetu znači nijekati Kristovo spasiteljsko djelovanje koje se u njegovoj zaručnici Crkvi nastavlja kroz povijest. Krist je Crkvi dao jasnu zapovijed da izgoni āavle. Zato oni koji niječu postojanje Sotone time mu prave uslugu da djeluje“ upozorio je don Milivoj. Sotoni se suprostavlja misom koja je posadašnjenje Kristove žrtve po kojoj je Sotona pobijeđen, sakramentom isповijedi, blagoslovinama. „Prepoznati zamke Zloga moguće je jedino svjetlom odozgor. Samo Duh Sveti, duh mudrosti, može prosvijetliti čovjeka i otkriti lukavu i pokvarenu zlobu kojom čovjeka napada u želji da ga uništi“ rekao je don Milivoj. Podsjetio je i na misao pape Pavla VI.: „Zlo nije manjak dobra, nego živo biće, duhovno, izopačeno i pokvareno. Izlazi iz biblijskog i eklezijalnog okvira onaj tko odbacuje njegovo postojanje ili ga tumači kao maštovitu pojmovnu personifikaciju nepoznatih uzroka nesereća. Āavao je neprijatelj broj jedan i zavodnik bez premca. O Āavlu i njegovom utjecaju bilo bi nužno ponovno proučavati u katoličkoj nauci, što se danas malo radi. Katolička liturgija uvijek je inzistirala da demoni postoje i da predstavljaju prijetnju“. Ivan Pavao II. je upozorio da tko želi umanjiti važnost činjenice da Sotona postoji sebe dovodi u opasnost, to je pogreška s bolnim posljedicama. „Sotona bere obilnu žetvu u području okultizma; latinska riječ occultus znači skriven, tajan, mračan. Okultizam je pokušaj ulaska u tajanstveni mračni svijet nepoznatih sila. Ljudi znanosti izbjegavaju izraz okultizam pa kažu parapsihološki fenomeni, jer ih ne mogu objasniti ni istražiti“ rekao je don Milivoj nabrojivši magijske prakse: proricanje budućnosti, gatanje iz kave, dlana, karata, npr. tarot, horoskop i astrološki časopisi, sanjarice, uroci, bavljenje viskom (radioestezija), zazivanje duhova (spiritizam). Okultnim ne bave se samo takozvani primitivni narodi, nego i zapadni kulturni krug, te je don Milivoj poručio: „Ako ostanemo sjedinjeni s Kristom, možemo biti sigurni da ćemo postići pobjedu“.

SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA I POLAZNIKA ZARUČNIČKOG TEČAJA

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je u četvrtak 10. ožujka polaznike zaručničkog tečaja Zadar-ske nadbiskupije u pastoralnom centru Bezgrešnog začeća BDM u Zadru i 61 paru održao izlaganje o značaju braka i obitelji. „Budućnost braka nije unaprijed predodređena. Budućnost i sreća braka predani su u ruke supružnicima. Projekt obiteljskog zajedništva je prepušten i uručen našem razumu, srcu, slobodi i odgovornosti, a osnovna potka, nutarnje počelo, snaga i pokretač te zajednice je ljubav. Ne smije je manjkati. Prati je strahopoštovanje, povjerenje, žrtva i zahvalnost“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da se čovjek ostvaruje interakcijom svoje volje, slobode i Božjim blagoslovom. Povijest ljudskog roda ide preko obitelji, rekao je nadbiskup, istaknuvši da je obitelj zajednica osoba, a ne klub, ortačka zajednica. „Kad nema ljubavi, kako je opisuje apostol Pavao, govori se o udruzi. Zato su udruge društvene, a ne zajednice života. U njima nije logika ognjišta i zajedništva, nego interes. To je klupsко ponašanje koje odudara od obiteljskog“ rekao je nadbiskup izrazivši žaljenje što se obitelji poklanja malo pažnje. „Koliko se samo moraći u školu, koliko knjiga pročitati i ispita položiti za stjecanje vrsnosti u raznim zvanjima, da bi čovjek bio koristan u društvu i Crkvi. A za pouku o obitelji? To je tako važno i potrebno znanje o služenju društvu i Crkvi. Obitelj je izuzetno važna za odgoj djece i napredak društva. Od pet gorućih problema s kojima se društvo suočava obitelj je na prvom mjestu. To je prva škola vrlina. Obiteljima treba posvetiti pažnju ako se želi imati vrijedne članove društva koji ga izgrađuju“ poručio je mons. Puljić istaknuvši zaručnicima: „Bračna sreća je u vašim rukama. Posvjećujte to. Ne oslanjajte se samo na svoju međusobnu ljubav, nego joj dajte temelj – Božju ljubav. Vas je u sakrament ujedinio i povezao treći – Bog, koji je pobožanstvenio instituciju braka. On tako postaje zvanje koje čovjeka obuhvaća cijelog i zadatka kojeg preuzimate pred Bogom i Crkvom. Brak je sakrament, Božje djelo u kojem ljudi imaju mogućnost i radost sudjelovati. Dva partnera, jedno partnerstvo. Dva putnika na jednom putu. Dva dara povezana jednom tajnom i dvoje ljudi jednim kućanstvom“ rekao je mons. Puljić istaknuvši: Blago obitelji koja je toga svjesna pa se molitvom ujedinjuje s onim koji je uzrok tog zajedništva. Brak nije nešto naše; stvara ga Bog i dvoje povezuje u doživotnom obećanju vjernosti, ljubavi i predanju, što supružnici prihvataju slobodno, savjesno i bez prisile. Brak je zvanje, poziv i zapovijed, a stvaranje zajednice osoba zadatka je pred kojim se nalazi svaka obitelj. „Ljubav sanja kako će drugome biti bolje, žrtvuje da drugi raste. Obiteljsko zajedništvo se hrani osobnom spremnošću ostati vjeran jedno drugome i poslušan vjeri. Za to se treba Bogu moliti“ rekao je nadbiskup. Naglasio je da čovjek nije stvoren kao automat i nije, poput drugih stvorenja, predodređen ponašati se samo po instinktu, ili po zapovijedi. „Kad bi tako bilo, do izražaja

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

ne bi došla ljubav i odgovornost. Bog nam se nudi u potpunoj slobodi, predanosti i ljubavi. I supružnici se tako trebaju darovati, u svijesti da surađuju s velikom obitelji u kojoj su Bog Otac, Sin i Duh Sveti. Tako ostvaruju sebe. Budite svjesni otajstva u koji ulazite i zahvalni da možete sudjelovati u tome“ rekao je nadbiskup Puljić poželjevši zaručnicima vjernost, gorljivost u ljubavi i postojanost u molitvi.

Nadbiskupijski povjerenik za obitelj don Emil Bilaver poželio je susret s nadbiskupom u pripremi za nacionalni susret obitelji jer je i zajednica zaručnika svojevrsna obitelj. Svaki mjesec u četiri susreta sudjeluje stotinu zaručnika te tečaj godišnje pohodi 500 parova. Zaručnicima se obrate djelatnici Obiteljskog savjetovališta zadarskog Caritasa, psiholog, socijalni radnik, liječnik, crkveni pravnik te mogu postavljati pitanja. Prije nadbiskupova obraćanja mladima su o braku svjedočili Marijana i Davor Ukalović koji su u braku 22 godine. „To je zaista stupanje u novi život. Mnogi žive zajedno i prije braka. Kažu 'Proba'. Mi im kažemo: Nema probe. Osoba nije auto da je probaš, svida li ti se ili ne, pa živiš na probi. Treba stupiti ozbiljno i razborito u taj neraskidivi sakrament“ rekla je Marijana istakнуvši da je najvažnije shvatiti kako je odabrana osoba prava; usprkos teškoćama, uz Božju pomoć može se prihvatići. Članovi obitelji u tjednu se mimoilaze, te je potaknula da obitelj ne bude prolazna stanica; neka poštiju nedjelju i okupe se zajedno. Upozorila je da se često misli kako se zna i pretpostavlja što supružnik misli. „Nije tako, treba reći i razgovarati. Bitni su otvorenost i povjerenje; od početka ga treba graditi, kad dođu problemi da jedno drugome vjeruju. Treba stvoriti obiteljsku atmosferu, 'kućni osjećaj'. Nema tog vrhunskog namještaja koji može dati toplinu vašem odnosu i domu, ako vi to ne stvorite“ poručila je Ukalović. Posvjedočila je da ona i suprug ništa ne bi mogli bez Boga; znaće im misa i zajednička molitva. No molitva je teža ukoliko supružnici nisu već otvoreni jedno drugome. „Koliko god bili mudri i pametni, jedno drugo povrijedite. Ne možemo ljubiti svojim ljudskim snagama, kad drugi ide protiv nas. Mi možemo do jedne granice. Ali ima onaj tko može. Tada do izražaja dolazi vjera“ rekla je Ukalović potaknuvši zaručnike da snagu crpe i iz Svetog Pisma.

ZADARSKI NADBISKUP POHODIO ŽUPU SRCA ISUSOVA U ZADRU

Na poziv fra Veselka Grubišića, župnika župe Srca Isusova na Voštarnici u Zadru, jedne od najvećih župa u Zadarskoj nadbiskupiji, zadarski nadbiskup Želimir Puljić pohodio je na prvu korizmenu nedjelju 13. ožujka tu župu predvodeći podnevno misno slavlje koje u velikom broju na osobit način okuplja mlade. U homiliji je mons. Puljić rekao da su prvi ljudi sagriješili jer su povjerovali napa-sniku, popustili svojoj radoznalosti, iznevjerili se Bogu. „Nije Bog njih napustio, nego oni njega. A Isus je pobijedio snagom vjernosti Ocu nebeskom i njegovoj Riječi: Pisano je! Glad, ponos ni želja za vladanjem nisu ga mogli rastaviti od ljubavi Očeve“ rekao je nadbiskup dodavši da je davao lukav, drzak, zloban i uporan. Usudio se napastovati i Božjeg Sina Isusa. Čitanja prve korizmene nedjelje govore o dva teška ispita u kojima je 'ispitivač' napasnik, davao, sotona. „A na ispitu, kušnji su naši praroditelji i Isus, Sin Božji. Tekstovi govore i o rezultatima tih ispita. Praroditelji su pali, ne samo na godinu, nego za vječnost. Isus je položio s odličnim uspjehom. Dok se Isus priprema na važnu zadaću 40-dnevnim postom, napasnik mu se obraća prijateljski. Isusu koji je ogladnio, savjetuje neka jednom svojom rječju učini da kamen postane kruhom. Kako je samo aktualna ta napast i za suvremenog čovjeka koji je, nažalost, sve podredio ovozemaljskom kruhu i zaradi, a zaboravio na duhovnu hranu koju mu Crkva nudi u Božjoj Riječi, molitvi, euharistiji i sakramentalnom životu. Čovjek nije samo tijelo s tjelesnim prohtjevima i potrebama, nego i duh kojem je dužnost gospodariti tijelom i hraniti se i duhovnom hranom“ poručio je nadbiskup Puljić, istaknuvši kako se napasnik ne umara. Kad ne ide glađu, nada se da će uspjeti preko ponosa, ambicije, želje da se istakne. Zato mu davao zadaje drugi 'zadatak': napravi nešto što nitko ne može. Svi će ti se diviti, dapaće vjerovat će da si Sin Božji. „Napasnik postaje sve drskiji, pa kod treće kušnje s visoke gore pokazuje kraljevstva svijeta i sve to obećava dati Isusu, ako mu se ničice pokloni. Pri tomu se služi bestidnom laži da će mu dati nešto što uopće nije njegovo. Isus je miran i kod te kušnje. Ne upušta se u raspravu ili dokazivanje čije je to što mu nudi. Prekida raspravu i energetično izjavljuje: 'Odlazi, Sotono!' rekao je mons. Puljić upozorivši: „Ne zaboravljajmo kako i nas napasnik neće zaobići. Pristupit će nam upravo s one strane gdje smo najranji-viji. A u svakom našem grijehu odigrava se isti scenarij. Zavedeni svojom pameću želimo nešto bez Boga ili mimo Boga. Kad učinimo grijeh ostajemo ogoljeni. Kad smo sami, gubitimo; no kad smo s Bogom, pobjeđujemo“.

„POSTOJANOST VJERE“ – IZLOŽBA FOTOGRAFIJA ANTE JAŠE

„Postojanost vjere“ naziv je izložbe fotografija sakralnog karaktera likovnog umjetnika Ante Jaše čiji su radovi do 31. ožujka izloženi u crkvi sv. Martina u zadarskom predjelu Diklo. Radovi tog poznatog zadarskog umjetnika, člana ULUPUH-a Zagreb, imaju veliku dokumentarnu i estetsku vrijednost. Izložba se sastoji od sedam kadrova koje povezuje autorovo zanimanje za simbolički aspekt vjere te svaki kadar ima svoju priču; npr. susret postojanosti i prolaznosti iz visinskog rakursa u motivu kamenog zida crkve sv. Donata s detaljem latinskog križa kao prozorskog okna, a podno crkve žena u pokretu, ili andeo na katedralnom zvoniku sv. Stosije te stameni vrh zvonika u odnosu na plavo nebo. Fotografije pokazuju da iza objektiva ne стоји samo čovjek vjere nego i osoba upućena u pravila likovnog jezika. Radovi prikazuju vještine Jašina kadriranja, kompozicijsku uravnoteženost te težnju prema jednostavnosti i minimalističkom izričaju. Jaša se bavi simboličkim aspektima vjere, njenim liturgijskim predmetima i simbolima: raspela, sakralne slike, ljestve za nebo, molitveni stav. Npr. portret djevojčice pri susretu s raspelom pokazuje široki raspon unutrašnjih emocija i doživljaja. Ante Jaša je izlagao na oko 250 skupnih izložbi u domovini i inozemstvu. Fotografije su mu objavljene kao ilustracije u 30 knjiga, u katalozima i časopisima. Priredio je 127 likovnih izložbi drugih autora. Osnivač je i voditelj međunarodne izložbe „Otok i more“. Objavio je šest knjiga. Njegove fotografije nalaze se u zbirkama galerija i muzeja. Stekao je međunarodna fotografska zvanja: Artist - AFIAP i Ekselencja - EFIAP Međunarodnog udruženja fotografske umjetnosti te Majstor fotografije Hrvatskog foto saveza iz Zagreba. Priredio je deset samostalnih izložbi. Za izlagачku djelatnost stekao je međunarodna fotografska priznanja: AFIAP Artist de la Federation Internationale de l'art photographique i Američkog fotografskog udruženja Star Rating. Bavi se i publicističkim radom, objavljuje članke u dnevnim i tjednim novinama, piše predgovore za kataloge fotografskih izložbi. Likovno oblikuje knjige, kataloge, plakate i druge publikacije. Osnivač je i voditelj foto kluba 'Kornat' i umjetničke galerije 'Otok' u Kukljici gdje je prikupio vrijednu zbirku umjetničke fotografije o svom zavičaju. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja, između ostalog i godišnje nagrade Zadarske županije 2008. g. te nagrade za životno djelo Tošo Dabac 2003. godine.

SVEĆENIČKA REKOLEKCIJA – „ODNOS DRUŠTVENIH SUBJEKATA PREMA OBITELJI“

Svećenička rekolekcija zadarskog prezbiterija održana je u srijedu 16. ožujka u dvorani sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Susret je počeo pobožnošću Križnog puta koju je u sjemenišnoj kapeli predvodio don Josip Dučkić, a u obraćanju svećenicima zadarski nadbiskup Želimir Puljić ih je, između ostalog, potaknuo da osobnim prinosom sudjeluju u Korizmenoj akciji Zadarske nadbiskupije za gradnju škole u misiji u Čileu. O temi „Odnos društvenih subjekata prema obitelji“ govorio je Ladislav Ilčić, predsjednik udruge Glas roditelja za djecu – GROZD. Istaknuo je poraznu misao pravobraniteljice za djecu Mile Jelavić koja je rekla da su vrijednosti poput ljubavi, uzdržljivosti i vjernosti znanstveno neutemeljene. Nasuprot tome, 255 akademika, doktora znanosti i sveučilišnih profesora poručilo je „Ne manipulirajte pojmom 'znanstveno'. Pojmovi znanstveno i vrijednosno nisu pod znakom suprotnosti“. „Brak i obitelj u konkretnom životu pokazuju svoj značaj. Nije stvar u tome što mi vjerujemo da obitelj jest, ili što o tome misli Ženska mreža, Rode i Babe. Treba pogledati povjesno potvrđen oblik života“ rekao je Ilčić. Upravo radikalni liberalni lobi ne može podnijeti pluralnost odnosno mogućnost da roditelji biraju između više programa kao što je to bilo u zdravstvenom odgoju, jer tada gubi, nego svoj djeci i roditeljima želi nametnuti jedan program, i to svoj, upozorio je Ilčić, dodavši da udruge Iskorak i Kontra dobivaju novčana sredstva za svoje projekte koji okupljaju svega desetak korisnika. Stav Iskoraka i Kontre 'Odlučno se protivimo mogućnosti da roditelji odlučuju između konkurenčkih programa' u suprotnosti je s člankom 63 Ustava RH koji glasi: „Roditelji imaju pravo i slobodu samostalno odlučivati o odgoju djece“, rekao je Ilčić. „Taj lobi prisutnošću u medijima ima veliki i presudan utjecaj na političke strukture. U takvoj okolini, općeljudske i kršćanske vrednote, unatoč tome što ih podržava većina hrvatskih građana, nisu prevladavajuće u institucijama i često je ugroženo samo njihovo postojanje kao opcije koja bi se građanima mogla ponuditi“ rekao je Ilčić. Podsjetio je da je tadašnji ministar Dragan Primorac, prije nego je program GROZD-a pobijedio na natječaju, rekao „Program zdravstvenog odgoja jako nam je potreban“. No nakon što je program GROZD-a pobijedio i trebao biti uveden u škole rekao je suprotno: „Program zdravstvenog odgoja nam nije potreban“. Ministarstvo znanosti i obrazovanja pod pritiscima je odlučilo da se zdravstveni odgoj, unatoč odličnim rezultatima eksperimentalne provedbe, ne provodi, iako su prethodno stručna povjerenstva Ministarstva zaključila da postoji velika potreba za takvim program te je zato 2006. g. i raspisalo natječaj za izradu programa. Iako je program GROZD-a izradio 21 stručnjak i dobio je izvrsne recenzije, stalno se pisalo da se radi o neznanstvenom i nestručnom programu, upozorio je Ilčić.

Nakon što je proglašen najboljim, homoseksualne i feminističke udruge su osnovale koaliciju 'Stop rizičnom spolnom odgoju' s ciljem ukidanja zdravstvenog odgoja. Ta je koalicija okupila 241 osobu iz cijele Hrvatske, a program GROZD-a je potpisom podržalo 20 000 građana. Ilčić je upozorio i na međunarodne manipulacije te koalicije koja je medijima prenijela da bi uvođenje programa GROZD-a usporilo ulazak Hrvatske u EU. No predsjednik Parlamenta EU Pottering je rekao da „Radna grupa EU parlamenta za HIV, AID i razvoj', na koju se koalicija pozvala, ne postoji, te da je spolni odgoj stvar hrvatske nacionalne politike, a Europski odbor za socijalna prava se uopće ne protivi uvođenju zdravstvenog odgoja GROZD-a. Dapače, taj Odbor smatra da roditelji imaju puno pravo uputiti i savjetovati djecu u skladu s uvjerenjima roditelja te da države trebaju imati autonomiju u određivanju sadržaja odgojno-obrazovnih programa. „Pluralnost stavova o ljudskoj spolnosti, nažalost, nije prihvaćena od strane državnih institucija, medija i dijela javnosti. Djelomično je za to kriva i tzv. 'šutljiva većina' koja svoje mišljenje ne artikulira dovoljno jasno i glasno. U demokratskom pluralnom društvu svi moraju imati priliku reći svoje mišljenje, razvijati snošljivost i prihvatanje neistomišljenika; vlasti moraju brinuti o dobrobiti društva te donositi odluke u skladu s voljom većine građana. Nažalost, to zasad nije slučaj. 'Šutljiva većina' bi se trebala bolje organizirati i zato udruga GROZD organizira stvaranje mreže većeg broja građana kako bi glasnije i jasnije izrazili svoje mišljenje u javnosti“ zaključio je Ilčić.

KONFERENCIJA ZA MEDIJE POVODOM OTVARANJA DIJECEZANSKOG POSTUPKA ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM I SVETIM FRA IVE PERANA

„Sve je spremno za pokretanje postupka i sve prolazi preko mojih ruku“ rekao je dr. fra Bernardin Škunca, vicepostulator postupka za proglašenje blaženim i svetim svestrano nadarenog hrvatskog franjevca Ive Perana, autora velikog glazbenog i pisanog opusa, na konferenciji za medije u ponедjeljak 21. ožujka u dvorani samostana sv. Frane u Zadru. U njemu je Peran kao provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima sa sjedištem u Zadru djelovao od 1973. do 1982. g., a najviše je djelovao na Košljunu, više od 30 godina. Tog mistika, propovijednika, odgojitelja, profesora glazbe i poglavara fra Bonaventura Duda na Peranovom pokopu 18. rujna 2003. g. nazvao je najistaknutijim franjevcem u Hrvata rekavši tada da potpisuje molbu da što prije započne njegova kauza. Tada je to izazvalo veliki pljesak prisutnog mnoštva. Prva, svečana sjednica početka tog procesa dogodit će se u nedjelju 27. ožujka u Peranovom rodnom mjestu, Kaštel Starom, kad će u crkvi Gospe od Ružarija splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić podijeliti dekrete i imenovanja dužnosnicima kojima je povjerena provedba postupka. „Franjevac koji je očitovao širinu, svoje talente i radost življenja u pozivu; fra Ivan je u svemu očitovao radost življenja, radost što je čovjek, fratar, svećenik“ rekao je fra Bernardin dodavši da je Peran specifična i zanimljiva osobnost, franjevac koji je ostavio velik i sveti trag u provincijskom krugu među franjevcima, ali i šire, izvan franjevaštva, u Katoličkoj Crkvi i kulturi uopće. Bio je izuzetno glazbeno nadaren, skladatelj, pisac, pjesnik i romanopisac; izdani su njegov roman i zbirka pjesama, pisac je memoara, recitala i dramskih tekstova, oratorija, opera i opereta, izvođenih u riječkom kazalištu. Stvaralačkog duha kroz dužnosti u pozivu i redovništvu, veliki evangelizator poznat među ljudima u različitim oblicima navještanja evanđelja. „Svoje vjerničko i redovničko uvjerenje želio je uvjek u radosti podijeliti sa svima. Često je putovao u habitu, i ljeti, kao autostopist. Svjesno je izabrao da bude putnik i pridošlica na ovom svijetu, kako je to za fratre volio govoriti sv. Franjo Asiški“ rekao je fra Bernardin. Po svjedočanstvu fra Mavre Velnića koji ima 93 godina i još je agilan na Košljunu, Peran je uvjek bio dobar mladi fratar, ali nakon osude na tamnicu postao je novi duhovni čovjek i počinje ozbiljni put njegove svetosti. „Fra Ivana je obilježio nemili događaj. Kao mladi svećenik 1946. g. bio je pozvan u JNA i nekoliko mjeseci nakon što je bio u vojsci, on kojem je stalo do Boga, ljudi, dobra i mira, optužen je da je bio voditelj grupe koja želi srušiti državu. Uobičajena tadašnja floskula da bi se osudilo čovjeka. Kao osuđenik tu je buknuo i rascvjetao se njegov dubinski vjernički, redovnički i svećenički poziv. Vojni sud u Ljubljani ga je osudio na smrt, no zbog neutemeljenosti, Vojni sud u Beogradu poništio je tu osudu i osudio ga na pet godina strogog zatvora i prisilnog rada. To je izvršio i potom morao nadoknaditi čitav vojni rok“ rekao je fra Bernardin istaknuvši da je Peran u samici pjevao koralne napjeve. „Imao je nevjerljivu memoriju, glazbenu i drugu, fenomenalno pamćenje. U samici, kad još nije bilo ni govora da će ukinuti smrtnu osudu, pjevao je crkvene, liturgijske pjesme i molio za neprijatelje. To njegovo praštanje onima koji su ga nevinog osudili na smrt spada u tzv. herojski svetački čin čovjeka“ istaknuo je fra Bernardin. Bio je zborovođa na različitim razinama, od provincijske, nacionalne do međunarodne. Putovao je u inozemstvo i animirao zborove.

„Doista je u svemu očitovao radost življenja; ne smrknuti čovjek koji obavlja neku dužnost, nego radosni navjestitelj. Cijelo njegovo životno svjedočanstvo, u kojem se jaki pokret dogodio osudom na smrt, ostao je upamćen kao fratar sveta života“ rekao je fra Bernardin. Treba proći pet godina od smrti osobe da može početi proces beatifikacije koji je kod Perana počeo prije dvije godine, a službeno prije godinu dana. Provincija kojoj je Peran pripadao predložila ga je kao kandidata za postupak za proglašenje blaženim i predložila voditelja, postulatora. Kako franjevački red ima svog generalnog postulatora za sve kauze svetih u franjevačkom redu, provincijski voditelji su nazvani vicepostulatori. Fra Bernardina je predložila provincijska zajednica a imenovao ga je generalni postulator iz Rima. Škunca je napisao tzv. *supplex libellus*, poniznu molbu - to je mala knjiga o fra Ivi u kojoj je argumentirano opisao glavne naglaske iz njegova života pokazavši da je bio čovjek sveta života. Nakon što je to prihvatio splitsko-makarski nadbiskup Marin Barišić, biskupijski voditelj procesa, molba je upućena u Rim Kongregaciji za proglašenje blaženih i svetih. Vidjevši utemeljenost takvog govora o Peranu odgovorili su da ima temelja i da Sveta Stolica nema ništa protiv da započne dijecezanski proces za proglašenje blaženim i svetim. „Kad smo to dobili bila je velika radost jer se bez tog dokumenta Kongregacije ne može razvijati posao. Onda smo organizirali radno tijelo koje se sastoji od tri razine. Prva je crkveni sud koji ispituje opravdanost tog postupka na čelu kojeg je stručnjak prava, ugledni pravnik dr. Josip Delić. Uz njega je promicatelj pravde, pravnik dr. fra Jure Brkan, profesor crkvenog prava na teologiji u Splitu te tajnica, nastavnica iz Splita, zapisničarka i arhivistka. Uz sudište, postupak mora imati i Komisiju za povijest i arhiv koja će iščitati detalje Peranove ostavštine koju je fra Mavro Velnić sabrao u 80 enciklopedijskih svezaka. Treća je teološka komisija koja će ispitati autentičnost Peranovih govora i tekstova, ima li nešto što se ne slaže s kršćanstvom, vjerom i moralom. Fra Drago Ljevar, gvardijan zadarskog samostana sv. Frane poznavao je Perana, zajedno su živjeli te je na konferenciji rekao: „Fra Ivo je rano dizao novake, ja bih ustao malo kasnije; kad bi bura bila, pred mojim vratima bi brojao je'n, dva tri. Volio je sport, neumorno je igrao nogomet, do starosti, na igralištu sa sjemeništarcima i bogoslovima. Nogomet mu je bio glavna rekreacija“. Bio je moderan svetac, rekao je fra Bernardin, istaknuvši Peranovu vedrinu. „Sve je s radošću radio. Rado je pjevao, rado je molio, igrao nogomet, blagovao. Kad se govori o svecu misli se to je čovjek izvan... On je bio potpuno Božji i potpuno ljudski, u čestitosti života. Zato su ga svi prihvaćali i voljeli“ zaključio je fra Bernardin. Fra Drago je podsjetio kako je 1968. g. nastala glasovita pučka, tzv. Peranova misa, najprihvatljivija među Hrvatima koju pjeva hrvatski kler i laikat na svim kontinentima. „Imao je mlade iz raznih krajeva Hrvatske i BiH, a nisu znali dobro pjevati. Fra Ivan bi njima otpjevao misu, a oni bi netočno uzvratno otpjevali. Onda je on na vreći cementa pisao te note, kako su oni otpjevali. Tako je nastala misa koja se pjeva gdje god su Hrvati. 'Note na vreći' je i naziv dokumentarnog filma Ivana Hetricha o životu fra Ive Perana“.

ANGAŽMAN VJERNIKA LAIKA U JAVNOM ŽIVOTU

O potrebi angažmana vjernika laika u društvenom i političkom životu u srijedu 16. ožujka u pastoralnom centru Uznesenja BDM na Belafuži u Zadru govorili su Ladislav Ilčić, predsjednik udruge Glas roditelja za djecu GROZD i angažirani vjernik u javnom životu Zdravko Roško. Sudjelovanje vjernika u politici je potrebno kako bi politički predstavnici zastupali interese i vrijednosni sustav ljudi koji promiču kršćanske, općeljudske vrijednosti u otvorenosti i podršci životu u raznim segmentima, poput braka i odgoja. Iz iskustva življenja u inozemstvu, osobito Kanadi, Roško je upozorio na mentalitet sve više protivan zdravom razvoju osobe od najranije dobi. Tako je u Kanadi zakon omogućavao da već 14-godišnja djeca mogu stupati u spolne odnose s odraslima, a sad je to pomaknuto na dozvolu za djecu sa 16 godina – ozakonjena pedofilija. „U Kanadi su smanjili participaciju u troškovima za promjenu dioptrije, ali zato besplatno možete promijeniti spol. To plaćaju porezni obveznici“ upozorio je Roško. Istaknuo je i da je eutanazija najprije bila dozvoljena samo u slučaju teške smrtne bolesti. Onda je dozvoljeno da se učini i kod teške fizičke bolesti, zakon se zatim proširio na slučajeve depresije, bolesti, starosti, a sad i dijete s 12 godina, uz pristanak roditelja, može tražiti eutanaziju. „Diskriminacija je postala opći pojam. Ne smije se izdvajati ništa što je vrijedno. Oduzima se mogućnost kritičkog razlučivanja bilo čega. Ako je nešto manje vrijedno, i to se u raspravi argumentira i životom potvrđuje, kaže se da je to diskriminacija“ upozorio je Ilčić spomenuvši tužbe udruga Iskorak, Kontra i Ženska mreža. Kad se pozitivno govorи o braku i kaže da je heteroseksualan čin vrijedniji od homoseksualnog, takve udruge kažu da se time diskriminiraju istospolne i izvanbračne zajednice te homoseksualne osobe, upozorio je Ilčić podsjetivši na činjenicu da je u Hrvatskom saboru za Zakon o suzbijanju diskriminacije glasovalo 117 od 119 zastupnika saborskih zastupnika. A taj zakon je temelj na kojem će istospolne zajednice moći sklapati brak i posvajati djecu. No, prema svim istraživanjima, velika većina hrvatskih građana protivi se mogućnosti da istospolne zajednice sklapaju brak i posvajaju djecu, rekao je Ilčić, ustvrdivši kako nije realno da je u Hrvatskoj 90 % katolika. To je nominalano, formalno opredijeljenje ljudi, bez stvarnog učinka kršćanske vjere u životu pojedinca, što se manifestira od najnižih razina do predstavničke vlasti u Saboru. Ilčić smatra da je u Hrvatskoj stvarna brojka katolika koji žive u skladu s naukom Crkve oko 30 %. Na susretu u kojem su aktivno sudjelovali i pridošli zainteresirani utvrđeno je kako je mentalitet protivan kršćanstvu uspio pasivizirati katolike. No Slovaci i Irci su se u pregovorima za EU uspjeli mudro, hrabro i znalački izboriti za odluke koje su htjeli, poput suprostavljanja pobačaju, GMO-u i slično. Te su zemlje primjer snažnog i učinkovitog angažmana vjernika laika na političke odluke, te su Irci rekli 'Ne' na referendumu o prihvaćanju Ustava EU. „Dakle, može se! A koga u Hrvatskoj političari zastupaju?“ čulo se na tribini s porukom o potrebi angažmana vrijednosno pozitivne šutljive većine spram agresivne manjine.

U Hrvatskoj ideološki i manjinski pritisci diktiraju javno mnjenje, a široke mase primaju znanje iz medija. Udruge poput Iskoraka i Kontre osnivaju centre, institute, a imaju svega pet, šest članova. Grozd ima 40 000 podupiratelja, za stav protivan izglasanim Zakonu o diskriminaciji prikupili su više od 20 000 potpisa; tražili su tri mjeseca prijem u Vladi RH, a na kraju nisu dobili mjerodavnog sugovornika. O sadašnjem mentalitetu govore podaci kako npr. u SAD-u samo 25 % djece živi u obitelji s oba roditelja. U zapadnim državama su česte tužbe protiv svećenika, vjernika i kršćanskih institucija, prisutno je sustavno vrijedanje i napad na kršćanske vrijednosti. U Italiji se sustavno uklanjanju kršćanski znakovi, križ, Biblija, ali njihovo mjesto neće ostati prazno nego se uvode novi znakovi i simboli. Degradirajući mentalitet je vidljiv i u izvanjskom obilježavanju svetkovine Božića. Roško je rekao kako je u Kanadi 1980-ih godina na javnim mjestima bila čestitka „Merry Christmas“ (Sretan Božić); zatim je iz riječi izbačeno 'Christ' te je uslijedio natpis „X-mass“ – manje slova u riječi se objašnjavalo štednjom na lampicama; na kraju se riječ Christmas, odnosno Božić, uopće ni ne spominje, nego se koristi uopćen izraz 'Happy holidays' – Sretni praznici.

KATEHETSKA RADIONICA ZA BRAČNE PAROVE U PRIPREMI ZA NACIONALNI SUSRET OBITELJI

„Muškarac i žena – sloboda u jednakosti i različitosti“ naziv je treće katehetske radionice u sklopu katehetske cjeline 'Mozaik obiteljskih prava' koja je u pripremi za nacionalni susret obitelji s papom Benediktom XVI. u Zagrebu održana u ponедjeljak 21. ožujka u pastoralnom cnetru Bezgrešnog začeća BDM na Puntamici u Zadru. Voditelji su bili supružnici Martina i Ivan Šimunić, a uz nadbiskupijskog povjerenika za obitelj don Emila Bilavera u radionici su sudjelovale i dvije redovnice i bračni parovi iz župa koji se na tom susretu uvode za vođenje i prenošenje tih kateheza u župu u kojoj žive. Uvodno se govorilo o značenju gender ideologije te s tim povezane homofobije i antidiskriminacijskih zakona. Za to je poslužio izvrstan prikaz mons. Nikole Radića u tekstu kateheze. Mons. Radić upozorava da se u svijetu odvija kulturna revolucija koju promiču brojni politički, vladajući i drugi utjecajni krugovi koji postepeno zauzimaju sve društvene institucije žečeći promijeniti srž strukture ljudskog društva. U pozadini nastojanja da čovjek samog sebe drugačije shvaća i doživljava je nova, gender ideologija koja probija put od 1970-ih godina. Riječ 'gender' je engleski gramatički pojam kojim se označuje rod neke imenice (muškog, ženskog ili srednjeg roda). No, tu ta riječ nije gramatički pojam, nego je oznaka za čovjekov rod. Ljudi se rađaju biološki određeni spolom, kao žensko i muško, čime mu je prirodno određen i rod: što je po spolu, to je i po rodu. No u gender perspektivi nije tako. Perspektiva roda je uvedena na 4. svjetskom kongresu žena u Pekingu 1995. g. „Gender perspektiva dokida preklapanje spola i roda. Treba ih odvojiti jer tvrde da je taj spoj društveni konstrukt. Za njih su to dvije potpuno različite stvari pa biološke razlike nemaju više nikakvu ulogu u određivanju nečijeg roda i njegove spolne orijentacije. Odabir roda i spolne orijentacije spada u područje osobne slobode svakog ljudskog bića. Muškarci i žene kao muški i ženski rod u dosadašnjem smislu prestaju postojati. Sad muško i žensko mogu postojati u barem tri gender verzije: heteroseksualnoj, homoseksualnoj i biseksualnoj. No gendera je puno više: trans, animal, pedo, tris, incesty... oni trebaju biti društveno priznati i jednakopravni u svemu. Zato ih treba legalizirati“ upozorava mons. Radić u katehezi. Prema Pekinškoj deklaraciji, gender perspektiva trebalo bi postati 'uvriježeno mišljenje' (mainstream) društvenog života i to je preporuka svim zemljama, a usvojile su je UN kao platformu svog djelovanja. Potpisalo ju je i konkretnim političkim mjerama provela 191 zemlja. Glavni tajnik UN-a Kofi Annan je 2006. g., govoreći o reformi UN-a, predstavio 'gender equality' (jednakost svih gendera) kao središnji cilj kojem UN treba težiti a države u tom smislu poduzimati aktivnosti kod programiranja budžeta za razvoj. To je slijedila i EU. Dakle, države koje tu ideologiju ne provode neće dobiti novac od finansijskih institucija ovisnih o UN-u. Stvorena je i nova riječ kojom se obilježavaju oni koji se ne slažu s gender ideologijom. To je homofobija. Parlament EU-a je 2006. g. usvojio Rezoluciju o homofobiji u Europi, čime je ona u istoj razini s rasizmom, ksenofbijom i antisemitizmom. Homofobi su oni koji diskriminiraju homo, bi, trans i ine seksualce. Zato države moraju donijeti antidiskriminacijske zakone koji će sve rodove štititi od diskriminacije, odnosno na koje će se oni pozivati kad se osjete diskriminirani. Na većini zapadnih sveučilišta poučava se o gender teoriji i pokretu, gender agenti su prisutni u svim vladinim ustanovama. Velik dio sredstava EU-a odlazi za projekte stvaranja gender društva. „Antidiskriminacijski zakoni zapravo ne rješavaju problematiku diskriminacije koja je najčešće već regulirana drugim zakonima, nego stvaraju uvjete da se temeljem toga mogu donositi drugi zakoni kojima će se stvarati gender društvo.

Zato je spominjanje mame i tate diskriminirajući postupak prema usvojenoj djeci iz tzv. homo-brakova" upozorava mons. Radić. Da bi djeca lakše shvatila kako ne moraju biti ono što jesu, muško ili žensko, potiče ih se preodijevanjem u odjeću suprotnog spola, pa je u Americi uveden Dan promjene roda. U Europi se promijenilo ispunjavanje formulara. Više se ne traži staviti oznaku uz muški ili ženski spol, nego odabrati koji si gender. „Gender ideologija je sasvim nespojiva s kršćanskom antropologijom, kršćanskom vjerom, kao što je s kršćanstvom nespojiv rasizam: rasni, klasni, antisemitski, sa stajališta obezvrijedivanja čovjeka u njegovu Bogom danom dostojanstvu i vrijednosti“ upozorava mons. Radić. Temeljem upoznavanja takvih činjenica, sudionici su razmatrali kako bi izgledala njihova strategija zaštite slobode muškarca i žene u jednakosti i različitosti; na čemu bi se trebala temeljiti kršćanska strategija i što uočavaju kao aktualno u društvu. Teško je istupiti kao kršćanin, istaknuli su uvidjevši tendenciju da kršćanin zbog svog stava može biti osuđen. „Takvo je vrijeme da treba opreznije nastupati i paziti kako se govori, ali kršćanin ne smije izgubiti hrabrost“ jedan je zaključaka. Istaknuto je da treba djelovati u manjim grupama, po župama, u sredini gdje se živi treba svjedočiti brak. Potreban je aktivan odgoj za kršćanske vrijednosti u vrtiću, školi i potreban je kršćanski brak kao vidljivi znak. „Je li i koliko postoji otvorenost životu?“ jedan je od poticaja, s istaknutom potrebom da se vide znakovi, treba ih pokazati. Zato je važno zajedničko okupljanje obitelji i obilježavanje datuma, npr. Svjetskog dana braka, a i nacionalni dan obitelji će biti određena poruka.

MISNO SLAVLJE POVODOM DANA SVEUČILIŠTA U ZADRU

„Neka Sveučilište bude i ostane osjetljivim čuvarom istine te ne dopusti da se studenti odvrate od traganja za njom“, poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić na misnom slavlju koje je u povodu proslave zadarskog Dana Sveučilišta, prvog sveučilišta u Hrvata, predvodio u petak 25. ožujka u crkvi Sv. Dimitrija u Zadru. Istaknuo je značaj dviju godina utisnutih u žigu Sveučilišta: 1396. i 2002. g., značajnih u životu te najstarije visokoškolske ustanove u Hrvatskoj. Dana 25. ožujka 2003. g. održana je konstituirajuća sjednica Senata Sveučilišta te donesen Statut kojim je definirano prvih 16 sveučilišnih odjela; tako je ponovno oživljen sveučilišni život u Zadru što je potvrđeno i odlukom Vlade RH. Naime, 1396. g. ute-meljeno je Generalno filozofsko-teološko učilište dominikanskog reda u Zadru kao prvo sveučilište na prostoru Hrvatske, a djelovalo je do 1807. g. Sveučilište je obnovljeno 2002. g. na temeljima nekadašnjeg kompleksa ženskog odgajališta koje su vodile redovnice 'Službenice milosrđa'. „Tradicija neprekinutog sveučilišnog rada više od 600 godina svrstava Zadar u red najstarijih sveučilišnih gradova Europe. To je dar i obveza. To budi ponos i odgovornost, pred sadašnjošću i budućnošću“, poručio je nadbiskup Puljić.

„Temelj i izvor svakog sveučilišta je žudnja za spoznajom koja je vlastita čovjeku. Čovjek želi doći do istine, žudi za spoznajom i istinom. A svrha istine je spoznati dobro. Istina nas vodi k dobru, a dobrota polučuje istinu. Stoga je istinski smisao i stvarna zadaća sveučilišta: biti čuvarom osjetljivosti za istinom i dobrotom. . I ne dopustiti da se čovjek odvrati od traganja za njima”, istaknuo je mons. Puljić, dodavši da se traženje istine i dobrote ne čini na ‘izoliran način’. Sama riječ ‘sve-učilište’ to objašnjava. „Postoji opasnost da čovjek zbog veličine znanja i moći napusti pitanje o istini, a razum se podredi pritisku interesa i koristi. Ako bi se to gdje dogodilo, srozalo bi Sveučilište na grubi pozitivizam. A razum bi se oglušio za poruke koje mu stižu iz bogate vjerske tradicije, osobito one koja se temelji na kršćanskoj mudrosti. Sveučilišno razgranato stablo moglo bi usahnuti poput drveta kad mu korijenje više ne doseže do vode koja daje život; do Isusa koji se predstavio kao put, istina i život”, upozorio je nadbiskup. Poželio je i da to bogoslužje na kojem je molio blagoslov radu Sveučilišta bude poticaj svim njegovim djelatnicima u traganju za istinom, mirom i dobrotom. Mons. Puljić čestitao je nagrađenim uspješnim studentima i zaslužnim djelatnicima te važne institucije. Izrazio je radost da se Dies academicus obilježava na svetkovinu Gospe Nuncijate. U misi su sudjelovali i rektor dr. Ante Uglešić, prorektori, profesori i studenti.

DUHOVNA OBNOVA ZA VJEROUČITELJE LAIKE ZADARSKE NADBISKUPIJE

Dvodnevna duhovna obnova za vjeroučitelje laike Zadarske nadbiskupije u organizaciji nadbiskupijskog Katehetskog ureda završena je u nedjelju 27. ožujka u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru. Pod vodstvom fra Tomislava Šanka, župnog vikara župe Srce Isusovo u Zadru, vjeroučitelji su razmatrali temu duhovnosti kao uvjet plodnosti svog pastoralnog rada. Fra Tomislav je istaknuo da mnogi službu započnu sa žarom, no upadnu u rezignaciju kad vide da se ne razvija kako misle da bi trebalo. Stoga ih je potaknuo na strpljivost jer je sjemenu potrebno da uzraste. Upozorio je i na opasnost osuđivanja učenika; ni Isus nije odbacio Samaritanku, a vjeroučitelji rade s puno 'manjim grešnicima'; dodatni razlog za poniznost je i činjenica da su djeca. Pomisao na vlastite slabosti razlog je više biti im blizu. Temeljem svog iskustva rada, fra Tomislav je predložio vjeroučiteljima da svaki sat ostanu s jednim učenikom desetak minuta u razgovoru kako bi ih se bolje upoznalo. Istaknuo je značaj molitve, koja je bitna i u temelju svega, da se mogu primiti nadahnuća za rad i život. Potaknuo je vjeroučitelje da dnevno sat vremena posvete Gospodinu; taj bi termin trebao biti zapisan u dnevnom rasporedu kao i svaki drugi susret s čovjekom. Svatko nađe vrijeme susreta s nama, a Gospodin čeka. To je važno za osoban rast a plod je da će rasti i drugi uz nas, rekao je fra Tomislav.

U pripremi za rad u radionicama predvoditelj je potaknuo na razmatranje tri napasti: aktivizma, spektakularizma i moći. Kad čovjek želi sve imati u svojim rukama, isključuje providnost. „Prava ljubav ima dimenziju vjere. Ako se želi kontrolirati situaciju, nema ljubavi. Potreban je čin vjere u ljubavi“ rekao je fra Tomislav. Potaknuo je i na razvijanje logike besplatnosti a ne natjecanja i upitao vjeroučitelje osjećaju li se kao konkurenčija jedno drugome, događa li se 'uspinjanje' na račun drugoga; potrebno je da svi teže prema jednom i imaju isti cilj. Budući da društvo ističe važnost biti produktivan, uspješan, djelotvoran, fra Tomislav je rekao da se nešto ne poduzima zbog statistike te je upitao je li statistika daje istinu o čovjeku; jesam li vođen samo onim što je vidljivo i sluga onoga što ljudi kažu o meni. U napasti spektakla, televizičnosti, fra Tomislav je upitao želim li se uvijek samo pokazati, ili živim posvećujući dimenziju da križevi vjeroučenika podižu i rast vjeroučitelja. Istaknuo je potrebu razvoja tri discipline: Crkve, Svetog Pisma i srca. Treba biti u dodiru s pravom pričom i istinom o Bogu, razmatrati i ostati nad biblijskim tekstom, da Sвето Pismo može prodrijeti u podsvijest, jer čovjek reagira iz podsvijesti. U postojanosti discipline srca fra Tomislav je potaknuo na vjernost u molitvi i kad je ne osjećam. „Mislimo da je najbolja molitva ako smo nešto osjetili. No moliva se mjeri po količini želje“ rekao je potaknuvši na praćenje nauka Crkve i život u skladu sa Svetim Pismom. Vjeroučitelji su sudjelovali i u misnom slavlju, klanjanju, molitvi Večernje, molitvi krunice s meditacijom i imali su prigodu za ispovijed. Pohodio ih je i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Istaknuo je da je velika zadaća vjernika koji su upoznali i sreli istinu, odgovorna je i velika uloga odgojitelja kojem je povjerena briga za drugoga. „Nekad zakažemo, pogriješimo, nedostojni smo onoga što činimo, podložni slabostima, manipulacijama. Kolikima ste vi poticaj da vjeruju?“ upitao je nadbiskup vjeroučitelje, poželjevši da svojom vjerom zaraze okolinu, kao što je i prve apostole zarazilo evandelje. Tako će moći i druge odgajati. Istaknuo je da je zajednička molitva najbolji pedagoški čin kojeg roditelji mogu izvršiti prema djeci. „Čovjek je biće koje moli. Uvijek nešto traži, još kao dijete; no vrhunac je Bogu zahvaliti za to što jesmo, Božje dijete“ rekao je mons. Puljić. Predložio je vjeroučiteljima da dodatno afirmiraju svoje zajedništvo kao katehete na osobit način uz blagdan sv. Krševana, zaštitnika grada Zadra. On je bio uzoran i uspješan kateheta i duhovnik sv. Stošiji. Nadbiskup je predložio intenzivniji angažman vjeroučitelja i vjeroučenika u nadbiskupiji povodom proslave tog sveca; npr. da se organizira dodjela nagrada za najbolji rad o temi sv. Krševana, što je poticaj prodbuljivanju vjere i upoznavanju neustrašive svjedočke vjere ranokršćanskog mučenika te da se baš katehete, vjeroučitelji, okupe na Svečanoj Večernjoj uoči blagdana. Vjeroučitelji su se pozitivno izjasnili o tom prijedlogu. Potaknuvši na radionice i raznovrsno stvaralaštvo uz blagdan sv. Krševana, nadbiskup Puljić je istaknuo da je naša vjera kreativna, ne samo dogmatska, te da nastava treba biti kreativno osmišljena jer vjera stvara kulturu.

MOLITVA ZA DOMOVINU, BRANITELJE I ZATOČENE GENERALE

Misno slavlje kojem je prethodila molitva krunice za domovinu, branitelje i zatočene hrvatske generale u ponedjeljak 28. ožujka u crkvi sv. Šime u Zadru predvodio je fra Drago Ljevar, gvardijan samostana sv. Frane u Zadru. To je redoviti molitveno-liturgijski susret desetak zadarskih svećenika i puka koji zadnjih mjeseci svakog ponedjeljka u 18,00 sati u svetištu sv. Šimuna mole za dostojanstvo hrvatske zemlje i ljudi koji su je obranili te za pravednu presudu zatočenim hrvatskim generalima. Zato je za molitvu i odabrano svetište posvećeno sv. Šimunu pravedniku, da i on zagovara očitovanje pravde već na zemlji i pobjedu pravednosti nad zlom nevino osuđenih. Svećenici Zadarske nadbiskupije pokrenuli su 18. listopada 2009. g. u Pakoštanim ciklus 'Krunicom za pravdu - molitva za nevino utamničene hrvatske generale' od 30 tjednih bogoslužja u župama Zadarske nadbiskupije. Zadnji takav susret bio je 21. svibnja 2010. g. u župnoj crkvi Uznesenja BDM u Zadru. Od listopada prošle godine molitva se održava u crkvi sv. Šime u Zadru, uz zaziv „Sv. Šimune pravedniče, moli za nas“, s nakanom da presuda bude pravedna, a ne donesena pod utjecajem osobnih i zakulisnih, pravno neutemeljenih ljudskih i politikantskih procjena i igri moćnika ovoga svijeta. Tako je jedan od dosadašnjih predvoditelja bogoslužja don Zdenko Dundović potaknuo na molitvu za branitelje kojima je uskraćena pravda, a hrvatskom narodu su uskraćena prava. „Branitelji su obranili svoju grudu i svoj narod, nisu prelazili tuđe rijeke i granice. Danas nam ne daju da se radujemo jer smo vratili ono što nam je bilo oduzeto. Kalja se ugled i čast našeg naroda. Molimo da Bog uzvrati pravednost, jer nepravdu čine oni koji ne vole ono što je hrvatsko. Mi smo sačuvali dostojanstvo, a sad nas proglašavaju zločincima, ljudima bez morala, što nije istina. Uzdignimo svoj duh Gospodinu i tražimo od njega pomoći“ rekao je don Zdenko. Don Elvis Ražov je poželio da dođe kraj tom teatru apsurda čije su žrtve nevini ljudi, a don Ivica Jurišić je podsjetio na Isusov poticaj 'Tražite, kucajte, ištite i dobit ćete, naći ćete'. „Naše je da se molimo. Bog je učinio čuda u povijesti Izraelskog naroda: oslobodio ih je egipatskog ropstva i omekašao srce faraona“ rekao je don Ivica. Na tom tragu je bio i nagovor fra Drage Ljevara: „Neka molitva urodi plodom za oslobođanje generala koji nisu žalili svog života za slobodu zemlje i svih nas. Molimo milosrdnog Boga da se neprijatelj obrati. Isus je s križa molio 'Oče oprosti im jer ne znaju što čine'. Zlo treba iskorijeniti i propasti, a to se može samo molitvom, suotkupljujućom patnjom i mukom pravednika, da se grešnici obrate i spoznaju istinu. Gospodin je vjeran svojim obećanjima, molimo se da i mi njemu ostanemo vjerni“ rekao je fra Drago, tragom Pslama 'Žeđa duša moja za Bogom jakim, živim'. Podsjetio je da je i smrtna presuda fra Ivi Peranu u komunizmu naknadno izmijenjena u strogu petogodišnju tamnicu, kad je on molio za neprijatelje. Zatočeni generali znaju za molitvu u Zadru u želji da presuda ne bude krivotvoritelj povijesti i zalog laži da je hrvatska država nastala na udruženom zločinačkom pothvatu, te su po obitelji poručili da im puno znači ta podrška i pomisao da ljudi u domovini misle na njih i mole za očitovanje pravde.

U ZADRU PREDSTAVLJEN „DNEVNIK...“ JOSIPA VRANEKOVIĆA

Malo je župnika imalo tako časnog gosta za 'kapelana', svoga nadbiskupa, rekao je mons. Juraj Batelja, postulator za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca u ponedjeljak 28. ožujka u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru na predstavljanju knjige Josipa Vranekovića "Dnevnik - Život u Krašiću zaslužnenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca" koju je Batelja priredio u izdanju Postulature. Zahvalio je na odazivu brojnom zadarskom puku sa svećenicima i redovništvo podsetivši da je prije 20 godina prva tribina o Stepinцу u slobodnoj Hrvatskoj bila baš u Zadru. Knjiga je svjedok bezakonja koji je zagorčao život nevino osuđenoga i pokazuje perfidnost progonitelja kao dio sustava. „Pisma su najvjerojatniji svjedok nečije nutrine i duhovnih puteva usavršavanja. Dnevnik je osobita radost i ponos Crkvi u Hrvata i narodu jer se iz pepela i prašine uzdizala jedna veličina i narod koji je sačuvao svoju svijest i ishodio samostalnost. Taj narod i njegova Crkva nisu se spominjali, ali je svijet znao da u Lepoglavi, Krašiću, u kutku zarobljene Hrvatske kuca srce koje ljubi svoj narod i čuva svjedočanstvo o dragome Bogu“ rekao je Batelja istaknuvši Stepinčevu snagu suživljavanja sa sudbinom cijelog naroda. Tito mu je nudio da ode iz zemlje kako bi lakše pokorio Crkvu, no Stepinac je rekao 'Dok sam tu, ne popuštam'. Istančanu osjetljivost Stepinčeve savjesti koja se uvijek propitkivala potvrđuje i sljedeće. Kad je Stepinac čuo da se svi redovnici i svećenci u Sloveniji upisuju u svećeničko staleško udruženje koje vodi i nadzire UDBA, rekao je Vranekoviću da cijelu noć nije spavao od pomisli je li njegov stav ispravan, je li na pravom putu kad toliki misle drugačije. A onda je za nekoliko dana, 1956. g., papa Pio XII. izdao okružno pismo četvorici kardinala, među njima i Stepincu, u kojem ih moli da ni pod koju cijenu ne odustaju od svog stava, makar za to trebali proliti vlastitu krv. „Župnik je čuo tu vijest na Radio Madridu, a kardinal mu je rekao: 'Nabavite mi što prije taj tekst, umnožit ćemo ga i poslati svima. Sjećate se da sam Vam rekao da nisam spavao od pomisli je li moj stav ispravan. Ali kad papa traži mučeništvo, onda dileme nema“ podsjetio je Batelja istaknuvši da se rijetko našla osoba s toliko vjernosti Svetom Ocu i papa poput Pia XII., koji je jednom rezidencijalnom biskupu pokazao toliku privrženost i poštovanje, kao što je Pio XII. nadbiskupu Stepincu. S time je povezana i cijela naša povijest. Sveta Stolica je proglašila Stepinca blaženim temeljem 42 000 stranica dokumenata, među kojima je i 220 sačuvanih pisama u znaku Stepinčevih uzdaha 'Neka bude'. Pisan perom neposrednog očevica, nakon napornih dana kao svjedoka nadbiskupovih uzbuđenja nad činjenicom 'Da sam slobodan, bio bih zdrav', iz memoarskog pristupa može se osjetiti sve što se događalo; pred sobom vidite čovjeka kojem srce otkucava, rekao je Batelja. Dnevnik u pet svezaka otvara oči onima koji stvaraju javno mnjenje, rekao je Batelja, dodavši da je tih 900 stranica korisno teologima, povjesnicima, politolozima, sociolozima, komunikolozima, pedagozima, prirodoznanstvenicima i drugima.

Knjiga je svjedok na koji je sve suptilan način jedna ideologija gušila slobodu svojih građana, te je Batelja upozorio da se povijest ne zatvara uz 'blagoslov' onoga što je gušilo hrvatski katolički i nacionalni identitet. Pritom je podsjetio na riječi Ivana Supeka u knjizi 'Krivovjernik na ljevici': „Kad smo dolazili iz Rusije, nastojali smo iskorijeniti hrvatsku i katoličku tradiciju u hrvatskom narodu“. Stepinac je lučio državu koju vode lideri od naroda, svjestan da je faktor narodnog identiteta narod; zato je bio za pravo naroda da se izjasni o svojoj stvarnosti. Batelja je podsjetio da je svim partijskim ćelijama bilo naređeno da se šalju telegrami potpore Vrhovnom суду u Zagrebu ili Centralnom komitetu u vidu gušenja protudržavnog djelovanja nadbiskupa i 'reakcionarnih' snaga. U arhivu UDBE postoje tomovi svezaka kako su agenti UDBE pitali ljude po selima i mjestima što misle o uhićenju Stepinca; neki su odgovorili iz straha a neki hrabro i odvažno. Čitatelj Dnevnika uočava poveznice između života u zatvoru u Lepoglavi i na uvjetnoj slobodi u sužanjstvu u Krašiću, rekao je Batelja, dodavši da je 6. prosinca 1951. g., po premještaju u Krašić, na pitanje novinara kako se osjeća, Stepinac rekao: „Ovdje jednako kao i tamo, u Lepoglavi. Meni je sve jedno gdje sam, u Lepoglavi, Krašiću ili Zagrebu, jer gdje god bio, tu vršim svoju dužnost“. Tu dužnost protumačio je riječima 'Trpjeli i raditi za Katoličku Crkvu', rekao je Batelja, upozorivši da Stepinac nije prebačen u Krašić radi dolara koje su SAD tražile kao ustupak da ga se pusti iz zatvora, nego zato što je prijetila neposredna nadbiskupova smrt u zatvoru što bi dodatno komplikiralo položaj Jugoslavije. Stepinčeva hrabrost, odvažnost, postojanost, čvrstina i upornost sačuvali su kičmu hrvatskom narodu, istaknuo je Batelja, dodavši da su svi stvaratelji bivše države zasnivali je na 'bratstvu' južnoslavenskih naroda. Jedino je Stepinac na sudu rekao 'Ako svaki narod ima pravo na svoju državu, zašto bi se to pravo priječilo hrvatskom narodu koji ima pravo na svoju samostojnost'. Velikan, Kristov vjernik i pastir Crkve, čovjek koji je opečatio povijest Crkve iz koje potječe i naroda iz kojeg je nikao, opisao je Batelja Stepinca, dodavši da je kardinal iz Krašića pisao biskupima o potrebi unutarnjeg jedinstva, spremnosti na žrtvu i progone, jer „ne možemo se prepustiti ni interesu Crkve i savjesti preuzeti za oglodane kosti koje nam dobacuje bezbožni progonitelj“. Ti zapisi otkrivaju kardinala kao velikog teologa, citira Sveti Pismo, pobožan vjernik, osjetljiv na čovjekovu ranjivost, moli za progonitelje, duboko je pogoden ljudskim tragedijama. Batelja je govorio i o župniku Vranekoviću rekavši da je iznimna svećenička duša i značajan kroničar u 20. st. u hrvatskom narodu. Postao je suputnik i supatnik najsvijetlijeg lika Crkve u Hrvata. Bio je uzoran svećenik i gorljivi pastir te će mnogi svećenici poželjeti neki ideal koji je na Vranekoviću privlačan i oduševljavajući, rekao je Batelja. Odlazio bi u službu izvan kuće na biciklu, a kad su komunisti i to zarobili, išao bi pješice. Metci su mu fijukali iznad glave, policija ga je pratila u stopu, otuđivala mu nezakonito i nepovratno dokumente i novce, prijetila mu i ucjenjivala ga, ali on je ostajao uspravan i ispravan. Želio je svom narodu u trajno sjećanje sačuvati tužno i tegobno razdoblje njegove povijesti. „Radio je to hranjen Kristovom ljubavlju koja sve podnosi i koja ga je vezivala uz dragog gosta kojem je bio do kraja vjeran domaćin. Zanemarivao je liječiti sebe da bi zasuđenog kardinala manje bolje njegove rane prouzročene bolešcu i progonom. Bio je pravi Šimunc Cirenac koji pomaže Isusu nositi križ. Rekao je: Sve što poduzimam za dragog gosta nije izgubljeno vrijeme, kad mi je jedna od prvih dužnosti sve žrtvovati za njegovu osobu“ rekao je Batelja dodavši kako je Vraneković prve promjene na svom tijelu primjetio 1958. g. Trebao je otići na pregled u Vinogradsku bolnicu u Zagreb radi dijagnoze, no tog je dana bila pljenidba svih stvari u krašičkom župnom dvoru jer nije imao čime platiti porez. Da ne ostavi nadbiskupa samog, ostao je kod kuće. Umro je 1964. g. od raka, od iste bolesti od koje i kardinal, rekao je Batelja, dodavši: Poslije njega još su dvojica krašičkih župnika umrla od raka. Na pljenidbi su im oduzeli vino iz podruma, žito s tavana i jedinu kravu koja je davala mljekko. Kardinal je rekao: 'Velečasni, nisam čuo ni pročitao gdje u povijesti Crkve da je svećenik umro od gladi. Pa nećemo ni mi. Recimo samo s Jobom 'Gospod dao, Gospod oduzeo'. Onaj koji odijeva ljiljane u polju i hrani ptice u zraku, neće dati da i mi poginemo“ rekao je Batelja podsjetivši na kardinalove riječi Vranekoviću: 'Oni nisu htjeli Vas poniziti. Vas su kaznili da mene ujedu'. Nadbiskup je dijete sa sela, rekao je Batelja, istaknuvši da ga je veselio pas Campek kojeg je dobio za poklon. Bio je radostan kad je išao s njima u šetnju i vrzmao mu se oko nogu. „Da mu oduzmu i tu radost, župnik je morao platiti 300 dinara globe jer je pas skočio na jednog policajca. Župnik je na saslušanju rekao: 'U naše dvorište ulaze vatrogasac, poštar, svi su u uniformi i ni na jednoga pas ne skače. Ne znam zašto je baš navalio na njega'. No, novčana kazna i pas na lanac. Jednog dana Stepinac je pošao u šetnju, a pas je počeo trčati uz lanac kad je čuo da dolazi. Policajci su sa zida gledali što se dolje zbiva; znali su pljunuti i ponižavati. Stepinac pogleda čuvara, stane milovati psa pa kaže: 'Campek, Campek, kaj se srdiš? Tek si tri dana na reštu i tolika galama? Ja sam sedam let pa čkomim (šutim)" priopovijedio je Batelja. Ispričao je i kako je Stepinčev brat iz Vrhovca došao pozdraviti nadbiskupa; nije

smio doći u župnu kuću nego su se sreli prema Hrženiku. „Brat sretan, vidi ga, pruža ruku, a policajac skoči: ‘Ti njega ne smiješ pozdraviti – narodnog zločinca’. Nadbiskup je rekao: ‘Osjetio sam da mi je krv navrla u lice. I bio bih ga najradije udario’. Ali ne, rekao je Stepinac: ‘Mi njih ne smijemo mrziti, mi za njih moramo moliti’ zaključio je Batelja. O Dnevniku je govorio i povjesničar dr. Zlatko Begonja. Događaj su organizirali Zmajski Stol u Zadru Družbe Braće hrvatskog zmaja s predsjednikom dr. Josipom Faričićem i Zadarska nadbiskupija. Prisutne je kao domaćin pozdravio i Ive Livljanić a u uvodnom dijelu večeri nastupila je klapa Intrade.

**„BOLEST I ZDRAVLJE U SVETOM PISMU I KRŠĆANSKOJ PREDAJI“
– PREDAVANJE DR. IVANA BODROŽIĆA**

„Nitko nije više od kršćana vodio brigu o tijelu, nitko nije pokopavanjem iskazivao tijelu toliku čast kao kršćani. Kršćanstvo je uvelo kult pokopavanja, štovanja mučenika, gradnje crkava na mjestima gdje su bila počivališta njihovih tijela. Kontradikcija je u tome što kršćani poštuju tijelo, u nadi uskrsnuća, u odnosu prema nebu. Stoga za njih riječ salus dobija semantičko obogaćenje te ne znači samo zdravlje, već i spasenje. U isto ga vrijeme preziru, ali samo u odnosu prema zemlji. Oni ga se odriču. Ali kršćansko odricanje od tijela nije nirvana niti rezignacija pred životom“ istaknuo je dr. Ivan Bodrožić, profesor patrologije na KBF-u u Zagrebu i Splitu, u sklopu svog predavanja „Bolest i zdravlje u Svetom Pismu i kršćanskoj predaji“. U organizaciji zadarske podružnice HKLD-a predavanje je održao u ponedjeljak 28. ožujka u dvorani sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Kršćanstvo uvodi paradoks glede zdravlja tj. tjelesne dimenzije čovjeka. Naglašava primat duha i duhovnoga u čovjeku ne odbacujući tjelesno, nego upravo suprotno, time ga uzdiže. „Paradoks je da upravo oni koji su slijedili evanđeoske naputke zanemarujući sebe, svoje zdravlje i tijelo, postaju puku zaštitnici od određenih bolesti, u pojedinim zvanjima ili situacijama. Prakticirajući askezu nije bio cilj uništavati tijelo, nego prakticirati odricanje kroteći zle sklonosti. Pa i u najstrožim redovima i oblicima askeze, znalo se da askeza nikad ne smije ići na štetu ljudskom zdravlju. Odupirali su se svakoj vrsti askeze koja je odbacivala materiju i tijelo kao takvo“ rekao je dr. Bodrožić. Podsjetio je i na izrek 'Zdrav duh u zdravom tijelu', čime je poganski svijet pokušao dati okvire odnosa duše i tijela. „Premda je tijelo bilo u drugom planu, dok se dušu smatralo besmrtnom, barem u filozofskim krugovima, ipak je, prema toj izreci, ključ zdravlja duše ovisio o zdravlju tijela. Pod zdravljem duha se mislilo samo na opći osjećaj ugode koji se prevodi izričajem „dobro se osjećam“ a da se pri tome nije mislilo na dublji etički ili metafizički odnos ili stanje duha“ rekao je dr. Bodrožić. Ta je latinska izreka odražavala grčko-latinski mentalitet i uvjerenje da psihičko, mentalno zdravlje ovisi o zdravlju tijela. No kršćanstvo je polazilo od druge pretpostavke, ne osporavajući upućenost jednog na drugo. „Kršćanstvo je radije polazilo od aksiomu 'Zdravo tijelo po zdravom duhu'. Mislilo se na cjelovitije i sveobuhvatnije poimanje tijela, ne samo u vremenitoj, nego i u vječnoj dimenziji. Time što je tijelo određeno za vječnost, nije značilo da ga treba prezirati, odbacivati i smatrati sotonskim. Odbacivalo se tjelesne podražaje, strasti i požude, a ne tijelo kao takvo u čiju su dobrotu kršćani vjerovali, kao i određenje za vječni život. Rano kršćanstvo se moralno oduprijeti krivim tumačenjima i pokušajima radikaliziranja Isusove misli kao isključive spiritualizacije. No svako radikaliziranje nije bilo Isusovo, nego je gubilo autentični smisao i značenje njegova nauka“ istaknuo je predavač. Bog čovjeku otkriva tajnu zdrava života, žečeći da dosegne njegovu puninu. I kad je sagriješio, Bog čovjeka ne napušta nego skrbi za njegovo zdravlje šaljući liječnika, svoga Sina da izliječi bolesnog čovjeka. Isusov zahvat pretpostavlja cjelovitost zahvata i na duši i na tijelu. Govoreći kakve su to posljedice za medicinu, dr. Bodrožić je rekao da medicina time prestaje biti samo ljudska aktivnost prema kojoj čovjek Bogu krade tajnu zdravlja; ona postaje suradničko zvanje u odnosu prema Bogu koji je pravi Liječnik. Medicina postaje znanost za koju vrijedi logika otkrivanja zakonitosti koje je sam Bogu utkao u ljudski život. „U takvoj perspektivi Bog uči čovjeka znanju medicine. Bog je onaj koji liječi, napose u Isusu Kristu. Zato je i bila vrlo značajna Isusova taumaturška djelatnost kojom se potvrđivalo da se radi o Božjoj prisutnosti, jer Bog je izvor snage i zdravlja. Ona je potvrđivala njegovu moć i Božju skrb za čovjeka na zemlji“ rekao je dr. Bodrožić. Govorio je i o poimanju bolesti i zdravlja u Starom i Novom zavjetu, u kontekstu stvaranja, Saveza, mudrošnim knjigama i ranom kršćanstvu. Bog je izvor zdravlja i želi čovjeka da bude zdrav. Takvog ga je stvorio, predviđajući za nj stanje zdravlja kao temeljno stanje u kojem je zamislio čovjeka. Takvo je stanje ujedno i Božji dar te ovisi i o zdravom odnosu s Bogom. „Bez zdravog odnosa sa Stvoriteljem, stvorenje ne može samostalno zadržati zdravlje, nego ga jednostavno gubi, jer se sam, opredijelivši se za grijeh, odrekao Božje pomoći i Božjih darova. Zdravlje se poistovjećuje s blagoslovom koji Bog daje, očekujući od čovjeka da ga zadrži živeći sukladno Božjim zapovijedima.

Nadalje, proroci tumače prirodne katastrofe, osobito ratove, kao posljedice kršenja saveza. Korijen svih zala je kršenje saveza s Bogom, zbog čega onda gube zemlju. Bolest i smrt su popratne pojave takvog pustošenja. Nada može biti samu u povratku savezu, što proroci najavljuju kao novu obnovu u kojoj će se očitovati slava Božja i skrb za čovjeka“ rekao je dr. Bodrožić. Istaknuo je da Isusovi činovi ozdravljanja nisu samo terapeutski. „Postoji poveznica između ozdravljanja bolesnih i nemoćnih u tjeslesno zdravlje i spasenja koje je Bog obećao vjernicima. Bog daje zdravlje slobodno i besplatno, a po zdravlju i dar spasenja. On očekuje svojim zahvatom pokrenuti vjeru kod onih kojima čini dobro. Isus će reći: Nije li važnije tijelo od odijela? Ukaže time na važnost tijela kao bitne sastavnice života. Time obvezuje vjernike na skrb oko tijela“ istaknuo je dr. Bodrožić. Podsjetio je da se rano kršćanstvo moralо oduprijeti sotoniziranju materije i tijela što se na poseban način događalo u gnostičkim krugovima. „Zdravlje nije samo tjeslesni ugodaj, a još manje ugoda. Tjesne strasti koje pričinjavaju veliku ugodu nisu poželjne za duhovnu dobrobit te čovjeka skreću s pravog puta u kojem teži za dobrom duše koje se ostvaruje najviše kreposnim životom. Kršćanstvo ide tragom takve cjelevitosti. Za razliku od pogana koji su prvim dobrom razumijevali zdravlje“ rekao je dr. Bodrožić. Uvodno je duhovnik zadarskog HKLD-a fra Kristijan Kuhar rekao da pitanje bolesti i patnje zadire duboko u čovjeka i pitanje egzistencije. U povijesti religija bolest i patnja predstavljaju se kao nesavršenstvo, negdje kao prokletstvo i ostavljenost čovjeka od Boga i božanstva. “I suvremeno poimanje patnje i boli kao da želi zaboraviti na tu dimenziju čovjeka; o tome se uglavnom šuti, nudi se sve da bi se rješilo patnje i produžilo život. Zapravo u pozadini caruje kultura smrti. Zdravlje je blagoslov, perspektiva za život, mogućnost za sreću i mir, bogatstvo i lagodnost života. U brizi za zdravlje i zdrave sva je kampanja velike mašinerije marketinga i farmaceutike“ upozorio je fra Kristijan. Biblijsko poimanje bolesti i zdravlja govori o životu kao daru, ali bolest stavlja na razinu čovjekova otuđenja od Boga, posljedicu grijeha i prolaznosti. S Isusom i Novim zavjetom mijenja se pogled na trpljenje i bolest, jer kršćanska poruka ne bježi od te istine, nego ju u primjeru Krista stavlja u središte svog navještaja. “Bolest je supatnja s Kristom, svako trpljenje postaje strpljenje – onaj koji trpi, koji je i strpljiv. Patnik postaje ovisan o Bogu, bližnjemu, a zdravi se brine za bolesnog, donosi zdravlje ljudskoj zajednici. Zdravi čovjek ima perspektivu za život, a očuvanje života sveopće je poslanje kršćanske zajednice“ rekao je fra Kristijan. Istaknuo je da biblijski pogled na te kategorije života može pomoći zdravstvenim djelatnicima da se promijeni pogled na čovjeka patnika; ne u stilu suvremenog humanizma, pomoći tehnički, nego da se spasi i očuva cjelevito zdravlje; da se zdravlje ne pretvori u božanstvo, nego da ga se gleda kao Božji dar i poslanje.

VEČER U KNJIŽARI: DR HELENA PERIČIĆ

“Ono za čime težim jest humanistička vrijednost. Dakle, vrijednost intelektualca koji smatra da je u temelju ljudske egzistencije slijediti humanističke vrijednosti u kojima su bitni čovjek i njegovo dobro”, rekla je prof. dr. Helena Peričić, zadarska književnica, teatrologinja i sveučilišna profesorica, na događaju “Večer u knjižari” održanom u srijedu 30. ožujka u knjižari Verbum u Zadru u nazočnosti posjetitelja, među kojima mnogih studenata. “Živimo u vremenu kad je zanemarena duhovnost i pred materijalnim bogatstvima stavljena je na stranu”, kaže Peričić. Istančanom osjećajnošću i ponekad smiješnom dosjetkom “poprati” tumačenje svoga stvaralaštva i duha vremena. Izvanredna je profesorica na Odsjeku za kroatistiku i slavistiku Sveučilišta u Zadru, a pred njom je i unaprjeđenje u redovitog profesora. Jako voli svoj posao i raditi s mladima; koliko je kao slušatelji zanimljive grade poštuju kao predavača ilustrira i to da za vrijeme njenog kolegija studentu ne zazvoni mobitel. “Nastojim ne djelovati kao uštogljeni ex cathedra profesor. Naš cilj nije da zabavljamo studente. Mnogi kolege su ‘osuđeni’ predavati suhoparnu ali važnu građu; no ne mogu svakih pola sata ispričati neku šalu i vic da bi razbudili studente”, rekla je Peričić. Cijeni ruski realizam, naročito Dostojevskog koji “nije premašen u mudrosti i nepresušnosti značenja koje nudi”. Osobito joj je draga talijanska književnost: Dante Alighieri, Giovanni Boccaccio i u humanizmu slični autori. “Oni nisu važni samo kao pisci vlastitih književnina, nego kao predstavnici svoga vremena i utjecajni majstori riječi. Važni su i danas, ne samo po formalnim izražajnim odlikama vlastitih književnih tekstova, nego po čitavom jednom svjetonazoru, po slobodi, kreativnoj, i slobodi pogleda na svijet. U tom su smislu i na toj razini toliko moderni da to što su živjeli na razmeđi 13./14. st., stotinama godina prije nas, u smislu modernosti ne znači ništa. Jer i dan danas su vrijedni, kao što su bili vrijedni i značajni u vrijeme kad su živjeli”, rekla je Peričić. Autorica je deset knjiga, 150 znanstvenih i stručnih radova, sudionica je kongresa u domovini i inozemstvu. Objavljuje znanstvene radove, publicistiku, kazališnu kritiku te literarne radove. Njen dnevnički zapis “O Riđanu, Petru i Pavlu” je prva hrvatska knjiga o temi Domovinskog rata koja je prevedena na strani jezik, engleski. “Istinska svrha ovog života je doseći skrušenost”, smatra Peričić koju mnogi doživljavaju kao samozatajnu intelektualku. U vremenu kad se mnoge naziva spisateljem, na pitanje što čini da neko djelo ima književnu vrijednost, Peričić odgovara da se o tome studira na tri semestra. Ipak: “Ono što je napisano mora imati jasnoću, strukturu i informativnost. Ja bih rekla, i humanost onoga što nudite. Jer bez humanosti, književnost je besmislena”, istaknula je Peričić. U svojim djelima nastoji preslikati svoje i tuđe iskustvo te joj je draga kad joj ljudi priđu i kažu da su prepoznali u napisanome. Bitnom smatra komunikaciju s čitateljem. Osobitost večeri koju je moderirala Ines Grbić bio je za Peričić iznenadujući susret s kolegama s kojima je surađivala za vrijeme Domovinskog rata. Gordana Baljak, Sandra Babac i Andelka Ćurković Petković osobnom prisutnošću te pisanom porukom Boris Gnjidić, podijelili su s publikom sjećanja na hrabrost tadašnje mlade generacije u ratnim uvjetima, kad je Peričić sa skupinom entuzijasta vodila emisiju “Usprkos” na zadarskoj radio postaji Donat FM. “U okolnostima kad smo hodali na žici, ne znajući kad se sve to može srušiti, čovjek vuče neki inat iz sebe i s drugima misli da sve to ima smisla. Tada su se događale nevjerojatne predstave; ‘hvatali’ smo intervale između granata da bismo održali, odglumili ili odgledali predstavu. To je bio dišpet. To je bilo to ‘usprkos’, jer smo mislili da nas to čini važnima, odnosno da dajemo smisla svome životu i životu onoga koga promatramo, slušamo – i da će se to jednoga dana nadoknaditi time što ćemo gledati unazad na vlastitu egzistenciju kao onu koja je bila dostojanstvena i vrijedna”, rekla je Peričić. Pred mikrofonom su riskirali život u ničim osiguranom prostoru i svoj život držali na dlanu prema razornim projektilima. “Zahvaljujući radijskom mediju održao se duh grada jer mnogi nisu mogli gledati televiziju; nije bilo struje, ali se mogla kupiti baterija pa slušati radio”, kaže Peričić. Želi istaknuti imena kolega jer je to bio život svakoga tko svojim imenom svjedoči vlastitu egzistenciju. Te su godine predstavljale najbolje razdoblje u stvaralačkom smislu za tu generaciju, a proveli su ih u podrumima i izloženi opasnostima prolazeći ulicom. “Koliko god je bilo teško i riskantno, danas smo, svi mi koji smo bili tu, vrijedni ljudi; dio našeg života koji je time bio obilježen, proživjeli smo ‘kako Bog zapovijeda’”, kaže Peričić. Pišući o ratu ne upućuje na imena zločinaca, nego želi istaknuti težinu rata koju su svi osjećali i trpjeli. “Živjeti između života i smrti, u nekim okvirima, nudi smisao koji nas čini zdravijim i željnim života. Nakon ratne faze, zašli smo u kaotično razdoblje remećenja vrijednosti. U tim okolnostima, mojim studentima nije se lako snaći. Nadam se da će pratiti neko svjetlo koje ćemo im mi, njihovi nastavnici i roditelji, ponuditi, i život im učiniti lagodnijim”, rekla je Peričić. Posljedica hiperprodukcije tekstova medijski eksponiranih imena koji se usude ponuditi čitatelju svoje doživljaje, često

začinjene lascivnošću, nasiljem i erotikom, devalvacija je onoga što je vrijedno i utječe na sve nas, smatra Peričić: "Stalnim 'bombardiranjem' jeftinih, površnih senzacija koje su ukoričene ili filmizirane postajemo neosjetljivi za ono što je doista dobro. Fascinacija jeftinim estradnim nazovi vrijednostima je način života kojem smo izloženi i zapravo se vrlo teško boriti protiv toga. Tako bih voljela da se odmaknemo od površnosti i krenemo vrednovati i živjeti ono što je neosporno vrijedno. Radim u humanističkoj ustanovi i u tolikoj mjeri sam svoja, ukoliko zadržim vlastitu humanost, dosljednost i lojalnost vrijednostima", zaključila je Peričić. Članica je više stručnih kazališnih i književnih društava, među ostalima i Društva hrvatskih književnika, Hrvatskoga društva za anglističke studije i Hrvatskoga centra P.E.N.-a.

KOMUNIKACIJSKA OSPOSOBLJENOST VJEROUČITELJA U ŠKOLI

Komunikacijska osposobljenost vjeroučitelja u školi bila je tema stručnog skupa za vjeroučitelje Zadarske nadbiskupije održanom u subotu 2. travnja u pastoralnom centru Uznesenja BDM u Zadru, u organizaciji nadbiskupijskog Katedetskog ureda i Agencije za odgoj i obrazovanje – podružnice Split. O fenomenu komunikacije u filozofskoj misli izlagala je mr. Ana Jeličić a o komunikacijskoj osposobljenosti vjeroučitelja u školi mr. Mladen Klanac. Pod vodstvom Sabine Marunčić i Snježane Rađe održane su i pedagoške radionice u kojima su vjeroučitelji praktično razmatrali komunikacijske vještine na razrednoj i školskoj razini. Iako je dobra komunikacija temelj uspješnih međuljudskih odnosa, većina ljudi ne komunicira dobro. No komunikacija je vještina koja se može unaprijediti. U govornoj komunikaciji dojam se stvara na temelju govora tijela (držanje, geste, mimika) intonacije glasa i sadržaja poruke. Udio pojedinih sastavnica je: govor tijela 55 %, intonacija 38 % te riječi 7 %. Govorilo se i o obrambenim stilovima u komunikaciji: pomiritelj (moji osjećaji nisu važni u komunikaciji, osoba negira sebe), optužitelj (nisu važni osjećaji drugoga, osoba zanemaruje drugoga), propovjednik (ni moji ni osjećaji drugoga nisu važni, važan je samo sadržaj) i izbjegavatelj (ništa nije važno, osjećaji ni sadržaj komunikacije). Stil koji omogućava kvalitetnu komunikaciju vodi računa o sve tri komponente: važni su moji i osjećaji drugoga te sadržaj komunikacije. U komunikaciji treba prevladati iskrenošt i usklađenost, voditi računa o činjenicama, nastojati izraziti sebe i razumjeti druge. U radionicama se opisao o model učinkovite komunikacije; treba biti jasan (izraziti se da svatko može razumjeti),

autentičan (izraziti se tako da drugi mogu jasno vidjeti što osoba misli i osjeća), odgovoran (pozakati razumijevanje i podržati daljnju komunikaciju) i empatičan (pokušati razumjeti osjećaje i misli drugoga iz njegove perspektive). Istaknuto se da se slušanje može poboljšati vizualizacijom (ono što se sluša probati vizualizirati), logičkim slušanjem (pratiti strukturu govora i uvidjeti ako je nešto propušteno ili krivo rečeno) te predviđanjem (pokušati predviđjeti što će sugovornik reći). Naznačeni su i poticaji provjere sposobnosti komuniciranja: osoba treba biti svoja, pokazuje li zanimanje, je li izvještačena, kakav je govor tijela, smisao za humor, uspostavlja li kontakt očima, kakov je glas i intonacija, kakva pitanja postavlja. Osnove učinkovite neverbalne komunikacije su osmijeh, zainteresiranost, otvoreni stav, održavanje kontakta očima i poštivanje osobnog prostora.

„O dijalogu se puno više priča nego što ga se sprovodi. Mi sve više participiramo na tuđem dijaluču nego što vodimo vlastiti. Dijalog je sve više tema rasprava i sadržaj je polemika, a sve manje sastavnica naših života i konstitutivni dio naših odnosa“ istaknula je Jeličić upozorivši da i komunikacija, više nego je proces, postaje univerzalna i sveprisutna riječ koja ima puno interpretacija, definicija i značenja i objekt je mnogih studija. Iako je aktulana tema, sve više se udaljava od svog etimološkog značenja – staviti, stajati, biti zajedno. U međusobnoj komunikaciji nedostaju osnovni pojmovi na kojima se inzistiralo u filozofskoj misli misaonih inovatora koji su u susretu, prisutnosti, dijaluču i odgovornosti prepoznali uvjete za autentičnost međuljudske komunikacije, rekla je Jeličić istaknuvši da u obilju zabavnih i zanimljivih sadržaja te privlačnih tehničkih pomagala i sredstava čovjek stvara iluziju ostvarivanja dijaluča i odnosa s drugima ili inzistira na njima ne bi li zamaskirao istinski osjećaj osamljenosti i izoliranosti. „Unatoč mnoštvu kontakata koje je čovjek u mogućnosti ostvariti putem suvremenih medija, nikad se kao prije u povijesti ne žali zbog osjećaja osamljenosti. No razlog je i opravdan jer je čovjek zaista sam ukoliko nema bližnjih i ako nema na koga usmjeriti svoju ljubav. Čovjek je pozvan posredstvom drugog vidjeti i samog sebe“ poručila je Jeličić. Kao što osoba fizički promatra sebe u ogledalu, tako bi na licu i u pogledu drugog mogla vidjeti svoju nutrinu ili dio onoga što bi mogla biti ukoliko bi se uputila prema drugome i upustila se s njim u traženje smisla i ispitivanje svojih potencijala.

Jeličić je predstavila i značajke predstavnika filozofije dijaluča, Martina Bubera i Emmanuela Levinasa, čiji je stav da je jedini prihvatljivi interpersonalni odnos, odnos dva subjekta koji se ne završava na vezi kao nečem statičnom, kao statusu, nego je ono događanje: su-život, su-govor, zajedništvo. Televizija i internet predstavljaju svijet u sličicama, fragmentima i na taj način osiromašuju ljudsko isksutvo. Temeljno za međusobne odnose je sposobnost i spremnost s nekim podijeliti trenutak, situaciju, bol, radost ili život. „Danas je tako nešto teško realizirati jer mjesto izmjene nije zajedništvo nego virtualan svijet u kojem se ne govori o life sharingu nego o file sharingu, ne govori se o dijaluču koliko o dijablogu, a život se svodi na on i off line. Pred nama stoji izazov humanizacije komunikacije koja preuzima obrise masovnosti i tako gubi svaki oblik intimnosti. Taj izazov znači povratak na esencijalno i fundamentalno za ljudski život – povratak na zajedničko iskustvo, zajednički hod u kojem upoznajemo sebe i svijet oko sebe. Takav odnos je autentičan ukoliko uključuje osamljenost, ne izoliranost i tišinu kao stanja u kojima smo osjetljiviji i sposobniji čuti zov drugoga, ostvariti s njim dijaluč i najuzvišeniji oblik komunikacije – ljubav“ zaključila je Jeličić. Mr. Klanac je istaknuo da komunikacija predstavlja konstitutivni element ljudskih odnosa i izgradnje našeg identiteta, što zahtjeva neprestanu podršku porukama koje izmjenjujemo s različitim osobama, do zadovoljenja praktičnih potreba te međugeneracijskog prenošenja znanja i ideja koji su podloga za razvoj osobnog i društvenog života. Poziv vjeroučitelja i formatora mladih odvija se u simbiozi s vještinom komunikacije, rekao je Klanac, navodeći i određene komunikacijske probleme. „Ne radi se samo o prenošenju znanja nego i o vjeri u ono što se prenosi, o vlastitom iskustvu te o spremnosti da se sam izloži i izvrgne riziku kako bi pomogao učeniku“ istaknuo je Klanac. Poziv vjeroučitelja zahtjeva veliku komunikacijsku sposobnost i sposobnost uspostavljanja pozitivnih znakovitih odnosa; i najizvrsnije pripremljeni vjeroučitelji ponekad će se osjetiti nemoćni pred nekim ponašanjima i stavovima učenika, kao što su odbijanje i pasivnost. „Poteškoća u interakciji je i što se komunikacija između vjeroučitelja i učenika odvija u grupi, u kontekstu u kojem se pojačavaju efekti emotivnih stanja i izražavanja a zahtijevaju i kompetencije vodstva, poznavanje grupnih procesa i specifično snalaženje u njima. Nastava vjeronomaka odvija se u institucionalnom okviru škole u kojem djeluju i drugi subjekti s kojima vjeroučitelj ima niz kompleksnih odnosa, formalne i neformalne komunikacije. Takvi odnosi i okruženje zahtijevaju od vjeroučitelja dodatne komunikacijske vještine, naročito one rješavanja konfliktata, motivacije i usmjerena“ rekao je Klanac.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Komunikacija unutar razreda je vrlo kompleksan pojam i rezultat je tri međuvisna faktora: sadržaja komunikacije, uzajamne definicije odnosa i ambijentalnih uvjeta. Takva kompleksnost stavlja vjeroučitelje pred veliki problem, osobito kad učenici imaju negativan stav prema predmetu ili kad su im očekivanja toliko različita da ih je teško sabrati. Način komunikacije koji bi promovirao odnos vjeroučitelja i učenika mora biti usmjeren dijaloški, u smislu susreta ja-ti, poručio je Klanac, dodavši da takav odnos ima dve dimenzije – pozitivnu blizinu te suradnju i aktivno sudjelovanje u ostvarivanju zajedničkih ciljeva. „Psihička zrelost vjeroučitelja podrazumijeva primjereno stupanj tolerancije na frustraciju, pomoću kojeg je moguće prepoznati i nositi se s negativnim stanjem protivljenja koji se mogu pojaviti kod vjeroučitelja nakon provokacija učenika. Vjeroučitelj motivacijsku snagu za odnos mora crpiti iz osobe Isusa Krista, a pretpostavka je da ima iskustvo osobnog susreta s Isusovim pashalnim otajstvom. To znači da su upoznali, razumjeli i mogli prihvati svoje konflikte i ograničenosti te da imaju iskustvo da su neke od njih prevladali i da ih mogu nositi i dalje u susretu s učenicima“ rekao je Klanac, dodavši da je to preduvjet da učenici uspostave s njima kontakt te prihvate njihov način razmišljanja i djelovanja. „Priroda nastave vjeronauka daje učenicima veće mogućnosti za dijeljenje osobnih iskustava i iznošenje primjera iz svog života. To stvara jedinstven oblik međuljudskih samo-očitovanja, a to znači imati stav povjerenja i ljubavi. Očitovanje je važno jer stvara interpersonalni kontekst u kojem se učenici osjećaju ugodno i spremniji su na interakciju u kojoj će se i vjeroučitelj osjećati ugodnije u komunikaciji s učenicima“ zaključio je Klanac. Susret je počeo molitvom, a sudionike je pozdravio i predstojnik Katehetskog ureda Zadarske nadbiskupije don Gašpar Dodić.

**KLASIČNA GIMNAZIJA IVAN PAVAO II. SUDJELOVALA
U MANIFESTACIJI „ZADAR ČITA 2011.“**

Učenici Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar sudjelovali su u utorak 5. travnja u manifestaciji „Zadar čita 2011“ u prostoru Srednjovjekovnog odjela Arheološkog muzeja u Zadru čitajući izvorni povijesni dokument, Ispravu - Darovnicu kojom zadarski plemići ustupaju samostanu sv. Krševana u Zadru svoje pravo ribarenja na otoku Tilagu, a čuva se u Povijesnom arhivu u Zadru. „Čitamo novine, knjige, SMS poruke, plakate. Čitamo potrebno i nepotrebno, dobro i loše štivo, literarna ostvarenja, crne kronike i znanstvene oglede - ali rijetko srednjovjekovne tekstove. Čitamo iz zabave, znatiželje, ali čitamo i da bismo učili, odrastali, kulturno napredovali, obrazovali se“ poručili su gimnazijalci koji manifestaciju 'Zadar čita' vide kao poticaj na čitanje, prema početku svih početaka u kojem 'bijaše riječ'. Pred faksimilom Darovnice na platnu, tekst originalne isprave na latinskom čitali su Karla Anić i Andrija Cecić, a prijevod na hrvatskom Josipa Butić i Tina Dražević. Procitali su i dio teksta znanstvenog rada iz Zbornika o 1000 godina prvoga spomena ribarstva u Hrvata akademika Luje Margetića koji je Ispravu znanstveno obradio. Marko Dokoza je čitao popratni komentar autorice prof. Elvire Katić, knjižničarke u Klasičnoj gimnaziji koja je taj događaj priredila u suradnji s knjižničarkom Marinom Marunom, djelatnicom Arheološkog muzeja. To je jedan od načina kako osuvremeniti nastavu i biti inovativan, rekla je prof. Katić, istaknuvši da je odabir teksta u skladu s 'pozivom' klasičara i onome što uče daje smisao - idu prema počecima riječi; najprije su bili znakovi, govor, pa pismo, a ta Isprava predstavlja početak pisma. Ta srednjovjekovna darovnica obavještava o ribarenju na hrvatskom etničkom području. Godine 1877. Franjo Rački je u svom Documenta historiae periodum antiquam illustrantia datirao Ispravu u 995. g. Sadrži brojna pitanja iz hrvatske ranosrednjovjekovne prošlosti: pitanje porijekla i sadržaja termina prior i auctor, značenje polaganja isprave na oltar, pitanje tko je zadarskom prioru i tribunima prodao ribolovna prava a predmet su njihova darovanja samostanu, specifičan položaj Dalmacije u organizaciji bizantske uprave, pitanje ovlaštenosti Petra Krešimira IV. na raspolažanje nekretnina na području Bizantske Dalmacije, osobito zadarskog otočja i teritorija oko Zadra. Petar Krešimir dobio je početkom šezdesetih godina XI. stoljeća od pape međunarodno priznanje opstojnosti jedinstvenog regnum Croatiae et Dalmatiae. Za upoznavanje društvenih prilika u Dalmaciji i Hrvatskoj značajan je uvodni dio rasprave u kojem se priopćuje kako su darovatelji došli do prava na ribolovna mjesta na Molatu i Tilagu. Utvrđeni su predmet darovanja (pravo na dio ulova ribe), opseg prava koje se prodaje (tjedna četvrtina ulova), područje na kojem se nalaze ribolovna mjesta te ribari koji podliježu obvezi prodavanja. I kupci ribolovnih mjesta su prepoznatljivi: to su zadarski plemići, nobiles, među kojima su najugledniji navedeni tribuni.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE

Sadržaj isprave započinje tvrdnjom da su u doba zadarskog priora Madija, radi javnih potreba, zadarskim plemićima prodana prava na četvrtinu ulova na dva ribolovna mjesta, Molatu i Tilagu. Zbog stalnih nesuglasica pri podjeli ulova kupci su darovali to svoje pravo samostanu sv. Krševana u Zadru. Ispravu (cartula) o darovanju položili su na oltar crkve sv. Krševana pred opatom Trasonom i redovnicima i tom prigodom izjavili: „Tebi, blaženi mučeniče Krševane, dajemo ovaj dar našega kupljenoga prava na ribolovna mjesta radi spasa naših duša“. To su učinili ovlaštenici, koji su ujedno i svjedoci: prior Madije s 12 poimence navedenih tribuna i još neki neimenovani plemići. U ispravi se spominje i gradski pročelnik pod karakterističnim terminom prior. Članovi vodećeg zadarskog sloja nazivaju se tribuni. Pozornost privlači i klauzula da su darovatelji položili ispravu na oltar obdarene crkve. To je arhaična i vrlo rijetka formalnost koja se nalazi još samo u ispravi vojvode Muncimira od 892. g. Spomen te formalnosti koja se nakon 995. g. više ne pojavljuje u Hrvatskoj dokaz je starine sadržaja isprave. U ispravi se darovatelji spominju kao aktores et testes, što je poslije prevedno kao vršilac, začetnik, izdavač. Prisutni su izrazili divljenje i priznanje činjenici kako se 'od kratke darovnice može učiniti toliki tekst', odnosno, kako tekst darovnice može pratiti tako velika povijesna, dokumentirana priča. Nastupile su i gimnazialke Ivana Pavla II. koje su uz gitaru otpjevale klapske pjesme s motivom mora i ribara. Klasična gimnazija drugu godinu zaredom sudjeluje u manifestaciji 'Zadar čita'; prošle su godine u svojoj školi priredili izložbu i predavanja pod nazivom „Zadar čita još od Slovana“.

KRIŽNI PUT MLADIH ZADARSKE NADBISKUPIJE

Tisuću mladih Zadarske nadbiskupije okupilo se u subotu 9. travnja u trosatnoj pobožnosti Križnog puta moleći dionicom od 12 km u zaleđu Zemuničkog dekanata na osobit način za domovinu i hrvatski narod, gdje su uz put vidljive i spomen ploče poginulih branitelja. Križni put je počeo u crkvi Kraljice mira u Zemunu a završio u crkvi sv. Nikole u Poličniku. Pod vodstvom svećenika i vjeroučitelja sudionici su razmatrali tekst 'Otvaranje neba' u izdanju Ureda za mlade Sisačke biskupije. Time su podržali pripremu susreta mladih u Sisku a molili su i za dolazak pape u Hrvatsku i njegov susret s mladima. „Čujemo napade na sve što je vrijedno u životu: Boga, Crkvu, vjeru, moral, obitelj. Razmišljajte o sebi i onome što biste htjeli učiniti od svog života“ poručio je mladima don Zdenko Dundović, nadbiskupijski povjerenik za mlade koji je predvodio križni put. Poželio je da križni put bude znak zajedništva i ljubavi prema Bogu i hrvatskom narodu. Na drugoj postaji, lokaciji Gradina kod crkve sv. Kate u Zemunu, piše se povijest naše nadbiskupije i cijele domovine, rekao je. Baš na tom prostoru vodila se bitka s Turcima u obrani vjere i ljubavi prema Bogu i narodu. Mnogi su na tom mjestu položili svoje živote. „I mi molimo za hrvatski narod i domovinu, da nam Bog da ljubavi i mudrosti da možemo živjeti u miru, da mladi u svojoj zemlji grade budućnost svojih obitelji“ poručio je don Zdenko, želeći kod mladih posvijestiti osjetljivost za pripadnost svom narodu, ljubav prema domovini i vojnicima koji su darovali svoj život i onima koji su živi. „Vidimo kako je sve poremećeno i obezvrijeduje se. Tim hodom i križnim putem želimo kod mladeži potaknuti temeljni ljudski osjećaj zahvalnosti i ljubavi za nešto što ti je netko učinio. A ima li ljepšeg od križnog puta i onoga što je Isus za nas učinio, darovao svoj život do krvi. To su učinili i mnogi u našoj zemlji. Pitanje je samo da li mi to više uopće cijenimo i prepoznajemo“ rekao je don Zdenko.

Pobožnost križnog puta u kojem su sudjelovali i stariji održao se nekadašnjom prvom crtom obrane u Domovinskom ratu. U prekrasnoj prirodi bujnog zelenila, iznova zasadenih voćnjaka i maslinika, ima obnovljenih ali i tragova oštećenih kuća. „S jedne strane je bila Hrvatska vojska a s druge srbijanski agresor. Tu se svaki dan pucalo, ginulo i gledalo smrti u oči. Rane su još vidljive. Neki od ovih mladih tada nisu bili ni rođeni. Kad čovjek to vidi, može u svom srcu pobudit i osjećaj molitve za mir. Za to želimo moliti“ rekao je don Zdenko. U Poličniku je zahvalio svima za sudjelovanje u križnom putu koji se održao nedavno asfaltiranim cestom od Donjeg Zemunka, preko Goleša, Gornjeg Zemunka i Suhovara do Poličnika, putem koji nije frekventan te su mladi neometano razmatrali muku našeg Gospodina i aktualizirali je za svoj životni hod.

SUSRET MINISTRANATA ZADARSKE NADBISKUPIJE U SJEMENIŠTU 'ZMAJEVIĆ'

Dvodnevni susret ministranata iz župa Zadarske nadbiskupije koji su vikend proveli u Nadbiskupskom sjemeništu 'Zmajević' u Zadru završen je u subotu 9. travnja. To je drugi ciklus vikend susreta ministranata koji je održan i 1./2 travnja, a u dva vikenda okupio je 90 ministranata sedmog i osmog razreda iz nadbiskupije. Mladi su sudjelovali u pobožnosti križnog puta koju su predvodili sjemeništarci, a ministranti su paljenjem svijeća oblikovali križ na igralištu sjemeništa. Sudjelovali su I u misnom slavlju koju je u sjemenišnoj kapeli predvodio duhovnik sjemeništa don Stanislav Wielinski. Gledali su i film i sudjelovali u sportskim aktivnostima. Rektor sjemeništa don Čedomil Šupraha govorio je ministrantima o životu u sjemeništu, aktivnostima i dnevnom rasporedu; prefekt Roland Jelić predstavio je Klasičnu gimnaziju Ivan Pavao II. koju pohađaju sjemeništarci a duhovnik Wielinski je govorio o pozivu, kako se zadobiva i gaji poziv. Predstavio je i razvoj svog poziva rekavši da se on rađa u obitelji; usporedio je poziv s klicom; obitelj tu klicu zalijeva i treba ga njegovati. Sjemeništarci su izveli i predstavu o životu bl. Alojzija Stepinca, a razvoj svog zvanja posvjedočili su sjemeništarci Ivan Jordan i Kristijan Perković. Cilj tih susreta je zajedništvo, promocija života u sjemeništu i poticaj ministrantima pred upis u srednju školu na razmišljanje o vlastitom pozivu. Novost tog susreta je da su u njemu prvi put sudjelovali i roditelji ministranata. Obitelj je temelj svakog poziva i dobro je da roditelji vide gdje djeca odlaze, da dožive ambijent i život u sjemeništu. Ministrante je najviše zanimalo kako su sjemeništarci osjetili poziv o čemu su oni rado govorili tragom papinog poticaja da svjedočanstvo pobuđuje poziv. Roditelji su izrazili zadovoljstvo susretom rekavši da bi se trebali i češće održavati, a radost i zanimanje ministranata potvrđuje to da su oni prvi svoje župnike pitali kad će biti takav susret u sjemeništu.

NADBISKUP SLAVIO VEČERNJU S ČLANOVIMA CRKVENIH POKRETA I UDRUGA

„Jedinstvo Crkve nije sociološko u gledanju na njen vanjski organizacijski i ustrojbeni dio; ona se temelji na jedinstvu Presvetog Trojstva i na jedinstvu vjere“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u svom nagovoru na Molitvi Večernje kojom je u ponedjeljak 11. travnja počeo susret predstavnika crkvenih pokreta, udruga, zajednica i bratovština u sjemeništu 'Zmajević' u Zadru. Crkva je živi organizam kojem je glava Krist a Duh Sveti život i snaga. Otajstvo se može jedino vjerom shvatiti i objaviti, istaknuo je nadbiskup dodavši da su navjestitelji Božjeg otajstva ljudima svjedoci koje je Krist izabrao i poslao. „Kad bi se otajstvo Crkve znanstveno i razumski prikazalo, Crkva bi postala vjerskom, društvenom ili političkom organizacijom a izgubila bi otajstvenu stvarnost koja je u njenoj biti. Crkva kao Božji naum nadilazi zemaljske zajednice ali u njima se povjesno ostvaruje“ rekao je mons. Puljić, upozorivši da Crkvu nije moguće svesti na čistu povjesnu stvarnost jer bi se izgubilo veličanstveno Božju otajstvenost. Nije dobro ni povjesnu zajednicu poistovjećivati s otajstvom Crkve jer bi se zajednica prepuštena sama sebi pretvorila u čistu ljudsku skupinu. Nadbiskup je upozorio na manjak interesa i nedostatnu raspavu o teološkim temama u javnosti. Prisutnije je ignoriranje, nego govor protiv kao prije par desetljeća. Raspravlja se o socijalnim pitanjima, životnom standardu, radnim uvjetima. Čuje se i kako vjera čovjeka ne zanima te da ne osjeća potrebu pripadati religiji. „Vlada ravnodušnost, različita od ateizma koji je nijekao Boga. Kad se sve podredi moći, novcu i užitku, dolazi se u sukob s onima koje vjera promiče te vjerske vrijednosti izvuku tanji kraj. U takvom ozračju rađa se i ideologija blagostanja koja postaje dominantna i najviši cilj života, a bitna sastavnica je tjelesno zdravlje, ostati jakim i vječno mladim. Ideologiji blagostanja treba dodati suvremeno umijeće izbjegavanja patnje, svega što može prouzročiti najmanje tegobe, spriječiti ugodu i zadovoljstvo“ upozorio je nadbiskup, upitavši kako će se danas čovjeku koji to izbjegava govoriti o Isusovoj patnji, korizmi, muci, otkupljenju po križu. Nadbiskup je upozorio na vjersku ravnodušnost kao posljedicu raširene ideologije materijalističkog blagostanja koje je postalo samo sebi svrhom; pretjerani konzumizam kadar je ugušiti vjerski dažd i iskonsku čežnju za višim stvarima te čovjeku ne dopušta razmišljati o Bogu i pravim vrijednostima. „Istovremeno je velik broj samoubojstava. To pokazuje da usprkos svemu što blagostanje nudi, čovjek nije zadovoljan nego je razočaran. Tu valja započeti vjerski razgovor: zašto nije zadovoljan, zašto je nesretan, nemiran, zašto ga toliko toga muči. Proces otvaranja Božjem otajstvu ne događa se sam od sebe. Toga moraju biti svjesni svi - i zauzeti vjernici laici, a lakše se ostvaruje kad je obitelj povezana“ rekao je mons. Puljić, dodavši da je čovjeku za susret i doživljaj Boga važno ući u sebe, razmišljati o smislu i vrednotama zbog kojih se isplati živjeti. Tako je kadar milošću Duha koji je stalno prisutan i aktivan izaći iz stanja vjerske ravnodušnosti i doživjeti kako nije stvoren za ovaj prolazan svijet nego za Boga u kojem njegovo srce jedino može naći utjehu i spas“ rekao je mons. Puljić.

Nadbiskup je podsjetio da je na početku svog povijesnog hoda Crkve toliko ušla u pore obiteljskog života da se o pitanjima vjere živo raspravljalo; i na tržnici se raspravljalo o važnim pojmovima iz filozofije, teologije i Svetog Pisma, o Trojstvu, božanstvu Krista. „To je bio dnevni govor. Crkva se aktivno uključila u tu raspravu. U grčkom okružju gdje je počelo njeno djelovanje je i održano osam prvih općih crkvenih sabora na kojima se Crkva suočila s onodobnim herezama i zastranjenjima. Tako je uobičeno Nicejsko carigradsko vjerovanje koje i danas molimo u liturgiji“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da Crkva nije imala veliku pomoć u sebi samoj nego od Duha Svetoga. Njena snaga su bili učeni, poslušni i sveti ljudi koje je Bog podigao u narodu kako bi pred krivovjercima i prosvijetljenima branila svoj nauk i cjelovitost vjere. Kad su se učenjaci pokazali nemoćnima, Duh Sveti je okupljao crkvene sabore kako bi zbor biskupa očitovao jaču snagu i apostolsku vlast danu od Gospodina. „U to vrijeme formulacije su završavale 'Duh Sveti i mi odlučismo' te su plodove Koncila predavali vjernicima. A kad su krivovjerci ustali i protiv sabora, oglašavao se i papa kao najjači stupanj i lijek protiv svakog krivovjera“ rekao je mons. Puljić poželjevši da Crkva kao kvasac i duša društva ostane vjerna svome poslanju, uvjek u službi ljudskoj zajednici.

NADBISKUPOV SUSRET S PREDSTAVNICIMA CRKVENIH POKRETA I UDRUGA

Susret odgovornih predstavnika dvadesetak crkvenih pokreta, zajednica, udruga te bratovština djelatnih u Zadarskoj nadbiskupiji, održan u ponедjeljak 11. travnja u Sjemeništu 'Zmajević' u Zadru, bio je njihov prvi susret sa zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem. Nadbiskup je izrazio priznanje njihovom djelovanju kao djelu Nove evangelizacije, što je za svog pohoda Zadru istaknuo i Ivan Pavao II. Prvi nadbiskupov dojam je impresivnost broja pokreta i molitvenih zajednica. „To obećaje. To za nadbiskupiju može i treba biti snaga. Bit će vam na raspolaganju, da vam pomognem. Treba stvarati zajedništvo. Lijepo je kad čovjek osjeti zajedništvo, ne samo u svojoj skupini, nego da osjetimo otajstvo Crkve u kojem smo kao krštenici pozvani dati svoj doprinos sa svime što nam je Bog dao, u bilo kojem zvanju jesmo. Kao krštenici smo dužni to otajstvo ostvarivati u nama i oko nas“ poručio je nadbiskup Puljić upozorivši da smo pre malo svjesni svog krštenja, a svaki je vjernik snagom krštenja dionik poslanja Crkve. „Zato nema pasivnih i ravnodušnih vjernika. On je radnik, subjekt i nositelj crkvenih zadataka. Potrebno je razvijati osjećaj za crkvenu širinu i toleranciju, kod župnika i članova zajednica“ rekao je nadbiskup. Zahvalio je mons. Ivanu Mustaću, župniku katedrale sv. Stošije, što je prihvatio obvezu nadbiskupijskog povjerenika za crkvene pokrete, kao koordinator njihova djelovanja, za što mu je dodijelio i dekret, te na realizaciji tog susreta. Mons. Mustać je poimence predstavio svaki pokret podsjetivši da je prvi susret zajednica u Zadarskoj nadbiskupiji održan na jesen 1998. g. u crkvi na Puntamici, a te je godine Ivan Pavao II. za Duhove susreo pokrete u Rimu. Mons. Mustać, uvjeren da će se ti ljudi, za što god ih biskup pozove, odazvati, rekao je da su svojim trudom pridonijeli i uspjehu susreta mladih i susreta s papom u Zadru. Rekao je da bi u budućem susretu svih članova pokreta trebali sudjelovati i župni vijećnici kojih je oko tisuću u nadbiskupiji. „Pokreti, zajednice i udruge su crkveni odgovor na sekularizaciju. Crkva može govoriti i o svom odgovoru. Pokreti govore o potrebi kateheze na svim razinama, o važnosti djece u obitelji. Te su obitelji otvorene životu jer su doživjele susret s Bogom. Župa ostaje osnovno sredstvo evangelizacije na čelu s biskupom, ali struktura župe se promijenila“ rekao je mons. Mustać. Podsjetio je da u knjizi 'Novi izljevi Duha', kad Karl Rahner govori o zimi u Crkvi, papa Benedikt XVI. kaže da se pojavi novih stvarnosti u Crkvi pojavilo proljeće Crkve. Po djelovanju pokreta u župama se stvara plodno ozračje za djecu, mlade, obitelji, kao najbolji odgovor sekularizaciji. „Drugačije se ne možemo boriti, kao protiv vjetrenjača, nego stvarajući nove ambijente. Tko živi Humane Vitae u praksi? Ti ljudi, jer žive moralni nauk Crkve. Da Marijina legija kaže koliko su posjetili bolesnika, počinili bolnica, domova, obitelji, koliko se ljudi ispovijedilo, vjenčalo njihovim poticajem i apostolatom, to bi bile tisuće tisuća. Gdje svećenik nije mogao doći, došla je Marijina legija. Ljudi u pokretima imaju kućnu, obiteljsku liturgiju, trude se prenositi vjeru svojoj djeci. Iz tih se stvarnosti rađaju zvanja i Crkva gleda u budućnost. Žive sakramentalni život“ rekao je mons. Mustać istaknuvši: „Nismo elitisti i to ne želimo biti. Jer svaki tjedan ili mjesec idemo na ispovijed. Znamo da nismo bolji od drugih. Ali želim podcrtati - članovi zajednica, pokreta i uduga ponosni su na to što jesu. Smatraju da im je Bog to dao kao dar i izabrao da žive svoju karizmu. Svatko treba biti ponosan na svoju karizmu. Možemo se natjecati samo u ljubavi, poslušnosti i radu. Sve drugo nije crkvena stvar“ zaključio je mons. Mustać istaknuvši da će raditi na zajedništvu pokreta, da služe Crkvi i nadbiskupiji. Nadbiskup Puljić je pozvao prisutne da sudjeluju u nadbiskupijskom susretu obitelji u Vrani 14. svibnja te na nacionalnom susretu obitelji s papom Benediktom XVI. u Zagrebu. Istaknuo je da je to osobita milost našem narodu

budući da ovaj papa, Božji dar našem vremenu, putuje ciljano - mnogi ga pozivaju, a on je za svoj po-hod izabrao baš Hrvatsku. „Radosni smo da je na naš poziv pozitivno odgovorio“ rekao je nadbiskup zaključivši: „Neka susret u Vrani bude znak našeg zajedništva i ljubavi prema mjesnoj Crkvi, da time pokažemo i ljubav prema našim obiteljima. Obitelj je ranjena. Kao narod smo bili obiteljski ljudi, no moderni svijet nas je raslojio, ranio i događa se nešto zbog čega sam zabrinut. Ne mislimo jedni na druge, zaboravljamo jedni druge, i vlastita braća međusobno. Izazov nam je enciklika Ivana Pavla II. 'Obiteljsko zajedništvo'. Imamo je napisanu, ali ne baš primjenjivu u praksi. Zato su važni ti susreti. Radostan ću biti ako u Vrani osjetim obiteljsko i nadbiskupijsko zajedništvo koje ćemo pokazati i u Zagrebu s Benedikotom XVI.“ poručio je nadbiskup Puljić.

Pokreti djelatni u Zadarskoj nadbiskupiji, od kojih je većina posvećena Mariji, koja je izljev Duha Svetoga čekala u zajedništvu s Isusovim apostolima, su: Marijina legija (u nadbiskupiji ima dvije kurije i komiciju, djeluju u 23 župe), Pokret fokolara-Djelo Marijino (uglavnom u gradu Zadru), Neokatekumenski put, Mali tečaj kršćanstva-Kursiljo (njime je prošlo više od 3000 ljudi, održano je 99 tečajeva), Schönstattski pokret, Serra club (osobito moli za zvanja), Svjetski marijanski pokret Cenakul, FRAMA, Franjevački svjetovni red, Vjera i svjetlo, Salezijanski suradnici i mladež, Križari, Hrvatska zajednica bračnih susreta, Apostoli Krvi Kristove, Molitvene zajednice Krvi Kristove, Pro Vita, Zajednica obitelji četvero i više djece, Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara, Hrvatsko katoličko liječničko društvo, Animatori, molitvena zajednica Milosrdnog Isusa u Kistanjama, Bl. kardinala A. Stepinca na Bilom brigu u Zadru, Dobri pastir, Milosrdni spasitelj, Presveto Srce Isusovo, krunica Božanskog milosrđa i Karmelski škapular Bibinje te bratovštine iz Pakoštana, Biograda, Sali, Tkona, Pašmana, Gospa Loretska Zadar, Srce Isusovo i druge.

NA REKOLEKCIJI IZLAGAO DR. TONČI MATULIĆ

Kako je bilo moguće da stablo koje ima dobre korijene (Europa kršćanskih korijena), samo u 20. st. donese toliko zlih plodova ljudskih stradanja i patnji, upitao je dr. Tonči Matulić u sklopu svog izlaganja „Pojava novog ateizma ili anti-teizma kao korak dalje od pomodnog agnosticizma u svjetlu sadašnjeg trenutka Crkve u Hrvata i hrvatske demokracije“ o čemu je izlagao na rekolekciji zadarskog prezbiterija u srijedu 13. travnja u dvorani Sjemeništa Zmajević u Zadru. „Nemamo nikakvih razloga sumnjati u kršćanske korijene Europe i dobro stablo koje rađa dobrim plodovima. No prema sudu ispravne savjesti imamo pravo i dužnost sumnjati u evanđeosku dosljednost i moralnu dobrotu postupaka mnogih sinova i kćeri Crkve u bližoj i daljoj povijesti. Taj bolni teološki rubikon prešao je blagopokojni papa Ivan Pavao II. nadahnut evanđeoskom porukom i duhom Drugog vatikanskog koncila“ istaknuo je dr. Matulić dodavši da priznanje odgovornosti sinova i kćeri Crkve nije čin slabosti i kapitulacije, nego hrabrosti i iskrenosti koji pomaže učvršćenju vjere te izgrađuje u nama duh opreza i budnosti za sadašnjost i budućnost Crkve. Dr. Matulić je istaknuo potrebu pravog vjerničkog pozicioniranja u (post)modernitetu, opisavši značaj Drugog Vatikanskog koncila po kojem su hrvatski katolici doživjeli pripadnost velikoj Božjoj obitelji i otvaranje svijetu koje je mnogima nadoknadilo nedostatak slobode u komunističkom režimu. Crkva se na Koncilu izjasnila o oblicima i korijenima ateizma te svom stavu prema njemu. No ateizam nije samo marksističko-komunističkih korijena; i znanstvena slika svijeta s vladavinom tehnike utječe na čovjekov odnos prema Bogu. „Stoga ne iznenađuje izjava Koncila koja skreće pozornost na odgovornost samih kršćana za povjavu ateizma. Ateizam je uzeo maha upravo u zemljama s bogatom kršćanskom tradicijom i kulturom“ istaknuo je dr. Matulić, podsjećajući na izjave konstitucije Gaudium et spes da nastanku ateizma pogoduju i kršćani zanemarivanjem svog vjerskog odgoja, pogrešnim izlaganjem nauka i nedostacima svog života kojim pravo lice Boga više pokrivaju nego otkrivaju. Drugi Vatikanski koncil ne osuđuje jednostrano svijet nego potiče katolike na dijalog, i s ateistima. Dr. Matulić je podsjetio na izjave katoličkog intelektualca Željka Mardešića kako se nakon demokratskih promjena u Hrvatskoj 'od pustih ateista u dobra komunizma nitko živ ne javlja za dijalog. Svi su preko noći nestali'. „Hrvatski problemi se ne mogu riješiti pozivanjem na odgovornost prijetvorno konvertiranih komunističkih ateista i agnostika, nego i preispitivanjem odgovornosti hrvatskih katolika koji, čini se, nisu dorasli izazovima povjesnog trenutka hrvatske države i naroda. Naslušali smo se kako se moderni razum odvojio od kršćanske vjere. No jesmo li ikad pomislili da nas netko u ime razuma zapita: A zašto se vaša kršćanska vjera odvojila od razuma?“ naglasio je dr. Matulić, istaknuvši da je od tragičnosti spoznaje o odvajanju razuma od vjere još tragičnije odvajanje vjere od razuma. Posljedice prvog odvajanja ogledaju se u velikim ideologijama i ratnim strahotama 20. st., pošastima relativizma i nihilizma. Posljedice drugog odvajanja su povjesni primjeri antisvjedočanstva i sablazni od strane kćeri i sinova Crkve na što je upozorio i Ivan Pavao II. nadahnut Evandeljem i Koncilom. Vjera odvojena od razuma se povlači u privatnost bez bitnijeg utjecaja na odgoj društvene dimenzije čovjeka kao osobe. Kao takva ne doprinosi izgradnji političke i građanske kulture te odgoju za demokratske vrijednosti“ upozorio je dr. Matulić. Aktualizirajući tu stvarnost u Hrvatskoj, dr. Matulić smatra da mediji trebaju pomnije voditi računa o odvajanju razuma od vjere, a „Crkva se treba mudro i razborito čuvati od još veće tragičnosti odvajanja vjere od razuma. Mediji su odgovorni prema povjesnoj Crkvi, a Crkva je odgovorna najprije prema Gospodinu, a onda prema medijima“. Govoreći o podijeljenoj odgovornosti u društvu, dr. Matulić se pozvao na izjavu pape Benedikta XVI. o nužnosti samokritike suvremenog doba, ali i kršćanstva, koje se mora propitkivati o svojoj vjernosti izvorima tj. evanđelju. „Moramo se temeljito i iskreno preispitati pred Gospodinom i pred ogledalom kršćanskih korijena Hrvatske što nam se to događa i kuda ide hrvatski narod i njegova Crkva. Bilo bi mudro, razborito i evanđeoski preispitati načine razmišljanja jer je vanjsko ljudsko djelovanje ukorijenjeno u nutarnjem djelovanju“ rekao je dr. Matulić, istaknuvši da mito, korupcija, kriminalno udruživanje, netransparentnost, sve preko veze, krutost, bahačnost i megalomanija izlaze iz čovječjeg srca. „Borba protiv korupcije je znak istinskog evanđeoskog kairosa tj. prilike za obnavljanje poziva svim kćerima i sinovima Crkve na obraćenje. Ono što država i društvo nazivaju borbom protiv korupcije Crkva razumije kao ljudski napor da se država i društvo oslobođe i očiste od uzroka i posljedica struktura grijeha, teološkim jezikom. Cjelovito ozdravljenje države i društva od uzroka i posljedica korupcije moguće je samo kroz istinsko oslobođenje i cjelovito ozdravljenje konkretne ljudske osobe. To se ozdravljenje i oslobođenje događa pomoću Kristove milosti, a to je najuzvišeniji i najdragocjeniji dar, kao dar otkupljenja. S tim pozivom Majka Crkva daje svjedočanstvo pred svim ljudima, uključujući i one koji ne vjeruju ili su se udaljili od Crkve“ poručio je dr. Matulić.

Dr. Matulić je opisao i okolnosti pet povijesnih prekretnica koje su doživjeli Hrvati katolići u zadnjih sto godina, živeći u pet različitih državnih tvorevina i političkih uređenja. To sa sobom nosi brojne probleme osobne prilagodbe i društvene integracije. „Teško je povjerovati da čovjek kao pojedinac može normalno živjeti i ostati duhovno i moralno neokrznut od raznih utjecaja pet različitih državnih uređenja. Jednima je to bio kairos za učvršćivanje svog katoličkog predanja, a drugima za slabljenje ili napuštanje Crkve“ rekao je dr. Matulić upozorivši da su se ideološke podjele uvukle u dušu hrvatskog čovjeka a narod je razjedinjen na regionalnoj, obiteljskoj i osobnoj razini. Sukobi među ideologijama su uzimali danak u ljudstvu, idejnom i duhovnom oblikovanju mentaliteta hrvatskih ljudi. „Duhovna obnova hrvatskog naroda jedina je kadra osigurati kvalitetna i učinkovita sredstva za istinsko pomirenje među ljudima. Prava i isintska pomirba moguća je samo među ljudima, ne među ideologijama, jer su ideologije međusobno nepomirljive i isključive, a konkretni živi ljudi nose u sebi breme zlopamćenja, teret grijeha, dramu zločina, krvnoga i moralnoga protiv humanosti. U tome im jedino utjeha kršćanske vjere, njena bezuvjetna okrenutost konkretnom čovjeku i služenja njemu može pomoći. To nije samo poslanje Crkve, nego i istinski izazov za Crkvu u novim demokratskim prilikama života“ istaknuo je dr. Matulić. Opisao je i značajke pojedinih idejnih sukoba u Hrvatskoj; ideološki sukob na političkoj razini se manifestirao kao sukob između autoritarizma i demokracije, a na društvenoj razini između tradicije i moderniteta. Rekolekcija je počela pokorničkim bogoslužjem u sjemenišnoj kapeli koje je predvodio fra Kristijan Kuhar.

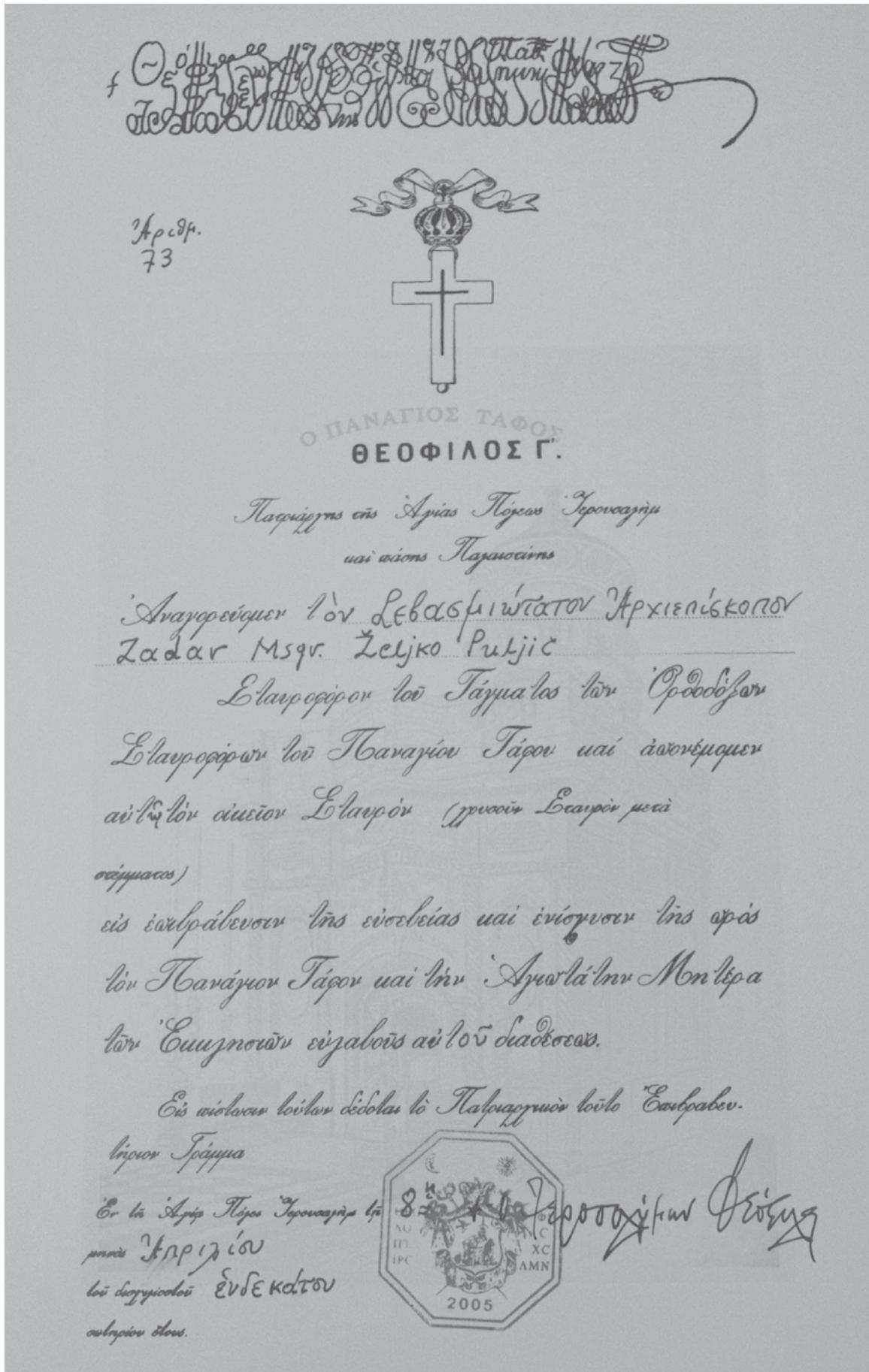
**NADBISKUPIJSKO HODOČAŠĆE U SVETU ZEMLJU
– ODLIKOVANJE NADBISKUPA REDOM SVETOG GROBA**

Osobitost hodočašća 39 vjernika Zadarske nadbiskupije (nekolicina je bila i iz Zagreba) predvođenih zadarskim nadbiskupom Želimirom Puljićem koji su od 1. do 10. travnja boravili u Svetoj Zemlji bila je rijetka i svečana prigoda: u petak 8. travnja, točno u 12,00 sati, susreli su jeruzalemског grčko pravoslavnog patrijarha Teofila III. u svečanoj dvorani njegova Doma u Jeruzalemu, u pratinji njegove četvorice suradnika. Povod je bio dodjela posebnog odličja Svetog Sinoda nadbiskupu Puljiću u zahvalnosti za dodijeljene moći sv. Šimuna Svetoj Zemlji, čime je ostvarena najava koju je izaslanstvo Teofila III. po arhiepiskopu Teofilaktu izrazilo za svog pohoda Zadru 7. listopada 2010. g. kad su te moći preuzele. To je rijedak događaj i svečana prilika, a to se odliče ne dodjeljuje često. „Hodočašće je bilo dragi, sveti, svečani i pobožni hod mjestima kuda je Isus hodao. Nakon što smo ujutro obavili križni put u Jeruzalemu, a patrijarh je prethodno imao misu u bazilici Navještenja BDM u Nazaretu, primio nas je patrijarh Teofil III. u zahvalnosti za dar moći sv. Šimuna koje su poslane po njegovoj delegaciji u listopadu prošle godine. Sa svojim je Sinodom donio odluku da meni kao nadbiskupu odakle su moći poslane dodijeli odličje pravoslavne Crkve Svetoga Groba; to je zlatni križ s krunom i zelenim vijencem. Doživjeli smo lijepu ceremoniju predaje odličja i divnu ljudsku toplinu koju su osjetili svi hodočasnici“ rekao je mons. Puljić. Uz križ koji mu je stavio oko vrata, patrijarh je u znak trajnog sjećanja na taj čin mons. Puljiću darovao i popratni dokument na kojem je svečano opisan sadržaj dodjele tog odličja Svetog Groba patrijarha Jeruzalema i cijele Palestine. U srdačnom susretu patrijarh je podsjetio na poznanstvo s blagopokojnim nadbiskupom Ivanom Prendom s kojim je i započeo proces darivanja moći kojeg je mons. Puljić završio. Stoga je patrijarh najprije zahvalio za dobру bratsku volju i pažnju nadbiskupa Prende a potom i mons. Puljića. „Tim se činom i naše dvije sestrinske Crkve bolje upoznaju u duhu razumijevanja, ljubavi i tolerancije, što može doprinijeti boljitu ovoga svijeta“ rekao je mons. Puljić. U svom je obraćanju patrijarhu naglasio važnost dobrih odnosa između dviju Crkava jer nas s pravoslavnom Crkvom puno toga veže. „Imamo zajedničku tradiciju, Sveti Pismo, sedam prvih Sabora. Taj je susret značajan u duhu razvijanja ekumenizma koji je važan za Europu i sveto mjesto Jeruzalema u kojem se ta podijeljenost osobito bolno osjeća. Naš je susret bio dobra prigoda da jedni drugima kažemo da smo braća, da imamo istog Gospodina u kojeg vjerujemo te da molimo i činimo da se ostvari Isusova molitva da svi budu jedno“ rekao je nadbiskup Puljić.

Hodočasnici, među kojima je bio i don Josip Lenkić, upravitelj zadarskog svetišta sv. Šimuna, a od zadarskih svećenika je bio i vrški župnik Tihomir Vulin, tog su poslijepodneva posjetili i manastir sv. Simeona u drugom dijelu Jeruzalema koji se nalazi u blizini židovskog Kneseta. Tamo je hodočasnike dočekalo luncijanje - svečana zvonjava crkve sv. Šimuna kojom su pozdravili hodočasnike, a osobito iguman Teodorit koji je i poželio moći sv. Šimuna. I patrijarh Teofil III. je istaknuo veliku radost monaškog starca Teodorita koji čuva grob sv. Šimuna a ima 82 godine. Bio je sretan što je doživio susret sa Zadranima, osjetila se topla atmosfera koja je svima bila draga, rekao je nadbiskup. Oni su moći sv. Šimuna položili u veći srebrni relikvijar, a poljupcem su ih počastili svi zadarski hodočasnici. I tu su, kao i na susretu s patrijarhom Teofilom III., pjevali i molili himan sv. Šimuna koji se osobito svudio patrijarhu te su mu ostavljene note i tekst. Molili su za dobre odnose između Crkava i sve koji će počastiti moći. Za vrijeme gotovo jednosatnog susreta s patrijarhom, mons. Puljić, zahvalan za odličje, pozvao je patrijarha Teofila III. da posjeti Hrvatsku, Zadar i mjesto gdje počiva tijelo sv. Šimuna koji nas odsad trajno povezuje. „S pažnjom i ljubavlju je prihvatio taj poziv i rekao da će ga pokušati ostvariti“ rekao je mons. Puljić kojem je to bio treći pohod Svetoj zemlji. Delegacija patrijarha i iguman Teodorit darovali su svakog hodočasnika slikom Božjeg groba i ikonom sv. Šimuna. „Svi smo osjetili ne samo formalnu gostoljubivost nego prijateljsku otvorenost. S određenim pravoslavnim Crkvama ekumenizam se teško razvija. No u Jeruzalemu smo doživjeli otvorenost i iznimnu gostoljubivost. Povjesno nas veže knjiga, liturgija, Sveti Pismo, prvi sabori, a sad i sv. Šimun“ rekao je nadbiskup koji je svakog dana propovijedao na misnim slavlјima svetih mjesta koje su pohodili. „Hodočašće znači častiti nešto/nekog u hodu. Pošao sam prvenstveno, ne kao nadbiskup i propovijednik, nego kao čovjek koji ide na sveta mjesta zajedno s drugima. Htio sam biti hodočasnik koji dolazi na mjesta gdje je naš Spasitelj živio, propovijedao, činio čuda, gdje se mučio, gdje je razapet i umro. To su sveta mjesta koja sam s strahopoštovanjem pohodio, sa zahvalnošću Bogu za te dane koje sam mogao imati s drugima. Zahvaljivao sam za ta lijepa iskustva i osjetio sam da smo bili jedno srce i jedna duša. Sveti mesta pomažu da se ljudi otvore, zbliže i povežu“ zaključio je nadbiskup Puljić. Hodočasnike je vodio dr. Adalbert Rebić, stručnjak za Sveti Pismo koji je čak 104 puta bio u Svetoj Zemlji. Izvrsno je poznaje te je znanjem i pobožnošću pomogao stvoriti poseban ambijent, te su hodočasnici bez muke u jednom danu propješačili čak 11 km i 100 m. Hodočašće je završeno slavljenjem mise u blizini Dvorane posljednje večere u Jeruzalemu.

Odličje Crkve Svetoga Groba - zlatni križ s krunom i zelenim vijencem

REKOLEKCIJA REDOVNICA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Rekolekcija redovnica Zadarske nadbiskupije održana je u srijedu 13. travnja u samostanu Školskih se-stara franjevaka u Arbanasima u Zadru a počela je pokorničkim bogoslužjem i misnim slavlјem koje je u kapeli samostana predvodio fra Tomislav Šanko, u susavlju s fra Diegom Dekličem, predstojnikom Vijeća za posvećeni život Zadarske nadbiskupije. „Doživljavam li svoje redovništvo kao ugodu ili je pak ono veliki aktivizam, što je također perfidan način neispravno življene karizme; jesam li rob prevelike aktivnosti?“ upitao je fra Tomislav rekavši da svaka prekomjernost zarobljava; a rob sanja slobodu i ropstvo je takvo stanje da će se biće jednoga dana pobuniti u želji da izade iz stanja zarobljenosti. Fra Tomislav je istaknuo da zato svatko treba proći kroz čišćenje od neispravnoga, a ta 'peć' odnosno situacije koje su načini sagorijevanja naših grijeha izraz su Božje ljubavi prema našem spasenju. Taj redoviti mjesecni susret redovnica ujedno je bio korizmena duhovna obnova u svjetlu teme „U nadi budite radosni“ (Rim 12,12) o čemu je izlagala teologinja s. Natanaela Radinović, školska sestra franjevka Splitske Provincije Presvetog Srca Isusova. „Čovjek je biće nade. Nada se u svakidašnjem govoru najčešće poistovjećuje sa željom, čežnjom. Čovjek je rasipan i nezasitan u svojim željama. Upravo ga to potiče da traži uvijek više i dalje, ono što može u potpunosti dati odgovor na njegovu čežnju. U konačnici to je nešto beskonačno, velika nada koja nadvisuje sve drugo – a to je samo Bog. Sv. Augustin je to izrekao: 'Nemirno je srce moje, Bože, dok se ne smiri u tebi'“ rekla je s. Natanaela u sklopu svog izlaganja koje je poticalo na promišljanje o življenu redovništva pod vidom nade. „Za zdrav duhovni život potrebno je uvijek iznova propitivati vlastiti život, što nas pokreće, čemu težimo, kako odgajamo i na koga oslanjamo svoju nadu. Nada čovjeka čini radosnim te ga, prema tumačenju nekih duhovnih otaca, pomlađuje. Obilježje je mladosti da iza sebe ima malo prošlosti a ispred sebe puno budućnosti. Upravo je na tom tragu i kršćanska nada koja se nuda (u) Bogu. Potiče nas da tragamo za Bogom, da čeznemo za njim i ne zadovoljavamo se s postojećim stanjem svoga duhovnoga napretka“ istaknula je predavačica. S. Natanaela je govorila i o eshatološkom usmjerenu i kristocentričnosti kršćanske nade kao pozitivnoj razapetosti, napetosti između onoga što imamo i za čim čeznemo; to je u konačnici spasenje. „Premda je usmjerena prema budućnosti, nuda ne da kršćaninu da bude pasivan. Autentična nada ne može ostati skrivena u našoj nutrini, nego nas nuka da mijenjamo svoje ponašanje i da se založimo za izgradnju ovog svijeta. Tako je eshaton već tu kroz nadu“ rekla je s. Natanaela podsjetivši na riječ iz poslanice Hebrejima da je nuda pouzdano i čvrsto sidro duše koje prodire tamo kamo je kao preteča za nas ušao Isus.

Čovjek je stvoren za vječnost s Bogom prema kojoj ide i koju uprisutnjuje ako svoje srce usidri u Bogu. S. Natanaela je posvijestila važnost nade za duhovni rast i njenu ulogu u suočavanju s teškoćama i duhovnim kušnjama koji su sastavni dio redovničkog življenja. Govorila je o uzrocima i posljedicama krize nade u redovničkom životu. Istaknula je da se u samostanima živi iz nade i u nadi, ali se o tome nedovoljno govori. „Brojni su primjeri sestara svjedokinja nade, iz prošlosti i sadašnjosti, koje svakodnevno, tiho i samozatajno, ustrajno, u molitvi, trpljenju i djelovanju u zajednici i izvan nje čine vidljivom Božju prisutnost“ rekla je s. Natanaela istaknuvši da redovnici trebaju biti kvasac nade, glasnici nade i radosti. „Redovnički život po zavjetima treba biti takav da u ljudima budi nadu u budući svijet. Svaka se nade u povijesti kad tad izjalovi. Ona koju redovnici svjedoče nadilazi prostor i vrijeme, to je spasenje, Isus Krist“ poručila je s. Natanaela. Podsetila je da papa Benedikt XVI. u enciklici Spe salvi redovnike naziva svjedocima nade, a mjesto učenja i odjelotvorenja nade su molitva, rad i trpljenje. Izlaganje je zaključila citatom Bonhoeffera: „Svaki kršćanin ima u ovome svijetu određeno polje djelovanja. Ovdje treba vršiti volju Božju. Kršćanin ne smije biti malodušan i pesimist, jer on od ovoga svijeta ne očekuje previše. On zna da prolazi naličje ovoga svijeta. Stoga svu svoju nadu polaze u Boga“.

IZJAVA ZADARSKOG NADBISKUPA ŽELIMIRA PULJIĆA POVODOM OSUDE HRVATSKIH GENERALA

Povodom haške presude hrvatskim generalima, zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je izjavu svim župnim uredima, samostanima i vjernicima Zadarske nadbiskupije, medijima i ostaloj javnosti koju je predstavio na konferenciji za medije u subotu 16. travnja u Ordinarijatu u Zadru. Tom je odlukom do datno potaknut jer je biskup mjesne Crke iz koje je general Ante Gotovina rodom. „Pritisci iz europskih središnjica nisu od jučer. Razumljivo je stoga što je pokojni kardinal Franjo Kuharić govorio našim političarima neka se ni pred kim ne klanjaju i ne daju ucjenjivati – ni kreditima, ni obecanjima ni ulaskom u EU. Sloboda se ne prodaje ni za kakvo blago, ostavili su nam stari Dubrovčani trajnu uspomenu u kamenu“, upozorio je nadbiskup Puljić rekavši da je presuda hrvatskim generalima duboko potresla žitelje Hrvatske, osobito sa zadarskog područja. „Uznemireni smo i nije nam svejedno. Imajući u vidu što je general Gotovina značio opkoljenom i razaranom Zadru te njegovu ulogu u oslobođilačkoj akciji 'Oluja' koja je Hrvatskoj donijela slobodu, svi Hrvati, osobito stanovnici Zadra i okolice, s pravom generala Gotovinu nazivaju ratnim junakom, oslobođiteljem i herojem. Isto onako kako su to činili ili čine i drugi narodi zbog oslobođilačkih aktivnosti svojih zemalja u Francuskoj, Rusiji, Češkoj ili Španjolskoj“ rekao je nadbiskup Puljić, istaknuvši da su mu brojni vjernici očitovali zabrinutost formulacijom haške optužnice. „Ne spada na vjerske službenike 'izricati presude', 'voditi kampanje', uplitati se i udruživati u sindikalne i političke grupacije. Ali, nije im zabranjeno, i to ovim putem činim, kao slobodnim građanima države koju su sa svojim vjernicima stvarali, izreći svoju prosudbu i zauzeti određene stavove koji se formiraju temeljem primljenih informacija. Jer, normalno je da svaki čovjek putem informacija stječe dojmove, stvara mišljenje i zauzima stavove. Kako gledom na sudište u Haagu, tako i na naše generale. I dobro je to dvoje razlikovati“ poručio je nadbiskup. Čestitao je generalima na primjerenom držanju za vrijeme izricanja presude. „Divimo se njihovoj spremnosti da budu i ostanu heroji, koji će ako treba i dalje trpjeti za našu slobodu. Izričemo iskrenu solidarnost s njihovim obiteljima, a njih i njihove suborce, koji su poput njih založili svoje živote za slobodu i neovisnost Republike Hrvatske, osobito poginule i stradale u Domovinskom ratu, na bilo kojem bojištu, preporučujemo u naše molitve“ rekao je mons. Puljić poželjevši im plodne dane Velikog tjedna i blagoslov uskrsnih blagdana. Nadbiskup je podsjetio da se očitovao i uz Dan ljudskih prava 10. prosinca 1995. g., kad je stigla vijest o haškom procesu protiv generala Gotovine. Nadbiskup smatra da pred tolikim obratima kao građanin ove zemlje ne može ne razmišljati. Upozorava na paradoks suda i njegovih dvostrukih mjerila, „ono što se propisuje malima ne vrijedi za velike“. Nadbiskup je na konferenciji za medije istaknuo kako je usprkos agresiji, u Hrvatskoj tada vladalo visoko povjerenje među ljudima, zajedništvo i suradnja, a solidarnost je bila okrunjena slobodom i nezavisnošću iako su se tome protivili svjetski političari i države. „Svi smo tome doprinijeli, a najviše naši branitelji i generali. Mi svećenici utješnim riječima, sakramentima, karitativnom i duhovnom potporom bili smo također aktivni činitelji u stvaranju slobodne Hrvatske, te smo nama svojstvenim načinom dali časno svoj obol slobodi i demokraciji domovine. I nije nam svejedno kako se ona sada razvija i usmjeruje u ovom poratnom vremenu. Kako su napisali biskupi na Drugom vatikanskom koncilu, nema ničeg ljudskog među našim vjernicima i sugrađanima, što ne bi našlo odjeka i u srcima pastira.“

Jer, radost i nada, žalost i tjeskoba koju oni proživljavaju, ujedno je i naša briga i naša radost“ rekao je nadbiskup Puljić potaknuvši svećenike, redovnike i redovnice da uz opće crkvene nakane u molitvu vjernika uključe molitvu za domovinu, mir, za sve uznike i sve koji vode javne poslove u državi. „Živimo u drugačijim okolnostima i novim problemima. Davno je apostol Pavao upozorio svog učenika Timoteja kako dolazi vrijeme kad ljudi neće podnositi zdrav nauk nego će nagomilavati učitelje kako im bude ušima godilo. Neka nam duh Božji pomogne prepoznati njegove znakove. Ovo je prigoda našim državnim strukturama i sudstvu da ozbiljno pripreme daljnji postupak. Konačno, tko je haški sud predložio nego Hrvatska? Ali nismo ga predložili da se sudi nešto što nije za osudu, a to je opravdana i pravedna obrana. Možemo graditi babilonske kule, ali ako ne bude solidnih temelja, a to je duhovnost koja nas vraća našim korijenima, bojim se da će i ovo što želimo ulaskom u Europu biti kuća od karata“ upozorio je mons. Puljić zaključivši: „Osjećam kako nam je i sad potrebno, ne samo hrabro svjedočiti i proročki govoriti, nego se još jače i usrdnije Bogu moliti. Jer, njemu je sve moguće. Kao biskup, moram reći da je sloboda koju smo ostvarili bila plod naše zauzetosti, hrabrih vojnika i branitelja, zauzetih generala i političara; ali nadasve, bila je plod nečega što nadilazi naše snage. To je bio plod molitve koji zaista ne smijemo zaboraviti i moramo ga oživljavati“.

USKRSNA AKCIJA CARITASA ZADARSKE NADBISKUPIJE

Uskrsna akcija Caritasa Zadarske nadbiskupije održana je u subotu 16. travnja na Narodnom trgu u Zadru. Prihodi od prodaje doniranih pogača i raznih prigodnih artikala namijenjeni su za pomoć u izgradnji u potresu srušene škole u Maipu u Čileu gdje djeluju dvije zadarske redovnice iz Družbe Kćeri Milosrđa. Svakom kupcu darovana je i velika maslinova grana ususret nedjelji Cvjetnice. „Niz godina Zadarska nadbiskupija organizira korizmenu akciju koja se provodi na nivou cijele nadbiskupije u svim župama i župnim caritasima. Caritas kao središnja karitativna ustanova svake se godine priključi toj akciji. Na trg dodemo sa štandom koji je ujedno promotivni, da ljudi vide letke, što radimo, čime se bavimo i gdje se mogu obratiti za pomoć ako su u nekoj potrebi. Prodajemo i radove iz naše likovne radionice tzv. Antistigma programa osoba liječenih od psihoze“ rekao je ravnatelj zadarskog Caritasa don Ivica Jurišić. Polaznica te radionice koja je prodavala za štandom na Trgu je i Zorica. „To nas spašava. Radimo razne proizvode od sirove gline koja se izvalja pa se oblikuje željeni predmet. Šarena uskrsna jaja su unikatna, iz godine u godinu stvaramo nove ideje, s puno više ljubavi“ kaže Zorica. Prošle godine 16 polaznika te radionice sudjelovalo je i na međunarodnoj prezentaciji keramike. Vode ih profesori keramičari, slikari, a radovi tih osoba s kojima na raznim osnovama rade djelatnici caritasa otkrivaju ih kao umjetnike koji su razvili svoje skrivene talente. „Mislim da bi trebalo poštivati rad. To su noći i noći, dani i dani rada. Za napraviti jedan artikl potrebno je dva i pol mjeseca. To je i skup posao. Mi smo kao udruža sretni što djelujemo pri zadarskom caritasu koji nam je izašao ususret. U njihovom prostoru imamo peć gdje možemo ispeći glinu, imamo ideje, stvaramo nove koje oni uvažavaju, to je izvrsno. Ta aktivnost i susreti u život su nam donijeli radost i pokušavamo je prenijeti drugima. Počeli smo vjerovati u obitelj, ljude, vratili smo se sebi, prirodi i čovjeku“ rekla je Zorica. Djelatnicima i volonterima caritasa u prodaji se pridružio i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. Animirao je kupnju i sudjelovanje u akciji, pohvalivši tu inicijativu caritasa koju prilozima za potrebne svake godine podrže brojni ljudi dobre volje. Nadbiskup smatra da u blagdanskom vremenu koje mnogi svečanije obilježe, postoje potrebni koji nemaju sredstava za provesti te dane na neki način drugačije od ostalih; u ovom slučaju, akcija ima širinu i za potrebnu braću u Čileu. Nadbiskup je istaknuo značaj nutarnjeg raspoloženja i stava duha da živi vrednote po uzoru na Isusa, koji je također bio izložen oskudici i teškoćama. Stoga je svima poželio razumijevanje i istinsku proslavu Kristove otkupiteljske žrtve koju preobražava milost uskrsnuća duha i tijela koje čeka sve koji Gospodina nasleduju.

NEDJELJA MUKE GOSPODNE - CVJETNICA

Na Cvjetnicu, Nedjelju muke Gospodnje 17. travnja, zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru. Prethodno se puk okupio u crkvi sv. Marije gdje je nadbiskup blagoslovio maslinove grane, odakle se u procesiji uputio prema katedrali gdje je pjevana Muka našeg Gospodina. „Uključimo se u tu Isusovu duhovnu čežnju, pa se tijekom ovog Svetog Tjedna više družimo s njime. Molimo, supatimo, klanjajmo se i razgovorajmo s Isusom“ poželio je mons. Puljić ustvrdivši kako Sin Božji na zemlju dolazi iz krila Očeva, iz društva Životvorca, u zagrljaj smrti. „Strašno i neshvatljivo otajstvo najdubljeg poniženja. Njegovo lice, ljepota nad ljepotama, bilo je neljudski iznakaženo i popljuvano. Ali to je razlog što ga Bog uzvisi i dade mu ime nad svakim imenom“ rekao je nadbiskup, podsjetivši da je Isusov ulazak u Jeruzalem, u tjedan njegove muke, kako ga je predvidio prorok Izaija, ulazak služe Jahvinog, Mesije, koji je za naše spasenje nosio križ na Golgotu da na njemu umre. „I nema drugog imena u kojem nam se spasiti osim imena Isusa Krista. A dok razmišljamo o Mesiji koji pati i umire, gledamo i silno mnoštvo onih koji podoše za njim. Gledamo mučenike, velikane i heroje povijesti koji su cijenili slobodu duha i nisu se strašili okova kako ne bi bilo okovano Evanelje. Divimo se i Bogu zahvaljujemo za njihovo neustrašivo svjedočanstvo“ rekao je mons. Puljić dodavši da ćemo u Velikom Tjednu susresti brojne sudionike Isusove muke. Nadbiskup je svratio pozornost i na spašenog razbojnika što pokazuje koliko je Isusu stalo do spasenja ljudi. „Čini se kako mu je stalo više do našega otkupljenja i spasenja nego nama samima. I pritom ne gleda na naša bezakonja, već na srce raskajano i ponizno koje neće prezreti. Mi pre malo poznajemo dimenzije Božanskog Srca. A samo u tom kontekstu dobrote razumijemo zašto je Isus Petra učinio svojim vidljivim namjesnikom na zemlji“ rekao je nadbiskup Puljić zaključivši: „Kajanje, oproštenje i ljubav prepoznatljivi je troplet Isusovih učenika. Hvala Ti, Isuse, za tu spoznaju. Hvala Ti za Tvoju muku, ljubav i praštanje. Pomozi nam upoznati naše slabosti, padove i grijeha. I potakni nas sakramentom svete isповijedi, poput razbojnika s Kalvarije, tražiti tvoje milosrđe i ljubav“.

„ŽIVOT U LJUDSKIM RUKAMA – ČOVJEK U ERI RELATIVIZMA“ –

„Život u ljudskim rukama – čovjek u eri relativizma“ tema je o kojoj je izlagao dr. Tonči Matulić u srijedu 13. travnja u dvorani Sveučilišta u Zadru u organizaciji zadarske podružnice Hrvatskog katoličkog liječničkog društva. „Liječnička profesija se treba transformirati u liječničku vokaciju, kako je bilo od samog početka; da vrednovanje liječničke odgovornosti ne vezuje uz profit, nego proteže na konkretnu brigu za slabe, marginalizirane i siromašne“ rekao je dr. Matulić tumačeći pogibeljnost stava da medicine nema bez novca. „Da je Hipokrat tako razmišljaо nikad medicinu ne bi učinio znanstvenom i tko zna kako bi se razvijala. A mi smo ponosni na znanstvenu medicinu, zahvaljujući Hipokratu. Kao što je čovjek duša i tijelo, medicina je humanistička i znanstvena. Čim se to dvoje počne odvajati, upada se u reduktionizam“ upozorio je predavač dodavši da se medicinska i kršćanska etika već dva tisućljeća susreću na polju zdravlja i spasenja, jer je u kršćanskem razumijevanju spasenja ozdravljenje; najprije od grijeha, najrazornije i najteže bolesti s kojom se ne da mjeriti nijedna druga klinička bolest. „Zdravlje i spasenje duša bolesnika neka bude vrhovni zakon liječničke prakse i etike, ne samo u smislu struke nego i duhovnog poziva, da znamo poštivati život koji se objavljuje u svom najuzvišenijem obličju, ljudskom, osobito kad je ranjiv i otkriva krhkost u pogodenosti smrću i strahom; da tada znamo biti spasitelji. Bolesnik je živa Božja slika u kojoj se objavljuje najuzvišenija tajna života. Stoga poštujmo ljudski život od začeća do prirodne smrti jer život je dar a ne stvar“ istaknuo je dr. Matulić, upozorivši da se život rađa a ne proizvodi. Bog kreira a roditelji sustvaraju. Stoga je kod medicinski pomognute oplodnje, vođene stavom 'Želimo dijete i medicina nam to mora osigurati' problem što je norma prohtjev. „Ne može prohtjev biti norma. Tu je norma želja pojedinca; postoje barijere koje se ne mogu preskočiti. Medicina je u biti terapija a liječnički čin terapijski čin. No tu se ne događa terapija nego se udovoljava želji kao normi; ne zakonitom nagonu muškarca i žene nego nametnutoj želji. Ne možemo sve želje realizirati. Postoje granice. Posvemašnja sekularizacija medicine ide u reduktionizam“ rekao je dr. Matulić, dodavši da u ideologiji pragmatizma prvo mjesto zauzima profit, nažalost postaje i kriterij vrednovanja medicinske prakse i liječničke profesije. Danas postoje izračuni terminalnog bolesnika koliko košta njegovo liječenje, pa se kaže 'čemu to'. Dr. Matulić je pozvao na razvijanje suprotnog stava, solidarne medicine, skrbnika, koji će se zauzimati baš za život, pokazati da čovjek nije gospodar života nego njegov sluga. Zato bi se u socijalnom zdravstvu trebao podijeliti teret na sve koji mogu izdvajati, da se svima omogući kvalitetno zdravstvo skrbnika. Hoće li se zdravstvo razvijati u smislu da liječnik bude iscjelitelj i okrenut siromahu ili će zdravstvo postati profitabilna djelatnost, upitao je dr. Matulić, aktualizirajući to primjerom paradoksa kako je veliki dio privatne kliničke prakse u Hrvatskoj osiguran državnim novcem uz povoljne kredite, kao državno poticanje gospodarskog ulaganja. U izgradnji vertikalno i horizontalno solidarnog zdravstva katolički liječnici mogu odlučujuće doprinjeti, rekao je dr. Matulić. Istaknuo je da pluralizam nije apsolutan. „Ako se nijeće mogućnost teorijske spoznaje bilo kakve objektivne istine, uključujući i moralnu istinu u smislu norme i načela koji obvezuju, te ako se odričemo legitimnosti bilo kome da u javnom prostoru zastupa konačnu istinu kao što to čini Crkva, suočeni smo s relativizmom. Radikalno se odvaja vrijednost od etičkog dobra te osobna sloboda od objektivne istine. Onda više nemamo zajednički podijeljenu istinu. Bez nje ne možemo doći do zajednički podijeljene norme, a bez toga ne možemo utvrditi kako ćemo se svi u određenim područjima ponašati. To dovodi do radikalnog individualizma koji vodi u anarhiju“ upozorio je dr. Matulić, dodavši da se moralnu prazninu ne može izlijеčiti svakodnevnim uzimanjem psihotika. Ona je posljedica djelovanja tvrdnjai da su agnosticizam, skeptički relativizam i filozofija temeljni stav koji odgovara demokratskim političkim oblicima. „Zato su svi koji zastupaju objektivnu istinu, pozivaju se na nju i na objektivnu moralnost, osumnjičeni kao antidemokrati“ rekao je dr. Matulić dodavši da Crkva i njena teologija ne mogu prihvati relativizam. Predavač je upozorio i na primat tehnike nad etikom. „Sociološke posljedice biotehničkog doba koje djeluje na ideju liječnika u tehnički sofisticiranim uvjetima kliničke prakse denuncira liječnika kao tehničara i primat materijalnog nad duhovnim u sferi medicinske bioetike. Stvara se mentalitet da se sve može kontrolirati pa i ljudski život“ rekao je dr. Matulić. Zato liječničko djelovanje ne prestaje ni onda kad su dosegnute granice, nego se smatra da treba ići još dalje. „Postajemo nezadovoljni što nismo ovladali svime. To se djelovanje proteže i na situacije koje liječnika denunciraju i u njegovoj ljudskoj ranjivosti. Ne može sve, a ne želi sebi to priznati“ rekao je predavač. Suvremeno značenje dobrog liječnika je stavljen pred zahtjeve znanstveno tehničke učinkovitosti (reduktionističko razumijevanje života pa i samog bolesnika) i često je poistovjećeno s kvalitetnim tehničarem, inžinjerom, matematičarem.

Pritom se ne razabire koju ulogu ima smisao liječnika iscjelitelja, slušatelja, skrbnika, sugovornika, prijatelja, suputnika, supatnika i subesjednika. Pomutnja je nastala zbog radikalno izmijenjenih okolnosti kulture i društva. Potrebna je integracija medicine sa svim društvenim čimbenicima i procesima, ali ne na način da medicina i liječnička profesija postanu instrumenti društvenog utilitarnog pragmatizma i dnevno političke oligarhije, što se često događa, nego da znaju izgraditi znanstveni i zdravstveni sustav koji će jednako odgovarati na potrebe svih bolesnika u društvu, osobito socijalno nezbrinutih. Tu se začima govor o solidarnoj medicini“ poručio je dr. Matulić.

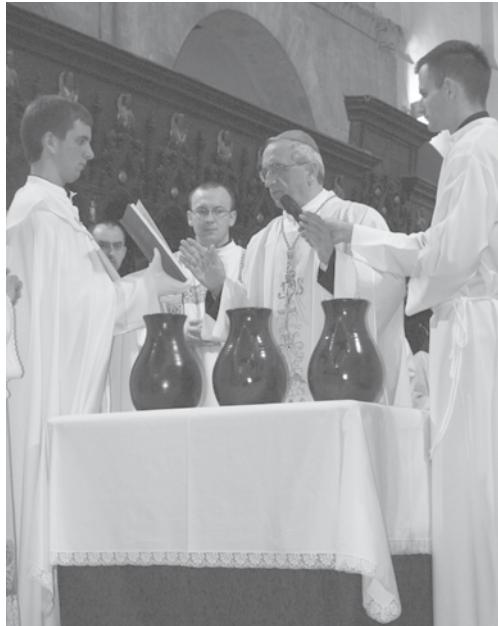
SUSRET ZADARSKOG NADBISKUPA S MEDIJSKIM DJELATNICIMA

U susretu s novinarima u srijedu 20. travnja u svečanoj dvorani Nadbiskupskog doma u Zadru, zadarski nadbiskup Želimir puljić zahvalio je djelatnicima medija na praćenju života mjesne Crkve poželjevši im promicanje ohrabrenja, optimizma i nade. „Ako među ljudima ima optimizma i ako vlada ozračje nade, onda ste i vi tome doprinijeli. Ako ga nema, učinite da ga ima. Zato vam zahvaljujem za sve što činite u tome vidu, da narod ne klone, da ljudi imaju vjeru i nadu, osobito nadahnuti događajem Kristova uskrsnuća“ rekao je mons. Puljić. Velik je događaj i dolazak pape Benedikta XVI. u Hrvatsku. Sjetio se prvih pohoda pape Ivana Pavla II. Hrvatskoj u vremenu kad je rat ostavio velike tragove a papa je dolazio kao tješitelj, pomoć i naš zagovornik. „Radujemo se dolasku i ovog pape. To je veliki događaj za narod, državu i svakog čovjeka. Pripremamo se znakovitim geslom 'Zajedno u Kristu'. Ta riječ 'zajedno' neobično je važna u vremenu u kojem živimo. Sjetimo se vremena kad nam je zajedništvo bilo kruh svagdanji. Sad smo raslojeni, razjedinjeni i očekujemo da nam dolazak pape vrati tu važnu komponentu - zajedništvo. I to zajedništo u Kristu. I pozivamo vjernike da se odazovu susretu s papom Benediktom XVI.“ zaključio je nadbiskup Puljić.

VELIKI ČETVRTAK: MISA POSVETE ULJA

„Hoće li se u ovom vremenu nejasnoće i pomutnje naći odvažnih svjedoka koji će neustrašivo poput Ivana Krstitelja upućivati na središte i upozoravati što se u životu ne smije raditi? Svećenicima je udijeljena ta uloga. Naše je upućivati, odgajati, poticati i karati, bilo to zgodno ili nezgodno“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić u homiliji mise posvete ulja na Veliki četvrtak 21. travnja, predvodeći u katedrali sv. Stošije u Zadru concelebrirano slavlje za vrijeme kojeg je posvetio sveto ulje koje se koristi u slavljenju sakramenata. Za vrijeme mise svećenici djelatni u nadbiskupiji obnovili su svećeničko obećanje, a u slavlju su sudjelovali i ovogodišnji krizmanici, katekumeni, vjeroučitelji i župni suradnici. U susretu novih zadataka i izazovnih okolnosti svećenici se pitaju o svojoj misiji u ovom trenutku, rekao je nadbiskup, dodavši da to zahtijeva uvid u potrebe suvremenog čovjeka, koje su njegove rane i praznine koje Crkva treba vidati. „Ima rana koje se mogu liječiti samo molitvom i sakramentalnim životom. Ima velikih praznina koje jedino Evangelje može ispuniti“ istaknuo je mons. Puljić potaknuvši na razmišljanje o prazninama koje su za navjestitelje Radosne vijesti, ovlaštene od Gospodina da odgajaju narod Božji, pravi izazov u pastoralu. Nadbiskup je upozorio da se dolaskom demokracije i tržišne orientacije čovjek sve više otuduje i klanja pred svijetom koji je stvorio te postaje njegovim gospodarom koji njime manipulira. „Usprkos svih deklaracija o ljudskom dostojanstvu i pravima, čovjek se osjeća sporednim i beznačajnim. Izgubio je smisao za vlastitu vrijednost i dostojanstvo. Degradiran u vlastitim očima nije kadar otkriti kako je on slika Božja i da Duh Božji u njemu prebiva. Izgubljen u svijetu materije nije sposoban graditi bolje odnose, bolje društvo, jer se osjeća bezvrijednim“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da svećenik čovjeka treba uvjeriti kako je vrijedniji od proizvoda svojih ruku i da mu treba pokazati prostor gdje je sasvim svoj, sloboden. Nadbiskup je istaknuo da su svećenici pozvani liječiti čovjeka i od opasnosti relativizma, kaosa i nereda prisutnog na svakom koraku. „Moralna konfuzija u životu i radu te idejna pomutnja u glavama ljudi razlogom su da se čovjek osjeća izgubljeno i nesigurno. A kad izgubi osjećaj za vlastitu vrijednost i ostane bez čvrstog uporišta, nađe se u prostoru praznine. Ne razumije zašto živjeti, boriti se i patiti, ne shvaća čemu sve to. On je bez smisla“ upozorio je nadbiskup. Liturgija posvete ulja podsjeća na dan rođenja euharistije i svećeničkog reda. To je nezasluženi dar i milost. Krist je svećenika izabrao, pozvao i posvetio, treba njegove ruke, pamet i srce. „Ponekad opterećeni propustima za nama, a uplašeni zadacima pred nama, naše slabo tijelo drhti i plaši se. Zbunjeni smo i nemoćni. Potrebne su nam Isusove riječi: Ne bojte se!

Ostanite u meni. Bdijte i molite! Tražite i kucajte“ rekao je mons. Puljić, podsjetivši da Direktorij za službu i život prezbitera navodi sredstva koja pomažu svećenicima da se ne izgube: svećenik treba srediti svoj molitveni život da sadrži svakodnevno slavljenje euharistije, čestu ispovijed i duhovno vodstvo, cjelovito i žarko moljenje časoslova na što je dnevno obvezan, ispit savjesti, razmatranje, produženi časovi šutnje, obnove i duhovne vježbe, čitanje života svetaca, moljenje krunice, križnog puta i drugih pobožnih vježbi.

MISA VEĆERE GOSPODNE

Na Veliki četvrtak 21. travnja u katedrali sv. Stošije u Zadru misu Večere Gospodnje predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić, kad je oprao noge dvanaestorici predstavnika gradskih župa. Nakon mise Sveto Otajstvo prenio je u 'Božji grob' u pokrajnoj lađi katedrale, gdje je puk ostao u molitvi i klanjanju, a Katedralni zbor sv. Stošije pod vodstvom Žana Morovića predvodio je jednosatni pučki napjev Gospina plača u kojem je sudjelovao i mons. Puljić. "Po kalvarijskoj žrtvi Isusa Krista sklopljen je novi savez između Boga i ljudi. To više nije savez kamenih ploča, već savez srdaca. Formula saveza je 'Bit ću njihov Bog, a oni moj narod'" rekao je mons. Puljić, dodavši da je to obećanje vezano uz dolazak mesijanskog vremena. U Novom savezu po Kristovoj krvi čovječanstvo se povezuje s Bogom. "Euharistija kao nekrvna žrtva Novog Saveza prigoda je da posvjestimo svoje savezništvo s Bogom i doživimo blizinu koja se iz tog novog saveza rađa. Jer euharistija je novi savez u krvi Kristovoj" rekao je nadbiskup. Protumačio je kako su Židovi slavili Pashu koja je za njih imala višedimenzionalno značenje; bila je spomen čin i sjećanje na veliki spasenjski događaj oslobođanja njihovih otaca iz egipatskog ropstva. Slavljenjem Pashu i oni su se osjećali dionicima tog milosnog događaja. I Isus je jako želio blagovati Pashu sa svojim učenicima, te je kao kućedomačin predvodio ceremonijal pashalne večere. "Isus je blagovao pashu po židovskom običaju, a umjesto pashalnih znakova janjeta i krvi, novi pashalni znakovi su tijelo i krv Kristova. Isus je novo pashalno janje. I preteča ga je tako najavio: "Evo jaganjca Božjeg koji oduzima grijehе svijeta" (Iv 1, 29). Isus je novo pashalno janje, a njegova posljednja večera je nova pasha svijeta" rekao je mons. Puljić, dodavši da dva događaja u dva dana, posljednja večera u četvrtak i žrtva na veliki petak, pokazuju Krista kao Jaganjca Božjeg koji je u trenutku dok su se klali pashalni janjci u hramu visio i umirao na križu za spasenje svijeta. Zato je Isus i anticipirao pashalnu večeru dan ranije. I sv. Pavao je u tom smislu napisao Korinćanima: "Žrtvovana je Pasha naša, Krist". "Svaka sveta misa je nekrvna žrtva Novog saveza. Crkva je po Kristovom nalogu pozvana slaviti euharistiju jer euharistija izgrađuje Crkvu. I ona to čini sa sviješću da je misno slavlje središte kršćanskog života. To su i apostoli shvatili, pa su svaki dan hrlili u hram; tamo su lomili kruh te u radosti i prostodušnosti srca zajednički uzimali hranu, hvaleći Boga i uživajući naklonost naroda" rekao je nadbiskup zaključivši da zato i apostolske upute preporučuju vjernicima da se u dan Gospodnji zajedno saberi i slave euharistiju. Nadbiskup je poželio da častimo sveta otajstva Kristova tijela i krvi osjećajući pritom u sebi plod Isusovog otkupljenja.

VELIKI PETAK

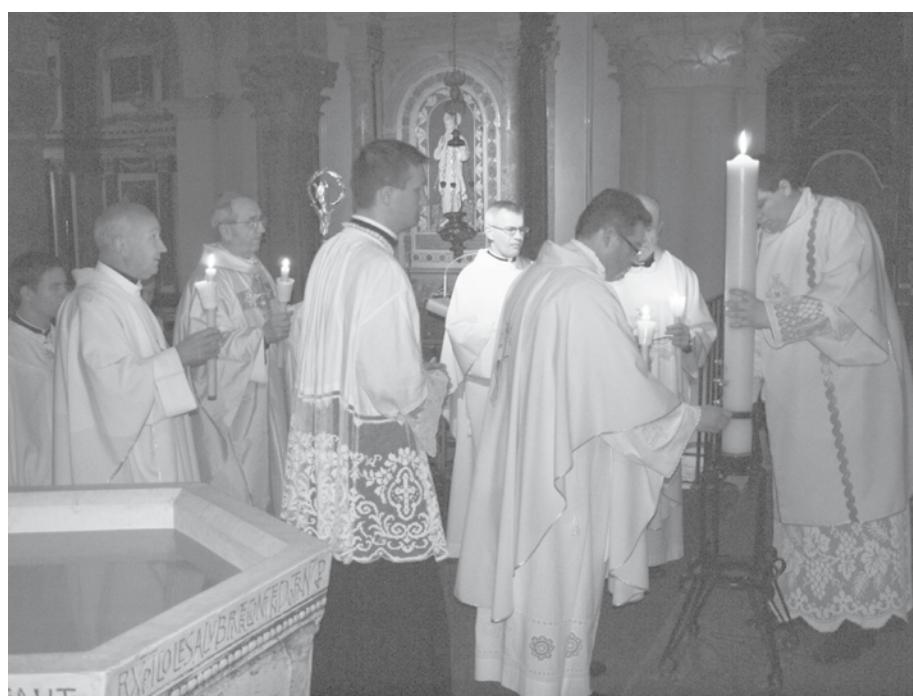
Zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je u katedrali sv. Stošije u Zadru 22. travnja obrede Velikog petka kad je pjevana Muka našeg Gospodina, puk je počastio križ i potom se u procesiji s križem uz pjevanje prijekora 'Puče moj' središtem grada uputio u ophod do crkve sv. Šime. U tom svetištu je tijelo sv. Šimuna Bogoprimaoca koji je Mariji proročki rekao da će joj mač boli probosti dušu. „Križ i trpljenje nije bila glavna namjera Isusovog dolaska na svijet. Njegova je namjera bila spasenje, uskrsnuće i život vječni. Ali nema drugog puta koji bi tamo vodio osim onoga preko Maslinske Gore, Golgote i Kalvarije. Do velikih stvari u životu dolazi se preko tih strmina. S križem dolazi i blagoslov“ poručio je nadbiskup poželjevši da križ bude naš lijek, snaga, utjeha i nadahnuće. „Treća ura na Veliki Petak poslije podne o kojoj izvješćuju evandelisti bila je najkravavije i najbezumnije ljudsko djelo. Pred neukrotivom svjetinom koja je tražila Isusovu smrt priroda se zastidjela, sunce je pomrčalo, a zemlja se potresla“ rekao je nadbiskup, dodavši da su u tom žalosnom procesu sudjelovali predstavnici raznih zvanja i staleža: suci, svećenici, vođe stranaka, bogataši, intelektualci, dvorani, građani, vojska, narod, služe, služavke, pojedinci i društvo. „Opisani događaj davno se zbio. Ali njegova jeka i danas se čuje. Ne samo jeka, već i akteri su tu. Svi smo mi obuhvaćeni pripoviješću o Isusovom trpljenju i muci. U napasti smo ustvrditi da se Isusovo pitanje 'Puče moj, što učinih tebi?' ne odnosi na nas, nego na ljude koji su Isusa uhitili, mučili i razapeli“ upozorio je nadbiskup, potaknuvši puk da se suživi s Isusovim trpljenjem i kaje za uvrede nanesene Gospodinu. Homiliju je zaključio teodramatskim promišljanjem izražavajući žaljenje što su muškarci bili aktivni sudionici procesa i osude Isusa. „Preko učenika Jude smo te izdali, preko političara Pilata osudili, preko vojnika mučili i razapeli. To je naša bijedna muška uloga u tvojoj muci i umiranju. Smijemo li iznijeti olakšavajuću okolnost u našu obranu? Preko Josipa iz Arimateje skinuli smo te s križa i položili u grob. Uzmi nam to za dobro i udijeli nam oproštenje za naše grubosti, bezosjećajnosti, vrijeđanja, klevete i psovke“ zamolio je nadbiskup ukazavši i na odgovornost žena koje su među razjarenim svijetom vikale "Raspni ga!". „Gospodine, dopusti nam rečenicu i u našu obranu. Pokušavale smo nagovoriti Pilata, preko njegove žene, da te osloboди osude; u jednoj od jeruzalemskih ulica Veronikinim rupcem smo obrisale tvoje iznakaženo lice, a preko pobožnih žena koje su te pratile do Golgote oplakale smo tvoju muku i stradanje. Oprosti naše grijeha zavođenja, nečednosti, svadljivosti, zavisti i ogovoranja. Ne daj, Isuse, da neizmjerna vrijednost tvoje svete krvi bude za nas izgubljena“ zaključio je nadbiskup Puljić.

VAZMENO BDJENJE

„Uskrsna noć nas raduje jer pokazuje da Bog ne može izgubiti. Bog nikad ne gubi bitaka. On uvijek ima zadnju riječ. U toj svetoj noći slavimo pobjedu Uskrsloga; pobjedu svjetla nad tamom, ljubavi nad zlobom, istine nad lažima i duha nad materijom. U tim se trenucima duša vjernika ispunja nadom i utjehom. Uskrsnuli Krist je svjetlo ljudske povijesti i smisao njenih događanja“ poručio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodeći na Veliku subotu 23. travnja Vazmeno bdjenje u katedrali sv. Stošije u Zadru. Za to je vrijeme blagoslovio vodu koja se nalazila u prezbiteriju u velikom zdencu Višeslavove krstionice, simbolu krštenja Hrvata. Puk je obnovio i svoja krsna obećanja nakon čega ih je nadbiskup Puljić poškropio blagoslovljenom vodom. Bdjenje je počelo blagoslovom novog ognja ispred katedrale kad je puk sa svijećama u rukama, predvoden nošenjem uskrsne svijeće, ušao u zamračenu katedralu u kojoj su nakon hvalospjeva vazmenoj noći navještena čitanja o povijesti Božje ljubavi prema Izraelskom narodu i svakome čovjeku, od stvaranja. „Povijest je zabilježila brojne veličine, ali svi su završili u grobu. Mnoga se i spomen zametnuo. Isusova veličina počinje upravo kod groba, njegovim slavnim uskrsnućem. Događajem Kristovog uskrsnuća i silaskom Duha Svetoga počelo je vrijeme Crkve koje još traje, a Duh Božji providnošću upravlja tijek vremena. Zato je Uskrs svetkovina nad svetkovinama, kao što je euharistija sakrament nad sakramentima“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da se u uskrsnoj noći dogodila jedinstvenost u povijesti ljudskog roda: raspeti i pokopani Krist je uskrsnuo. „Otajstvo Kristovog uskrsnuća zbiljski je povjesni događaj, zabilježen u Svetom Pismu, o čemu su svjedočili prvi vjesnici i svjedoci Kristovog uskrsnuća. Kristovo uskrsnuće postaje kamenom temeljcem apostolskog navještanja. Uskrsl Krist je nepomućeno svjetlo u povijesti ljudskog mraka. On je njeno središte i raskrižje, smisao i otkupljenje“ rekao je nadbiskup upitavši zašto je Crkva tako vesela i raspjevana u liturgiji Velike subote, dan nakon što smo s bolom pratili Isusa na njegovom krvavom putu. Nakon drame Velikog petka, Isusovi učenici turobno i bez perspektive proživljavaju tugu, strah i razočaranje rane subote. O bezumnosti zla govori i činjenica da su Židovi osigurali grob sa stražom ne bi li tko Isusovo tijelo odnio pa rekao da je uskrsnuo. „Kakva besmislica?! Vidjeli su kako umire u bolovima i proboli mu srce, da bi se uvjerili da je doista preminuo. A onda postavljaju stražu. Uskrsnuli je ponovno zadao muke i probleme neprijateljima, a pobudio nadu svojim prijateljima, razveselio njihova srca. On je pokazao svoju božansku moć. Pod križem su mu dobacivali: 'Ako si Sin Božji, siđi pa ćemo ti vjerovati'. Isus je pokazao da je Sin Božji, ali ne na zahtjev Židova, već kad je sam htio. Upravo kad su se najmanje nadali, u ranu zoru, još za mraka“ rekao je mons. Puljić zaključivši kako je po Isusu, kamenu temeljcu Crkve, najavljen i ostvaren dan milosti našeg Boga; Isus je došao polomiti lance grešnog ropstva i donijeti utjehu ranjenom svijetu.

SVETKOVINA USKRSA

Na Uskrs 24. travnja zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio je svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru, kad je podijelio papinski blagoslov s potpunim oprostom. Ujedno je na stranim jezicima pozdravio goste među brojnim vjernicima a ovih blagdana borave u Zadru. Nadbiskup je čestitao Uskrs svim staležima, među njima i uznicima u domovini i inozemstvu te zatočenim generalima u Hagu, kao i svim kršćanima koji Uskrs slave; u misi je sudjelovao i zadarski paroh Petar Jovanović. „Otajstvom Kristova uskrsnuća počelo je doba novog stvaranja. Uskrsli je naše svjetlo. Po smrti i uskrsnuću smo spašeni i otkupljeni. Od početka se Crkva sabirala prvi dan u tjednu slaviti euharistiju i taj događaj spasenja po kojem smo svi otkupljeni“ rekao je mons. Puljić istaknuvši da Kristovo uskrsnuće nije samo predmet povijesne autentičnosti nego i predmet vjere koja nadilazi ljudske moći. „Uskrsnuće je zahvat samog Boga u zemaljsku stvarnost. Zato uskrsnuće postaje temelj apostolskog navještanja. Od uskrsne vjere i danas živimo“ rekao je nadbiskup podsjetivši da su 14 stoljeća hrvatskim podnebljem prolazile razne vojske i zasjede ideologija koje su tu uskrsnu vjeru htjele zatrti i izbrisati narodni spomen. No hrvatski je narod ostao vjeran Isusovom uskrsnom imenu, opirući se neprijatelju Kristova križa i uskrsnuća koji je zavodio, odvodio, progonio i plašio. „Ispunjen vjerom u uskrsli događaj naš je čovjek i u najtežim trenucima znao da će minuti bol. Vjera u Uskrsloga ovdje je stoljećima stvarala kulturu na koju smo ponosni i prožimala život naših obitelji“ naglasio je mons. Puljić koji je na današnji dan, 24. travnja 2010. g., odlukom Svetog Oca preuzeo upravljanje Zadarskom nadbiskupijom.

HODOČAŠĆE VJERNIKA ZADARSKE NADBISKUPIJE BL. JAKOVU ZADRANINU U BITETTO

Skupina od 120 vjernika Zadarske nadbiskupije krenula je u utorak 26. travnja na hodočašće u Bitetto pokraj Barija u Italiji kako bi sudjelovala u velikoj blagdanskoj svečanosti bl. Jakova Zadranina kojeg Crkva slavi u srijedu 27. travnja. Tim će povodom danas u crkvi sv. Frane u Zadru svečano misno slavlje u 19,00 sati predvoditi o. Josip Sopta, provincijal franjevačke Provincije sv. Jeronima. Papa Benedikt XVI. potvrdio je 19. prosinca 2009. g. herojske kreposti blaženom Jakovu Zadraninu, franjevačkom redovniku rođenom u Zadru 1400. g. Hodočašće su organizirali Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara Zadar i provincija sv. Jeronima; hodočasnike predvode predsjednica te udruge s. Melhiora Biošić, župnik župe Srca Isusova u Zadru fra Veselko Grubišić i fra Gabrijel Škibola. Do 30. travnja Zadrani će posvetiti niz mjesta, a najznačajniji je posjet katedrali u Bitetu gdje je živio bl. Jakov Zadranin i tamošnji mu se puk osobito utječe. Zadrani danas sudjeluju u svečanom misnom slavlju u Bittetu i velikoj procesiji kroz cijelo mjesto s kipom blaženika. Na putu do Bitetta kamo su krenuli u dva autobusa u utorak 26. travnja zadržali su se u Dubrovniku, sudjelovali na misi u franjevačkom samostanu Male braće a navečer su brodom pošli u Bari. "Bolje je živjeti u svijetu sa željom poći u samostan, nego živjeti u samostanu, a biti neispunjeno" rekao je bl. Jakov Zadranin koji je životom bio svjedok Krista te mu se osobito franjevci utječu da ih zagovara da i oni djelatno odgovore na poziv Mudrosti. Potiču na radost cijelu Crkvu koja je hrvatski narod, osobito Prvoinciju sv. Jeronima i druge franjevačke zajednice i bratstva, darovala potvrdom herojskih kreposti Jakova Zadranina. U nazočnosti pročelnika Kongregacije za kauze svetaca nadbiskupa Angela Amata, članova i stručnjaka Kongregacije, papa Benedikt XVI. je potpisao dekret kojim se prizna čudo zadarskog blaženika. Jakov Zadranin u dokumentima je zapisan kao Ilirski (Illyricus) Zadranin (a Jadera, di Zara), Slaven (Schiavone), Dalmatinac i sl. U kasnijoj talijanskoj literaturi prevlada "da Bitetto", gradić u kojem je živio i 27. travnja 1490. g. u tamošnjem samostanu umro te je i poznat kao Giacomo Illirico da Bitetto. Njegovi roditelji su Leonardo i Beatrica (Blaženka) Varindjec. Mlad je stupio u franjevački red u samostanu sv. Frane u Zadru. Kad je kustos, zamjenik provincijala, trebao poći na generalni kapitul Reda, Jakov ga je pratio i nakon kapitula zaželio ostati u Provinciji sv. Nikole biskupa u Bariju. Živio je u mnogim samostanima, bio je čovjek molitve i vrlo marljiv u svagdašnjim poslovima. Radeći u kuhinji i spremajući braći hranu živio je u Božjoj prisutnosti, a pogled na vatru, koju je ložio i na njoj kuhao poticao ga je na razmišljanje o prolaznosti svijeta i paklenim mukama. Bio je osobito pobožan Kristovoj muci i Mariji, vršio je pokornička djela, dugo ostajao u molitvi i kontemplaciji. Bog ga je još za života obdario karizmama proroštva i čudesa. Narod ga je za života i nakon smrti smatrao svecem, odmah su mu počeli iskazivati štovanje i zazivati ga u molitvama. Njegovo se tijelo čuva u posebnoj kapeli u katedrali u Bitetu. Papa Klement XI. odobrio je njegovo štovanje 1700. g. za cijeli franjevački red. Leon XIII. dopustio je da se štuje u Zadarskoj nadbiskupiji, a najnoviji Časoslov i Misal franjevačkih zajednica hrvatskog jezičnog područja donosi tekstove za liturgijsko štovanje bl. Jakova.

HODOČAŠĆE ZADARSKE NADBISKUPIJE U RIM NA BEATIFIKACIJU IVANA PAVLA II.

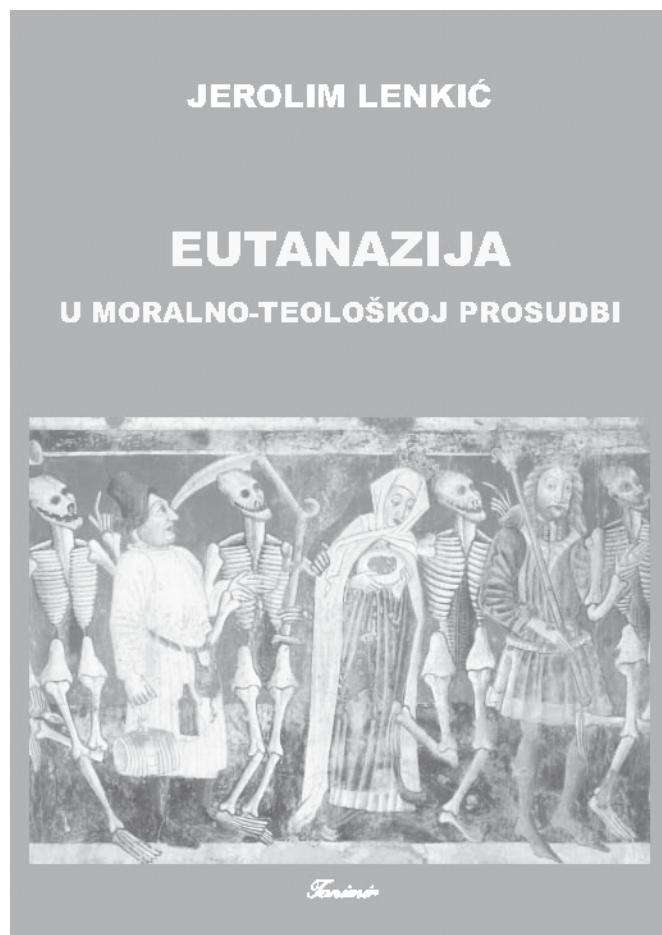
Zadarsko nadbiskupijsko hodočašće u Rim na sudjelovanje u beatifikaciji Ivana Pavla II. započinje u srijedu 27. travnja polaskom iz Zadra trajektom prema Anconi u 22,00 sata. Predvode ih dvije redovnice, pet svećenika i odgovorni mons. Ivan Mustać, župnik zadarske katedrale. U Rimu će im se pridružiti i zadarski nadbiskup Želimir Puljić. U utorak 26. travnja sudjelovali su u misnom slavlju u katedrali sv. Stošije u Zadru. Putevima Ivana Pavla II. u zemlji papinstva karakteristika je tog hodočašća u kojem sudjeluje 101 vjernik, a među Zadranima je šest Splićana i četvero Dubrovčana. U katedrali je mons. Mustać preporučio vjernicima da je za plodno hodočašće važno otici ispovijeden. Hodočašće se ne može pratiti ukoliko osoba nije u milosti, inače je sklona prigovoru u raznim situacijama. „U hodočašću ćemo imati priliku duhovno se obnoviti po zagovoru novog blaženika. Običi ćemo mnoga sveta mjesta“ rekao je mons. Mustać. U četvrtak 28. travnja ujutro stiže se u Anconu, u čijoj je provinciji rođena sv. Marija Goretti, najmlađa svetica Katoličke Crkve. U Anconi je Ivan Pavao II. 1999. g. predvodio slavlje tisuće obljetnice katedrale. Tada je zapaženo i sudjelovanje veće skupine mlađih katolika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, koje je Papa posebno pozdravio. Oni su tada sa zadarskim nadbiskupom Ivanom Prendom trajektom doplovili u Anconu, a 29. svibnja su sudjelovali na misi u Loretu koju je predvodio nadbiskup Prenda. "L'Osservatore Romano" objavio je tom prigodom članak mons. Prende o odnosima Zadra i Ancone. Kad je uz 21. obljetnicu papinstva taj dnevnik izdvojio značaj nekoliko pastirskih papinih pohoda, među njima su bili i oni Anconi i Salermu. Potom slijedi posjet Asizu, gdje je na veliku Međurelijsku molitvu za mir Ivan Pavao II. 27. listopada 1986. g. okupio poglavare svih religija; od tada se svake godine obilježava Dan duha Asiza. U Asizu je održan i Drugi međunarodni susret 800 mlađih u Asizu s Ivanom Pavlom II. u kolovozu 2001. g. Tema je bila radost. Tada je Ivan Pavao II. poručio: „Radost je vrlo zanimljiva i pravodobna tema, jer svi smo potrebni izvorne i trajne radosti. Dragi mlađi ljudi, odbijte suviše jeftino prodati svoje snove! Sanjajte, ali u slobodi! Planirajte, ali u istini! Gospodin vas pita: "Zar ćete i vi odustati?" Odgovorite s Petrom: "Gospodine, kome da idemo?". Bog je beskrajni horizont vašeg života i neiscrpan izvor radosti. No da bi ušli i ostali u dodiru s Bogom treba uspostaviti duboki odnos s njim u molitvi. Istinita molitva širi božansku energiju u svakom kontekstu i svakom trenutku života. Ona nas čini živima na novi način. Vi ste Božji i Bog je vaš!“. Zadarski hodočasnici će zahvaliti za darove toga pape Crkvi i hrvatskom narodu; prema riječima jednog hodočasnika, Bogu ćemo zahvaliti za lik Ivana Pavla II. kao pravu sliku Isusa dobrog pastira, milosrdnog Oca, snažno ponesenog Duhom Svetim, koji privlači toliku mnoštva, oduševljava za duhovna zvanja i pravi je Kristov svjedok. U nedjelju 1. svibnja hodočasnici će sudjelovati u misi beatifikacije, a poslijepodne kreću prema Padovi. Povratak za Zadar je kopnenim putem i predviđen je u večernjim satima 2. svibnja.

**IZAŠLA IZ TISKA KNJIGA DR. DON JEROLIMA LENKIĆA:
EUTANAZIJA U MORALNO-TEOLOŠKOJ PROSUDBI**

Nakladnička kuća Tonimir iz Varaždinskih Toplica objavila je knjigu Eutanazija u moralno-teološkoj prosudbi dr. Jerolima Lenkića. Ona želi potaknuti na razmišljanje i predočiti niz činjenica koje se zanemaruju. Poziva na ljudsku i kršćansku solidarnost s umirućima, žurno ustrojavanje mreže hospicija po hrvatskim gradovima, potporu terminalnim bolesnicima i njihovim obiteljima te vrjednovanje palijativne medicine. Peta zapovijed sa Sinaja ne odnosi se samo na fizičko ubijanje nego i na duhovno tlačenje; ne sadržava samo zabranu (»Ne ubij!«) nego i zahtjeve: poštovati dušu, zdravlje, osobu i tjelesnu cjelovitost; braniti mir; činiti tjelesna djela milosrđa (gladna nahraniti, žedna napojiti, bolesna pohoditi, mrtva pokopati...) i ona duhovna (dvoumna svjetovati, neuka poučiti, žalosna i nevoljna utješiti...). U prvoj dijelu knjige objašnjava se 106 pučkih i stručnih pojmove vezanih uz smrt i pomoć pri umiranju. Donosi se što o tome izlaže teološka znanost i crkveno učiteljstvo. Objavljaju se izvatci iz Izjave o eutanaziji (1980.), Okružnice o nepovrijedivoj vrijednosti ljudskoga života (1995.), Odgovori o umjetnom hranjenju i vodnjenu (2007.) i ulomci iz raznih istupa bl. Ivana Pavla II. i Benedikta XVI. U drugome dijelu knjige (str. 99-172) analizira se što o smrti, umiranju i eutanaziji misle studenti, odrasli, starci, svećenici, liječnici i medicinske sestre iz šest hrvatskih gradova, sveukupno 657 ispitanika. Dr. Jerolim Lenkić rođen je u Bibinju 30. studenoga 1964. Svećenik je Zadarske nadbiskupije od 1990. Godine 2009. doktorirao je moralnu teologiju. Djelovao je u sedam župa, predavao vjeronauk u školama i moralnu teologiju na Visokoj teološkoj katedetskoj školi u Zadru. Djelatan je oko katoličke malonogometne lige, a osnovao je klapu Sveti Zoilo u kojoj pjeva s drugim svećenicima.

Knjiga ima 192 stranice, u tiskanom obliku tvrdi uvez 17x24 cm. Za 149 kn može se naručiti od: info@tonimir.hr. Knjiga je objavljena i u digitalnom obliku te je besplatno dostupna na: www.tonimir.hr/Jerolim_Lenkic_Eutanazija.pdf.

PASTORALNI PRILOG

PRILOG 1

Mr. don Gašpar Dodić

OBITELJ U OTAJSTVU CRKVE:

PRVO I NAJAVAŽNIJE MJESTO PRENOŠENJA VJERE

UVOD

Crkva je na II. vatikanskom saboru ponovno otkrila samu sebe kao zajednicu ljubavi među vjernicima za služenje široj zajednici svih ljudi, a brak, odnosno obitelj kao zajednicu života i ljubavi, za dar života i ljubavi. Crkva je također, samu sebe i brak prepoznala kao sakramente, znakove Božje ljubavi za čovječanstvo, i proučavajući te duboke otajstvene veze što postoje između ove dvije zajednice, ustvrdila da je kršćanska obitelj „domaća crkva“⁽¹⁾. Brak i potom obitelj, postaju dakle teološko mjesto, odnosno mjesto iskustva Boga i ljudskog razmišljanja o tom iskustvu. Ženidba može, na svoj način, biti mjesto susreta s Bogom, kada se u njoj ostvaruju momenti spasenja: punina života, darivanje, ljubav. Iz ovoga proizlazi i temeljna zadaća kršćanske obitelji koju možemo nazvati crkvenom jer je u službi izgradnje Kraljevstva Božjega. Imajući u vidu ovaku ulogu obitelji, ona postaje nezaobilazni činitelj župne kateheze i nezamjenjivo mjesto njezina događanja.

U apostolskoj pobudnici «Catechesi tradendae» Ivan Pavao II. kad govori o katehetskoj zadaći u obitelji, dok naglašava nezamjenjivost obiteljskog odgoja, ističe kako se vjerski odgoj događa već «onda kad se članovi obitelji međusobno pomažu u rastu u vjeri i to svojim svjedočenjem u kršćanskom životu koje je često tih, ali ustrajno u svakodnevnom životu kad se živi po Evandelju. Taj odgoj je još znakovitiji kad u ritmu obiteljskih događaja kao što su primanje sakramenata, slavlje velikih blagdana, rođenje djeteta ili smrtni slučaj...» roditelji nastoje «u obitelji objasniti kršćanski ili vjerski sadržaj ovih događaja»⁽²⁾.

Stoga u ovom izlaganju, u godini Obitelji i u svrhu pripreme naših obitelji za susret sa sv. Ocem Benediktom XVI., najprije ćemo otkriti značenje toga susreta i njegova posjeta našoj Domovini, zatim ukazati na važnost obiteljskog ozračja za življjenje i prenošenje vjere mladim naraštajima te vidjeti što je s naše strane u pastoralu potrebno i moguće činiti u ostvarivanju kvalitetnog i kontinuiranog bračno-obiteljskog pastoralnog, kako bi pomogli roditeljima u kršćanskom odgoju djece.

POHOD PAPE BENEDIKTA XVI. HRVATSKOJ – VAŽNA POTPORA OBITELJIMA I NARODU

Možemo samo biti zahvalni i sretni što Papa ove godine dolazi u Hrvatsku, kako najavljuju naši biskupi „...ovaj put dolazi u ozračju ozbiljne kulturne, gospodarske i političke krize, iza koje se zapravo nalazi duboka kriza duha“⁽³⁾. Ali biskupi ističu kako su to „...Susreti u vjeri... u njihovu je središtu vjera, razmatranje Božje riječi, euharistija, molitva za zagovor Blažene Djevice Marije i svetih... ti pastoralni susreti zadiru u sva područja crkvenoga i društvenoga djelovanja...“⁽⁴⁾

Nisu dakle bilo kakvi kulturni razgovori ključ za budućnost u Hrvatskoj, nego vjera u uskrsloga Isusa Krista, koji je živ u Crkvi i njenim sakramentima, pred kim se krštenici klanjavaju – danas kao i prije sto, tisuću ili dvije tisuće godina. Glas će čuti oni koji o sebi misle da su našli novo kamenje mudrosti iz kojega se u ovoj zemlji gradi budućnost crkve i društva. Varaju se. Radi se samo o jednom kamenu, kamenu kojega su graditelji odbacili – Isusu Kristu. O njemu će Papa govoriti, jer „skladatelji“ ove zemlje to ne mogu, a on će to učiniti u Zagrebu pred mnoštvom ljudi.

“Papa je, nastavljaju biskupi, kao glavni povod, dolaska k nama naveo proslavu Nacionalnoga susreta hrvatskih katoličkih obitelji koji se prvi put organizira u našoj domovinskoj Crkvi, kao i molitvu na grobu bl. Alojzija Stepinca. Time je naznačio i ključ čitanja cjelokupnoga pohoda⁽⁵⁾. Njegovo učenje, naime, štiti i čuva identitet i evangelizacijsku dinamiku obitelji, jedine ustanove koja je izraz Božje stvaralačke volje, koja je jedina u stanju, čovjeka u cjelini ostvariti. On svoju energiju ne troši samo zato, da naviješta istinu, nego i zato da istu oslobodi, spašavajući je iz krize bolesnoga društva, društva koje je lišeno ljudskog dostojanstva.

Uznapredovali proces sekularizacije, koji pokušava ukloniti Boga iz društva, stvara u čovjeku prazninu i vodi ga prema njegovu poniženju, razarajući temeljne vrijednosti obitelji i života. To je bolest duha lišena istine, koja mu krade njegovu ljudskost, kako je govorio Romano Guardini. Papa će zacijelo ohrabriti naše obitelji i osnažiti vrijednosti same obitelji, naznačujući smjer prema kojem nam valja djelovati na poticanju i zaštiti današnjih obitelji. Pozvat će nas da se okrenemo duhovnim vrijednostima i svestranom zauzimanju kako pojedinaca tako i institucija i crkvenih i društvenih u stvaranju nove klime u društvu koja će se pozitivno odnositi prema braku, obitelji i djeci.

Kako bi ovaj susret urođio plodom po želji naših biskupa, a u skladu s izabranim geslom susreta: „Zajedno u Kristu“ potrebna je iskrena molitva i istinska priprema svih nas s našim obiteljima. U tu svrhu naši su biskupi tiskali i 'Molitvu za obitelji' koju treba moliti u zajednici.

OBITELJSKO OZRAČJE POVJERENJA U BOGA

Zbog mnogih promjena koje snažno utječe ne samo na roditelje nego i na djecu, obitelj gubi svoje uporište, obiteljsko ognjište – dom kao mjesto zajedničkog života zajednice. Djeca su izložena odgoju različitih medija koji snažno utječe na njihovo ponašanje što rezultira sve većim otuđivanjem djece od roditelja. Potrebno je, stoga, ukazati na važnost ozračja doma koje samo obitelj može stvoriti. Pomoći obiteljima stvoriti ozračje iskrenih i pravih odnosa u kojima je pravi prostor za dijalog i uzajamnu komunikaciju ljubavi, osjećaja, riječi i gesta; gdje neće dominirati režim televizije koji guši svaki razgovor; gdje se pomaže rasti roditeljima i djeci, tražeći da se jedni od drugih uče putu slobode i odgovornosti; gdje je jedan Učitelj u koga se svi uzdaju - Gospodin, i kad se ne govori uvijek Gospodine, Gospodine, nego se u djelima zna pronaći put dobra, čestitosti, praštanja i mira, kada se živo iskusi stvarnost Boga i njegove nazočnosti.

Zato treba omogućiti da župne zajednice žive u Božjem okruženju, u njemu se ukorijene i da za druge postane vidljivo da je Bog u njihovoj sredini. To se ne događa samo po govoru o Bogu, nego po tome da tako i živimo i djelujemo da se Božje djelovanje prepozna. Božje djelovanje, Božja praksa ima različite strane i vlastitosti, od kojih su ljudi različito pogodeni u njihovim konkretnim životnim situacijama. Pojedine temeljne težnje današnjega čovjeka svakako su prepoznatljive i trebalo bi ih uvrstiti u sadržaj obiteljskih katehetskih susreta i o njima razgovarati:

- Čežnja za većom pravednošću – za pravednjom podjelom životnih šansi među narodima i rasa, između muža i žene, među ljudima i ostalim stvorenjem, između današnjeg i sutrašnjeg, rođenih i nerođenih;
- Čežnja za većom pouzdanošću i vjernošću, za povezanim zajedništvom u jednom vremenu u kojem se mreža ljudskih odnosa sve više razdire;
- Čežnja za temeljnim smisлом, kako bi ljudi imali istinski osjećaj, bolje je živjeti nego ne živjeti.

Župna zajednica trebala bi biti mjesto gdje Bog može djelovati. Bog koji može utažiti čežnje ljudi, jer on sam čezne za ljudima, Bog koji ljudi vodi bratskom zajedništvu jer on je otac svih nas. Bog koji nije neutralan nego je na strani potlačenih i zapostavljenih.

Župna zajednica kojoj uspije posredovati takvog Boga i koja omogućuje prepoznati tragove njegovog djelovanja može postati blagoslov za ljudi (6).

S pravom se papa Ivan Pavao II. sa svom zabrinutošću, u zaključku Apostolske pobudnice 'Obiteljska zajednica' žarko obraća svima onima koji su na bilo koji način zauzeti za sudbinu obitelji da spase i promiču vrednote i zahtjeve obitelji, jer kako ističe „Budućnost čovječanstva ovisi o obitelji“! A poseban napor od sinova Crkve traži da, u ovo vrijeme kušnje i milosti, na poseban način ljube obitelj. A to znači upoznati opasnosti i zla koja je ugrožavaju, kako bismo ih prevladali. Založiti se da joj osiguramo sredinu koja će pogodovati njezinu razvoju. Vratiti današnjoj kršćanskoj obitelji, koja se često nađe u napasti da se obešrabri i u tjeskobi zbog sve većih teškoća, svijest samopouzdanja, svijest o vlastitim bogatstvima naravi i milosti, samosvijest o poslanju koje joj Bog povjerava: potrebno je da suvremene obitelji sebe pronađu. Treba da idu za Kristom (7).

PASTORALNO-KATEHETSKE PERSPEKТИVE

Ne možemo se osloniti na obitelji, ako one nisu vjerski izgrađene kako treba: čini se pretjeranom tvrdnja, no mi pastoralni djelatnici dobro znamo kako je i koliko u praksi manjkava ova pastoralna pozornost. Susrećemo se s mnogim obiteljima koje u današnjem društvenom i kulturnom kontekstu strahuju da im ne uspijeva dragocjeno blago vjere prenosi svojoj djeci. Jedno vrijeme obitelj, škola i crkva utjecale su pozitivno na odgoj i rast novog pokoljenja, odnosno i na religiozni odgoj novog naraštaja. Danas nije više tako. To je tvrdnja koja zabrinjava. Nastupilo je vrijeme „postmoderniteta“ u kojem su zaustavljeni mehanizmi prenošenja vrednota, a napose vjere i religiozne prakse. Baštinu religioznih uvjerenja i stava koji su roditelje pratili u njihovu rastu, oni ne uspijevaju više prenijeti na nove naraštaje. Rezultati istraživanja pokazuju sve prisutniju umanjenost osobne zauzetosti i svjedočanstva roditelja s obzirom na vjerski odgoj njihove djece. Razlog tome može biti njihova poljuljanost ili osobna nespremnost, odnosno vjerska »nezrelost«. Istovremeno je već duži niz godina zamjetno slabljenje vjerskog ozračja u obiteljima, odnosno napuštanja zajedničke obiteljske molitve, vjerskog razgovora u obitelji, kršćanskog znakovlja u kući, itd. Zasigurno i te promjene utječu na slabljenje vjerskog odgoja u obitelji.

Kršćanska zajednica treba ulagati više snage u evangelizaciju obitelji i upravo na ovom području zahtjeva se nadasve sposobnost i kompetentnost kateheta: kvaliteta njihove trajne naobrazbe nastavlja stvarati jedan od bitnih izvora pastoralne brige i zauzetosti. Samo obitelji u kojima su članovi zreli u vjeri mogu garantirati potrebnu pouzdanost za suradnju na putu kršćanske inicijacije djece.

Neodgodivo je danas, više nego ikad, dati prvenstvo evangelizaciji odraslih, po kojoj obitelji imaju, u punom smislu riječi, povlašteno mjesto među naslovnicima središnjeg pastoralnog radnog prostora u kojem se živi iskustvo vjere i svjedočenja.

Pod obiteljskim pastoralom se podrazumijeva djelatnost koju Crkva usmjerava na obitelj, da je preporodi i izgrađuje u kućnu Crkvu, kako bi živjela zvanje i dar poslanja koje je primila u sakramantu braka za sebe i za zajednicu. Pastoralni i pedagoški kriterij koji mora nadahnuti katehezu s obiteljima je pomoći im u otkrivanju i življenu njihovo zvanje-poslanje u svim životnim razdobljima. To iziskuje potrebu prihvaćanja obiteljskog života kao teološkog mjesta u kojem Bog djeluje i spašava, tumačeći ga u svjetlu vjere. Obiteljska kateheza koju organizira župa, zahvaća roditelje i djecu i cijelu zajednicu i zanima se za pitanja odraslih i za osnovne i životne probleme svih članova obitelji. To nije skup gotovih pojmoveva koje treba naučiti kao što djeca uče u školi i ne teži nekoj jednostavnoj informaciji roditelja, nego smjera više prema stvarnom uključivanju roditelja u prijedlozima i aktivnostima.

Zato je najvažnije i neizbjegno u našem pastoralno-katehetskom radu, u prvom redu, osloboditi katehezu od čiste i jednostavne apstraktne i konceptualne doktrinarnosti, koja je u raskoraku sa životom i biblijskim i eklezijalnim iskustvom. Kateheza je za kršćanski život i njezin je cilj usko povezivanje vjere i života, obreda i ljudske egzistencije.

Obiteljska kateheza nudi idealnu podlogu i ozračje za postizanje toga cilja. Radi se naime o katehezi koja je usko povezana sa svakodnevnim životom, prava je škola života iz koje nove generacije mogu uzimati zdrav sadržaj za upoznavanje, usvajanje i življenu evanđeoske poruke, u trajnom povezivanju između Riječi Božje – života, obreda – egzistencije, poziva - poslanja.

Potom treba zadržati kao temeljni izbor: pomoći roditeljima da svoju odgojnu zadaću ne prenose na druge, da prihvate odgojne ponude da sazrijevaju u vjeri, da se oboje priključe na najširi i najizravniji način, u slavljenju sakramenata djece. Čini se nužnim, potom, da u svakoj obitelji bude obnovljen prostor i vrijeme za molitvu, za slušanje i druženje s Riječu Božjom na njihov način, kao temeljni sadržaj na putu odgoja u vjeri, te sudjelovanje u nedjeljnoj liturgiji.

Ciljevi obiteljske kateheze:

- Ospasobiti roditelje za odgoj u vjeri vlastite djece, uvodeći ih u razmišljanje i u konkretni život vjerničke zajednice;
- Ostvariti suradnju i raspodjelu obveza između roditelja, škole i župne zajednice glede religioznog odgoja djece;
- Polazeći od vrlo konkretnih planova, pokrenuti pastoralni proces koji će omogućiti laicima djelatno ispuniti njihovu posebnu odgovornost u Crkvi;(8)

S pedagoške strane potrebno je:

- Ukloniti smetnje obaveznosti (u smislu pohađanja neke nastave) dajući roditeljima dobru motivaciju za sudjelovanje na katehetskim susretima;
- Pobuditi zanimanje roditelja za katehezu djece (ako je moguće preporuča se njihovo uključivanje na put vjere s njihovom djecom);
- Pokrenuti snage sposobne odgovarajući intervenirati u podržavanju obitelji u svim njihovim potrebama;
- Uspostaviti živ i konkretan odnos između župne zajednice i obitelji (9).

Iz ovoga se očito vidi kako je odgovornost roditelja u odgoju djece nezamjenjiva: oni su sami sa zajednicom koju katehiziraju.

ZAKLJUČAK

Komunikacija vjere u obitelji je od temeljne važnosti. Ona nudi važne, prije svega emocionalne korijene, iz kojih može rasti vjera i vjersko razumijevanje sa svim svojim promjenama i krizama. Obiteljska kateheza želi na različite razine i kroz različite oblike unutar obitelji uspostaviti i poticati komunikaciju vjere. Ako je obiteljska kateheza sadržajno i smisleno koncipirana, postaje za mlade roditelje važan dio potpore i poticaja u njihovom vlastitom odnosu prema Bogu. U tom smislu je obiteljska kateheza, kateheza odraslih. Mnogi odrasli mogu svoja vjerska iskustva tek u pogledu na njihovu roditeljsku ulogu nanovo reflektirati i u svom osobnom religioznom identitetu napredovati. Time se zatvara krug od vlastitih iskustava u djetinjstvu i mlađenjaštву, do vjerske komunikacije u vlastitoj obitelji.

Gledamo na budućnost s odlučnošću i nadom, osjećamo odgovornost pred Bogom i pred ljudima za zdravlje obitelji, njihovu vitalnost, njihovu budućnost. Gledamo s nadom jer je Gospodin na djelu i daje im snagu ostati vjerni svome pozivu u poslanju. A na nama pastoralnim djelatnicima je, osvijestiti roditeljima odluke i obveze koje su primili, a time i njihovu odgovornost koja im može pomoći ne samo u rastu njihove djece, već i u njihovom vlastitom sazrijevanju u vjeri. Neka ovaj skromni prilog, stoga, bude kao pomoć i poticaj u učvršćivanju i obnovi istinskog zajedništva u Kristu i međusobnog u našim župnim i obiteljskim zajednicama.

Mr. don Gašpar Dodić

Bilješke

- 1 *Ivan Pavao II., Pobudnica Obiteljska zajednica, KS, Zagreb, 1997., br. 40-50.*
- 2 *Ivan Pavao II., Catechesi tradendae, KS, Zagreb, 1979., br. 68.*
- 3 *Pismo biskupa Hrvatske biskupske konferencije, GK, br. 6., 6. veljače 2011., str. 2.*
- 4 *Isto.*
- 5 *Isto.*
- 6 *SOMMER Chr. Evangelisierung in der Pfarrgemeinde, Diakonia br. 2. 1988., str. 121-124.*
- 7 *Usp. Obiteljska zajednica br. 86.*
- 8 *BOLIN, A. La catechesi con i genitori in occasione dei sacramenti dei figli, Catechesi, 2. 2001., str. 17.*
- 9 *SORAVITO, L. La Catechesi degli adulti, 1998. ELLEDICI (To), str. 52-53.*

Ogledna kateheza:

ŽIVOT KRŠĆANSKE ZAJEDNICE

Crkva živi u župnoj zajednici

Pogledajmo našu kršćansku zajednicu očima vjere

Tumačenje crteža

- Crtež želi ponuditi jednu vizualnu sintezu o životu kršćanske zajednice koja kao pokretačko središte ima Euharistiju jer u njoj živi i obnavlja se. Crkva nastavlja živjeti u kršćanskim obiteljima, u župnim aktivnostima, u svjedočenjima onih koji se obvezuju živjeti ozbiljno Evanđelje među ljudima.

U središtu Crkva-Euharistija

- U središtu je, nacrtana, crkva-građevina u kojoj se slavi Euharistija i vidi se Crkva-zajednica vjere u Krista. Iz Crkve koja slavi Euharistiju, rasprostiru se njen život i njene aktivnosti kroz proces odlaska i dolaska. Zrake smjeraju prema istom cilju iz kojega i izlaze.
- Što vidite u središtu? Zašto je slavlje Euharistije u središtu kao pokretna sila kršćanske župne zajednice? Zašto je sudjelovanje u nedjeljnoj Euharistiji vidljivi znak vlastite pripadnosti kršćanskoj zajednici?

Prva zraka, obitelj

- Kršćanska obitelj se rađa u crkvi slavljem ženidbe. Crkva koja živi u župi je jedna zajednica obiteljskih zajednica: «Crkva živi u našim kućama» Obitelj je predstavljena u trenutku u kojem je okupljena oko stola, da sugerira povezanost između dva stola, povezanost koju će kateheta razviti. Sudjelovati zajedno u Euharistiji je izričaj i hrana obiteljskog kršćanskog života.

- Koji je čin rađanja kršćanske obitelji? Zašto je obitelj «Crkva u malom»? Koji su čini po kojima Crkva konkretno živi u našim kućama? Koja je povezanost koja ujedinjuje stol i oltar?

Druga zraka, kateheza (vjeronauk)

- Prvi čin kojim obitelj uvodi djecu u Crkvu jest Krštenje, kojim se obvezuje kršćanski ih odgajati.
- Katehezom Crkva pomaže obitelji da prenese vjeru novim generacijama, pounutrašnjujući je razmišljanjem i sustavno kako bi ih uvela u kršćanski i crkveni život. Kateheza mora voditi Euharistiji, a ona katehezi.
- Zašto je kateheza bitni moment za rast u kršćanskom životu djece? Kakvim oduševljenjem sudjelujete u katehetskim susretima? Zalažete li se upoznati bolje Isusa i slijediti ga prakticirajući njegovu pouku? Sudjelujete li vjerno na Misi?

Treća zraka, zajednica bolesnika

- Duša Crkve je Isus i njegova nazočnost u Euharistiji. Crkva hoće da bolesni kršćani mognu sresti euharistijskog Isusa u svojim kućama. Ne mali broj katehisti su «izvanredni poslužitelji» Euharistije, dijele je na Misi i odnose je bolesnicima. Polazeći od slike govorit ćemo djeci o ovom iskustvu.

Četvrta zraka, misionarska grupa

- U mnogim je župama nazočna i svjedoči njenu otvorenost univerzalnu i misionarsku, mjesnu Crkvu. Također djeca mogu puno činiti u ovom smjeru.

Peta zraka, oratorij

- To je mjesto u kojem Crkva okuplja djecu i mlade kako bi im ponudila jedno ljudsko ozračje u kojem mogu rekreativnim i odgojnim aktivnostima zajedno rasti u radosti, stvarajući prijateljstvo, živeći u svjetlu Evanđelja. Časna sestra, svojim posvećenim životom, znak je kršćanskog života, može se živjeti slijedeći život evanđeoskih savjeta.

Šesta zraka, prihvatanje

- Svaka župa pozvana je svjedočiti Evandelje prihvatajući siromahe, one posljednje koji su danas često u trećem svijetu.

Sedma zraka, grupa obitelji

- U svim malim župama postoji «grupa obitelji» u kojoj se više supružnika ujedinjuju kako bi životom odgovorili Evandelju.
- Kako su ove posljednje zrake izrazi Euharistije i nalaze u njoj hranu?
- Kateheti će govoriti o drugim aktivnostima nazočnim u župi. Jedan poticaj: okupite svu djecu koja su u katehezi da poslušaju odgovorne različitih grupa.

(Priredio: don Gašpar DODIĆ, iz „Dossier Catechista“ Elledici (To) br.8/2003)

PRILOG 2

TKO MORA, A TKO MOŽE BITI ODGOJITELJ ?

I. Nositelji „glavne uloge“ ili tko mora?

Po Ustavu R. Hrvatske roditelji su oni koji moraju biti nositelji glavne uloge u odgoju svoje djece, a vrtići, škola i druge ustanove samo su im pomoći, „pratnja“ koja potiče skladan razvoj djeteta.

Međunarodna konvencija o pravima djeteta kaže da su roditelji dužni zajednički odgajati dijete i napraviti za nj ono što je za nj najbolje, oni trebaju zastupati svoje dijete i donositi odluke o njegovoj skrbi, odgoju, obrazovanju...

Crkva u svom nauku ističe i sljedeće: „Posebno u kršćanskoj obitelji, koja je obogaćena milošću i zadatkom sakramenta ženidbe, treba odgajati djecu od najranije mладости po vjeri, koju su primili u krštenju, da Boga spoznaju i štuju a bližnjega da ljube. U obitelji djeca stječu prvo iskustvo o zdravoj ljudskoj zajednici i o Crkvi, po njoj napokon, postupno ulaze u ljudsku zajednicu i u Božji narod.“

Ta prirođena i naravna uloga roditelja danas mnogima postaje „prevelik zalogaj“. Atomiziranost ssvremene obitelji, rušenje tradicionalnih vrednota, zaposlenost obaju roditelja dovila je do funkcionalne redukcije i svojevrsne izolacije obitelji. Sve to dovodi do gubitka pravog odgojnog kontakta s djetetom prije nego to roditelji shvate. Prekasno se shvati da je dijete već „odgojno zapušteno“ i prepusteno drugim utjecajima.

Druga skupina problema su tzv. „roditeljski bjegovi“. Naime, roditelji svjesno ili nesvjesno bježe od „moranja odgoja“. Nije riječ samo o očevima (odgoj spada na „ženski“ posao) nego i majke osjećaju sličnu muku i nemoć u svojoj odgojnoj zadaći, što se očituje kroz: prebacivanje tereta odgovornosti na druge; učitelje, baku, djeda, vjeroučitelja, školu, Crkvu i sl. U pozizanju za ulogom „djetetova prijatelja“, što roditelji često čine, oni zaboravljaju kako se ne smije zaboraviti tko koga odgaja, premda je lijepo i potrebno biti prijateljem – to je bijeg od odgovornosti. Bijeg u neodgajanje djeteta, a nije dobro da sve bude podređeno djetetovim željama i željicama, koje se stalno uvećavaju.

Da bi roditelji izbjegli spomenuti „bijeg“ potreban im je „samoodgoj“, odnosno osobni rast koji će uključivati spoznavanje smjernica o odgojnim metodama i modelima, savjetovanje i partnerstvo sa stručnjacima, razgovor s drugim roditeljima, roditeljski sastanci, bilo u školi ili u Crkvi, i slično. Nadalje, i Crkva nas uči kako „kršćanski roditelji neće moći odgajati svjesne kršćane – djecu i mlade – ako sami sebe u Crkvi ne odgajaju kao kršćane, ako ne upoznaju vlastitu vjeru, ako ne uče u njezinu svjetlu prosuđivati sami sebe, svoju odgojnu ulogu, ali i svijet oko sebe u kojega su uronjeni i oni i njihova djeca.“

II. Tko može (ili tko također „mora“ biti odgojitelj)?

Svi odrasli: rođaci, susjedi, prijatelji, znaci, a na poseban način dječji vrtići i škola, društvo i država te Crkva, športski klubovi itd.

U životnoj praksi nije tako. Zašto? Još uvijek osjećamo posljedice totalitarnih režima koji su imali nadzor i nad odgojem djece, a upitna su i upitanja današnje politike u globaliziranom svijetu. Tu su i navike roditelja da škola odgaja umjesto njih. Osobito valja istaknuti kako je za naše vrijeme karakteristična pojava nestajanja odgoja.

U partnerstvu roditelja i profesionalnih odgojitelja kao da je odgoj „ustuknuo“ iz toga odgojno-obrazovnog procesa. Ostalo je obrazovanje bez odgoja, a umjesto jednog, ili općevrijedećih modela, nastalo je bezbroj modela koje nikoga ne obvezuju. Svatko se poziva na „svoja“ prava i pravde, na „svoje“ vrednote i svoja načela. Spomenimo samo neka: „Nema odgoja do neodgoja“, gledanje na djecu kao na „male boge“, a djeca onda sebe samoobožavaju, pa kad odrastu neka sama odluče, kažu oni, do načela u kojem su roditelji „vlasnici“ djece i njihovih odluka. Tu su mediji svih vrsta, televizija, časopisi, filmovi, websiteovi, reklame, „slavne zvijezde“ te mnogi zvani i nepozvani, ili samozvani u odgoju.

Iako svi nabrojeni i nenabrojeni „mogu i moraju“ biti odgojitelji, činjenica jest kako biti odgojitelj znači nešto ozbiljno, odgovorno, vrijedno – zapravo uzvišeno, i – teško. Istinski odgojitelji uvijek su svjesni da su odgajaniku poput štapa na koji se oslanja mladica te su uvijek spremni jednoga se dana jednostavno odmaknuti kako bi mlado drvo samostalno stasalo i pronašlo svoj put k suncu i visinama.

LITURGIJSKI PRILOG

Razmišljanje

Papin "Duh liturgije" i "duh sekularizacije liturgije"

U posljednje vrijeme sve češće se govori o liturgiji, a osobito Sveti Otac Benedikt XVI. skreće pažnju čitave Crkve na važnost liturgije, te progovara vrlo otvoreno i konkretno o njenom vanjskom, formalnom izgledu, o gestama, glazbi, arhitekturi... Njegova bi se poruka mogla najsažetije iznijeti ovim citatom, iz jednog njegovog članka dok je još bio kardinal:

Sve više dolazi do izražaja uznemirujuće osiromašenje koje se očituje svugdje gdje je »lijepo« zamijenjeno »korisnim«. Iskustvo je pokazalo da načelo »pristupačnosti za svakoga« nije učinilo liturgije niti razumljivijima niti otvorenijima, već samo siromašnjima. »Jednostavna« liturgija nije ona koja je otrvana i jeftina: postoji jedna jednostavnost koja proizlazi iz banalnosti, a postoji i druga, koja se zasniva na duhovnom i povijesnom bogatstvu... Isto tako odbacilo se veličanstvenu crkvenu glazbu uime »aktivnoga sudjelovanja«, no zar to sudjelovanje ne može uključiti kako duh tako i sjetila? (Kardinal Joseph Ratzinger, Entretien sur la foi, Fayard 1985.)

Kada bi se ukratko sabralo što Sveti Otac želi reći, osobito u svom poznatom djelu "Duh liturgije", moglo bi se kazati da Papa upravo želi sačuvati liturgiju od duha sekularizacije. Iz njegovih prebogatih misli i jasna nauka moglo bi se izvući nešto praktično i konkretno, što bi pomoglo svećenicima kao liturzima, ali i zborovođama, čitačima, pjevačima i svima u ovom vremenu kada nas duh sekularizacije na nijednoj razini ne štedi, pa tako ni na liturgijskoj.

Sveto bogoslužje jer prvenstvo štovanje Boga, Božji dar Crkvi, ona je radi Boga i prvenstveno je usmjereni na Boga po kojemu i od kojega sve drugo uopće dobiva svoj smisao. Duh sekularizacije očituje se u doživljavanju liturgije u posve obratnom smislu: da je ona prvenstveno radi nas, da je važnija zajednica od Onoga koji ju okuplja i u čije ime se okuplja, da je bitno kako ju mi doživljavamo, što mi osjećamo, kako nam je, koliko nam je zanimljivo itd... Benedikt XVI. kaže da se tako zatvaramo u zatvoreni i začarani krug, da se okrećemo od Boga i okrećemo jedni drugima. *Sekularizacija je upravo to: okretanje od Boga, postavljanje čovjeka (subjekta) kao mjerilo svega, ne obazirući se na Boga, Svetoga, Prisutnoga, Živoga.* Takvo poimanje liturgije ne može nego propustiti strujanje duha sekularizacije u samu Svetinju, u "srce" Crkve, tj. u slavljenje Euharistije.

U tom smislu potrebno je i mudrosti i liturgijsko-teološko-pastoralnog obrazovanja da se u bogoslužju zadrže oni obredni i glazbeni izričaji, forme i sadržaji koji će svojom različitošću od prebučnog i brzim ritmovima opijenog svijeta razlikovati euharistiju, ponajviše svojom uzvišenom ljepotom koja duhovne snage vjernika upravlja njegovom Stvoritelju. Takva sveta glazba potiče dublje promišljanje u euharistiji naviještene Riječi Božje i misli vjernika usmjerava na dublje doživljavanje samog sakramenta euharistije. S druge strane, neodgovorno pomodarstvo koje se pojavljuje unoseći u liturgiju glazbene izričaje i forme koje su trend vremena i sekulariziranog društva, sve u tolikoj mjeri da je teško procijeniti je li u crkvi riječ o nedjeljnoj euharistiji ili kakvom koncertu suvremene glazbe kakve su vjernici, posebno mlađi, i prezasićeni, budući da im se stalno nudi putem elektroničkih medija ili na raznim koncertima. Banalizirati svetu liturgiju obilježavajući je takvim glazbenim pristupom, naravno, ne znači negirati njenu sakramentalnu valjanost, ali svakako znači *stavljanje trenda vremena u kojem živimo iznad liturgije, koji onda njome upravlja*. Iz toga slijedi da liturgija mora pratiti i promjene stilova koji vladaju svjetskom glazbenom scenom, jer bi inače postala «dosadnom» mladima! Znači li to da se sveto bogoslužje treba podvrgnuti svijetu koji se mijenja brže nego ikada prije, sve kako bi se «privuklo» vjernike svetoj misi!? Nije li to oduzimanje dostojanstva bogoslužju, svodeći ga na profane manifestacije, oduzimajući mu i zadnje elemente simboličko-obrednog govora i svođenje liturgijske komunikacije na običnu banaliziranu glazbenu formu koju susrećemo u našem svakodnevnom, užurbanom životu!? Nije li, na kraju, i «privlačenje» vjernika, napose mladih, euharistiji putem liturgijskog povlađivanja nestalnim i površnim glazbenim trendovima svojevrsni odmak od, u prvom redu, sakramentalog karaktera slike mise, i stavljanje naglaska na periferni sadržaj slavlja ovog otajstva!? Da li je, u tom smislu, onda glazba tek mamac za svojevrsno zadržavanje posjeta vjernika nedjeljnoj župskoj misi, koji bi tamo dolazili isključivo zato jer se tamo svira i pjeva na način kako to određuju popularni glazbeni hitovi!?

LITURGIJSKI PRILOG

«Zar se time ne spuštamo na razinu anarhije i komedije kad svatko radi što hoće i kad dinamika postaje možda čak važnija od sadržaja!» Sva je prilika da takvo pomodarstvo vodi banaliziranju svetoga i poistovjećivanju liturgije sa bilo kojim drugim društvenim događajem kulturno-zabavnog tipa. Nije li upravo to sekularizacija, u kojoj nema mjesta za sveto, za transcedentno?

U razmatranom kontekstu valja gledati i pitanje simboličkih liturgijskih gesta. Vjernicima je potrebno znati predstaviti sadržaj i simboličke znakove. Međutim, već spomenuto minimaliziranje obrednih gesta, što naravno, ne treba ni spominjati, nije ni bio cilj koncilske obnove liturgije, dovelo je također do osiromašenja komunikacijske dimenzije slavljenja sakramenata, osobito euharistije. Hladna ukočenost suvremenog načina života te otuđenost ljudi jednih od drugih prenosi se i u vjernički život. Minimalizam liturgijskih znakova, ili sve češće potpuno izostavljanje nekih od njih iz mise, vode osiromašenju neverbalne komunikacije u liturgiji. S druge strane, pretjerivanje u načinu izvođenja te komunikacije u liturgijskom činu predstavlja još jedan elemenat koji zahvaljujemo utjecaju zapadnog sekulariziranog shvaćanja kako je i sveta misa samo još jedna u nizu vrsta zabava ili društvenih događanja u kojima individualizam liturga smije i treba doći do punog izražaja, upravo kao u nekim protestantskim zajednicama. Na takav način dobivamo ili liturga koji je puki minimalistički mehanički služitelj svetog oltara, ili showmana koji od svete mise pravi zabavu za okupljeni vjernički puk. «Obred, naime, mora biti izražen u dostojanstvu i ljepoti, s produhovljenim gestama i kretnjama, u uzvišenosti molitve i usklika». Svako mijenjanje, izobličavanje, minimaliziranje, izostavljanje ili davanje prednosti drugim sadržajima izuzev Riječi Božje i sakramenta unutar liturgijskog slavlja, stvaraju zabunu i najčešće umanjuje teološko i duhovno značenje poruke. Iz prebogate duhovne baštine Istoka i Zapada Crkva je izabrala ponajbolje i grijeh je u liturgiji iskriviljavati takve plodove koje je donijela poslušnost poticajima Duha Svetoga, čiji je osobit plod i sama sveta liturgija. Koliko god neki mrmljanju na tradiciju, *najčešće je zapravo tradicija koju smo naslijedili najljepši, najdostojanstveniji, najzdraviji i najsigurniji liturgijski izraz i u ovom našem vremenu.* Neke stvari ipak nikad ne zastarjevaju i uvijek čuvaju ono bitno, te ostaju ideal kojemu treba uvijek težiti, pa i kada se civilizacija "umori" i kad joj se smisao za sveto, duhovno i uzvišeno pomalo izneredi.

Danas, četrdeset godina nakon Drugog vatikanskog sabora, tog velikog dara Duha Svetoga svojoj Crkvi i svjetu, jasno je da se na polju liturgijske obnove valja iznova vratiti na izvore; iščitavajući saborske dokumente i promišljajući njihove smjernice, u skladu sa crkvenim naučiteljstvom, te ih primjenjivati u sakramentalnom životu župe. Sveti sabor je, to valja uvijek naglašavati, pokrenuo obnovu, a ne dokidanje liturgije ili njenu transformaciju u nešto što ona nije, a sveta liturgija (euharistija, u prvom redu) nije još jedan javni servis u ovom sekulariziranom svijetu, u kojem kao na traci dobivamo gotove proizvode Božje milosti. Ona je nešto daleko više; sveta liturgija je prodor novog, Božjeg eona u ovaj naš stari svijet, i to upravo na način razumljiv čovjeku. Njezina otajstvenost ujedno je i njezino otkrivanje, Božji govor svojemu Izabranom narodu – vjernicima, sveti, uzvišeni dijelog između Krista- Zaručnika i Crkve-zaručnice koji traži da bude vođen kako mu i priliči; u svetom dostojanstvu i ljubavi.

Da završimo riječima kardinala (pape) Ratzingera:

Liturgija kao da se svodi na poduku, po kriteriju: da bude razumljiva — što se najčešće svodi na banalizaciju otajstva, na prevagu riječi, na ponavljanje fraza koje se čine dostupnijim i ugodnijim za vjernike. No radi se o zabludi i to ne samo teološkoj, već i psihološkoj i pastoralnoj. Poplava ezoterizma, širenje azijskih tehnika opuštanja i duhovne praznine pokazuju da na našim liturgijama nešto nedostaje. Upravo u današnjemu svijetu nam je potrebna tišina, nad-osobno otajstvo, ljepota. (Govor za jubilej katehistu, 10.12.2000. u Rimu).

Livio Marijan, prof.

SADRŽAJ

Nadbiskupova uskrsna čestitka	3
SVETA STOLICA	
Papina poruka za Svjetski dan molitve za zvanja 2011	5
Papina poruka za 45. svjetski dan sredstava društvene komunikacije 2011	7
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
Pismo biskupa HBK prigodom Papina pohoda Hrvatskoj 2011	9
Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK (25/26. 1. 2011.)	12
Priopćenje sa sjednice Stalnog vijeća HBK (14. 3. 2011.)	12
Susret Stalnog vijeća HBK s predsjednicom Vlade Kosor (28. 3. 2011.)	13
Poslanica za Tjedan solidarnosti s BIH	13
Poruka biskupa HBK povodom popisa stanovništva u RH	15
Priopćenje s plenarnog zasjedanja HBK (31. 3. 2011.)	16
Priopćenje Komisije "Isutitia et pax" (24. 3. 2011.)	16
Izjava Komisije "Iustitia et pax" o Haaškom sudu (12. 4. 2011.)	17
Izjava HBK o presudi hrvatskim generalima (22. 4. 2011.)	19
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
Nadbiskupova homilija na Stepinčevu 2011	21
Nadbiskupova homilija na Svjetski dan bolesnika 2011	22
Nadbiskupova homilija na Dan obnove i sjećanja u Jasenovcu (15. 4. 2011.)	23
Nadbiskupova homilija na Misi posvete ulja	26
Nadbiskupova homilija na Misi Večere Gospodnje	28
Nadbiskupova homilija na Veliki petak	29
Nadbiskupova homilija na Vazmenom bdjenju	30
Nadbiskupova izjava povodom Haaške presude hrvatskim generalima	31
ODREDE I OBAVIJESTI	
KRONIKA	40
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	42
PASTORALNI PRILOG	102
LITURGIJSKI PRILOG	109

ZAJEDNO U KRISTU

SUSRET OBITELJI
ZADARSKE NADBISKUPIJE
U VRANI 14. SVIBNJA 2011

PROGRAM:

9,00 SATI PREDPROGRAM, SV. ISPOVIJED, KRUNICA

11,00 SATI SVEĆANA KONCELEBRIRANA SV. MISA,

PREDVODI MONS. ŽELIMIR PULJIĆ, ZADARSKI NADBISKUP